

Handläggare
Ahrgren Maria
Angemo Susanne
Opard Ylva

Datum
2017-10-03

Diarienummer
KSN-2017-2977

Kommunstyrelsen

Uppföljning per augusti och helårsprognos 2017

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att godkänna delårsbokslutet och fastställa verksamhetsuppföljning samt resultat- och balansräkning per 31 augusti 2017.

att det tillfälliga statsbidraget för ensamkommande barn över 18 år, 14 010 298 kronor, fördelas enligt förslag i prognos till socialnämnden 13 510 298 kronor och till överförmyndarnämnden 500 000 kronor.

Kommunstyrelsen föreslås för egen del besluta

att delårsbokslut och årsprognos per 31 augusti 2017 för kommunstyrelsen enligt ärendets **bilaga 1 kapitel 1,**

att godkänna verksamhetsuppföljning per 31 augusti 2017 för kommunstyrelsen enligt ärendets **bilaga 1 kapitel 2,**

att godkänna delårsrapportering av internkontrollplan 2017 enligt ärendets **bilaga 1 kapitel 3,**

att godkänna uppföljning av IT policy och strategisk plan enligt ärendets **bilaga 1 kapitel 4**

att anmäla helårsprognos för 2017 till kommunfullmäktige, samt

att godkänna utskottet för gemensam service rapportering av vidtagna åtgärder för en positiv utveckling av ekonomin för produktionsstaben enligt ärendets **bilaga 1 kapitel 5.**

Ärendet

Ärendet avser delårsbokslut och helårsprognos för Uppsala kommun samt för kommunkoncernen. Ärendet innehåller även uppföljning per augusti av de nio inriktningsmål med tillhörande 81 uppdrag samt indikatorer som kommunfullmäktige har beslutat om i *Mål och budget 2017 med plan för 2018-19*. Uppföljningen redogör även för kvarvarande uppdrag från tidigare år, tillkommande uppdrag januari-april 2017 samt genomförande av program och handlingsplaner.

Föredragning

För perioden januari till augusti uppgick resultatet för Uppsala kommunkoncern till 694,6 miljoner kronor, där kommun i förvaltningsform hade ett resultat 547,0 (402,1) miljoner kronor och de hel- och delägda bolagen ett resultat på 200,0 (165,5) miljoner kronor. I resultatet för kommunkoncernen ingår justeringar och elimineringar på sammanlagt -52,4 miljoner kronor.

För helåret 2017 prognostiseras ett samlat resultat på 508,2 (380,6) miljoner kronor. I det prognostiserade resultatet ingår Uppsala kommun med 365,6 (380,6) miljoner kronor, Uppsala Stadshuskoncern med 178,7 miljoner kronor, delägda bolag med 0 miljoner kronor samt elimineringar och justeringar netto med -36,1 miljoner kronor.

Regeringen har beslutat att göra ett tillfälligt tillskott av medel till vistelsekommunerna så att de kommuner som önskar kan låta ungdomarna bo kvar även efter att de blivit 18 år till exempel för att avsluta pågående studier. För Uppsala kommuns del uppgår detta statsbidrag till 14 miljoner kronor i förslag till prognos finns 13,5 miljoner kronor i socialnämndens prognos och 0,5 mnkr kronor i överförmyndarnämndens prognos.

Årets resultat har en positiv inverkan på soliditeten som förblir oförändrad kring 12 procent trots den relativt höga investeringsvolymen. Självfinansieringsgraden påverkas dock negativt av den höga investeringsvolymen och sjunker från 58 procent 2016 till 44 procent.

Prognosen för året indikerar en investeringsnivå på 3 299 miljoner kronor, vilket är en utökning med 1 026 miljoner kronor (45 procent) jämfört med 2016. Av prognosens investeringar är 2 612 miljoner kronor hänförliga till kommunbolagen medan 687 miljoner kronor utförs av nämnderna.

Uppsala har goda förutsättningar för att ha en stabil ekonomi. Samtidigt har kommunen stora utmaningar framöver i form av demografiskt tryck, stora investeringsbehov samt integration av nyanlända. Detta i kombination med en försvagad utveckling i det reala skatteunderlaget ställer krav på effektiviseringar. För att möta dessa utmaningar och samtidigt kunna behålla en god ekonomisk ställning behöver kommunen framöver finansiera en större andel av investeringarna med egna medel.

Mål och budget 2017 med plan för 2018-2019 har sammanlagt nio mål och 81 uppdrag. Det är 22 uppdrag som riktar sig till alla nämnder och bolag. Resterande 59 uppdrag riktar sig till en enskild eller flera nämnder och/eller bolag. Statusen för varje mål bedöms utifrån dels vilka åtgärder och utvecklingsinsatser samt resultat nämnderna rapporterar, dels utifrån hur kommunfullmäktiges indikatorer har utvecklats över tid. För att kunna bedöma hur Uppsala kommun ligger till görs bland annat jämförelser med andra kommuner, normalt sätt

genomsnittet för de kommuner som ingår i jämförelsenätverket R9¹. Inga värden på indikatorer har ännu uppdaterats under 2017 och därför rör samtliga värden i måluppfyllelseanalysen nedan 2016 eller i vissa fall tidigare år². De kan därför inte användas för att bedöma nämndernas arbete under året, men de kan ge en bild av utvecklingen över tid.

Den samlade bedömningen av nämndernas och bolagsstyrelsernas arbete är att det löper på enligt plan i riktning mot måluppfyllelse. Bedömningen grundar sig på att samtliga nämnder och bolagsstyrelser per augusti rapporterar att man kommer att kunna bidra till måluppfyllelse för inriktningsmålen och de uppdrag man arbetar mot. Två av uppdragen är färdiga.

Nämnderna rapporterar i högre grad att de är färdiga med uppdrag eller att uppdrag löper på enligt plan, än vid uppföljningen per april. Nämnderna har också i högre grad bedömt när de blir färdiga med uppdragen och även gjort vissa justeringar avseende när uppdrag blir färdiga, ibland tidigare och ibland senare än prognosen per april. I fem uppdrag går arbetet inte enligt plan.

I uppföljningen per augusti har även bolagsstyrelserna för de helägda kommunala bolagen rapporterat sitt arbete mot inriktningsmål och uppdrag. Även här är den samlade bedömningen av arbetet att det löper på enligt plan i riktning mot måluppfyllelse. Bolagsstyrelserna rapporterar i högre utsträckning än nämnderna att de inte kommer att genomföra vissa uppdrag eller kan bidra till vissa inriktningsmål. Mot bakgrund av bolagsstyrelsernas uppdrag finns dock i de flesta fall hållbara skäl till dessa beslut.

Rapportering av arbetet med kommunfullmäktiges uppdrag sammanfattas i diagrammet nedan. För en översikt av måluppfyllelse per nämnd och bolagsstyrelse för inriktningsmål och uppdrag se **bilaga 2**.

¹ Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Norrköping, Linköping, Södertälje, Uppsala, Västerås och Örebro.

² För indikatorernas källa samt uppdateringsfrekvens se bilaga 3.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska enligt de kammungemensamma anvisningarna för augustiuppföljningen kommentera periodboksutet i förhållande till kommunfullmäktiges budget, **bilaga 1 kapitel 1**. Handlingen omfattar även kommunstyrelsens investerings- och exploateringsverksamhet.

Kommunstyrelsens resultat per augusti uppgår till 38,7 miljoner kronor och prognosen visar på ett resultat på 0,2 miljoner kronor. I resultatet finns jämförelsestörande poster på 14,9 miljoner kronor och i prognosen 24,4 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens verksamhetsuppföljning per augusti 2017

Kommunstyrelsen ska per augusti redovisa status för arbetet enligt nämndens verksamhetsplan, **bilaga 1 kapitel 2**. Här ingår även en uppföljning av återstående uppdrag från 2016, tillkommande uppdrag januari-april 2017 samt genomförande av program och handlingsplaner.

Kommunstyrelsen avser att arbeta med samtliga 9 av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Bedömningen är att kommunstyrelsen genomgående bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Arbetet med 44 av kommunfullmäktiges 49 uppdrag till kommunstyrelsen går enligt plan. Fem uppdrag avviker något från ursprunglig plan. Två av dessa skulle enligt tidplan bli klara under 2017, men förväntas istället bli klara under 2018. Sammantaget är bedömningen nu att 11 uppdrag blir klara under 2017. Av de 11 nämndmål som kommunstyrelsen har riktat till förvaltningen går arbetet enligt plan för 10. Ett nämndmål som tidigare bedömdes bli klart under 2017 underställs kommunstyrelsen för beslut första tertialet 2018.

Utöver inriktningsmål och uppdrag i gällande Mål och budget rapporteras i denna uppföljning även statusen för kvarvarande uppdrag från tidigare år samt tillkommande uppdrag som lämnats av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen under perioden januari-april. Det ingår även en uppföljning av hur kommunstyrelsen bidrar till att genomföra olika program och handlingsplaner. Av de 15 kvarvarande uppdragen och riktade satsningarna från 2016 är sex färdiga medan åtta pågår enligt plan och ett påbörjas senhösten 2017. Av de 6 tillkommande uppdragen under året går fem enligt plan medan ett beräknas påbörjas under senhösten.

Uppföljning av kommunstyrelsens internkontrollplan

15 kontrollmoment i kommunstyrelsens internkontrollplan 2017 följs upp per augusti och redovisas i **bilaga 1 kapitel 3**. Granskningen är genomförd utan anmärkning för 5 av dessa. För 8 kontrollmoment är granskningen genomförd med mindre anmärkning. I samtliga dessa fall planeras åtgärder för att förbättra den interna kontrollen inom området. Granskning av två kontrollmoment, lokalförsörjning samt kunskap om mutor, jäv och representation, pågår och återrapporteras till nämnden i samband med uppföljning av intern kontroll per december.

Uppföljning av IT policy och strategisk plan

Kommunens inriktning för IT-utveckling och digitalisering beslutades i oktober 2015. Under uppföljningsperioden augusti 2016 till och med augusti 2017 har fortsatt stora steg tagits för att verkställa inriktningen. Ett direkt resultat som visar detta är Uppsalas nominering som en av fem kommuner för utmärkelsen Sveriges digitaliseringskommun 2017. Den beslutade

inriktningen fungerar väl för fortsatt framfart och inga revideringar behöver göras av policy eller strategisk plan. Uppföljningen återfinns i **bilaga 1 kapitel 4**.

Utskottet för gemensam service åtgärder för en positiv utveckling av ekonomin

Kommunstyrelsen beslutade i juni att uppdra till utskottet för gemensam service att se över förutsättningar för en positiv utveckling av ekonomin för produktionsstaben. Delårsbokslutet visar ett resultat på 1,3 miljoner kronor och är 6,0 miljoner kronor sämre än budget för perioden. Helårsprognosen visar ett resultat på -6,7 miljoner kronor, vilket innebär att resultatkravet på 1,2 miljoner kronor inte uppnås. Den största förklaringen till det prognostiserade resultatet är budgetavvikelser inom städservice och transporttjänster. Prognosen har dock förbättrats sedan prognos per mars med 1,6 miljoner kronor till följd av genomförd avtalsöversyn inom flera verksamheter samt förändrat arbetssätt inom servicecenter. Flera ytterligare åtgärder pågår vilket kommer att ge effekt under 2018. Utskottet redovisar även per augusti status för arbetet enligt nämndens verksamhetsplan samt en av kontrollerna i utskottets internkontrollplan. Uppföljningen återfinns i **bilaga 1 kapitel 5**.

Ekonomiska konsekvenser

De finansiella nyckeltalen visar att trenden för kommunens ekonomiska resultat är positiv. Prognosen visar att årets målsättning om att resultatet ska vara minst 2,0 procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning kommer att nås. En prognos är en bedömning som bygger på kända förutsättningar och kvantifierbara risker. Därtill anger nämnderna och bolagen ett antal osäkerheter som kan ha inverkan på kommunens ekonomiska ställning vid årets slut. I likhet med 2016 finns det också en stor osäkerhet kring antalet anvisade flyktingar och de statsbidrag som Uppsala kommer att få för flyktingmottagandet. Prognosen för kommunkoncernen bedöms vara försiktig vilket innebär en sannolikhet att utfallet blir bättre än prognostiserat.

Kommunledningskontoret

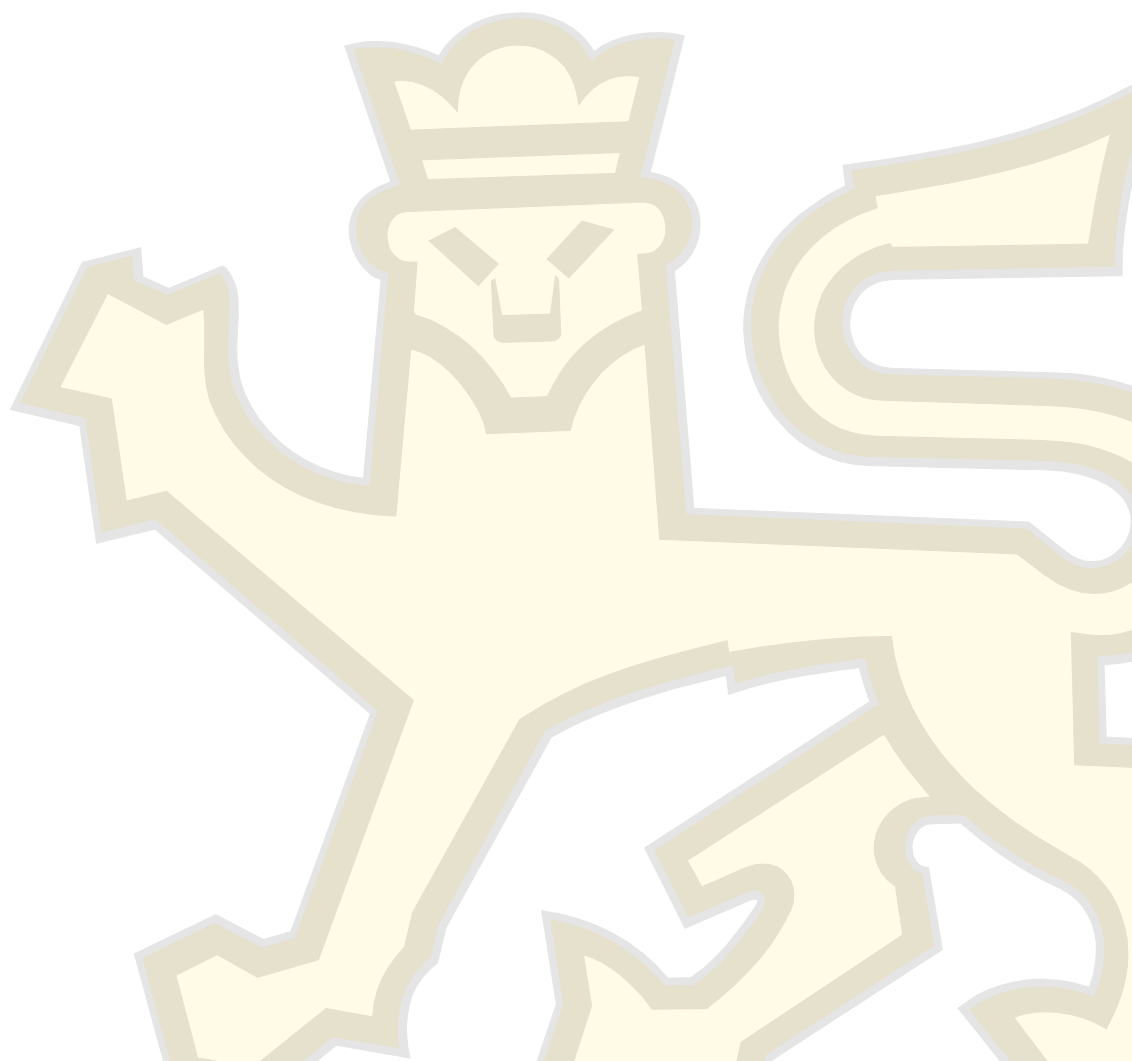
Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Uppföljning per augusti och helårsprognos 2017

Ett redovisande dokument som kommunfullmäktige fattade beslut om 2017-11-06/07.

Innehåll

Sammanfattning	3
Status för inriktningsmål och uppdrag	6
Inriktningsmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi	7
Inriktningsmål 2 Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i	10
Inriktningsmål 3 Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart.....	13
Inriktningsmål 4 Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna	18
Inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete	21
Inriktningsmål 6 Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande	24
Inriktningsmål 7 Uppsalas invånare ska leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov.....	26
Inriktningsmål 8 Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället.	29
Inriktningsmål 9 Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.....	31
Kvarvarande uppdrag och riktade satsningar från tidigare år.....	33
Uppdrag som getts under året.....	40
Analys av kommunkoncernens ekonomiska utfall	42
Modell för finansiell analys.....	42
RK-modellen: fyra aspekter vid finansiell analys	42
Resultat och kapacitet.....	42
Resultat.....	42
Skatteintäkter är högre än beräknat i budget	44
Soliditet och investeringar.....	46
Risk och kontroll	48
Finansiell uppföljning och riskhantering (sammanfattning).....	48
Utveckling av pensionsåtagandet	51
Den demografiska utmaningen.....	51
Prognossäkerhet	52
Status för kommunens nämnder och bolag	53
Verksamhet i förvaltningsform	53
Kommunstyrelsen.....	53
Valnämnden	54
Gatu- och samhällsmiljönämnden	54
Plan- och byggnadsnämnden.....	55

Miljö- och hälsovårdsnämnden	56
Räddningsnämnden	56
Namngivningsnämnden.....	57
Utbildningsnämnden	57
Arbetsmarknadsnämnden	59
Kulturnämnden.....	60
Idrotts- och fritidsnämnden	60
Äldrenämnden	61
Omsorgsnämnden.....	62
Socialnämnden	62
Överförmyndarnämnden	63
Verksamhet i bolagsform	65
Resultat prognos 2017.....	65
Investeringar prognos 2017	66
Uppsala Stadshus AB	66
Uppsala Kommuns Industrihus AB, koncern	67
Fyrishov AB	67
Nya Destination Uppsala AB	68
Uppsalahem AB, koncern.....	69
Uppsala bostadsförmedling AB.....	70
Uppsala Kommuns Fastighets AB, koncern.....	70
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	71
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	72
Uppsala Kommuns Sport- och Rekreativfastigheter AB	73
Uppsala Konsert och Kongress AB	73
Uppsala Parkerings AB	74
Uppsala stadsteater AB	75
Uppsala Vatten och Avfall AB.....	75
Redovisningsprinciper.....	87

Sammanfattning

Kommunkoncernens ekonomiska utfall

För Uppsala kommunkoncern uppgår det samlade resultatet för perioden januari till augusti till 694,6 (510,0)¹ miljoner kronor. För helåret 2017 prognostiseras ett samlat resultat på 508,2 (380,6) miljoner kronor. I det prognostiserade resultatet ingår Uppsala kommun med 365,6 (380,6) miljoner kronor, Uppsala Stadshuskoncern med 178,7 miljoner kronor, delägda bolag med 0 miljoner kronor samt eliminerings- och justeringar netto med -36,1 miljoner kronor. De sistnämnda är en effekt av justeringar bland annat för koncernmässiga övervärden, olika avskrivningstider i kommunen och bolagen samt utdelning från Stadshuskoncernen till Uppsala kommun.

För perioden januari till augusti uppgick resultatet för Uppsala kommunkoncern till 694,6 miljoner kronor, där kommun i förvaltningsform hade ett resultat 547,0 (402,1) miljoner kronor och de hel- och delägda bolagen ett resultat på 200,0 (165,5) miljoner kronor. I resultatet för kommunkoncernen ingår justeringar och eliminerings- på sammanlagt -52,4 miljoner kronor.

Jämfört med föregående år beräknas skatter, generella statsbidrag och utjämning att öka med 5,0 procent medan verksamhetens nettokostnader beräknas att öka med 4,7 procent. Nettokostnaderna förväntas därmed öka i en lägre takt än intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Nettokostnaderna justerade för demografi förväntas under året öka i en lägre takt än beräknat utifrån Uppsalas strukturella förutsättningar. Föreliggande prognos visar därmed att den gynnsamma utvecklingen för nettokostnaderna som inleddes 2013 fortsätter även i år. Detta förbättrar kommunens förutsättningar att möta den demografiska utmaningen åren framöver.

Årets resultat har en positiv inverkan på soliditeten som förblir oförändrad kring 12 procent trots den relativt höga investeringsvolymen. Självfinansieringsgraden påverkas dock negativt av den höga investeringsvolymen och sjunker från 58 procent 2016 till 44 procent.

Prognosen för året indikerar en investeringsnivå på 3 299 miljoner kronor, vilket är en utökning med 1 026 miljoner kronor (45 procent) jämfört med 2016. Av prognosens investeringar är 2 612 miljoner kronor hänförliga till kommunbolagen medan 687 miljoner kronor utförs av nämnderna.

Uppsala har goda förutsättningar för att ha en stabil ekonomi. Samtidigt har kommunen stora utmaningar framöver i form av demografiskt tryck, stora investeringsbehov samt integration av nyanlända. Detta i kombination med en försvagad utveckling i det reala skatteunderlaget ställer krav på effektiviseringar. För att möta dessa utmaningar och samtidigt kunna behålla en god ekonomisk ställning behöver kommunen framöver finansiera en större andel av investeringarna med egna medel.

En prognos är en bedömning som bygger på kända förutsättningar och kvantifierbara risker. Därtill anger nämnderna ett antal osäkerheter som kan ha inverkan på kommunens ekonomiska ställning vid årets slut. Prognosen bedöms vara försiktig vilket innebär en sannolikhet att utfallet blir bättre än prognostiserat.

Sammanvägd bedömning av måluppfyllelse

Nämnderna rapporterar i högre grad att de är färdiga med uppdrag eller att uppdrag löper på enligt plan, än vid uppföljningen per april. Nämnderna har också i högre grad bedömt när de blir färdiga med

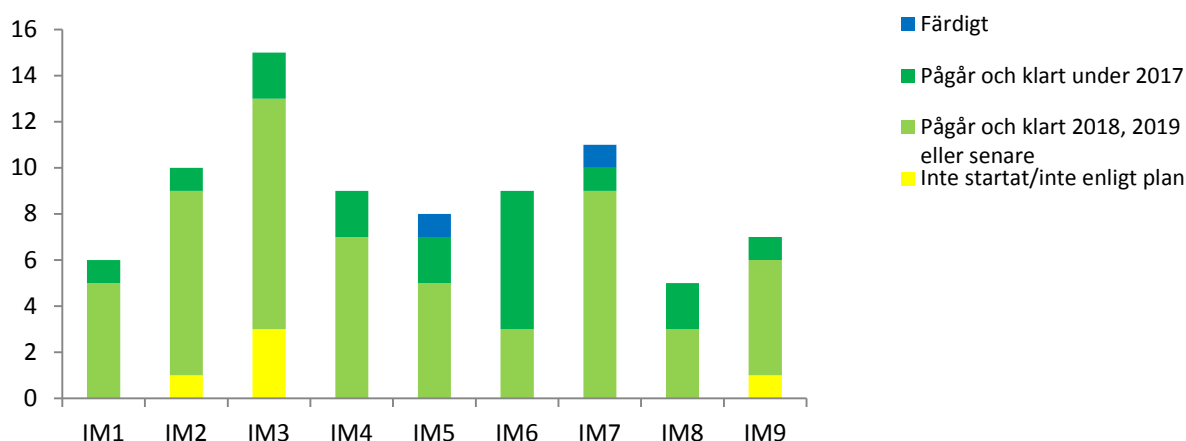
---

¹ Värden för 2016 visas i parantes.

uppdragen och även gjort vissa justeringar avseende när uppdrag blir färdiga, ibland tidigare och ibland senare än prognosen per april. Den samlade bedömningen av nämndernas arbete är att det löper på enligt plan i riktning mot måluppfyllelse.

I uppföljningen per augusti har även bolagsstyrelserna för de helägda kommunala bolagen rapporterat sitt arbete mot inriktningsmål och uppdrag. Även här är den samlade bedömningen av arbetet att det löper på enligt plan i riktning mot måluppfyllelse. Bolagsstyrelserna rapporterar i högre utsträckning än nämnderna att de inte kommer att genomföra vissa uppdrag eller kan bidra till vissa inriktningsmål. Mot bakgrund av bolagsstyrelsernas uppdrag finns dock i de flesta fall hållbara skäl till dessa beslut.

Rapportering av arbetet med kommunfullmäktiges uppdrag sammanfattas i diagrammet nedan.

Två av uppdragen är färdiga.

- *Fler ungdomar ska erbjudas feriearbete för att få erfarenheter, kontakter och nätverk inför kommande yrkesliv. (AMN)*
Över 2 100 ungdomar har feriearbetat under 2017, hälften flickor och hälften pojkar. Nämnden har särskilt verkat för att ungdomar i familjer med försörjningsstöd samt romska ungdomar ska ansöka om sommarjobb.
- *Utvärdera och vid behov revidera program för individ- och familjeomsorgen. (SCN)*
Socialnämnden har genomfört en aktualitetsbedömning av programmet. Utredningen visar att programmet är inaktuellt och inte fyller någon styrande funktion. Resultatet av aktualitetsbedömningen rapporteras i eget ärende till kommunfullmäktige i december 2017.

I fem uppdrag går arbetet inte enligt plan.

- *Ta fram en lokalförsörjningsplan för räddningstjänsten. (KS, RÄN)*
En lokalförsörjningsplan för räddningstjänsten håller på att tas fram i samarbete med samarbetskommunerna Tierp och Östhammar. Arbetet är dock försenat.
- *Vid upphandling av den särskilda kollektivtrafiken ska krav ställas på att fordonen använder de fossilm fria drivmedel som bäst uppfyller gällande hållbarhetskriterier och som bygger på närproducerade energiresurser. (KS, GSN)*
Kommunstyrelsen rapporterar att arbetet ännu inte har påbörjats på grund av andra prioriteringar hos den berörda verksamheten. Gatu- och samhällsmiljönämnden uppger att uppdraget påbörjas vid nästa upphandling.

- *Påskynda utbyggnaden av bredband på landsbygden genom förbättrad samordning. (KS)*
Kommunstyrelsen håller bland annat på att revidera ett bredbandsprogram. Arbetet är dock försenat.
- *Delade turer ska motverkas. (ÄLN och OSN)*
Omsorgsnämnden planerar att optimera sin schemaläggning men är försenad med arbetet. Äldrenämndens arbete pågår enligt plan med att ta fram stabila principer, arbetssätt och systemstöd.
- *Förbereda kommunens åtagande avseende världsarvsansökan inom the "Rise of systematic biology" för Linnés vetenskapliga gärning, exempelvis genom att inrätta naturreservatet Årike Fyris*
Ingen bolagsstyrelse arbetar aktivt med uppdraget. Tre av dem uppger att de kan bidra, medan nio bolagsstyrelser rapporterar att de inte kommer att genomföra uppdraget.

Uppsala kommun har två nämnder som är gemensamma med andra kommuner: räddningsnämnden och överförmyndarnämnden. Uppsala är värdkommun för dessa nämnder, men de styrs gemensamt av de kommuner som samarbetar. De gemensamma nämnderna knyter an till de mål och uppdrag i *Mål och budget* som stämmer överens med vad samarbetskommunerna kommit överens om. Det innebär att antalet nämnder som återrapporterar inriktningsmål och kommungemensamma uppdrag kan variera mellan 12 och 14 beroende på om räddningsnämnden och överförmyndarnämnden valt att arbeta med dem.

Räddningsnämnden bedömer att den bidrar till att uppfylla inriktningsmål 1 (jämförd och hållbar ekonomi) enligt plan. Även inriktningsmål 3 (växa smart och hållbart) och inriktningsmål 9 (bra arbetsvillkor och hög kompetens) löper på enligt plan. Utöver det har nämnden även åtta inriktningsmål i samarbetskommunernas gemensamma handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2016-2019. För fyra av dessa mål pågår arbetet enligt plan.

Överförmyndarnämnden bedömer att den kommer att få ett ekonomiskt underskott och att den därmed inte kommer att kunna bidra tillräckligt till inriktningsmål 1 (jämförd och hållbar ekonomi). Det beror på att ersättningar som nämnden får för arvoden sänks eller försvinner. Nämnden uppger att den bidrar till inriktningsmål 7 (stöd, vård och omsorg) enligt plan, men menar att det tar för lång tid att få ställföreträdare för svårare uppdrag. Arbetet inom inriktningsmål 9 löper på enligt plan.

Status för inriktningsmål och uppdrag

Mål och budget 2017 med plan för 2018-2019 har sammanlagt nio inriktningsmål och 81 uppdrag. Bedömningen av hur arbetet mot målen och uppdragen går baseras på nämnders och bolagsstyrelsers rapportering av resultat, åtgärder och utvecklingsinsatser. För att kunna bedöma hur Uppsala kommun ligger till görs även jämförelser med andra kommuner, vanligen mot genomsnittet för de kommuner som ingår i jämförelsenätverket R9.²

Det är få sådana indikatorer som är utformade på ett sätt som gör att de går att koppla samman med kommunens åtgärder under det innevarande året. Detta beror dels på att indikatorerna i många fall har en eftersläpning som beror på att de baseras på officiell statistik, och dels på att det alltid finns en fördröjning innan kommunens insatser får ett synligt genomslag i samhället.³ Indikatorerna ger därför framför allt en bild av hur utvecklingen ser ut över tid och jämfört med andra, och fungerar som ett viktigt komplement till nämnders och bolagsstyrelsers rapportering av resultat och åtgärder inom sina respektive ansvarsområden.

I tabellerna för respektive inriktningsmål tydliggörs bedömningen av måluppfyllelse för uppdragen enligt färgmarkering:

Blått	Uppdraget är genomfört
Grönt	Arbetet med uppdraget går enligt plan
Gult	Arbetet med uppdraget är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
Rött	Uppdraget genomförs inte

Årtalet som återfinns i tabellerna i samband med färgmarkeringen är en sammanvägning utifrån nämndernas och bolagsstyrelsernas bedömningar av när uppdraget beräknas vara genomfört. Exempel från nämndernas och bolagsstyrelsernas återrapporering ges också. Vid redogörelse för respektive inriktningsmål nedan finns samtliga uppdrag och indikatorer kommenterade. För en översikt av måluppfyllelse per nämnd för inriktningsmål och uppdrag se bilaga 2.

Utöver inriktningsmål och uppdrag i gällande *Mål och budget* rapporteras i denna uppföljning även statusen för kvarvarande uppdrag från tidigare år och för uppdrag som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutat om under perioden januari-april 2017.

² I R9-nätverket ingår Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås och Örebro.

³ För indikatorernas källa samt uppdateringsfrekvens se bilaga 3.

Inriktningensmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

För Uppsala kommunkoncern uppgår det samlade resultatet för perioden januari till augusti till 694,8 (510,0)⁴ miljoner kronor. För helåret 2017 prognostiseras ett samlat resultat på 508,2 (380,6) miljoner kronor. I det prognostiserade resultatet ingår Uppsala kommun med 365,6 (380,6) miljoner kronor, Uppsala Stadshuskoncern med 178,7 miljoner kronor, delägda bolag med 0 miljoner kronor samt eliminerings- och justeringar netto med -36,1 miljoner kronor. De sistnämnda är en effekt av justeringar bland annat för koncernmässiga övervärden, olika avskrivningstider i kommunen och bolagen samt utdelning från Stadshuskoncernen till Uppsala kommun.

För perioden januari till augusti uppgick resultatet för Uppsala kommunkoncern till 694,6 miljoner kronor, där kommun i förvaltningsform hade ett resultat 547,0 (402,1) miljoner kronor och de hel- och delägda bolagen ett resultat på 200,0 (165,5) miljoner kronor. I resultatet för kommunkoncernen ingår justeringar och elimineringar på sammanlagt -52,4 miljoner kronor.

Jämfört med föregående år beräknas skatter, generella statsbidrag och utjämning att öka med 5,0 procent medan verksamhetens nettokostnader beräknas att öka med 4,7 procent. Nettokostnaderna förväntas därmed öka i en lägre takt än intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Nettokostnaderna justerade för demografi förväntas under året öka i en lägre takt än beräknat utifrån Uppsalas strukturella förutsättningar. Föreliggande prognos visar därmed att den gynnsamma utvecklingen för nettokostnaderna som inleddes 2013 fortsätter även i år. Detta förbättrar kommunens förutsättningar att möta den demografiska utmaningen åren framöver.

Årets resultat har en positiv inverkan på soliditeten som förblir oförändrad kring 12 procent trots den relativt höga investeringsvolymen. Självfinansieringsgraden påverkas dock negativt av den höga investeringsvolymen och sjunker från 58 procent 2016 till 44 procent.

Prognosen för året indikerar en investeringsnivå på 3 299 miljoner kronor, vilket är en utökning med 1 026 miljoner kronor (45 procent) jämfört med 2016. Av prognosens investeringar är 2 612 miljoner kronor hänförliga till kommunbolagen medan 687 miljoner kronor utförs av nämnderna.

Uppsala har goda förutsättningar för att ha en stabil ekonomi. Samtidigt har kommunen stora utmaningar framöver i form av demografiskt tryck, stora investeringsbehov samt integration av nyanlända. Detta i kombination med en försvagad utveckling i det reala skatteunderlaget ställer krav på effektiviseringar. För att möta dessa utmaningar och samtidigt kunna behålla en god ekonomisk ställning behöver kommunen framöver finansiera en större andel av investeringarna med egna medel.

De finansiella nyckeltalen visar att trenden för kommunens ekonomiska resultat är positiv. Prognosen visar att årets målsättning om att resultatet ska vara minst 2,0 procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning kommer att nås. Kommunkoncernens soliditet (hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital) försämras dock över tid och Uppsala har en lägre soliditet än R9-kommunerna. Detta beror på stora investeringar som i sin tur beror på Uppsalas höga tillväxttakt.

En prognos är en bedömning som bygger på kända förutsättningar och kvantifierbara risker. Därtill anger nämnderna ett antal osäkerheter som kan ha inverkan på kommunens ekonomiska ställning vid årets slut. Prognosen bedöms vara försiktig vilket innebär en sannolikhet att utfallet blir bättre än prognostiserat.

Sammanfattande bedömning av uppdragen

Elva av 14 nämnder bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Äldrenämnden och överförmyndarnämnden kommer att kunna bidra till måluppfyllelse, men behöver göra mer eller annorlunda jämfört med plan. Socialnämnden rapporterar att den inte kommer att kunna bidra till måluppfyllelse. I april rapporterade

---

⁴ Värden för 2016 visas i parantes.

nämnden att den bidrog till måluppfyllelse enligt plan. Samtliga bolagsstyrelser rapporterar att de bidrar till målet med att ha en jämställd och hållbar ekonomi. Bolagsstyrelserna rapporterar att de aktivt arbetar med att uppnå sina respektive avkastningskrav och ägarens ägardirektiv samtidigt som jämställdhetsperspektivet börjar implementeras i det löpande arbetet.

Arbetet med uppdragen löper i de flesta fall på enligt plan och en del nämnder och bolagsstyrelser har dessutom blivit färdiga med några uppdrag. Socialnämnden redogör för flera åtgärder den vidtagit för att minska budgetunderskottet, bland annat utvecklade styrning, förbättrade arbetssätt och ökade statsbidrag. Omsorgsnämnden har beslutat att upphandla driften av 19 boenden, varav tre i egen regi, vilket förväntas leda till sänka kostnader. Flera nämnder och bolagsstyrelser söker extern finansiering och arbetet med jämställdhetsbudgetering löper på. Fyrishov genomför en jämställdhetsanalys av en föreslagen nybyggnation.

Kommunstyrelsen har tagit fram en investeringsplan som sträcker sig fram till fram till 2027 och en modell för att beräkna konsekvenser för Uppsala kommun. Planen ska säkerställa en hållbar finansiering och soliditet över tid. De kommunala fastighetsbolagen arbetar med långsiktiga investeringsplaner för utveckling av sina fastighetsbestånd. Dessa uppdateras löpande.

Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Aktivt och strategiskt söka extern finansiering Elva av 12 nämnder rapporterar att arbetet går enligt plan, vilket är två fler än vid apriluppföljningen. Tolv av 13 bolagsstyrelser uppger att uppdraget löper på enligt plan. Exempelvis har Industrihus beviljats finansiering inom Klimatklivet och Sportfastigheter beviljats stöd via Naturvårdsverket. Kommunstyrelsen planerar att fatta beslut om en riktlinje för extern finansiering i början av 2018.</p>	Alla	2017
<p>Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet 13 av 13 nämnder rapporterar att arbetet är färdigt eller går enligt plan, vilket är lika många som vid apriluppföljningen. Åtta av 13 bolagsstyrelser uppger att uppdraget är färdigt eller löper på enligt plan. Flera nämnder har utbildat medarbetare. Kommunstyrelsen rapporterar att en modell för jämställdhetspris är framtagen och att Uppsala under 2018 kommer att vara en av SKL:s modellkommuner för utveckling av styrningsfrågor i jämställdhetsarbetet. Vissa bolag uppger att de redan har implementerat jämställdhetsperspektivet i sin verksamhet.</p>	Alla	2019
<p>Genomföra jämställdhetsanalyser i samband med kommande investeringar Nio av 13 nämnder meddelar att arbetet går enligt plan. Det är två fler nämnder än i uppföljningen per april. Sex av nio bolagsstyrelser rapporterar att arbetet går enligt plan. Idrotts- och fritidsnämnden kommer att skapa avskärmade duschrum och könsneutrala omklädningsrum vid större anläggningar. Fyrishov gör en jämställdhetsanalys av den föreslagna nybyggnationen.</p>	Alla	2018
<p>Ta fram en långsiktig investeringsplan Tre nämnder (gatu- och samhällsmiljönämnden, räddningsnämnden och utbildningsnämnden) har sedan uppföljningen per april blivit färdiga med uppdraget. Gatu- och samhällsmiljönämnden har tagit fram en tioårsplan för investeringar. Ytterligare sex nämnder meddelar att arbetet går enligt plan. Tre bolagsstyrelser är färdiga med uppdraget. Övriga sex berörda bolag rapporterar att arbetet löper på enligt plan. Fastighetsbolagen arbetar med långsiktiga investeringsplaner, som löpande uppdateras, för utveckling av sina specifika fastighetsbestånd.</p>	Alla	2018
<p>Genomföra en översyn och ta fram åtgärder för att sänka kostnaderna inom barn- och ungdomsområdet Båda nämnderna rapporterar att uppdraget är påbörjat och att arbetet går enligt plan. Omsorgsnämnden har tagit fram en ny ersättningsmodell för korttidstillsyn/korttidsvistelse inom upphandlad verksamhet och arbetar med att ta fram ytterligare åtgärder för att sänka kostnaderna.</p>	OSN, SCN	2018
<p>Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar Äldrenämnden har sedan april blivit färdig med uppdraget. Ytterligare åtta nämnder (i april sju) meddelar att arbetet går enligt plan. Olika åtgärder beskrivs och många samarbetar med stadsbyggnadsförvaltningen. Fyrishov och Skolfastigheter är färdiga med uppdraget. Ytterligare sju bolag meddelar att arbetet går enligt plan.</p>	Alla	2019

Kommunfullmäktiges indikatorer

1. UPPSALA KOMMUN SKA HA EN JÄMSTÄLLD OCH HÅLLBAR EKONOMI

INDIKATORER	NUVÄRDE	JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT			
1. Ekonomiskt resultat, kommun (2016)				
a) Procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning	a) 3,3%	-	a) 2,0%	a) ↗
b) Δ Skatt och kommunalekonomisk utjämning ≥ Δ Nettokostnad egentlig verksamhet	b) 5,0% ≥ 4,7%	-	b) ≥0	b) ↗
2. Soliditet, kommunkoncern (2016)				
	25	34	39	↘
3. Soliditet kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden (2016)				
	12	20	20	↘

Kommentar: 1.2: Målvärde: högsta kvartilen för R9-kommunerna. 1.3: Målvärde: genomsnitt för R9-kommunerna.

Inriktningsmål 2 Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i Sammanfattande bedömning

Alla nämnder och bolagsstyrelser bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Arbetet med uppdragen löper i de flesta fall på enligt plan.

Arbetsmarknadsnämnden har utvecklat en idésluss för att fånga upp och utveckla idéer som kommer att testas under hösten. Nämnden samarbetar med näringslivet och föreningslivet och har ingått partnerskap med tre sociala företag. Utbildningsnämnden har genomfört Sopkampen där barn och elever uppmuntras till minskat matsvinn, minskad nedskräpning och bättre sopsortering och nu deltar fyra grundskolor i test av en app för inläring av matematik.

Flera av bolagsstyrelserna ligger i framkant med att testa ny innovativ teknik. Till exempel arbetar Industrihus med ett flertal energi- och testprojekt där nya lösningar och nya tekniker testas och utvärderas. Kulturnämnden har utvecklat olika tekniska lösningar för att öka kännedomen och tillgängligheten för kultur- och fritidsverksamheten. En satsning pågår med att placera konst i skolor och förskolor på landsbygden.

Uppsalahem och Fyrishov ingår i flera samarbeten kring hur lokaler kan användas som samlings- eller kulturlokaler. Idrotts- och fritidsnämnden utvecklar lokalförsörjningsplanen utifrån analyser av dagens användning av platser och anläggningar. Gatu- och samhällsmiljönämnden drivit stadsodlingsåret med tillhörande aktiviteter.

Kommunstyrelsen har tagit fram förslag till reviderad krisledningsplan och en första analys över trender gällande skadegörelse, nedskräpning och våldsbrott i Uppsala beräknas bli klar under hösten. Nämnden har även tillsammans med platsens aktörer lanserat en digital portal med bilder, filmer och framgångssagor för platsen Uppsala.

Socialnämnden genomför en rad åtgärder i syfte att förbättra mottagandet av ensamkommande barn. Omsorgsnämnden har beslutat att utreda kultur- och fritidsaktiviteter för personer som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Jämförelsetalen för indikatorerna visar att Uppsala ligger i nivå med andra kommuner i de flesta fall. Kommunen har en mycket hög position i tidningen *Fokus* forskarbaserade kommunranking *Här är bäst att bo* och har färre anmälda våldsbrott än genomsnittet för R9-kommunerna. Kommunen har ett fortsatt högt nyföretagande jämfört med R9-kommunerna och har klättrat till en andraplats bland svenska städer på ICCA:s internationella ranking över städer med flest konferenser. Företagarnas omdöme av företagsklimatet är jämförelsevis lågt. Denna undersökning baseras på få svarande och bör därför tolkas försiktigt. Den indikator för inriktningsmål nio som handlar om kommunens service visar att nöjdheten ökar bland företag som haft kontakt med kommunen.

Uppdrag	Ansvarig	Status
Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer Elva av 12 nämnder rapporterar att arbetet går enligt plan, vilket är lika många som vid apriluppföljningen. 13 av 14 bolagsstyrelser uppger att uppdraget löper på enligt plan. Utbildningsnämnden och kulturnämnden utvecklar och testar appar som stöd för verksamheten. Kommunstyrelsen efterfrågar innovativa lösningar genom markanvisningstävlingarna i större exploateringsprojekt och genomför flera projekt inom Green-IoT (internet of things) tillsammans med näringslivet. Arbetsmarknadsnämnden kommer under hösten testa en idésluss som ska fånga upp och utveckla idéer som kan testas i nämndens verksamheter. Uppsalahem har historiskt inriktat innovationsarbetet mot energiteknik, men under 2017 har de fokuserat mer på affärsutveckling och utveckling av nya tjänster för hyresgäster. Flera bolagsstyrelser beskriver att de har ett samarbete kring innovation med Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle (STUNS). Industrihus arbetar med ett flertal energi- och testprojekt där nya lösningar och nya tekniker testas och utvärderas.	Alla	2019

Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Ta fram en plan för infrastruktur för kultur-, idrott- och fritidsverksamhet i Södra staden Båda nämnderna rapporterar att arbetet är påbörjat. Kulturnämnden meddelar att uppdraget ingår som en del i arbetet med nämndens framtagande av en infrastrukturplan för kultur- och fritidsområdet. Idrotts- och fritidsnämnden lämnar ingen kommentar.</p>	IFN, KTN	-
<p>Implementera varumärkesplattformen för platsvarumärket Uppsala Elva av 12 nämnder rapporterar att arbetet är färdigt eller går enligt plan, vilket är lika många som vid apriluppföljningen. Åtta av 13 bolagsstyrelser uppger att uppdraget löper på enligt plan och Stadsteatern är färdig. Industrihus, Förvaltningsfastigheter, Uppsala kommun fastighets AB och namngivningsnämnden avstår från att delta i uppdraget. Äldrenämnden har sammanställt en anpassning av platsvarumärket för äldreområdet som kommer att implementeras i verksamheterna och ser uppdraget som färdigt. Kommunstyrelsen har i samverkan med platsens aktörer lanserat en digital portal med bilder, filmer och framgångssagor för platsen Uppsala som är fritt att bruka för aktörerna. Flera bolag beskriver att varit involverade i arbetet med varumärkesplattform och att de knyter ihop bolagets budskap med platsvarumärket.</p>	Alla	2018
<p>Ta fram en gemensam strategi för utveckling av kulturmiljöarbetet Kulturnämnden rapporterar att nämnden inlett dialog med andra berörda nämnder. Gatu- och samhällsmiljönämnden har påbörjat arbetet med Hammarskog och Ulva. Kommunstyrelsen meddelar att Ulleråkersprojektet under 2018 blir ett pilotprojekt i arbetet med att ta fram en strategi för att tidigt identifiera kulturmiljön som värdeskapare i exploateringsprojekt. Plan- och byggnadsnämnden har inte påbörjat arbetet.</p>	KS, GSN, PBN, KTN	2019
<p>Fortsätta arbetet med att skapa förutsättningar för jämlik, jämställd och tillgänglig kultur, idrott och fritid Kulturnämnden tar fram en strategisk plan för infrastruktur inom kultur och fritid som bland annat ska leda till att infrastrukturen blir jämlik. Nämnden har gjort särskilda insatser så att ensamkommande asylsökande ungdomar fått ta del av kultur och fritidsverksamhet och genomfört satsningar på offentlig konst i förskolor och skolor på landsbygden. Idrotts- och fritidsnämnden meddelar att utbildningsinsats för jämställdhet i föreningslivet genomförs under september. Samtliga involverade bolagsstyrelser är färdiga eller kommer att vara färdiga med uppdraget under 2017.</p>	IFN, KTN, Sportfastigheter, Fyrishov, UKK och Stadsteatern	2019
<p>Utveckla kulturcentrum i Gränbyområdet som försörjer de nordöstra stadsdelarna Dialog har förts med boende och besökare. På grund av bland annat osäkerhet gällande elevantal i Gränbyskolan har projektet försenats. Lokalerna är slitna och hänger inte samman på ett bra sätt. Skolan ser ökat behov av lokaler för egen verksamhet vilket medför svårigheter att utveckla verksamhet för kultur- och fritidsverksamhet. Troligt start för att öppna upp ett kulturcentrum i befintliga lokaler är någon gång under 2018.</p>	KTN	2018
<p>Förbereda kommunens åtagande avseende världsarvsansökan inom the "Rise of systematic biology" för Linnés vetenskapliga gärning, exempelvis genom att inrätta naturreservatet Årike Fyris Åtta av 12 nämnder rapporterar att arbetet går enligt plan, vilket är två fler än vid apriluppföljningen. Två nämnder uppger att de inte kommer att genomföra uppdraget. Ingen bolagsstyrelse arbetar aktivt med uppdraget. Tre uppger att de kan bidra, medan nio rapporterar att de inte kommer att genomföra uppdraget. Kommunstyrelsen meddelar att detta är ett långsiktigt arbete som leds av Länsstyrelsen och som har en osäker tidplan. Arbetet har påbörjats med reservatsutredning för Årike Fyris. Gatu- och samhällsmiljönämnden planerar att skapa tillgänglighet till ett eventuellt världsarvsområde som till exempel Vindbron.</p>	Alla	2019
<p>Uppmärksamma och samordna Stadsodlingsåret samt Linnéjubileet ur ett barnperspektiv i biblioteks- och fritidsverksamheter De berörda nämnderna rapporterar att arbetet går enligt plan. Gatu- och samhällsmiljönämnden har genomfört Place Making-projekt med tema ätbara växter. Kulturnämnden meddelar att flera bibliotek har anordnat olika aktiviteter kopplat till odling. Kommunstyrelsen har säkerställt att barnperspektivet genomgående integrerats i arbetet.</p>	KS, GSN, KTN	2017
<p>Utveckla hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter Kommunstyrelsen främjar företagare inom besöksnäringen genom anökningar om projektmedel och gör en översyn av Uppsala kommuns evenemang i samverkan med Nya Destination Uppsala AB och Regionen. Kulturnämnden möjliggör att kulturaktörer kan och vågar satsa på stora evenemang och deltar i olika utvecklingsprojekt. Involverade bolag redogör för att deras utbud lockar besökare från både inom och utanför kommunen.</p>	KS, KTN och USAB	2019

Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Utveckla arbetet med synsätt gällande nedskräpning och förstörelse och i samverkan med andra aktörer verka för att upprätthålla en trygg, vacker och säker kommun</p> <p>Åtta av 12 nämnder rapporterar att arbetet går enligt plan, vilket är lika många som vid apriluppföljningen. Elva av 13 bolagsstyrelser uppger att uppdraget löper på enligt plan. Kommunstyrelsen meddelar att en första analys över trender gällande skadegörelse, nedskräpning och våldsbrott i Uppsala beräknas bli klar under hösten. Arbetsmarknadsnämnden har tillhandahållit 12 välfärdsjobbare och över 300 feriearbetare för arbete med att upprätthålla en trygg, vacker och säker kommun och socialnämnden utvecklar områdesarbetet i utsatta stadsdelar. Utbildningsnämnden har genomfört Sopkampen där barn och elever uppmuntras till minskat matsvinn, minskad nedskräpning och bättre sopsortering och är därmed klar med uppdraget. Destination Uppsala certifierar alla sina evenemang i enlighet med "Håll Sverige Rent". Flera bolagsstyrelser uppger att de snabbt uppmärksammar och åtgärdar skador, klotter och nedskräpning.</p>	Alla	2019
<p>Genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya områden Kultur</p> <p>Kulturnämnden och kommunstyrelsen rapporterar att arbete pågår med att ta fram en långsiktig plan för infrastruktur inom kultur- och fritidsområdet. De verksamhetslokaler och anläggningar som står öppna för allmänheten har märkts ut på karta. Kommunstyrelsen och Uppsalahem har en dialog om det finns lokaler som kan samnyttjas. Uppsalahem samarbetar också med Hyresgästföreningen kring hur Uppsalahems kvarterslokaler kan användas. Fyrishov uppger att de samarbetar med idrotts- och fritidsnämnden kring lokalförsörjning. Samtliga involverade bolag arbetar med frågan enligt plan förutom Industrihus, som anser att uppdraget inte berör deras verksamhet. Plan och byggnadsnämnden har inte påbörjat arbetet.</p>	KS, PBN, KTN och de kommunala fastighetsbolagen	2019

Kommunfullmäktiges indikatorer

2. UPPSALA SKA VARA ATTRAKTIVT ATT LEVA, VERKA OCH VISTAS I

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
2.1. Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd Region-Index) (2016)	61	63	60	60	Öka	~
2.2. Här är bäst att bo. Tidningen fokus rankning av 290 kommuner (2017)	2	-	-	2	Topp 3	→
2.3. Medborgarnas uppfattning om möjligheterna till fritidsaktiviteter i kommunen (2016)	66	69	64	68	Öka	→
2.4. Antal företag, skillnad mot föregående år*	-	-	-	-	Öka	-
2.5. Företagarnas sammanfattade omdöme av företagsklimatet i kommunen, andel positiva svar (2017)	24	-	-	38	Öka	↘
2.6. Plats i ICCA:s ranking över städer i Sverige där det arrangeras flest konferenser (med bl.a. minst 50 deltagare och en natts övernattnig) (2016)	Plats 2 av svenska städer	-	-	Plats 3 av svenska städer	Behålla tredjeplats i Sverige	↗
2.7. Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv (2016)	941	-	-	1 149	Minska	~

* På grund av att Bolagsverket gjort en större registervårdande insats har antalet företag i officiell statistik drastiskt minskat 2016. Det går därför inte att använda indikatorn för att visa skillnader mellan 2016 och 2015. En ny tidsserie kan inledas från och med skillnaden mellan 2016 och 2017. Om man däremot enbart ser till *nyregistrerade* företag kan man se att antalet företag per 1000 invånare har fluktuerat mellan ca 6-7 procent de senaste 10 åren och konstant legat ca 1 företag per 1000 invånare högre än genomsnittet för R9.

Inriktningsmål 3 Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart Sammanfattande bedömning

Alla nämnder utom en bidrar till måluppfyllelse enligt plan, vilket är en mer än vid apriluppföljningen. Äldrenämnden kommer att kunna bidra till måluppfyllelse, men behöver göra mer eller annorlunda jämfört med plan. Nämnden menar att ytterligare ansträngningar behövs för att utveckla samarbetet med de nämnder som arbetar med samhällsbyggnad i plan- och planeringsfrågor. Alla bolagsstyrelser utom två bidrar till måluppfyllelse enligt plan, men båda dessa bolagsstyrelser uppger att de kommer att kunna bidra till måluppfyllelse.

Arbetet med uppdragen löper i de flesta fall på enligt plan. Det pågår ett påtagligt arbete för att förbättra samordningen i planeringsprocessen för en hållbar stads- och landsbygdsutveckling – både mellan nämnder och mellan nämnder och statliga myndigheter och andra organisationer. Arbetet för en socialt hållbar utveckling märks bland annat genom att flera nämnder arbetar med sociala konsekvensanalyser i samband med den fysiska planeringen. Flera nämnder samverkar för ett socialt hållbart Gottsundaområde. Arbetsmarknadsnämnden erbjuder nyanlända så långt möjligt boende i områden som inte är socialt utsatta för att underlätta språkinläring och etablering i samhället. Nämnden har också påbörjat ett omfattande uppsökande och förebyggande arbete i kommunens utsatta stadsdelar.

Kommunstyrelsen utformar markanvisningstävlingar för att stimulera fram förslag som skapar förutsättningar för ett socialt blandat boende och som stödjer önskvärda beteenden kring återvinning och lösningar kring energieffektivitet. Uppsala bostadsförmedling arbetar aktivt med att förmedla hyresrätter även på landsbygden och Uppsalahem bidrar till att staden och landsbygden utvecklas genom att ta ett långsiktigt ansvar för att producera och förvalta bostäder av hög kvalitet med hög miljöhänsyn. Bolaget följer energianvändning, grad av fossilbränslefritt, källsorteringsgrad, samt graden av nybyggnation enligt nivå för Miljöbyggnad Silver eller Svanen. Kommunstyrelsen arbetar med att fram ett program för klimatanpassning och ett energiprogram och har arbetat aktivt för att staten ska besluta om fyra järnvägsspår mellan Uppsala och Stockholm.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppmärksammar energiförbrukning i sin miljöskyddstillsyn och påtalar vilka ekonomiska vinster verksamheterna kan göra genom energieffektivisering. Fyrishov har en så gott som fossilfri energiförbrukning. Gatu- och samhällsmiljönämnden arbetar för att förbättra energiavtal för fjärrvärme och för att få en effektivare markvärme. Nämnden har också ökat samarbetet med Uppsala Vatten för att förbättra dagvattenhanteringen. Kommunens arbete med ekologisk mat vidgas till att öka andelen närproducerade råvaror.

Indikatorerna visar att resorna inom kommunen blir alltmer miljövänliga. Andelen invånare som cyklar och andelen som åker kollektivt har ökat under de senaste åren, liksom andelen bilar i kommunens organisation som använder förnybara drivmedel. Utsläppen av växthusgaser i kommunen som geografiskt område minskar över tid, både totalt och per invånare. Kommunens verksamheter har blivit något mer effektiva i sin användning av energi för el och uppvärmning och mängden solenergi har ökat under de senaste åren. Andelen ekologiska livsmedel har stadigt ökat i jakten mot målet 100 procent år 2023 och börjar nu närma sig 50 procent. Medborgarnas uppfattning om kommunen ligger i nivå med genomsnittet för R9-kommunerna i de allra flesta fall. Däremot är de som bor utanför kommunens tätorter över lag vara mindre nöjda än de som bor i tätorter.

Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Fortsätt utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling</p> <p>13 av 13 nämnder rapporterar att uppdraget är färdigt eller följer plan, vilket är två fler än vid apriluppföljningen. Tio av 13 bolagsstyrelser rapporterar att uppdraget är färdigt eller följer plan. Flera nämnder arbetar med sociala konsekvensanalyser för att föra in sociala behov i den fysiska planeringen. Kommunstyrelsen har värderat befintliga och blivande stadsbyggnadsprojekt enligt en framtagen prioriteringsmodell. Kommunstyrelsen har även beslutat om ett direktiv till trafikstrategi och flera nämnder deltar i ett aktivt arbete för att utveckla landsbygden utifrån både ett näringslivsperspektiv och ett invånarperspektiv. Parkeringsbolaget arbetar aktivt i planeringsprocessen i de större utvecklingsområdena samt i innerstaden för att kunna bygga smarta och hållbara parkeringslösningar. Miljö- och hälsoskyddsnämnden verkar för en ambitionshöjning för miljökraven på en hållbar stads- och landsbygdsutveckling.</p>	Alla	2019
<p>Utveckla strategin för markförvärvning</p> <p>Kommunstyrelsen arbetar med en strategi för inköp av mark och kommer att ta fram en prissättningsmodell. Samverkan med näringsliv och fastighetsägare utvecklas. Samtliga fem bolagsstyrelser som berörs av uppdraget uppger att de är färdiga eller kommer att bli färdiga under 2017.</p>	KS, PBN och bolag	2018
<p>Stärk arbetet med stadsutveckling för att förebygga och förhindra social oro</p> <p>Elva av 13 nämnder rapporterar att uppdraget följer plan, vilket är en fler än vid apriluppföljningen. Namngivningsnämnden avstår från att arbeta med uppdraget. 12 av 13 bolagsstyrelser rapporterar att uppdraget är färdigt eller kommer att vara färdigt under 2017. Flera nämnder och bolagsstyrelser samverkar för ett socialt hållbart Gottsundaområde inom ramen för Gottsundas programarbete. Exempelvis uppger Uppsalahem att ett projekt har startats tillsammans med Hyresgästföreningen för att öka tryggheten för hyresgästerna i området. Kulturnämnden kommer att öka närvaron av vuxna i Sävja kulturcentrum och fortsätter att utveckla insatser för att nå unga nyanlända och asylsökande, exempelvis "låna en uppsalabo" och insatser för skolungdomar. Socialnämnden har förstärkt sitt uppsökande arbete för socialt utsatta EU-migranter med fokus på barnens situation. Arbetsmarknadsnämnden erbjuder nyanlända så långt möjligt boende i områden som inte är socialt utsatta för att underlätta språkinläring och etablering i samhället. Kommunstyrelsen arbetar aktivt med markupplåtelse för att skapa bättre förutsättningar för ett mer "socialt blandat boende" och kommer att genomföra en stor områdesundersökning under hösten för att kartlägga otrygga platser.</p>	Alla	2019
<p>Ta fram en lokalförsörjningsplan för räddningstjänsten</p> <p>En lokalförsörjningsplan för räddningstjänsten håller på att tas fram i samarbete med samarbetskommunerna Tierp och Östhammar. Arbetet är dock försenat.</p>	KS, RÅN	2017
<p>Öka återvinningen och en säker återanvändning</p> <p>Tio av 13 nämnder rapporterar att uppdraget är färdigt eller följer plan, vilket är en fler än vid apriluppföljningen. Namngivningsnämnden avstår från att arbeta med uppdraget. Samtliga 13 bolagsstyrelser uppger att uppdraget är färdigt eller följer plan. De allra flesta bolagsstyrelser rapporterar att de kommer att vara färdiga med uppdraget under 2017. Utbildningsnämnden rapporterar att 13 bidrag kommit in till Sopkampen och verkar för att göra tävlingen mer attraktiv för skolorna framöver. Gatu- och samhällsmiljönämnden har påbörjat ett samarbete med Pantamera och testat möjligheten att återanvända halkbekämpningsgruset. Kommunstyrelsen ställer under året krav i markanvisningar som stöder beteendeförändringar kring återvinning. Socialnämnden berättar om att ett förvaltningsgemensamt arbete med kartläggning och samordning av miljö- och klimatfrågor påbörjas senare under året.</p>	Alla	2019

Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Öka andelen förnybar energi och fördubbla förbättringstakten vad gäller energieffektivitet</p> <p>Elva av 13 nämnder rapporterar att arbetet är färdigt eller följer plan, vilket är två fler än vid apriluppföljningen. Namngivningsnämnden avstår från att arbeta med uppdraget. Samtliga 13 bolagsstyrelser uppger att uppdraget är färdigt eller följer plan. Kommunstyrelsen arbetar att ta fram ett energiprogram. Energikartläggningen av hela kommunen är klar och lägger grund till arbetet under 2018-2020. Kommunen har infört kriterier för energieffektivitet i markanvisningstävlingar, vilket påverkar den kommande byggnationen. Flera nämnder lyfter fram att de ställer krav på energieffektivisering i samband med upphandling eller lokalanskaffning, men också att de arbetar med energiförbättrande åtgärder i redan befintlig verksamhet. Fyrishov uppger att deras energiförbrukning är så gott som fossilfri. Fastighetsförvaltningsbolaget arbetar kontinuerligt för att hitta nya möjligheter att utöka andelen egenproducerad förnybar energi på sina fastigheter. All el som bolaget köper in är idag förnybar och fjärrvärmens är koldioxidneutral. Skolfastigheter certifierar sin nyproduktion som Miljöbyggnad Silver, energiklass Silver genom Sweden Green Building Council. Vid takomläggning och nyproduktion beaktar bolaget alltid möjlighet till soleanläggning och vid större ombyggnationer sker energiberäkning för fastigheten. Miljö- och hälsoskydds-nämnden uppmärksammar energiförbrukning i sin miljöskyddstillsyn och påtalar vilka ekonomiska vinster verksamheterna kan göra genom energieffektivisering.</p>	Alla	2019
<p>Vid upphandling av den särskilda kollektivtrafiken ska krav ställas på att fordonen använder de fossilfria drivmedel som bäst uppfyller gällande hållbarhetskriterier och som bygger på närproducerade energiresurser</p> <p>Kommunstyrelsen rapporterar att arbetet ännu inte har påbörjats på grund av andra prioriteringar hos den berörda verksamheten. Gatu- och samhällsmiljönämnden uppger att uppdraget påbörjas vid nästa upphandling.</p>	KS, GSN	2019
<p>Samordna den särskilda kollektivtrafiken</p> <p>För att samordna den särskilda kollektivtrafiken har en styr- och arbetsgrupp bildats där omsorgs-, gatu- och samhällsmiljö-, och utbildningsnämnden finns representerade och där ansvarsfördelningen reds ut.</p>	GSN, UBN, OSN	2019
<p>Ta fram en strategisk plan för att växla till närodlat råvaror och ekologisk mat i kommunens verksamhet</p> <p>Fem av sex nämnder uppger att uppdraget är färdigt eller pågår enligt plan. Kommunstyrelsen samverkar kring stärkt lokal och ekologisk livsmedelsproduktion och för dialog med möjliga livsmedelsleverantörer inför kommande livsmedelsupphandlingar. Handlingsplanen för ekologisk mat utvecklas för att öka andelen närproducerade råvaror. Kulturnämnden och utbildningsnämnden rapporterar att de är färdiga med uppdraget, eftersom det finns en plan för den fortsatta utvecklingen av en ökad andel närodlat och ekologisk mat.</p>	KTN, ÄLN, OSN, SCN, UBN och KS	2019
<p>Utred för- och nackdelar med att låta andra aktörer investera, bygga och drifta lokaler</p> <p>Kommunstyrelsen uppger att de tar fram ett funktionsprogram för skollokaler i samarbete med gatu- och samhällsmiljönämnden och utbildningsnämnden. Gatu- och samhällsmiljönämnden utreder möjligheten att låta andra investera, bygga och drifta idrottsanläggningar. Kulturnämnden hanterar uppdraget i nämndens planer för lokalförsörjning och infrastruktur inom kultur- och fritidsområdet. Samtliga involverade bolagsstyrelser rapporterar att det kommer att vara klara med uppdraget under 2017 utom Uppsalahem, som uppger att de inte kommer att genomföra uppdraget. Uppsalahem menar att de inte berörs av uppdraget eftersom lokaler enbart byggs som komplement till bostäderna.</p>	KS, UBN, KTN, IFN, Sport- och rekreationsfastigheter, Uppsalahem, IHUS, UKFAB och Skolfastigheter	2018
<p>Samordna vinterväghållningen med fokus på stadens ytterområden och kransorter</p> <p>Gatu- och samhällsmiljönämnden har påbörjat arbetet att samordna arbetet med vinterväghållning samt övrig markskötsel och en gemensam upphandling startar under hösten. Samtliga involverade bolagsstyrelser rapporterar att arbetet kommer att vara klart under 2017.</p>	GSN, Skolfastigheter, Parkeringsbolaget, Sport- och rekreationsbolaget, IHUS och Uppsalahem	2017
<p>Utveckla och samordna drift och underhåll av skolgårdar</p> <p>Utbildningsnämnden rapporterar att de är färdiga med uppdraget. Nämnden har ett lokalprogram för utemiljö där hänsyn tas till elevers behov och som fungerar som en del av de krav som ställs på gatu- och samhällsmiljönämnden. Gatu- och samhällsmiljönämnden uppger att en gemensam målbild har tagits fram. Skolfastigheter rapporterar att de kommer att vara klara med uppdraget 2017.</p>	GSN, UBN och Skolfastigheter	2017

Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Utveckla arbetet för att nå klimatmålen för fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050 Elva av 12 nämnder rapporterar att arbetet går enligt plan, vilket är lika många som vid apriluppföljningen. Namngivningsnämnden avstår från att arbeta med uppdraget. 12 av 13 bolagsstyrelser uppger att uppdraget löper på enligt plan. Kommunstyrelsen håller på att ta fram en handlingsplan för de långsiktiga kommungeografiska klimatmålen. För att främja en hållbar arbetspendling har kommunstyrelsen arbetat för fyra järnvägsspår till Stockholm. Flera verksamheter verkar för att den egna driften och upphandlad verksamhet ska ske mer miljövänligt och kommunens samordning kring fordon byter under 2017 ut cirka 240 fordon till fossilbränslefria alternativ. Arbetsmarknadsnämnden har tagit fram mätvärden för miljöarbetet att användas i uppföljning av verksamhetsplan. Utbildningsnämnden lyfter fram sitt arbete med andra uppdrag om energieffektivitet, ekologisk mat och ökad återvinning.</p>	Alla	2019
<p>Ta fram program för klimatanpassning Kommunstyrelsen beslutar om ett program kring årsskiftet. Implementering påbörjas under 2018.</p>	KS	2018
<p>Påskynda utbyggnaden av bredband på landsbygden genom förbättrad samordning Kommunfullmäktige kommer att besluta om ett reviderat bredbandsprogram som tas fram under hösten 2017. Det kommer att bli lättare för invånarna att följa utvecklingen av bredbandsutbyggnaden och få tips och råd för hur man får fiber för bredband via kommunens webbsida. Kommunstyrelsen ska se över en prissättningsmodell för användningen av kommunal mark tillsammans med de kommunala bolagen.</p>	KS	2020

Kommunfullmäktiges indikatorer

3. UPPSALAS STAD OCH LANDSBYGD SKA VÄXA SMART OCH HÅLLBART						
INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
3.1. Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd Region-Index) (2016)	61	63	60	63	Öka	~
3.1a. Boende i centralort	a. 62	-	-	a. 67 (66)	Minska skillnad	Skillnad växlar över tid
3.1b. Boende i annan tätort	b. 64	-	-	b. 60 (63)		
3.1c. Boende utanför tätort	c. 57	-	-	c. 63 (62)		
3.2. Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd Medborgar-Index) (2016)	54	53	56	56	Öka	~
3.2a. Boende i centralort	a. 54	-	-	a. 60 (56)	Minska skillnad	Skillnad ökar över tid
3.2b. Boende i annan tätort	b. 59	-	-	b. 61 (58)		
3.2c. Boende utanför tätort	c. 52	-	-	c. 57 (55)		
3.3. Medborgarnas bedömning av kommunens gång- och cykelvägar (2016)	59	57	61	57	Öka	↗
3.3a. Boende i centralort	a. 58	-	-	a. 60 (55)	Minska skillnad	Skillnad ökar över tid
3.3b. Boende i annan tätort	b. 64	-	-	b. 58 (55)		
3.3c. Boende utanför tätort	c. 58	-	-	c. 56 (52)		
3.4. Medborgarnas uppfattning om kommunikationer (2016)	66	67	65	66	Öka	➔
3.4a. Boende i centralort	a. 67	-	-	a. 71 (68)	Minska skillnad	Skillnad ökar över tid
3.4b. Boende i annan tätort	b. 74	-	-	b. 69 (68)		
3.4c. Boende utanför tätort	c. 57	-	-	c. 66 (62)		
3.5. Cykel som andel av färdmedel för resor som börjar och slutar i Uppsala kommun (2016)	30	32	28	-	Öka	↗
3.6. Medborgarnas uppfattning om tillgången på parker, grönområden och natur (2016)	7,5	7,6	7,4	7,9	Öka	➔
3.7. Kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt (2016)	57	54	60	62	Öka	~
3.8. Andel av det motoriserade resandet som invånare i Uppsala kommun gör med kollektivtrafik (2016)	36	42	30	-	Öka	↗
3.9. Andel använd förnybar energi – egna personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt) (jan-jul 2017)	33	-	-	32	2020: 100	↗
3.10. Utsläpp av växthusgaser per invånare [ton CO ₂ ekc/inv] (kommungeografiskt) (2015)	5,9 (prel)	-	-	6,1	2020: 4,6	↘
3.10. Energianvändning per yta (kWh/m ²) (kommunorganisatoriskt) (2016)	165	-	-	174	Minska	↘
3.11. Solenergi – installerad effekt (MW) (kommunorganisatoriskt) (2016)	1,1	-	-	0,4	Öka	↗
3.12. Andel ekologiskt producerade livsmedel (egen regi) (2016)	44	-	-	80	2023: 100	↗

Inriktningsmål 4 Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna

Sammanfattande bedömning

Alla nämnder bidrar till måluppfyllelse enligt plan och arbetet med uppdragen löper i de flesta fall på enligt plan. Alla bolagsstyrelser bidrar eller kommer att kunna bidra till måluppfyllelse.

Kommunstyrelsen har tagit fram en kartläggning över skillnader i levnadsvillkor och hälsa mellan kommunens olika stadsdelar och bygder. Kartläggningen används som underlag vid planering och prioritering av insatser. Handlingsplanen för WHO:s äldrevänlig stad beräknas vara klar under andra kvartalet 2018. Kommunens ansökan om värdskap för Mänskliga rättighetsdagarna 2020 har beviljats.

Arbetsmarknadsnämnden lägger stor kraft på att arbeta förebyggande gentemot ungdomar och barn som finns i familjer med långvarigt försörjningsstöd och erbjuder alla elever i årskurs 9 feriearbete. Nämnden utökar också stödet till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden på grund av ohälsa. Omsorgsnämnden ger stöd till personer med psykisk funktionsnedsättning att fullfölja sina studier och att i förlängningen kunna få arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Stadsteatern vänder sig till ungdomar med en gemensam upplevelse av att befinna sig utanför samhället. UKK har erbjudit kostnadsfritt dagkollo med inriktning på kultur & vetenskap.

Socialnämnden genomför i samarbete med civilsamhället en kartläggning av förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck i grundskolan i årskurs 9. Nämnden planerar stärkta insatser gentemot våldsutövare i samarbete med civilsamhället.

Utbildningsnämnden arbetar för att öka skolnärvaron. Nämnden rapporterar också att den sedan uppföljningen per april blivit färdig med uppdraget att utveckla trafiksäkerhetsarbetet kring förskolor och skolor. Kulturnämnden genomför en mängd aktiviteter under skollov för barn och unga som bidrar till att de får en meningsfull fritid, bland annat via biblioteken. Tillsyn av tobaksförekomst på högstadie- och gymnasieskolor påbörjas av miljö- och hälsoskyddsnämnden under hösten. Nämnden arbetar också för att minska användningen av kemikalier i barns vardag och arbetar med tillsyn av förorenade områden.

Indikatorerna visar att invånarna i Uppsala har en bättre hälsa än invånare i jämförbara kommuner. Det finns påtagliga skillnader mellan bostadsområden sett till både ohälsa (ohälsotal) och arbetslöshet. Det finns också skillnader utifrån ålder och kön. Äldre har en sämre hälsa än yngre, men skillnaden i ålder minskar eftersom ohälsotalet minskar bland äldre, men ökar bland yngre. Kvinnor har en sämre hälsa än män och bland de yngre ökar ohälsan mer hos kvinnor än hos män. Detta mönster finns även bland jämförbara kommuner.

Uppdrag	Ansvarig	Status
Implementera handlingsplan för WHO:s äldrevänlig stad Nio av 12 nämnder rapporterar att arbetet går enligt plan, vilket är lika många som vid apriluppföljningen. Sju av 13 bolagsstyrelser har tagit sig an uppdraget. Äldrenämnden meddelar att den genomfört medborgardialoger i 14 olika områden i Uppsala. Flera andra nämnder har bidragit i detta arbete. Till exempel har idrotts- och fritidsnämnden kartlagt behov kopplade till idrotts- och fritidsanläggningar. Handlingsplanen beräknas vara klar under andra kvartalet 2018. På Fyrishov bedrivs till exempel äldreanpassad idrott.	Alla	2019
Ta fram ett ramverk för styrdokument inom social hållbarhet i syfte att skapa en gemensam struktur och samstämmighet för de olika programmen och planerna inom området En planering för arbetet finns som genomförs under året och redovisas i slutet av 2017, eventuellt med förslag på uppdrag om revidering eller upphävande av befintliga styrdokument.	KS	2017

Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Stärka det förebyggande arbetet genom sociala investeringar Nio av 12 nämnder rapporterar att arbetet går enligt plan, vilket är lika många som vid apriluppföljningen. Nio av 13 bolagsstyrelser arbetar med uppdraget. Arbetsmarknadsnämnden gör en social investering då de erbjuder alla elever i årskurs 9 feriearbete. Idrotts- och fritidsnämnden samverkar med utbildningsnämnden och har gjort en projektplan om mer fysisk aktivitet i skolan och socialnämnden tänker utveckla stöd till biologiska föräldrar till placerade barn, vilket har en välkänd förebyggande effekt. Omsorgsnämnden stödjer personer med psykisk funktionsnedsättning att fullfölja sina studier och att i förlängningen kunna få arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Stadsteatern vänder sig till ungdomar med en gemensam upplevelse av att befinna sig utanför samhället. UKK har erbjudit kostnadsfritt dagkollo med inriktning på kultur & vetenskap.</p>	Alla	2019
<p>Fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga Alla nämnderna rapporterar att arbetet går enligt plan. Utbildningsnämnden arbetar med skolnärvaro och utveckling av öppna förskolor inom ramen för familjecentraler, samt program för föräldravägledning inom förskolan. Arbetsmarknadsnämnden lägger stor kraft på att arbeta förebyggande gentemot ungdomar och barn som finns i familjer med långvarigt försörjningsstöd och har ansökt om medel hos ESF för att fortsätta arbetet. Kulturnämnden rapporterar att kulturcentrumverksamheten som finns i olika stadsdelar fyller en viktig funktion i det främjande och förebyggande arbetet riktat till barn och unga. Nämnden genomför en mängd aktiviteter under skollov för barn och unga som bidrar till att de får en meningsfull fritid, bland annat via biblioteken. Kommunstyrelsen har tagit fram en kartläggning över skillnader i levnadsvillkor och hälsa mellan kommunens olika stadsdelar/bygder. Kartläggningen ska användas som underlag vid planering och prioritering av insatser.</p>	KS, SCN, OSN, AMN, UBN, KTN, IFN	2019
<p>Utveckla barn- och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur i skolan och under den fria tiden. Bland annat genom kulturell allemansrätt/kulturgaranti Kultur- och utbildningsnämnderna samarbetar med varandra för att ta fram en modell för kulturgaranti för barn och unga. Kulturnämnden har tagit fram en kartläggning av tillgången till professionell kultur i förskola och skola och utbildningsnämnden deltar i den nationella satsningen Skapande skola.</p>	KTN, UBN	2018
<p>Utifrån framtagna ECCAR-handlingsplan stärka kommunens engagemang mot rasism och diskriminering Kommunens ansökan om värdskap för MR-dagarna 2020 har beviljats. I samverkan med flera organisationer arrangerar kommunen ett Framtidskonvent på FN-dagen med tema motverka rasism och näthat. Intresset för kommunens egen HBTQ-diplomering är mycket stort och verksamheter utbildas fortlöpande.</p>	KS	2018
<p>Samverka med Region gällande ett utvecklat föräldrastöd, tobaksfri skoltid och ökad fysisk aktivitet på jämlika villkor Tillsyn av tobaksförekomst på högstadie- och gymnasieskolor påbörjas under hösten. Kommunens föräldrastöd bedrivs av utbildningsnämnden och socialnämnden. Nämnderna arbetar med detta på flera sätt.</p>	KS	2018
<p>Stödja det tobakspreventiva arbetet inom skolan genom att utföra tillsyn av skolgårdar och handlare Nämnden genomför tillsyn på skolor samt hos handlare och arbetar med information och rådgivning.</p>	MHN	2018
<p>Utveckla trafiksäkerhetsarbetet kring förskolor och skolor Nämnderna synliggör vilket stöd som finns för att utveckla trafiksäkerhet vid förskolor och skolor. Inventering av skolvägar runt skolor med klasser F-4 i Uppsala tätort har resulterat i en rapport per skola som också bjudits in till dialog kring ämnet trafiksäkerhet i skolans närhet. Konkreta exempel på hur trafiksäkerheten förbättrats vid olika skolor och vilket stöd man kan få från stadsbyggnadsförvaltningen har skickats till skolorna. Utbildningsnämnden rapporterar i och med detta att den är färdig med uppdraget.</p>	UBN, GSN	2017

Kommunfullmäktiges indikatorer

4. UPPSALA SKA VARA JÄMLIKT, MED GODA LEVNADSVILLKOR FÖR INVÅNARNA

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
4.1. Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16-64 år (2016)	22	26	18	27	Minska	↗
4.1a. Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med lägst ohälsotal	8	-	-	8	Minska	Skillnad består
4.1b. Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med högst ohälsotal	38	-	-	37	skillnad	
4.2. Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd, andel (2016)	76	74	78	73	Öka	→
4.3. Andel ungdomar som uppger att de mår bra eller mycket bra, gymnasieskolans åk 2 (2017)	69	62	77	68	Öka	↘
4.4. Skillnad mellan områden avseende andel arbetslösa						
4.4a. Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med lägst arbetslöshet	a. 1,4	-	-	a. 1,3	Minska	Skillnad består
4.4b. Genomsnitt för den fjärdedel bostadsområden med högst arbetslöshet	b. 9,0	-	-	b. 8,7	skillnad	

Inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Sammanfattande bedömning

Alla nämnder utom tre bidrar till måluppfyllelse enligt plan, vilket är lika många som vid apriluppföljningen. Arbetsmarknadsnämnden och äldrenämnden bedömer att de kommer att kunna bidra till måluppfyllelse, men behöver göra mer eller annorlunda jämfört med plan.

Arbetsmarknadsnämnden menar att den behöver göra mer för antalet hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd för att den helt ska kunna bidra till måluppfyllelse. Äldrenämnden anser att det finns ett behov av att ta fram en strategisk lokalförsörjningsplan för särskilt boende. Idrotts- och fritidsnämnden uppger att de avstår från att bidra till målet utifrån att de inte har formulerat några åtgärder som direkt knyter an till målet. Däremot arbetar nämnden med åtgärder under inriktningsmål 9 som bidrar till måluppfyllelse även till inriktningsmål 5, exempelvis sysselsättning för grupper som står långt från arbetsmarknaden. Alla bolagsstyrelser utom två bidrar eller kommer att bidra till måluppfyllelse enligt plan. Sportfastigheter och Destination Uppsala avstår från att bidra till måluppfyllelse med motiveringen att målet inte knyter an till bolagets verksamhet.

Arbetet med uppdragen löper i de flesta fall på enligt plan. Plan- och byggnadsnämndens verksamheter har ökat samverkan mellan kommun, byggbolag och näringsliv när nya områden planeras med särskilt fokus på verksamhetslokaler i bostadsområden. Uppsalahem har under våren 2017 gjort en översyn av all byggbar mark som bolaget äger på landsbygden. Kommunstyrelsen har påbörjat planeringen av Näringslivsprotokollet och prövar ett nytt sätt att föra dialog med näringslivet kring försäljning av kommunal mark. Gatu- och samhällsmiljönämnden arbetar för att främja en hållbar arbetspendling till och från Uppsala.

Arbetsmarknadsnämnden har i samverkan med övriga kommuner i länet och Region Uppsala skapat ett snabbspår till ett bristyrke genom en enklare vårdutbildning. Nämnden uppger att fler ungdomar fått feriearbete via kommunen under 2017 jämfört med 2016 och nämnden genomför tillsammans med omsorgsnämnden en testverksamhet för att öka sysselsättningen för ungdomar med funktionsnedsättning. Arbetsmarknadsnämnden har också kartlagt insatser för gruppen unga som varken arbetar eller studerar och kommer i september att ta ställning till ett förtydligande av ansvaret för gruppen i förhållande till andra nämnder och myndigheter. Nämnden har även tydliggjort olika myndigheters roller för nyanlända, vilket har lett till bättre förutsättningar för att nyanländas första tid i kommunen ska bli lyckad.

Kommunstyrelsen arbetar med att öka de sociala kraven i upphandlingar, bland annat genom att revidera policy och riktlinjer för upphandling och inköp och genom att komma fram till vilka sociala, etiska och arbetsrättsliga krav som är aktuella att ställa i upphandling.

Indikatorerna visar att byggandet ökar över tid och i högre grad än i jämförbara kommuner. Antalet färdigställda bostäder förväntas fortsätta öka i närtid, eftersom antalet bygglov och antalet påbörjade bostäder är många. Enbart under det första halvåret 2017 har över 2 100 bostäder rapporterats som påbörjade. Andelen hyresrätter i bostadsbeståndet ligger kvar på drygt en tredjedel. Den genomsnittliga väntetiden till särskilt boende för äldre har sjunkit de senaste åren. Jämfört med liknande kommuner har Uppsala en fortsatt lägre andel invånare med ekonomiskt bistånd och en högre andel personer som kommit till Uppsala som flyktingar som arbetar eller studerar.

Uppdrag	Ansvarig	Status
Utred förutsättningar för ökat byggande av flerfamiljshus i kransorter Uppsalahem har under hösten 2016 uppdaterat ambitionsdokumentet för landsbygden samt under våren 2017 gjort en översyn av all byggbar mark som Uppsalahem äger på landsbygden. Uppsalahem har också pågående planarbeten i Björklinge, Bålänge och Länna samt framöver även i Storvreta. Kommunstyrelsen uppger att planerad start för uppdraget är försenad till slutet av 2017.	KS och USAB	2018

Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Kommunen introducerar ett näringslivsprotokoll i syfte att tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 70 000 nya jobb till 2050</p> <p>En styrgrupp för näringslivsprotokollet har bildats och fem fokusgrupper har påbörjat planeringen för 2017-2018. Bidrag har beviljats till flera organisationer som skapar mötesplatser och dialogmöten har hållits med flera branscher för att stötta lokala företag som leverantörer till kommunen. Inom det strategiska samarbetsavtalet med Uppsala universitet har nya deltagare tillkommit. För att synliggöra de kunskapsintensiva branscherna är Uppsala värd för konferensen Nanoforum i september.</p>	KS	2018
<p>Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala</p> <p>Kommunstyrelsen genomför en försäljning av mark i Östra Fyrislund enligt en ny metod där intressenter och kommunala instanser möts. Mark i Fullerö kan vara klar för försäljning under 2018 och försäljning av mark i Librobäck och Husbyborg planeras. Plan- och byggnadsnämnden uppger att näringslivet kommer att få en bättre bild av var det finns byggbar mark på kort och längre sikt genom att kunna se planreserven på karta. Nämndens verksamheter har ökat samverkan mellan kommun, byggbolag och näringsliv när nya områden planeras med särskilt fokus på verksamhetslokaler i bostadsområden.</p>	PBN, KS	2018
<p>Genom ökad samordning förkorta den tid det tar för nyanlända att få egen försörjning</p> <p>Kommunen samarbetar med bland andra Arbetsförmedlingen, Region Uppsala och närliggande kommuner som ingår i RESAM (Upplandskommuner i samverkan). Samarbete har bland annat lett till ett snabbspår till ett bristyrke genom en enklare vårdutbildning (vårdbiträde). Bättre språkkunskaper efterfrågas från vissa branscher, vilket har lett till förstärkta språksatsningar av olika slag.</p>	AMN	2017
<p>Väsentligt minska andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar</p> <p>Arbetsmarknadsnämnden har kartlagt gruppen unga som varken arbetar eller studerar och vilka insatser som erbjuds dem. Nämnden kommer i september ta ställning till ett förtydligande av ansvaret för gruppen i förhållande till andra nämnder och myndigheter, behovet av att utveckla uppsökande verksamhet samt riktade insatser för personer med utländsk bakgrund. Omsorgsnämnden har tillsammans med arbetsmarknadsnämnden en testverksamhet med stöd till unga personer som har aktivitetsersättning för att öka möjligheten till sysselsättning.</p>	UBN, AMN, SCN och OSN	2019
<p>Utifrån strukturella hinder, behov av stöd och samordning samt strategiska utvecklingsområden utveckla stödet till sociala företag</p> <p>Kommunstyrelsen uppger att en arbetsgrupp för sociala företag håller på att startas upp inom ramen för kommunens lokala överenskommelse med föreningslivet (LÖK). Arbetsmarknadsnämnden har börjat samordna arbetet med att ta fram en handlingsplan utifrån Uppsala kommuns riktlinjer kring socialt företagande. Handlingsplanen tas fram i samverkan med berörda nämnde i dialog med sociala företag och myndigheter. Nämnden har identifierat behovet av en mikrofond som kan leda till förbättrade möjligheter till finansiering, etablering och utveckling av sociala företag.</p>	AMN, SCN, OSN, KTN och KS	2019
<p>Fler ungdomar ska erbjudas feriearbete för att få erfarenheter, kontakter och nätverk inför kommande yrkesliv</p> <p>Över 2 100 ungdomar har feriearbetat under 2017, vilket är fler än 2016. Hälften av ungdomarna är flickor och hälften pojkar. Nämnden har särskilt verkat för att ungdomar i familjer med försörjningsstöd och romska ungdomar ska ansöka om sommarjobb. Kontakt har även tagits med kommunens romska samordnare och brobyggare för att påminna romska ungdomar om att ansöka om sommarjobb.</p>	AMN	2017
<p>Utveckla metod för att ställa sociala krav i upphandling</p> <p>Kommunfullmäktige beslutar om policy och riktlinjer för upphandling och inköp under hösten 2017. Där framgår att sociala krav ska ställas vid upphandling. Därutöver finns ett samarbete mellan kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden och Skatteverket kring vilka sociala, etiska och arbetsrättsliga villkor som är aktuella att ställa i upphandling.</p>	KS	2017

Kommunfullmäktiges indikatorer

5. UPPSALAS INVÅNARE SKA HA BOSTAD OCH ARBETE

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
5.1. Antal färdigställda bostäder per 1000 invånare (genomsnitt senaste tre åren) (2014-2016)	5,5	-	-	4,8	Öka	↗
5.2. Andel hyresrätter i bostadsbeståndet (2016)	36	-	-	46	Öka	→
5.3. Genomsnittlig väntetid till särskilt boende för 65- år, antal dagar (2016)	48	48	48	56	Minska	↘
5.4. Sysselsatta på dagarbetsmarknaden 16- år per 1000 invånare (2015)	484	490	479	493	Öka	→
5.5. Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (2015)	4,2	-	-	6,0	Minska	→
5.6. Andel skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år (2015)*						
5.6a. som förvärvsarbetar	59	-	-	53	Öka	↗
5.6b. som studerar	14	-	-	13	Öka	-

* Andel skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-25 år som varken förvärvsarbetar eller studerar har sjunkit gradvis 2000-2015 och konsekvent legat ca 3-5 procentenheter lägre än genomsnittet för R9.

Inriktningsmål 6 Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande

Sammanfattande bedömning

Alla utom två nämnder bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Namngivningsnämnden och äldrenämnden avstår från att bidra till måluppfyllelse. Övriga nämnder rapporterar om olika pågående eller planerade åtgärder. Fem av 13 bolagsstyrelser bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Övriga bolagsstyrelser uppger att de inte har möjlighet att bidra till målet.

Arbetet med uppdragen löper i de flesta fall på enligt plan. Utbildningsnämnden lämnade i april in en statsbidragsansökan för minskade barngrupper. Uppsala har för läsåret 2017/2018 beviljats statsbidrag om totalt 36 miljoner kronor. Nämnden deltar också i den statliga lågstadiesatsningen och har anställt mer personal med stöd av statsbidrag vilket ger lärare i förskoleklass och årskurs 1-3 mer tid för varje elev.

Biblioteksplanen är fastställd av kulturnämnden och utbildningsnämnden (fastställande av kommunfullmäktige kvarstår) och de har utifrån planen inlett en gemensam satsning för utveckling av skolbibliotek på landsbygden. Socialnämnden arbetar tillsammans med utbildningsnämnden för att utveckla arbetssätt för ökad skolnärvaro. Kulturskolan har utökat utbudet med kurser inom drama och dans och planerar start av bildverksamhet från höstterminen 2018. Stadsteatern ger skolor tillgång till ett antal kostnadsfria föreställningar under skoltid. Teatern upplåter också lokaler och tar fram relevanta program för barn under vissa skollov.

Arbetsmarknadsnämnden har utvecklat en mer individanpassad vuxenutbildning och kursutbudet inom vuxenutbildningen har ökat kraftigt när det gäller yrkeskurser.

Indikatorerna visar att studieresultaten i grundskolan och gymnasieskolan har förbättrats över tid, medan resultaten i vuxenutbildningen varierar. Pojkar/män har fortfarande påtagligt sämre studieresultat än flickor/kvinnor i alla skolformer. Förskoleföräldrarna är fortsatt nöjda med barnets förskola. Jämfört med liknande kommuner har Uppsala en högre andel personer, som kommit till Uppsala som flyktingar, som arbetar eller studerar.

Uppdrag	Ansvarig	Status
Fortsätta arbetet med att minska barngrupperna i förskolan I april lämnade nämnden in en statsbidragsansökan för minskade barngrupper. Uppsala har för läsåret 2017/2018 beviljats statsbidrag om totalt 36 miljoner kronor.	UBN	2017
Fortsatt satsningen på tidiga insatser i grundskolans lägre årskurser Nämnden deltar i den statliga lågstadiesatsningen och har anställt mer personal med stöd av statsbidrag. Detta ger lärare i förskoleklass och årskurs 1-3 mer tid för varje elev.	UBN	2017
Ta fram kriterier för en räkna-skriva-läsa-garanti och metod för uppföljning i grundskolans lägre årskurser En arbetsgrupp har genomfört en inventering av kartläggningsmetoder för att fastställa elevers förmåga att läsa, skriva och räkna.	UBN	2017
Se till att legitimerade förskollärare och lärare inom förskola, grund och gymnasieskolan samt utbildade fritidspedagoger, modersmålslärare och yrkeslärare får en fortsatt positiv löneutveckling Nämnden fortsätter satsningen på förskollärary- och lärarlöner genom en fastställd lönestrategi och lärarlönelyftet.	UBN	2017
Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla Utformningen av lokaler styrs av bland annat läroplanens krav som finns artikulera i lokalprogrammet. Utomhusmiljön anpassas för alla barn genom bredd i utbudet av aktiviteter. Kommunstyrelsen ska besöka skolor som kommit långt inom tillgänglighet och för trivselhöjande åtgärder genomförs löpande i skolmatsalarna. Skolfastigheter samarbetar kontinuerligt med stadsbyggnadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen i frågor kring tillgänglighet för att hitta bra lösningar och arbetar aktivt med säkerhet och trygghet.	KS, UBN och Skolfastigheter	2018

Uppdrag	Ansvarig	Status
Utveckla en individanpassad vuxenutbildning Kursutbudet inom vuxenutbildningen har ökat kraftigt när det gäller yrkeskurser. Nya avtal inom vuxenutbildningen skapar bättre möjligheter för att hos en och samma utbildningsanordnare kunna kombinera studier i SFI med annan vuxenutbildning. Individanpassade studier pågår också genom den särskilt riktade satsningen med SFI kombinerat med yrkessvenska för legitimerade yrken inom medicin.	AMN	2017
Fortsätta utvecklingen av kulturskolan Kulturskolan har utökat utbudet med kurser inom drama och dans och breddat verksamheten med nya ämnen och utökad gruppundervisning. El Sistema-projektet i Stenhagen når cirka 180 barn med musik under skoldagen. Bildverksamhet planeras från ht 2018.	KTN	2018
Ta fram förslag på utveckling av Naturskolan Utveckling av Hammarskogsområdet pågår. Utbildningsnämnden har påbörjat en utredning och bland annat tittat på naturskolor i andra kommuner. Verksamheten kommer från 2018 att överföras till kulturnämnden, vilket innebär att utbildningsnämnden slutar att arbeta med uppdraget.	KS, UBN	2017
Implementera biblioteksplan för att stärka barns egna språk Biblioteksplanen är fastställd av kulturnämnden och utbildningsnämnden. De har i samarbete, som ett första steg i implementeringen, inlett en satsning för utveckling av skolbibliotek på landsbygden. Biblioteksplanen ska fastställas av kommunfullmäktige inom kort.	UBN, KTN	2019

Kommunfullmäktiges indikatorer

6. UPPSALAS ALLA BARN OCH ELEVER SKA KLARA SIN UTBILDNING OCH UTMANAS I SITT LÄRANDE						
INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
6.1. Medelvärde för andel positiva svar på samtliga frågor i föräldraenkäten (2017)	87	88	87	87	Öka	➔
6.2. Andel grundskoleelever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 9 (2016)	75	82	69	73	Öka	~
6.3. Genomsnittligt meritvärde i grundskolans årskurs 9, 17 ämnen (2016)	232	249	217	222	Öka	~
6.4. Andel elever med minst B i samtliga ämnen årskurs 9, kommunala skolor (2017)	4,5	7,0	2,5	4,2	Öka	➔
6.5. Andel gymnasieelever med examen inom tre år (2016)	66	69	64	64	Öka	↗
6.6. Andel skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år (2015)						
6.6a. som förvärvsarbetar	59	-	-	53	Öka	↗
6.6b. som studerar	14	-	-	13	Öka	-
6.7. Andel elever med minst E i samtliga kurser (avgångselever kommunala gymnasieskolor) (2017)	72	77	67	64	Öka	-
6.8. Andel elever som inte klarat E i samtliga kurser (avgångselever kommunala gymnasieskolor) (2017)	28	23	33	36	Minska	-
6.9. Grundläggande kurser vuxenutbildning, andel godkända (2016)	80	83	76	-	Öka	~
6.10. Gymnasiala teoretiska kurser vuxenutbildning, andel godkända (2016)	78	80	75	-	Öka	➔
6.11. Yrkesutbildningar vuxenutbildning, andel godkända (2016)	89	90	88	-	Öka	~

Inriktningsmål 7 Uppsalas invånare ska leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov

Sammanfattande bedömning

Alla utom tre nämnder bidrar till måluppfyllelse enligt plan, vilket är en färre än vid apriluppföljningen. Namngivningsnämnden avstår från att bidra till måluppfyllelse. Miljö- och hälsoskyddsnämnden och äldre- och vårdnämnden kommer att kunna bidra till måluppfyllelse, men behöver göra mer eller annorlunda jämfört med plan. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inga uppdrag under målet, men vill göra mer inom ett eget nämndmål om god livsmiljö och hälsa. Äldre- och vårdnämnden vill komma längre med den strategiska planeringen av vård- och omsorgsboenden och HBTQ-certifierade boenden. Åtta av 13 bolagsstyrelser avstår från att bidra till måluppfyllelse. Av de fem bolagsstyrelser som arbetar med målet bidrar fyra (Fyrishov, Uppsala bostadsförmedling, Parkeringsbolaget och Uppsala vatten och avfall) till målet enligt plan medan Stadsteatern meddelar att det kommer att kunna bidra till måluppfyllelse, men behöver göra mer eller annorlunda jämfört med plan. Ingen av bolagsstyrelserna har några uppdrag under inriktningsmålet.

Några nämnder vill komma längre i arbetet med målet men arbetet med kommunfullmäktiges uppdrag löper på enligt plan. De uppdrag som handlar om att främja psykisk hälsa och motverka missbruk knyter an till den närvårdssamverkan som arbetsmarknadsnämnden, omsorgsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden och äldre- och vårdnämnden har med styrelser inom Region Uppsala. Inom denna samverkan sker insatser för att bland annat utveckla ungdomsmottagningarna, öka skolnärvaron, ge stöd till ensamkommande barn och ungdomar, främja psykisk hälsa och motverka missbruk. Flera nämnder arbetar med att öka jämställdheten i biståndsbedömningen. Gatu- och samhällsmiljönämnden och idrotts- och fritidsnämnden arbetar för att säkerställa att det tas hänsyn till olika behov av tillgänglighet i all stads- och landsbygdsutveckling.

Indikatorerna visar att Uppsala liknar R9-kommunerna när det gäller invånarnas uppfattning om kommunens stöd till utsatta och när det gäller brukarnas nöjdhet med äldreomsorgen. Uppsalas särskilda boenden för äldre har en högre nivå på sådant som Sveriges kommuner och landsting anser har betydelse för kvaliteten, till exempel att de som bor har möjlighet att själv välja när de ska gå och lägga sig eller gå upp på morgonen och i vilken mån de erbjuds utevistelse och gemensamma aktiviteter. Personalkontinuiteten inom hemtjänsten är däremot lägre än i jämförbara kommuner. Jämfört med liknande kommuner är det vanligare att barn och unga som haft stöd av socialtjänsten återkommer till socialtjänsten längre fram. När det gäller vuxna missbrukare är det tvärtom vanligare i Uppsala att man inte återkommer än i liknande kommuner.

Uppdrag	Ansvarig	Status
Utred villkor samt finansiering för, möjliga partnerskap och tillgänglighet till anpassad friskvård Idrotts- och fritidsnämnden arbetar tillsammans med omsorgsnämnden och äldre- och vårdnämnden för att öka utbudet av målgruppanpassad friskvård.	ÄLN, OSN och IFN	2019
Öka möjligheten till inflytande och egenmakt så att stöd och insatser bättre motsvarar behoven Omsorgsnämnden arbetar utifrån programmet för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning och har vidareutvecklat modeller för att öka brukarinflytandet utifrån kommungemensam handlingsplan. Överförmyndarnämnden meddelar att rekrytering är viktig för att det ska finnas ett brett urval av ställföreträdare med olika kompetenser att matcha mot de medborgare som behöver hjälp. Socialnämnden analyserar brukarundersökning och samlar in erfarenheter från brukarteam för att därigenom utveckla verksamheten. Äldre- och vårdnämnden förstärker arbetet med individens behov i centrum (IBIC) och vidareutvecklar biståndsbedömningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv.	ÄLN, OSN, SCN och ÖFN	2019

Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Vidareutveckla samverkan och de befintliga resurser som finns för personer med komplexa behov utifrån social problematik och funktionsnedsättning för att nå bättre effekt</p> <p>Omsorgsnämnden samverkar med Region Uppsala för att kunna erbjuda samordnade insatser inom hälso- och sjukvård och social omsorg. Arbetsmarknadsnämnden arbetar med att utveckla samverkan kring målgruppen och har särskilda stödpersoner för personer med funktionsnedsättning. Socialnämnden har ännu inte påbörjat uppdraget, men detta är i enlighet med plan. De tre involverade nämnderna har sinsemellan olika år för när uppdraget beräknas vara färdigt.</p>	OSN, AMN och SCN	2019
<p>Utveckla fler aktiviteter till unga vuxna i kommunens stadsdelar</p> <p>Kulturnämnden inventerar behov och utvecklar idéer för nya verksamheter för unga vuxna tillsammans med skola, polis, socialtjänst, föreningar och andra organisationer i områdesbaserad samverkan. Nämnden utökar öppettider för biblioteket i Sävja kulturcentrum och arbetar med hälsofrämjande insatser i Stenhagen med omnejd. Socialnämnden tänker inleda samarbete med kulturnämnden senare under året.</p>	SCN och KTN	2018
<p>Utveckla det förbyggande arbetet för psykisk hälsa</p> <p>Socialnämnden, omsorgsnämnden och äldrenämnden arbetar med flera insatser inom ramen för den plan som finns för närvårdssamverkan mellan Uppsala kommun och Region Uppsala. Socialnämnden arbetar för att utveckla ungdomsmottagningarna, öka skolnärvaron samt med insatser för ensamkommande barn och ungdomar. Omsorgsnämnden arbetar för bland annat psykisk hälsa, suicidprevention, delaktighet och inflytande samt samordning av stöd för utsatta grupper. Äldrenämnden genomför utbildningar om psykisk hälsa och äldre och missbruk.</p>	OSN, SCN, ÄLN	2019
<p>Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk</p> <p>Socialnämnden har genomfört insatser tillsammans med polis med syfte att komma till rätta med drogmissbruket bland ensamkommande ungdomar. Äldrenämnden har i samverkan med socialnämnden tagit fram processkartor och checklistor över arbetet för att förebygga hot, våld och missbruk. Omsorgsnämnden arbetar med uppdraget inom ramen för den plan som finns för närvårdssamverkan mellan Uppsala kommun och Region Uppsala.</p>	ÄLN, OSN, SCN	2019
<p>Utveckla samverkan med landstinget kring hemlösa personer</p> <p>Nämnden kommer under året att utreda och föreslå former för utvecklad samverkan med Region Uppsala kring hemlösa personer, samt satsa på samordnade individuella planer i samverkan med Region Uppsala.</p>	SCN	2017
<p>Utveckla de särskilda boendeformerna</p> <p>Kommunstyrelsen arbetar med att ta fram ett förslag till funktionsprogram för särskilda boenden. Programmet planeras vara framtaget som underlag för beslut under hösten 2018. Socialnämnden är förberedd för att starta så kallade halvvägshus men lokaler för verksamheten saknas. Nämnden har också förslag till förbättringar av boende- och vårdkedjan. Omsorgsnämnden samverkar för att få en ökad samsyn och systematik kring hållbart boende för personer med funktionsnedsättning. Äldrenämnden och arbetsmarknadsnämnden har ännu inte kommit igång med sina åtgärder. Fyra av de fem nämnderna meddelar att de kommer att vara klara med uppdraget senast 2018, medan omsorgsnämnden uppger att de blir färdiga 2019.</p>	KS, AMN, OSN, SCN och ÄLN	2019
<p>Kartlägg behovet av vård- och omsorgsboende för personer i bostad med särskild service enligt SoL och LSS</p> <p>Omsorgsnämnden har tillsammans med plan- och byggnadsnämnden påbörjat en inventering gällande underhåll av nämndens särskilda boendeformer.</p>	OSN	2019
<p>Utveckla metoder för att säkra en jämställd biståndsbedömning</p> <p>Alla fyra nämnder arbetar med att utveckla och säkerställa jämställd bedömning i ärenden och myndighetsutövning. Det handlar exempelvis om att använda jämställdhetsanalys som underlag för förbättringsområden och stödjande metoder som Genushanden. Arbetsmarknadsnämnden undersöker också möjligheten att påbörja arbetet mot HBTQ-certifiering. Omsorgsnämnden har inrättat ett samråd där funktionshinderrörelsen kan lyfta frågor och idéer som ökar kvaliteten i myndighetsutövningen. Fyra av de fem nämnderna meddelar att de kommer att vara klara med uppdraget under 2017, medan socialnämnden uppger att de blir färdiga 2018.</p>	SCN, AMN, OSN och ÄLN	2018
<p>Utvärdera och vid behov revidera program för individ- och familjeomsorgen</p> <p>Socialnämnden har genomfört en aktualitetsprövning av programmet. Utredningen visar att programmet är inaktuellt och inte fyller någon styrande funktion. Blir eget ärende i december till kommunfullmäktige.</p>	SCN	2017

Kommunfullmäktiges indikatorer

7. I UPPSALA SKA INVÅNARE LEVA ETT OBEROENDE LIV OCH FÅ STÖD, VÅRD OCH OMSORG UTIFRÅN SINA BEHOV

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
7.1. Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen (2016)	48	51	45	49	Öka	➔
7.2. Andel ej återaktualiserade ett år efter avslutad utredning eller insats (2016)						
7.2a. barn 0-12 år	72	75	70	74	Öka	➔
7.2b. ungdomar 13-20 år	72	76	68	78	Öka	~
7.2c. vuxna med missbruksproblem	75	72	77	75	Öka	~
7.3. Andel brukare inom LSS som besvarat SKL:s enkät som känner sig trygg med personalen*	-	-	-	-	Öka	-
7.4. Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med (2016)						
7.4a. sitt särskilda boende	80	80	80	82	Öka	➔
7.4b. sin hemtjänst	88	88	88	89	Öka	➔
7.5. Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde (2016)	19	19	19	15	Minska	➔
7.6. Kvalitetsaspekter, andel av maxpoäng (2016)						
7.6a. LSS grupp- och serviceboende	70	-	-	73	Öka	-
7.6b. särskilt boende äldreomsorg	77	-	-	71	Öka	-

* Enkät till brukare inom daglig verksamhet är planerad att genomföras hösten 2017.

Inriktningsmål 8 Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället

Sammanfattande bedömning

Alla nämnder bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Elva av 13 bolagsstyrelser bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Industrihus och Förvaltningsfastigheter uppger att deras verksamhet inte knyter an till målet.

Gatu- och samhällsmiljönämnden lyfter att hanteringen av felanmälan utvecklas och idrotts- och fritidsnämnden att den deltar i arbete med att utveckla geografiskt informationssystem som verktyg för utvecklad medborgardialog. Äldrenämnden har genomfört en mycket omfattande medborgardialog i och med framtagandet av handlingsplan för äldrevänlig stad. Sportfastigheter uppger att de är aktiva vid medborgardialoger och Uppsalahem har tecknat ett nytt boendeinflytandeavtal med Hyresgästföreningen. I olika renoveringsprojekt har bolaget dessutom en kontinuerlig dialog med hyresgästerna för att kunna uppfylla önskemål i samband med renoveringarna.

Kulturnämnden ger barn och unga möjlighet att söka stöd för att förverkliga sina idéer och sedan att synliggöra dessa via webbplatsen Kubik Uppsala. Inom fritidverksamheten i egenregi utbildas responscoacher för att ytterligare möjliggöra ungas delaktighet. Nämnden genomför också ett omfattande arbete med dialoger för att ta fram ett nytt kulturpolitiskt program.

Arbetet med uppdragen löper över lag på enligt plan. Kommunstyrelsen har påbörjat planeringen för ett ökat och mer jämlikt valdeltagande. Under 2018 planeras en satsning för att öka valdeltagandet som särskilt riktas mot kvinnor och män från minoritetsgrupper. En kommungemensam riktlinje för medborgardialog beslutades av kommunstyrelsen i juni och en digital handbok om medborgardialog tas fram under hösten.

På kommunens hemsida kan nu kommuninvånare också följa arbetet med att ta fram *Mål och budget*, planerade åtgärder och måluppfyllelse samt budget och prognos. I arbetet med att utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan har en utredning av nuläget slutförts inför det fortsatta arbetet. I arbetet med kommungemensamt kontaktcenter startar en pilot med några utvalda förvaltningar. Kommunstyrelsen har också påbörjat revideringen av den lokala överenskommelsen i dialog med föreningslivet. Arbetet fortsätter under hösten.

Indikatorerna visar att Uppsala ligger i nivå med jämförelsekommunerna och trenderna är övervägande positiva för indikatorerna. Valdeltagandet har ökat sedan 2002 och deltagandet bland förstagångsväljare är det högsta bland R9-kommunerna. Andelen ungdomar som anser att de har möjlighet att framföra sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen har ökat sedan 2013, men det är vanligare att pojkar anser detta jämfört med flickor. Antalet föreningar som anslutit sig till Lokal överenskommelse med föreningslivet (LÖK) samt antalet ideella-offentliga partnerskap (IOP) ökar.

Uppdrag	Ansvarig	Status
Öka valdeltagande i områden med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande Planering för ett ökat och mer jämlikt valdeltagande är påbörjad. Kommunen medverkar i Samarbetsorganisationen för invandrarföreningars demokratiprojekt, som i förlängningen syftar till att öka valdeltagandet. En demokratikonferens genomfördes i Gottsunda i augusti.	KS, VLN	2017
Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan En utredning av nuläget slutförs i september. Resultaten ska ligga till grund för förslag till samordnad hantering av kommunens synpunktshantering och felanmälan. Den samordnade hanteringen bör kunna hanteras av ett kommungemensamt kontaktcenter. I arbetet med detta startar en pilot med några utvalda förvaltningar.	KS	2019

Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Utveckla effektiva och innovativa former för medborgar- och brukardialog På kommunens hemsida kan nu kommuninvånare följa arbetet med att ta fram <i>Mål och budget</i> och se hur budgeten fördelas på olika verksamheter. Detta ska öka förståelsen för den demokratiska processen och stärka interaktionen mellan kommun och invånare. Under 2018 planeras en satsning för att öka valdeltagandet som särskilt riktas mot kvinnor och män från minoritetsgrupper. Kommunen lyfter också barnrättsperspektivet, bland annat i en mall för beslutsunderlag. Dessutom sker kompetensutveckling i hur man pratar med barn och unga, i samverkan med Barnombudet i Uppsala.</p>	KS	2017
<p>Tillämpa modellen för medborgardialog och demokratiutveckling, i enlighet med SKL:s delaktighetstrappa, inom fler områden En kommungemensam riktlinje för medborgardialog beslutades av kommunstyrelsen i juni och en digital "handbok" om medborgardialog tas fram under hösten. Därefter sker implementering.</p>	KS	2018
<p>Öka samverkan mellan kommunen och föreningslivet genom Lokal överenskommelse med föreningslivet - LÖK Åtta av 12 nämnder och sju av 13 bolagsstyrelser rapporterar att arbetet går enligt plan. Kommunstyrelsen har påbörjat revideringen av den lokala överenskommelsen i dialog med föreningslivet. Arbetet fortsätter under hösten. Kommunen bidrar till en samordnartjänst för att utveckla arbetet och hitta sätt att engagera fler föreningar. För att förbättra informationen använder kommunen också sociala medier. Arbetsmarknadsnämnden har arbetat fram IOP:er (idéburet offentligt partnerskap) med tre organisationer. Utbildningsnämnden har flera pågående samarbeten med föreningslivet i syfte att bidra till ökad måluppfyllelse för eleverna, till exempel dialoger med elever som Barnombudsmannen i Uppsala genomför i sitt arbete.</p>	Alla	2018

Kommunfullmäktiges indikatorer

8. UPSALAS INVÅNARE OCH ORGANISATIONER SKA VARA DELAKTIGA I ATT UTFORMA SAMHÄLLET

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR-VÄRDE	MÅL-SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
1. Valdeltagande i senaste kommunvalet, (%) (2014)	85	-	-	82	Öka	↗
2. Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande (Nöjd-Inflytande-Index) (2016)	39	39	39	38	Öka	~
3. Andel ungdomar som uppger att de har möjlighet att framföra sina åsikter till de som bestämmer i kommunen (gymnasieskolans åk 2) (2017)	16	13	19	17	Öka	~
4. Antal föreningar som anslutit sig till Lokal överenskommelse med föreningslivet (LÖK) (augusti 2017)	106	-	-	-	Öka	↗
5. Antal ideella-offentliga partnerskap (IOP) (augusti 2017)	5	-	-	-	Öka	↗

Inriktningsmål 9 Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Sammanfattande bedömning

Alla nämnder bidrar till måluppfyllelse enligt plan och uppdragen inom målområdet kommer att hanteras under hela planeringsperioden. Alla bolagsstyrelser utom två rapporterar också att de bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Förutsättningarna för måluppfyllelse är generellt sett goda. Vissa delar av kommunen har större utmaningar än andra, framförallt de verksamheter som har svårt att rekrytera, behålla och utveckla kompetens över tid. Svårigheter av det slaget ger ofta negativa återverkningar, till exempel ökad arbetsbelastning för de medarbetare som är kvar i verksamheten. Ytterligare en aspekt som påverkar måluppfyllelsen är att vad som är rätt och hög kompetens förändras beroende på hur servicebehoven hos kommuninnevånarna förändras.

Uppdragen inom målområdet kommer att hanteras under hela planeringsperioden. Förändringar i kompetens, kompetensförsörjning och lönestruktur kräver i regel systematiska åtgärder som sträcker sig över mer än ett verksamhetsår.

Indikatorerna visar att Uppsala är den kommun bland R9-kommunerna som 2016 hade minst skillnad i medianlön mellan kvinnor och män. Skillnaden var cirka 100 kronor till kvinnornas fördel, vilket kan jämföras med runt 1 000 kronor per månad till männens fördel under många år fram till ungefär 2010 då gapet började minska. Kvinnor svarar generellt sett mer positivt än män på frågorna i medarbetarundersökningen, men en närmare analys av resultaten genomförs under hösten. Sjukfrånvaron för kommunalt anställda i Uppsala ökar precis som i jämförbara kommuner, men sjukfrånvaron är lägre i Uppsala. I en mätning av attraktiva arbetsvillkor ligger Uppsala bättre till än andra deltagande kommuner. Företagens syn på kommunens service har förbättrats sedan år 2012, särskilt när det gäller bemötande, kompetens och rättssäkerhet.

Uppdrag	Ansvarig	Status
Fortsätta genomförandet av heltidsreformen Uppdraget löper enligt plan och åtta nämnder och sju bolagsstyrelser är redan färdiga. Tre av nämnderna har endast haft enstaka deltidsanställda, medan tre nämnder har haft stora volymer deltidsanställda, framförallt omsorgsnämnden och äldreomsorgen.	Alla	2019
Genomföra åtgärder för att inom vård och omsorg behålla och rekrytera kompetenta medarbetare i en hållbar arbetsmiljö Samtliga nämnder bedömer att uppdraget är långsiktigt och kommer pågå under hela planeringsperioden. Kompetensförsörjande åtgärder är verksamhetsspecifika, men en gemensam nämnare är att nämnderna satsar på kompetensutveckling och kontakter med externa utbildningsanordnare.	OSN, SCN, ÄLN	2019
Delade turer ska motverkas Äldreomsorgen arbetar med att ta fram stabila principer, arbetssätt och systemstöd och omsorgsnämnden med att optimera sin schemaläggning. Arbete i omsorgsnämnden är försenat.	OSN, ÄLN	2019
Åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön Fyra nämnder och sex bolagsstyrelser är färdiga med uppdraget. Övriga nämnder, liksom de flesta bolagsstyrelser, uppger att arbetet löper på enligt plan.	Alla	2019
Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken De flesta nämnder rapporterar att arbetet löper på enligt plan. Namngivningsnämnden har inte för avsikt att genomföra uppdraget, men hänvisar till att man väljer att jobbar tillsammans med gatu- och samhällsmiljönämnden i frågan, då man är en för liten enhet för att kunna hantera uppdraget på egen hand.	Alla	2019

Uppdrag	Ansvarig	Status
<p>Utveckla former för upphandling av tjänster och entreprenader för att säkra kollektivavtalsenliga villkor, samt utveckla och genomföra "Vita jobb"-modellen</p> <p>Reviderad policy med tillhörande riktlinjer för upphandling och inköp presenteras för kommunstyrelsen för beslut under hösten 2017. En pilotupphandling avseende städtjänster som omfattar kollektivavtalsliknande villkor är genomförd och en utvärdering av utfallet pågår. De nya styrande dokumenten medför att sociala krav finns med i kommunens samtliga upphandlingar. Ett samarbete med Skatteverket är påbörjat där en bedömning görs av vilka sociala, etiska och arbetsrättsliga villkor som är aktuella att ställa i respektive upphandling.</p>	KS	2017
<p>I ökad utsträckning erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete</p> <p>De flesta nämnder och bolagsstyrelser rapporterar att arbetet löper på enligt plan. Arbetsmarknadsnämnden rapporterar att antalet personer med välfärdsjobb med statlig finansiering via lönebidrag redan är fler 2017 än för helåret 2016. Uppsalahem erbjuder årligen 30 praktikplatser öppna för arbetsprövningar. Flera nämnder hänvisar till att man avvaktar vad kommunstyrelsen kan göra för att stödja nämnderna i uppdraget. Bland annat miljö- och hälsoskyddsnämnden avstår därför från att arbeta med uppdraget.</p>	Alla	2019

Kommunfullmäktiges indikatorer

9. UPPSALA KOMMUNS MEDARBETARE SKA HA BRA ARBETSVILLKOR OCH KAN MED HÖG KOMPETENS MÖTA UPPSALA

INDIKATORER	NUVÄRDE			JÄMFÖR- VÄRDE	MÅL- SÄTTNING	TREND
	TOTALT	KVINNOR	MÄN			
9.1. Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet (2016)	52	49	56	55	Öka	➔
9.2. Företagarnas uppfattning av kommunens service (2016)	67	-	-	71	Öka	~
9.3. Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex (2017)	77	78	75	78	Öka	-
9.4. Index över attraktiva arbetsvillkor (2016)	105 av 180	-	-	99	Öka	➔
9.5. Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent (2016)	7,0	7,0	4,6	7,2	Minska	↗
9.6. Andel medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler) (2016)	9,1	-	-	-	Minska	↗
9.7. Andel avslutade arbetsskador och tillbud i förhållande till antal anmälda (2016)	34	-	-	-	Öka	-
9.8. Lönegap median kvinnor-median män anställda av kommunen, kr (2016)	99	-	-	-249	0	Minskar

Kvarvarande uppdrag och riktade satsningar från tidigare år

Av 59 kvarvarande uppdrag och riktade satsningar är 15 genomförda vilket är fyra stycken fler än i april. I 40 av uppdragen pågår arbetet enligt plan och av dem är det nio som beräknas vara genomförda under 2017. Fyra uppdrag pågår inte enligt plan. I april gällde det endast tre uppdrag.

Gatu- och samhällsmiljönämnden rapporterade i april avseende uppdraget *Att anlägga en större utflyktslekplats i varje stadsdel och större tätort i kommunen* att lekplatser anlagts men att medel saknas för att genomföra uppdraget i sin helhet. Nämnden meddelade samtidigt att arbetet med att anlägga lekparken skulle fortsätta under året. I augusti rapporterar nu nämnden att arbetet med uppdraget väntar och kommenterar detta med att det är ofinansierat.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden meddelar att den inte hunnit definiera vad som är hälsosamma miljöer eller att utreda hur miljömål och folkhälsomål kopplade till hälsosamma miljöer kan tillämpas i tillsynen under året kopplat till uppdraget *Skolor, förskolor och omvårdnadslokaler ska vara hälsosamma, funktionella och ekonomiskt hållbara*. Nämnden ser heller inte att detta kommer prioriteras under 2017.

Socialnämnden har uppdrag att *inleda arbetet med att etablera så kallade halvvägshus i kommunen och arbetet med Bostad först för att skapa goda förutsättningar för människor att lämna missbruk och beroendeproblematik bakom sig*. Uppdraget har påbörjats tidigare år, samtliga förberedelser är klara, men det är inte möjligt att starta halvvägshus på grund av att lämplig lokal saknas för verksamheten. Lokaltillgången är avgörande för när uppdraget kan verkställas. Samma rapportering lämnades i april.

Äldrenämnden har i uppdrag att *se över och eventuellt förnya hjälpmedlen i syfte att säkerställa att de svarar mot brukarnas behov*, men uppdraget är inte påbörjat på grund av oklarheter i ansvarsfördelningen. Samma rapportering lämnades i april.

Förklaring till färgmarkeringar:

- Blå färgmarkering betyder att uppdraget/satsningen är genomfört.
- Grön färgmarkering betyder att uppdraget/satsningen är påbörjat.
- Gul färgmarkering betyder att uppdraget/satsningen ännu inte är påbörjat eller att arbetet inte löper på enligt plan.

KVARVARANDE UPPDRAG FRÅN TIDIGARE ÅR

Uppdrag riktade till flera nämnder

Förbättra möjligheterna för Uppsalaborna att komma ut i naturen genom att utveckla och förvalta gamla och nya naturreservat

Nämnder som har uppdraget: GSN, PBN

Kommentar: Reservatsbildningen i Örsätra är färdig. Beslut om reservatsbildning i Kronparken togs 2016. Beslut om Hammarskog tas 2017. Utmaningen ligger i att utveckla kollektivtrafik till exempel Hammarskog och Fjällnora och inte i reservatens skötsel. Arbetet behöver gå i takt med utredning av linjesträckning för kunskapsspåret. Förberedelse har startat för reservatsbildning av Å-rike Fyris.

Premier och priser i Uppsala kommun KSN-2016-2192 (KF 2016-12-12)

Nämnder som har uppdraget: OSN, KS

2017

Kommentar: Kommunstyrelsen har tagit fram ett förslag till modell för ett jämställdhets-, kvalitets- och omsorgspris i Uppsala kommun. Omsorgsnämnden tar tillsammans med äldre- och socialnämnderna, fram ett omsorgspris för att stärka yrkesstoltheten hos medarbetare och att öka attraktiviteten inom kommunens brukarnära yrken.

Riktlinje för stöd till sociala företag KSN-2016-1923 (KF 2016-12-12)

Nämnder som har uppdraget: AMN, KS

2018

Kommentar: Riktlinje för stöd till sociala företag är framtagen och beslutad av kommunstyrelsen. Arbetsmarknadsnämnden har påbörjat arbetet med att utifrån riktlinjens strategiska områden samordna arbetet med att ta fram en handlingsplan tillsammans med berörda nämnder och i dialog med sociala företag och myndigheter. Handlingsplanen beräknas vara klar under våren 2018.

Strategisk försörjning av utbildningslokaler 2016-2020, KSN-2016-0536 (KS 2016-04-06 § 57)

Nämnder som har uppdraget: KTN, IFN, KS

2018

Kommentar: Kulturnämnden integrerar uppdraget i arbetet med plan för infrastruktur för kultur och fritid som kommer att tas fram under 2017 och 2018. Idrotts- och fritidsnämnden rapporterar att det finns ett långsiktigt lokalförsörjningsunderlag som ska styra investeringsbehovet och

kommunstyrelsen att en lokalförsörjningsplan för pedagogiska lokaler 2016-2020 beslutades i maj.	
Ta fram ett framkomlighetspaket för kollektivtrafiken i Uppsalas centrala delar Nämnder som har uppdraget: GSN, PBN	
<i>Kommentar:</i> Ett framkomlighetsprojekt för kollektivtrafiken har genomförts. Busskörfält planeras på huvudstråk. Gatu- och samhällsmiljönämnden rapporterar därmed att uppdraget är genomfört. Plan- och byggnadsnämnden fortsätter arbetet med var busskörfälten ska placeras i gaturummen för god framkomlighet.	
Uppdrag och riktade satsningar till kommunstyrelsen	
Ansökan om ekonomiskt stöd för verksamhetsåret 2016 från Rasbo i samverkan, Utvecklingsrådet för Storvretabygden och Knutby i samverkan, KSN-2016-0538 (KS 2016-05-25 § 106)	2017
<i>Kommentar:</i> Uppdraget är färdigt. Riktlinje för ekonomiskt stöd till lokala aktörer som tar ett övergripande ansvar för sin egen bygds utveckling beslutades av kommunstyrelsen i juni.	
Antagande av översiktsplan för Uppsala kommun KSN-2014-1327 (KS 2016-11-23)	2019
<i>Kommentar:</i> Arbetet med att utreda en naturreservatsbildning av Stabby Backe ingår i programarbetet för Stabbyfältet och Flogsta. Arbetet med att pröva förutsättningarna för utbyggnad med bostäder på kommunal mark i Vänge upp till kapacitetstaket för vatten- och avloppsanläggningen prioriteras mot annat i den övergripande prioriteringen av stora projekt.	
Arbetet med ny översiktsplan, fördjupad översiktsplan för södra staden och innerstadsstrategi som ska beslutas under 2016	2017
<i>Kommentar:</i> Översiktsplanen och innerstadsstrategin beslutades av kommunfullmäktige i december 2016. Den fördjupade översiktsplanen för Södra staden är utställd för granskning och underställs kommunfullmäktige för beslut under hösten.	
Implementera jämställdhets- och barnperspektivet i styrdokument och beslutsärenden	2018
<i>Kommentar:</i> Hållbarhetspolicyn är beslutad av kommunfullmäktige. Vägledning kring hur man ska lyfta in hållbarhetsperspektiven i beredningen av ärenden tas fram som ska integreras i utbildningarna i ärendeskrivning och i den handbok som ska publiceras på Insidan. Utarbetat verktyg för sociala konsekvensanalyser är ett bra underlag.	
Justerad ansvarsfördelning för lokalförsörjning av utbildningslokaler samt ramavtal med Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	2017
<i>Kommentar:</i> Ett ramavtal har tagits fram för att klargöra processen samt beskriva alla projektsteg. Implementering av avtalet är påbörjat för verksamheterna. Arbetet pågår också med projektmodell och effektanalyser i den ekonomiska modellen.	
Medborgardialoger och konsultstöd inom ramen för Planprogram för Gottsunda med social inriktning 2015-2017. Arbetet sker i samarbete med plan- och byggnadsnämnden	2017
<i>Kommentar:</i> Under 2016 genomfördes flera olika utredningar och dialoger, bland annat med fokus på utvecklingsområden som pekats ut av förtroendevalda och medborgare i Gottsunda: trygghet, trivsel, attraktionskraft, arbetstillfällen och hållbara renoveringsprocesser. Resultatet har inkluderats i planprogramsförslaget med tillhörande handlingsplan. Ambitionen är att detta ska underställas kommunfullmäktige för beslut under 2017. Parallellt med planprogramsarbetet inleds även ett arbete med fokus på sociala perspektiv.	
Mål och budget 2017 med plan för 2018-2019 samt fastställande av skattesats för 2017 KSN-2015-1920 (KS 2016-10-19, KF 2016-11-07/08)	2017
<i>Kommentar:</i> Kommunfullmäktige antog i juni kommunstyrelsens förslag om hur kostnaden för projektet Ulleråkers anläggningstillgång ska hanteras, samt beslutade om reviderad budget för att invänta effekter som konsekvens av omorganisationen per den 1 januari 2017.	
Rapportering av internkontroll 2016 och internkontrollplan 2017 kommunstyrelsen KSN-2016-2160 (KS 2016-12-14)	2017
<i>Kommentar:</i> Riskanalys och internkontrollplan för verksamheten inom gemensam service är framtagen och har återrapporterats till kommunstyrelsens utskott för gemensam service vid utskottets första sammanträde under 2017.	
Revidering av riktlinjer för sociala investeringar KSN-2016-2186 (KS 2016-12-14)	2017
<i>Kommentar:</i> Den finansiella modellen för sociala investeringar är framtagen och inkluderad för beslut i årsredovisningen.	
Utställning av förslag till fördjupad översiktsplan för Södra staden KSN-2012-0452 (KS 2016-11-23)	2017
<i>Kommentar:</i> En utredning kring mark- och dagvattenplan för Södra staden pågår. Utredningen genomförs under 2017 och underställs kommunfullmäktige för beslut under hösten.	

Verksamhetsanpassning av delar av Samariterhemmet för att kunna ta emot 70 ensamstående personer, KSN-2016-1648 (KS 2016-09-14)	2017
<i>Kommentar:</i> Arbetet är delvis genomfört och beräknas klart under året.	
<i>Kommentar:</i> Arbetet är påbörjat.	
Översyn av besittningsrätt inom det kommunala bostadsrättsbeståndet KSN-2016-2315 (KS 2016-11-23)	2017
<i>Kommentar:</i> Arbetet pågår och beräknas klart under året.	
<i>Kommentar:</i> Arbetet är påbörjat.	
Stadsbyggnad	
Uppdrag till gatu- och samhällsmiljönämnden	
Att anlägga en större utflyktslekplats i varje stadsdel och större tätort i kommunen	
<i>Kommentar:</i> I april rapporterade nämnden att lekplatser anlagts men inte i den omfattning som uppdraget anger och att medel saknas för att genomföra uppdraget i sin helhet. Nämnden meddelade samtidigt att arbetet med att anlägga lekparker skulle fortsätta under året. I augusti rapporterar nu nämnden att arbetet med uppdraget väntar och kommenterar detta med att det är ofinansierat.	
Genomförande av investeringsplanen för skattefinansierade infrastrukturinvesteringar, kräver att nämnden kompenseras för ökade drift- och kapitalkostnader	
<i>Kommentar:</i> Arbetet behöver utvecklas. Inför varje upphandlingsbeslut i nämnden finns en investerings- och driftskalkyl. Driftskalkylerna ska dock ligga till grund för äskande av driftsmedel i samband med budgetprocessen.	
Riktlinjer och avgift för street food, KSN-2016-2044 (KF 2016-12-12)	2017
<i>Kommentar:</i> Nämnden beslutade i mars 2017 om upplåtelseavgifter för testperioden som innebär att kommunen får kostnadstäckning.	
Som i ett led i att främja hållbara transporter ska Uppsala bli Sveriges främsta cykelstad. För att nå denna målsättning krävs investeringar i anläggande samt drift av cykelvägar, liksom på information och kommunikation	
<i>Kommentar:</i> Arbetet pågår enligt särskild redovisning. Uppsala är nu nummer 2 i Sverige enligt Cykelfrämjandet.	
Uppdrag till miljö- och hälsoskyddsnämnden	
Skolor, förskolor och omvårdnadslokaler ska vara hälsosamma, funktionella och ekonomiskt hållbara	2017
<i>Kommentar:</i> Nämnden har inte hunnit med att definiera vad som är hälsosamma miljöer eller att utreda hur miljömål och folkhälsomål kopplade till hälsosamma miljöer kan tillämpas i tillsynen under året. Nämnden ser heller inte att detta kommer prioriteras under 2017.	
Uppdrag till plan- och byggnadsnämnden	
Att utarbeta och införa ett uppföljnings- och utvärderingssystem för bostadsbyggande	
<i>Kommentar:</i> Nyckeltalsuppföljning på antal bostäder beviljade i bygglov och detaljplaner har införts som del i månadsuppföljning och delårsrapport. Även uppföljning av ytor för verksamheter och skolor/förskolor har införts.	
En handlingsplan utifrån översiktsplanen för framtida tillväxtområden	
<i>Kommentar:</i> Prioritering av utpekade framtida tillväxtområden sker i den planeringsprocess som leds av programkontoret för förvaltningen. Den pekar nu ut att Stabby, Flogsta och Sydöstra staden kommer att startas som projekt under slutet av 2017.	
I en starkt expanderande kommun krävs åtgärder för bland annat den långsiktiga vattenförsörjningen. Föreskrifter för vattenskyddsområdet behöver därför förstärkas	
<i>Kommentar:</i> Arbetet är delvis klart med riskanalys och åtgärdsförslag. Arbetet med markanvändningen på Uppsalaåsen planeras vara klart i början av nästa år. I den fördjupade översiktsplanen för Södra staden är fördjupade utredningar över dagvattensituationen under framtagande.	
Uppdrag till räddningsnämnden	
Förändringar i attityder och rutiner som bidrar till att förbättra arbetsmiljön ska genomföras	
<i>Kommentar:</i> Enkätundersökningar har genomförts för att undersöka attityder och brister i rutiner. Åtgärder för att förbättra både praktiska förutsättningar och rutiner har genomförts. En ny enkätundersökning kommer att göras under 2017 för att se om utvecklingsområdena har förbättrats och eventuell handlingsplan upprättas.	

Utbildning och arbete

Uppdrag till arbetsmarknadsnämnden

Genom en väl fungerande utbildning i svenska för invandrare med möjlighet till att parallellt kunna ta del av praktik, arbetsmarknadsinsatser och övrig vuxenutbildning ska fler av kommunens nyanlända kunna konkurrera om jobben

2017

Kommentar: Det finns möjlighet att parallellt till utbildning för svenska för invandrare (SFI) ta del av praktik, arbetsmarknadsinsatser och övrig vuxenutbildning. Individanpassning inom vuxenutbildningen har utvecklats vidare genom nya avtal, där SFI och yrkeskurser kan kombineras. Ett koncept med svenska för yrkesutbildade grupper inom medicin pågår och planer finns att utveckla konceptet till fler yrkesgrupper.

I samarbete med Omsorgsnämnden, Arbetsförmedlingen, Landstinget, Försäkringskassan och brukarorganisationer utveckla insatser för personer med psykiska funktionshinder så att fler får arbete eller meningsfull sysselsättning

2017

Kommentar: Det pågår en rad olika åtgärder genom långsiktig samverkan som syftar till att skapa ett bättre organiserat stöd till individer i behov av samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering. Genom samarbete med de nämnda parterna får individer stöd av samverkanskoordinator/stödpersoner. Samverkanskoordinatorernas arbete syftar till att identifiera personer som kan vara i behov av stödperson för att inte hamna mellan olika myndigheters ansvar. Nämnden representeras i samverkansprojektet "bättre brukarinflytande" som är en satsning för att öka inflytandet för de brukare/klienter som har drabbats av psykisk ohälsa. Nämnden är även involverad i arbetet kring individer (ungdomar) som är i behov av arbetsförberedande rehabilitering innan de kan bli aktuella för det förstärkta samarbetet mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Revidera det befintliga arbetsmarknadsprogrammet

2018

Kommentar: Nämnden har påbörjat arbetet med att ta fram en handlingsplan i samarbete med berörda nämnder och i dialog med sociala företag och myndigheter. En plan för det vidare arbetet beslutas i september och handlingsplanen beräknas vara klar under våren 2018.

Uppdrag till utbildningsnämnden

Initiera HBTQ-certifiering av utbildningsverksamhet.

2017

Kommentar: Två satsningar har påbörjats under 2016. Dels genomförs en certifiering på en kommunal grundskola under läsåret 16-17 och dels genomförs en bred satsning på skolornas elevhälsoteam. Båda satsningarna har mottagits väl. Att arbeta normkritiskt lyfts fram som en framgångsfaktor i arbetet.

Minska snedfördelningen vad gäller anställda förskollärare i syfte att alla barn ska ha tillgång till pedagogisk verksamhet under ledning av förskollärare varje dag

2017

Kommentar: Omfördelning av förskollärare mellan enheter sker genom motiverande åtgärder. De tjugo förskolor som har lägst antal förskollärare per barn prioriteras för särskilda insatser.

Ta fram mål för arbetet med att öka attraktiviteten för yrkesutbildningarna

2017

Kommentar: Målet är att öka andelen sökande. Fokus under hösten 2016 var strategiskt arbete i samverkan mellan gymnasieskolor och grundskolor – såväl kommunala som fristående. Utifrån en dialog med grundskolan har de årliga grundskolebesöken omvandlats till yrkesinformation istället för skolinformation. En serie workshoppar har också hållits dels mellan gymnasieskolans och grundskolans rektorer och dels med gymnasieskolans och grundskolans studie- och yrkesvägledare. Ett pilotföräldramöte med medverkan från yrkesprogram har hållits på Gränbyskolan. En delegation med yrkeslärare besökte Yrkes-VM i Göteborg inför Uppsalas värdskap för Yrkes-SM. Inriktningen är att starta ett Yrkes-expo vårterminen 2019 som en fortsättning på Yrkes-SM.

Utveckla samarbetet mellan huvudman och rektor för att stärka det pedagogiska ledarskapet utifrån läroplansuppdraget

2017

Kommentar: Under hösten 2016 har samtliga rektorer och förskolechefer intervjuats utifrån en frågemall kring hur de arbetar med ledning och styrning av sin verksamhet. Resultatet redovisas hösten 2017 och kan användas som underlag för fortsatt utveckling av det pedagogiska ledarskapet. Studien sker i ett samarbete med Henrik Jordahl vid Institutet för näringslivsforskning.

Vård och omsorg

Uppdrag till omsorgsnämnden

Rättsäker och effektiv myndighetsutövning ska fortsätta utvecklas för att kunna ge en god service till medborgare och för att säkerställa kvaliteten i myndighetsutövningen

Kommentar: Uppdraget är delvis genomfört. Införandet av Socialstyrelsens modell Individens behov i centrum (IBIC) fortgår och kommer att möjliggöra att kvaliteten inom myndighetsutövningen höjs. Nämnden har också inrättat en arena för samråd kring biståndsbedömning.

Utveckla metoder för uppföljning och utvärdering för att säkerställa att offentligt finansierade verksamheter använder tilldelade medel på ett korrekt sätt samt att enskilda personer får sina behov tillgodosedda

2017

Kommentar: Omsorgsnämnden arbetar kontinuerligt med att förbättra uppföljning, utvärdering och utveckling för att säkerställa att offentligt finansierade verksamheter använder tilldelade medel på ett korrekt sätt samt att enskilda personer får sina behov tillgodosedda.

Vidta åtgärder utifrån genomförd kartläggning under 2015 avseende boendeprocessen, det vill säga hur beslut om bostad med särskild service ska erbjudas till enskilda med beslut om insats

Kommentar: Uppdraget är delvis genomfört. Under våren 2017 har nämnden fokuserat ekonomisk och social hållbarhet gällande boende för personer med funktionsnedsättning.

Vidta åtgärder utifrån genomförd utredning under 2015 avseende vilket stöd som ska erbjudas inom socialpsykiatri med syfte att ge rätt insatser i rätt omfattning till personer med psykiska funktionsnedsättningar

Kommentar: Uppdraget är delvis genomfört. Omsorgsnämnden samverkar med socialnämnden, äldre- och vårdnämnden och Region Uppsala för att tydliggöra gränsdragning och för att hitta former för samarbete. Arbetet med att arbeta framriktlinjer eller motsvarande dokument för myndighetsutövningen fortgår i samverkan med intresseorganisationerna. En plan för uppsökande arbete arbetas fram tillsammans med socialförvaltningen.

Uppdrag till socialnämnden

Fortsätta utveckla det förebyggande arbetet i syfte att motverka vräkningar och avhysningar

2018

Kommentar: Avdelning Vuxen arbetar med att utveckla metoder och redskap i det vräkningsförebyggande arbetet.

Handlingsplan mot kvinnofridsbränningar och våld i nära relationer, KSN-2016-0315 (KF 2016-09-05)

2019

Kommentar: Program- och handlingsplan är färdiga och nämnden har påbörjat ett flertal åtgärder enligt handlingsplanen bland annat en kartläggning i skolan, årskurs 9, av hedersrelaterat våld och utveckling av våldsförebyggande arbete i samarbete med civilsamhället. I samarbete med kommunstyrelsen planeras bland annat frukostseminarier under hösten.

Inleda arbetet med att etablera så kallade halvvägshus i kommunen och arbetet med Bostad först för att skapa goda förutsättningar för människor att lämna missbruk och beroendeproblematik bakom sig

2018

Kommentar: Uppdraget har påbörjats tidigare år, samtliga förberedelser är klara, men det är inte möjligt att starta halvvägshus på grund av att lämplig lokal saknas för verksamheten. Lokaltillgången är avgörande för när uppdraget kan verkställas. Kommunstyrelsen ansvarar för lokalerna.

Under 2016 se över kommunens och nämndens mottagande av ensamkommande barn som söker asyl i syfte att förbättra mottagandet

2018

Kommentar: Nämnden påbörjade flera åtgärder under 2016 och ytterligare åtgärder vidtas under 2017. En stor omställning mot ökad kvalitet och sänkta kostnader pågår utifrån förändrade förutsättningar avseende ersättningar och ungdomarnas behov av adekvata boendelösningar som främjar självständighet. Fortsatt utveckling av ungdomsråd för ökad delaktighet och fortsatt utveckling av insatser mot trauma pågår.

Uppdrag till äldre- och vårdnämnden

Att se över och eventuellt förnya hjälpmedlen i syfte att säkerställa att de svarar mot brukarnas behov

2017

Kommentar: Uppdraget är inte påbörjat på grund av oklarheter i ansvarsfördelningen.

En fortsatt satsning på rehabiliteringsteam för att långsiktigt minska behovet av äldreomsorgsinsatser

2017

Kommentar: I augusti påbörjades en kartläggning av hela rehabiliteringskedjan. Arbetet samordnas med arbetet om trygg hemgång och trygg och säker utskrivning från slutenvården.

En fortsatt utveckling av tydlig information och relevanta jämförelsemått baserade på kvalitetsmätningar, med syftet att underlätta för medborgaren att göra informerade val

2017

Kommentar: Översyn och uppdatering av informationsmaterial är klart. Förslag på kvalitetsmått för jämförelser är framtaget för publicering på Internet.

Uppdrag till överförmyndarnämnden

Fortsätta arbetet med att hitta nya vägar att rekrytera gode män och förvaltare som startades under 2015

Kommentar: Arbetet med rekrytering pågår.

Kultur, idrott och fritid

Uppdrag till Idrotts- och fritidsnämnden

Ersätt kvicksilverarmatur med LED för energieffektivisering

Kommentar: Under året har armaturbyte till LED hittills påbörjats för två spår.

Förstärkning av föreningsstöd till aktiviteter för barn och unga

2017

Kommentar: Den riktade satsningen är nu genomförd med förändrad princip för stöd till idrott och fritid. Ökade intäkter från markeringsavgiften har omfördelats och återförts till föreningar i form av ökat kontantstöd.

Kvalitetshöjning av motionsspår inklusive utvecklad information för förbättrad tillgänglighet till enskilda spår och möjligheter att ta sig mellan olika spår

Kommentar: Under året har en motions-app utvecklats och lanserats för Stadsskogens elljusspår. Syftet är att inspirera fler till motion.

Realisera ombyggnad av Studenternas med ny fotbollsarena inom nuvarande område samt utveckling av anslutande område till en attraktiv aktivitetsanläggning för användning hela året, inklusive isbanor med huvudinriktning bandy, hastighetsåkning och allmänhetens åkning

Kommentar: Under året har Studenternas fotbollsarena anpassats för spel i Allsvenskan och planering pågår för nybyggnation av arenan. Nämnden har beslutat att elitspel i bandy även i fortsättningen ska ske på Studenternas.

Rusta befintliga anläggningar så de får full funktionalitet

Kommentar: Anläggningar rustas och inventarier ersätts successivt utifrån målgruppernas olika behov.

Upprustning av Löten

Kommentar: Projektering av en ny omklädningsbyggnad pågår och byggstart beräknas ske under året.

Utomhusarena för träning och tävling i friidrott på Gränby sportfält

Kommentar: Den nya friidrottsarenan har delvis tagits i bruk i september. Anläggningen kommer att vara helt klar under våren 2018.

Österängens plan rustas upp för amerikansk fotboll på elitnivå

Kommentar: Planering och beräkning är genomförd så investeringen hålls inom beslutad ram. Arbetet avvaktar förutsättningar i form av detaljplan.

Uppdrag till kulturnämnden

Fortsätta utvecklingen av Uppsala konstmuseum

2018

Kommentar: Under 2015 utökades konstmuseets utbud med kafé och hörsal. Den verksamheten har utvecklats vidare under 2016 och 2017. Utvecklingen av konstmuseet har också präglats av utåtriktade satsningar på ett aktivt bemötande av besökare och aktiviteter på andra platser. Bland annat har konstmuseet deltagit i Gottsunda Hiphop-festival och haft ett konst/musik-utbyte med Uppsala Konsert & Kongress. Fri entré till museet har också bidragit till att verksamhetens besöksantal ökat. I november 2016 beslutade kulturnämnden att under 2017 genomföra en förstudie för framtida konstverksamhet. Utredningen ska undersöka förutsättningarna för såväl verksamheten i sig som dess lokalisering. I maj 2017 upphör samarbetet inom Uppsala konstmuseum mellan Uppsala kommun och Uppsala universitet. Kulturnämnden har därför tillskjutit extra resurser för att möjliggöra en utökad verksamhet i egen regi under 2017.

Handlingsplan för strategiskt förbättringsarbete avseende mottagande av nyanlända och asylsökande, KSN-2016-0068 (KS 2016-02-10 § 4)

Kommentar: Trolig tidpunkt för öppning av ett kulturcentrum i Gränbyskolan är någon gång under 2018. Nämnden arbetar också utifrån framtagna handlingsplaner att erbjuda ensamkommande barn och nyanlända en meningsfull fritid. Nämnden har utökat fritidsverksamheten för barn och unga under året. Genom särskilda insatser har gruppen ensamkommande asylsökande ungdomar fått ta del av kultur och fritidsverksamhet. Nämndens verksamheter i egen regi har utvecklat metoder för att ta emot asylsökande i alla åldrar.

Höja kvaliteten i fritidsklubbar och fritidsgårdar och utreda behoven av att etablera nya fritidsklubbar i områden med brist på öppen fritidsverksamhet

2017

Kommentar: Arbetet med att utreda behovet av nya fritidsklubbar ingår som en del i arbetet med att ta fram en strategi för infrastruktur inom kultur- och fritidsområdet och presenterades för kulturnämnden i maj. Nämndens verksamhet i egen regi, Fritid Uppsala har genomfört ett kontinuerligt utvecklingsarbete inom verksamheten.

Tidiga insatser på barn och ungas fria tid

2018

Kommentar: Nämnden har utökat öppettiderna inom fritidsverksamheten samt utvecklat olika stöd till målgrupperna. Verksamheten Allis har startat under perioden. Arbetet med att öka utbudet av fritids- och kulturaktiviteter i Gränby med ett kulturcentrum i Gränbyskolan är påbörjat och en samordnartjänst tillsattes i maj 2017. Trolig tidpunkt för öppning av ett kulturcentrum i Gränbyskolan är någon gång under 2018.

Utveckla kulturkvarteret Karin med Walmstedtska gården

2019

Kommentar: Diskussioner om ombyggnation och lokalanpassningar har inletts och dialog förs med olika parter som berörs av utvecklingen. En workshop om utvecklingen av kvarteret har genomförts under perioden och ytterligare en planeras till hösten. Kulturnämnden har ökat stödet till Konstnärsklubben för att möjliggöra ett starkare engagemang från dem i det gemensamma utvecklingsarbetet. För att kunna genomföra satsningen behöver en projektledare tillsättas.

Utveckla marknadsföringen av kultur- och fritidsutbudet och därmed synliggöra kulturevenemang i högre utsträckning

2017

Kommentar: Efter att BUS-avtalet blev klart under våren 2017 pågår arbetet med kommunikation av offentlig konst på uppsala.se samt byggsidor. Information publiceras löpande och följer kommunikationsplanen. Nämnden vidareutvecklar Kubik Uppsala, kommunens hemsida med aktiviteter för barn och unga. Nämnden synliggör också aktiviteter för barn och unga under loven genom annonser och trycksaker. Nämnden arbetar med att synliggöra och lyfta fram bibliotekets mindre kända sidor. Under perioden har en ny programtidning presenterats. Den har också delats ut i vissa utvalda områden, där det finns anledning att anta att kännedomen om bibliotekets utbud är begränsad. Nämnden arbetar med att öka informationen lovaktiviteter. Särskilt sommarens aktiviteter och skolavslutningsevenemang. De program som samarbetet mellan Uppsala konstmuseum och Uppsala Konsert & Kongress samt Upplandsmuseet har lett till har marknadsförts gemensamt. Reginateater har utvecklat nya plattformar för kommunikation i media och deltar som utställare i mässor. Nämndens verksamheter har utvecklat flera poddar och appar som bidrar till utvecklad marknadsförning av kultur- och fritidsutbudet.

Uppdrag som getts under året

Uppdrag som ges av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen under året följs upp med ett tertial efterlämning. Det innebär att uppdrag som ges januari-april följs upp från och med uppföljningen per augusti, att uppdrag som lämnas maj-augusti följs upp från och med uppföljningen per helår och att uppdrag som ges september-december följs upp från och med apriluppföljningen året efter. På så sätt tar kommunfullmäktige och kommunstyrelsen hänsyn till att det behöver gå en viss tid för att uppdraget ska påbörjas och verkställas.

Under januari-april fattade kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslut om tolv uppdrag som därför ska följas upp från och med uppföljningen per augusti. För två av dessa är arbetet inte påbörjat. Detta beräknas dock ske under hösten. I övriga tio uppdrag går arbetet enligt plan.

NYA UPPDRAG UNDER 2017 (Januari-April)

Uppdrag riktade till kommunstyrelsens förvaltningar

att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att i samverkan med kommunledningskontoret utforma förslag till ett nytt regelverk för bidrag till vägföreningar enligt föredragningen	2018
---	------

Kommentar: Beslutsunkten ingick i ärendet Principer för huvudmannaskap och bidrag till vägföreningar (KSN-2016-2043), § 38 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-03-08. Under hösten får berörda vägföreningar information och tillfälle att lämna synpunkter. En utredning ska vara klar under våren, med ärenden för beslut i kommunstyrelsen innan sommaren 2018.

att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att till kommunstyrelsen föreslå principer för huvudmannaskap samt regelverk för bidrag till vägföreningar	2018
---	------

Kommentar: Beslutsunkten ingick i ärendet Principer för huvudmannaskap och bidrag till vägföreningar (KSN-2016-2043), § 38 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-03-08. Under hösten får berörda vägföreningar information och tillfälle att lämna synpunkter. En utredning ska vara klar under våren, med ärenden för beslut i kommunstyrelsen innan sommaren 2018.

att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att i samverkan med kommunledningskontoret och den kommunala lantmäterimyndigheten beskriva konsekvenser av skilda handlingsvägar avseende väghållning och huvudmannaskap i vägföreningar enligt föredragningen	2018
--	------

Kommentar: Beslutsunkten ingick i ärendet Principer för huvudmannaskap och bidrag till vägföreningar (KSN-2016-2043), § 38 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-03-08. Under hösten får berörda vägföreningar information och tillfälle att lämna synpunkter. En utredning ska vara klar under våren, med ärenden för beslut i kommunstyrelsen innan sommaren 2018.

att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att utarbeta förslag till projektdirektiv för planprogram, ekonomiska ramar och tidsramar mm för beslut i kommunstyrelsen	
--	--

Kommentar: Beslutsunkten ingick i ärendet Utveckling av bad vid Fyrishov (KSN-2017-1394), § 89 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-04-05. Beredning av ärendet är påbörjad.

att uppdra till kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen att återkomma med förslag på verksamhetsbeskrivning och finansieringsmodell	
---	--

Kommentar: Beslutsunkten ingick i ärendet Förändrad inriktning av Danmarks-Säby 6:6 för inrättande av bygglogistikcenter (KSN-2017-0053), § 12 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-02-08. Arbetet med att ta fram finansieringsmodell och verksamhetsbeskrivning pågår.

att uppdra till kommunledningskontoret att ansvara för implementering och samordning av handlingsplanen i enlighet med föredragningen	
---	--

Kommentar: Beslutsunkten ingick i ärendet Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun (KSN-2016-2690), § 34 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-03-08. Implementeringen pågår, bland annat upphandling för att genomföra pilotutbildning i rättighetsbaserat arbetssätt under hösten.

Uppdrag riktade till flera nämnder/bolagsstyrelser

att uppdra till Fyrishov AB och utbildningsnämnden att skapa förutsättningar för ett samlat skoluppdrag avseende simkunnighet	2018
---	------

Kommentar: Beslutsunkten ingick i ärendet Utveckling av bad vid Fyrishov (KSN-2017-1394), § 124 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-04-24. Både utbildningsnämnden och Fyrishov rapporterar att arbetet är påbörjat och att det beräknas vara klart 2018. Simkunnighet är ett viktigt uppdrag för skolan och ingår i läroplanen och betygskriterierna för årskurs 6. Fyrishov erbjuder simundervisning och bassånger för simundervisning och upplever att det råder stora skillnader mellan grundskolornas simundervisning. Styrelsen är därför mycket positiv till att tillsammans med utbildningsnämnden skapa förutsättningar för ett samlat skoluppdrag avseende simkunnighet. Styrelsen menar att simkunnigheten behöver kartläggas ytterligare. Nämnden meddelar att den systematiskt följer upp simkunnigheten.

Uppdrag riktade till kommunstyrelsen

att uppdra till kommunstyrelsen att i övrigt fatta de beslut och vidta de åtgärder som kan krävas för tillämpningen av fastställd riktlinje

Kommentar: Beslutspunkten ingick i ärendet Arkivregler för Uppsala kommun (KSN-2016-2175), § 81 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-27. Den fastställda riktlinjen arbetas in i rutiner. Utbildningar omfattar de nya arkivreglerna. Några beslut med anledning av den fastställda riktlinjen har ännu inte behövts tas.

att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en lathund för könsneutralt språk för kommunen

Kommentar: Beslutspunkten ingick i ärendet Motion av Mona Camara Sylvan och Tomas Karlsson (båda FI) om avkodning av könsprefix vid politiska förtroendeuppdrag och arbete i offentlig förvaltning (KSN-2016-2361), § 85 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-27. Arbetet är inte påbörjat. Detta beräknas ske under senhösten.

Uppdrag riktade till gatu- och samhällsmiljönämnden

att uppdra till gatu- och samhällsmiljönämnden att i kontakter med Upplandsstiftelsen verka för att Gula stigen blir en del av Upplandsleden

Kommentar: Beslutspunkten ingick i ärendet Motion av Sofia Spolander (M) om att göra Gula stigen till en del av Upplandsleden (KSN-2016-1260), § 51 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-02-27. Planering av arbetet pågår.

att uppdra till gatu- och samhällsmiljönämnden att beakta motionärens förslag i enlighet med föredragningen i samband med upprustning av torgytan vid kvarteret S:t Per

Kommentar: Beslutspunkten ingick i ärendet Motion av Mohammad Hassan (L) om att lägga in periodiska systemet som installation på gågatan i Uppsala (KSN-2015-1696), § 56 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-02-27. Arbetet påbörjas och utförs i samband med ombyggnad av gågatan.

Uppdrag riktade till Uppsala Stadshus AB

att uppdra till Uppsala Stadshus AB att löpande följa hur förnyelsen av Fyrishov AB:s bad- och simanläggning utvecklas avseende investeringsnivåer och behov av ersättning för allmänhetens simning och bad

Kommentar: Beslutspunkten ingick i ärendet Utveckling av bad vid Fyrishov (KSN-2017-1394), § 124 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-04-24. Arbetet är inte påbörjat. En första avstämning avseende status sker under hösten.

Uppdrag riktade till Fyrishov

att uppdra till Fyrishov AB att till Uppsala Stadshus AB återkomma med beräknad investeringsutgift för entrélösning

2018

Kommentar: Beslutspunkten ingick i ärendet Utveckling av bad vid Fyrishov (KSN-2017-1394), § 124 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-04-24. Fyrishov rapporterar att arbetet med den kommande entrélösningen pågår.

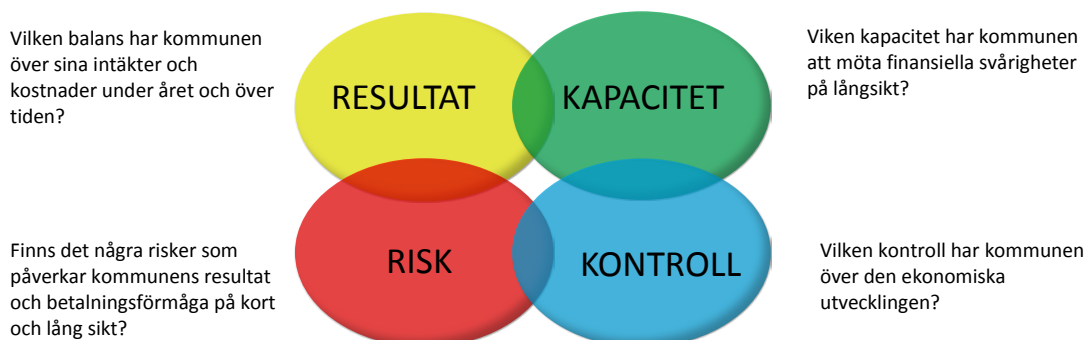
Analys av kommunkoncernens ekonomiska utfall

I detta avsnitt görs en finansiell analys av resultat och ställning för Uppsala kommuns koncern, vilket innefattar både kommunens nämnder samt hel- och delägda kommunala bolag.

Modell för finansiell analys

För att kartlägga och analysera den långsiktiga ekonomiska ställningen för Uppsala kommun och kommunkoncernen används en finansiell analysmetod som benämns RK-modellen. Den utgår från fyra viktiga finansiella aspekter, det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden samt kontrollen över den finansiella utvecklingen. Varje aspekt analyseras med hjälp av ett eller flera nyckeltal. Utveckling, trender och helhetsperspektiv är viktiga inslag. Analysen ska utvärdera kommunens historiska utveckling samt bedöma dess framtida prestation och finansiella ställning. Målsättningen är även att genom att identifiera eventuella finansiella möjligheter och problem visa om kommunen följer kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

RK-modellen: fyra aspekter vid finansiell analys

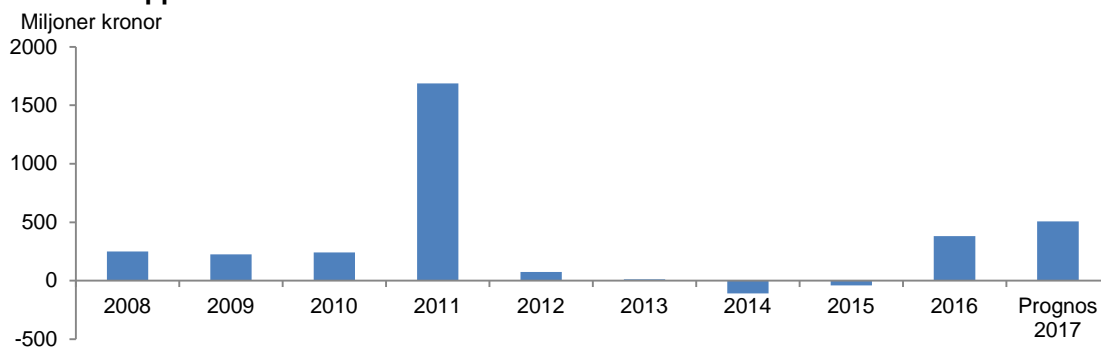

Resultat och kapacitet

Resultat

Årets resultat i Uppsala kommunkoncern prognostiseras att bli 508,2 (380,6) miljoner kronor. Det är andra året i rad som kommunkoncernen visar ett starkt resultat. Åren 2014-2015 redovisades negativa resultat. Det stora positiva resultatet 2011 berodde på att Uppsalahem gjorde en realisationsvinst på 1 500 miljoner kronor.

Resultat Uppsala kommunkoncern

Transaktionerna som justerats i koncernredovisningen är interna mellanhavanden i form av exempelvis räntor och realisationsvinster. Dessutom har det gjorts en justering av avskrivningstakten efter en intern fastighetsförsäljning mellan kommunen och fastighetsbolagen som genomfördes 2013.

För verksamhet i förvaltningsform prognostiseras ett resultat på 365,6 (380,6) miljoner kronor. Resultatet är 133,7 miljoner kronor högre än budgeterat i Mål och budget 2017-2019. Resultatet motsvarar 3,3 procent av intäkter från skatter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. I kommunens prognos (nämnder) har inte tagits med några väsentliga jämförelsestörande poster.

Både nämnderna och bolagsstyrelserna prognostiserar ett starkare resultat än föregående år. Uppsala stadshuskoncerns prognostiserade helårresultat är 178,7 miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande poster är resultatet 181,5 miljoner kronor, motsvarande 3,4 miljoner kronor bättre än budget men 2,7 miljoner kronor sämre än föregående år. Uppsalahemkoncernen, Uppsala Kommun Skolfastigheter AB, Uppsala bostadsförmedling AB, Uppsala stadsteater AB, Uppsala kommun Fastighetskoncern och Uppsala Stadshus AB visar bättre resultat än budget. Resultat som är sämre än budget väntas av Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen, Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB, Uppsala Kommuns Sport-och Rekreationsfastigheter AB, Uppsala Konsert och Kongress AB, Uppsala Vatten och Avfall AB, Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter, Uppsala Parkerings AB samt Nya Destination Uppsala AB. Sju av bolagen förväntas inte uppnå sina avkastningskrav. Samtliga bolag bedömer att ägardirektiven kommer att uppfyllas.

De helägda bolagen i Stadshuskoncernen bedriver verksamhet inom segmenten fastighetsförvaltning, fritid och kultur, vatten och avfall, bostadsförmedling, besöksnäring samt produktion av biogas och elkraft.

Merparten av nämnderna prognostiserar positiva resultat eller ekonomi i balans. Utbildningsnämnden och gatu- och samhällsmiljönämnden prognostiserar överskott på 37,8 respektive 35,7 miljoner kronor. Utbildningsnämndens överskott beror på flera faktorer. De högre volymerna i gymnasieskola har lett till lägre kostnad per elev medan färre antal elever i grundskolan än budget innebär lägre nettokostnader. Högre statsbidrag samt lägre hyreskostnader med anledning av försenad uppstart av nya förskolor är ytterligare faktorer bakom utbildningsnämndens positiva resultat.

Äldrenämnden och socialnämnden prognostiserar väsentliga underskott på 55,7 respektive 25,6 miljoner kronor. Omsorgsnämnden och överförmyndarnämnden prognostiserar mindre underskott på 5,2 respektive 2,1 miljoner kronor. Framst insatserna i ordinärt boende och ökade behov inom barn och ungdomsvård svarar för de förväntade underskotten för äldrenämnden respektive socialnämnden. Underskottet inom omsorgsnämnden finns i verksamheten enligt lagen om service till vissa funktionshindrade (LSS) medan underskottet inom överförmyndarnämnden har sin grund i den verksamhet som riktar sig till ensamkommande barn och ungdomar.

För närmare beskrivning av nämndernas ekonomiska resultat se *Verksamhet i förvaltningsform*.

Prognosen för finansförvaltningen pekar mot 351,5 (190,6) miljoner kronor, vilket är 125,2 miljoner kronor högre än budgeterat resultat på 225,9 miljoner kronor⁵. I prognosen för finansförvaltningen ingår en statlig byggbonus på 42 miljoner kronor som inte är budgeterad.

Balanskravsutredning

Sedan år 2000 regleras kommunernas balanskravsresultat i lag om kommunal redovisning. Syftet är att säkerställa en miniminivå av god ekonomisk hushållning i Sveriges kommuner. En kommun som redovisar ett negativt balanskravsresultat ska redovisa en plan för återställande av eget kapital inom en

---

⁵ Reviderat resultat i Mål och budget 2017.

period av tre år om inte underskottet kan motiveras med synnerliga skäl. Enligt föreliggande prognos förväntas ett positivt balanskravsresultat för Uppsala kommun för 2017.

Belopp i miljoner kronor	2015	2016	Prognos 2017
Årets redovisade resultat	56	381	366
Nettoreultat vid avyttring av anläggningstillgångar	-44	-16	-3
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	12	364	363
Balanskravsresultat	12	364	363

Skatteintäkter är högre än beräknat i budget

Enligt den senaste prognosen från Sveriges kommuner och landsting (SKL) förväntas intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning uppgå till 11 107 miljoner kronor, varav 10 165 miljoner kronor i skatter och 942 miljoner kronor i generella statsbidrag och utjämning. I generella statsbidrag och utjämning ingår 318 miljoner kronor i fastighetsavgift, 130 miljoner kronor i Uppsalas andel av välfärdsmiljarderna och 42 miljoner kronor i förväntad byggbonus.

Summa skatter, generella statsbidrag och utjämning beräknas bli 148 miljoner kronor högre än budgeterat, och 106 miljoner kronor när byggbonus borträknas. Skatteintäkterna beräknas bli 37 miljoner kronor högre än budgeterat medan kommunalekonomisk utjämning beräknas bli 56 miljoner kronor när byggbonusen exkluderas. Intäkterna från fastighetsavgiften avviker positivt med 13 miljoner kronor vilket beror på en förändrad prognos.

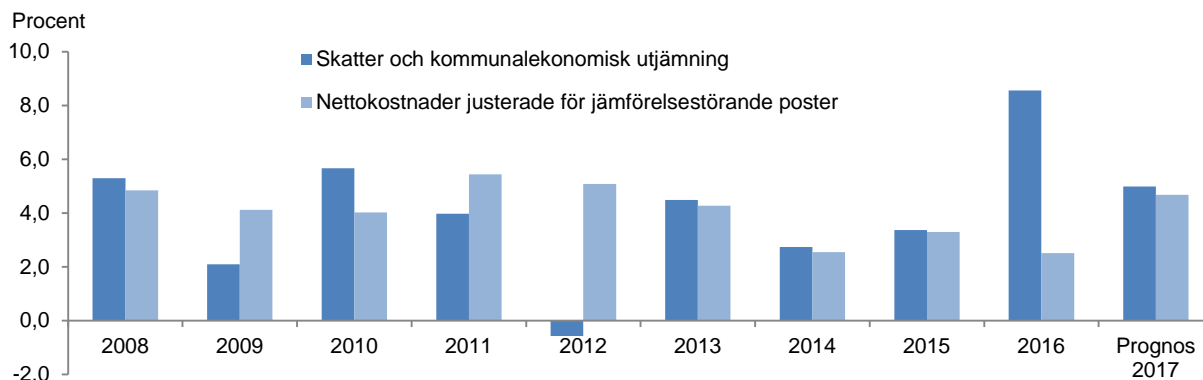
Avvikelsen av skatteintäkterna från budget förklaras huvudsakligen av att skatteunderlagstillväxten åren 2015 och 2016 blev större än beräknat hösten 2016. Samtidigt har skatteintäkterna påverkats något negativt av att SKL har reviderat ner sin prognos för skatteunderlagstillväxten för 2017 till 4,3 procent från 4,6 procent i budget. Detta har dock kompenseras av den gynnsamma utvecklingen åren före.

Inkomstutjämning och kostnadsutjämning avviker positivt från budget med 40 respektive 39 miljoner kronor. Orsaken är att befolkningsökningen 2016 blev större än beräknat. Detta har haft gynnsam effekt på Uppsalas befolkningssammansättning då antalet barn och ungdomar ökat i större takt än i riket. Det innebär också en sänkt skattekraft i förhållande till riket vilket i sin tur resulterar i ett högre inkomstutjämningsbidrag till Uppsala.

Något högre nettokostnadsutveckling än budgeterat

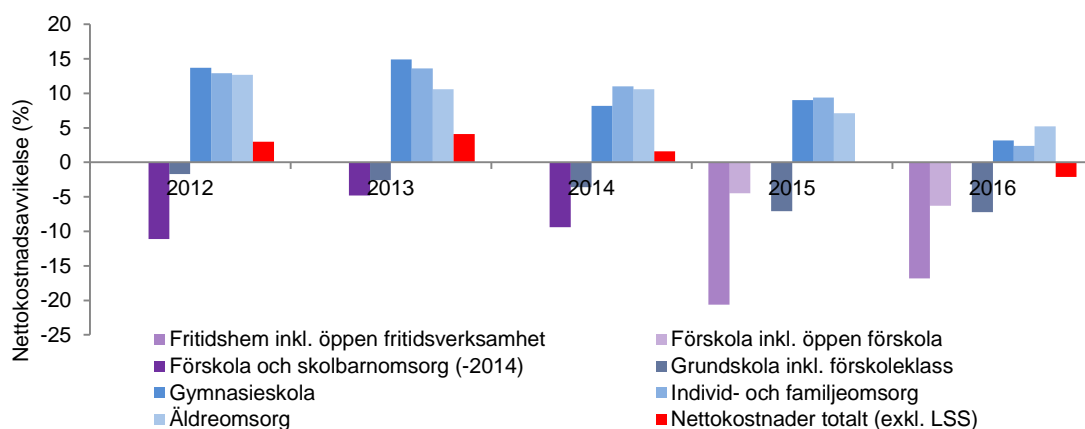
Prognosen per augusti ger en ökning på 4,7 procent i verksamhetens nettokostnader jämfört med utfallet för 2016. Nettokostnadsförändringen är lägre än förändringen i intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning men 0,4 procentenheter högre än beräknat i Mål och budget.

Skatte- och nettokostnadsutveckling

Merparten av nettokostnadsökningen är demografibetingad. I Mål och budget 2017-2019 uppgick utrymmet för demografi till 2,8 procent av den totala ramen. Därtill tillkom en prisuppräknning på 3,2 procent enligt Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Justeras nettokostnadsökningen i prognosen för prisförändring (aktuell prognos för PKV från SKL 3,0 procent) uppgår förändringen utöver demografi till 1,7 procent. Detta är 1,3 procentenheter under pris- och lönekostnadsförändringen. Detta innebär att den prognostiserade nettokostnadsförändringen är lägre än betingad av Uppsalas demografiska behov.

Fortsatt gynnsam trend i nettokostnadsutvecklingen

Räkenskaperna visar att nettokostnaden för välfärdstjänsterna blev 2,1 procent lägre än beräknat i referenskostnaden för 2016 (diagrammet ovan). Nettokostnadsavvikelsen, den procentuella skillnaden mellan beräknad referenskostnad för aktuella året och utfall i nettokostnad, minskade för samtliga verksamheter jämfört med tidigare år. Fortsatt är dock nettokostnaderna högre än referenskostnaderna för gymnasieskola, barn och ungdomsvård och äldreomsorg.

Den ackumulerade minskningen i nettokostnadsavvikelse sedan 2013 motsvarar 440 miljoner kronor. Jämfört med 2015 har merparten av kommunerna i nätverket R9 också sänkt sina nettokostnader i förhållande till referenskostnaden.

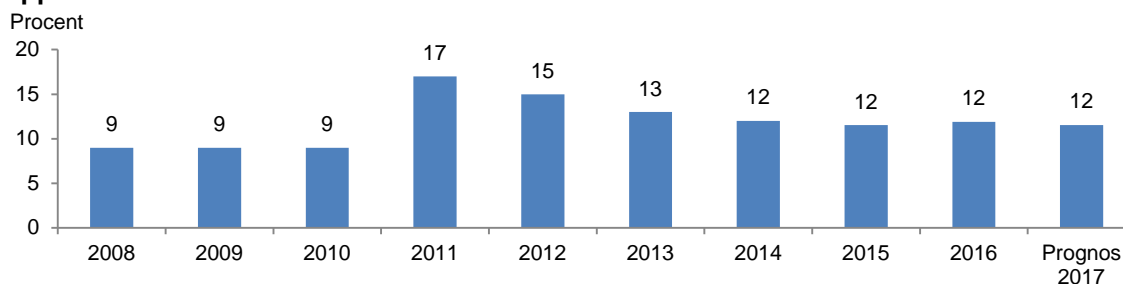
Soliditet och investeringar

Balansomslutning och soliditet

Kommunkoncernens balansomslutning i bokslutet per augusti uppgick till 28 225 miljoner kronor, vilket är en ökning med 1 174 miljoner kronor (4 procent) sedan årsskiftet 2016. Prognosen för hela året visar en fortsatt ökning och bedömningen är att balansomslutningen kommer öka med 12 procent, vilket kan jämföras med föregående års ökning på 14 procent. Ökningen förklaras av att Uppsala växer och att investeringsbehovet därmed är stort.

Soliditet är ett finansiellt mått på förmågan att på lång sikt kunna möta sina åtaganden. Soliditeten är en relation mellan det egna kapitalet och balansomslutningen. I nyckeltalet nedan ingår även pensionsförpliktelser, det vill säga de pensionsförpliktelser som inte redovisas i balansräkningen, för att visa på kommunens handlingsutrymme på lång sikt.

Soliditet inkl. pensionsåtagande Uppsala kommunkoncern

Soliditeten för kommunkoncernen, inklusive alla pensionsförpliktelser, förväntas för året uppgå till 12 procent, vilket är i nivå med de tre tidigare åren. En stark soliditet ger en förmåga att hantera fluktuationer i resultatutvecklingen. Därtill påverkar soliditeten kommunens kreditvärdighet hos kreditinstitut, vilket har en effekt på lånevillkor och därmed de finansiella kostnaderna.

Kommunkoncernens soliditet är lägre än jämförbara kommuner. Målet är att soliditeten ska stärkas, vilket kan ske genom att ha positiva resultat i kombination med lägre tillväxt av nettoinvesteringar. Resultatet för året förväntas landa på 508 miljoner kronor, men soliditeten förväntas bli oförändrad då 56 procent av årets investeringar i kommunkoncernen sker genom lånefinansiering.

Investeringar och självfinansieringsgrad

Sedan 2013 sker merparten av kommunkoncernens investeringar i de kommunala aktiebolagen. De investeringar som genomförs i kommunens nämndverksamheter avser till övervägande del investeringar i infrastruktur, exempelvis gator, torg och parker, investeringar i fastigheter i samband med underhåll eller verksamhetsanpassningar samt inventarier och IT-investeringar. Vidare kan investering ske i markreserver för exploatering samt bostäder för sociala ändamål.

I och med att Uppsala vuxit kraftigt de senaste åren och förväntas fortsätta att växa är behovet av investeringar stort. Investeringarna har härigenom ökat 2016 och 2017. Förväntan är en fortsatt hög investeringsnivå även 2018-2020.

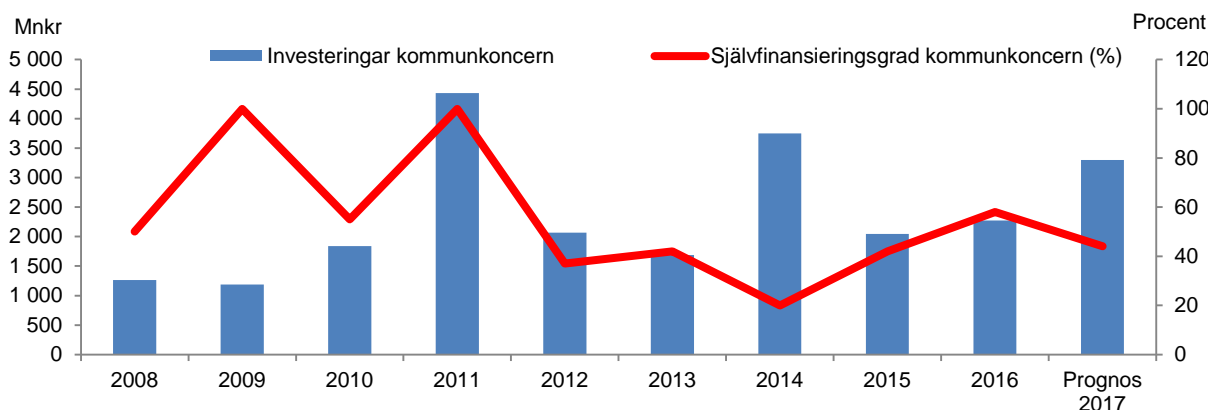
Prognosen indikerar en investeringsnivå på 3 299 miljoner kronor, vilket är en utökning med 1 026 miljoner kronor (45 procent) i jämförelse med investeringsnivån 2016. Av prognosens investeringar är 2 612 miljoner kronor hänförliga till kommunbolagen och 687 miljoner kronor till kommunens nämndverksamheter. Uppsalahem svarar för 30 procent av hela den prognosticerade investeringsnivån genom sin nyproduktion och förnyelse av bostadsbeståndet. Investeringarna kommer i år uppgå till 1 003 miljoner kronor. Uppsala kommun Skolfastigheter förväntas investera 740 miljoner kronor

varav de enskilt största projekten är nyproduktionen av Tiundaskolan, skola i Lindbacken och renoveringen av Katedralskolan. Uppsala Vatten och Avfalls investeringsnivå uppgår till 398 miljoner kronor och är bland annat hänförligt till Kungsängsverket, biogasproduktionen, utvecklingen av Rosendalsområdet, Fyrislund och Salabacke. Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheters investeringar förväntas i år bli 177 miljoner kronor. Det största projektet är den nya friidrottsarenan i Gränby, Storvreta idrottshall samt utvecklingen av nya arenan på Studenternas.

För kommunen avser de största investeringsutgifterna infrastruktur inom gatu- och samhällsmiljönämndens ansvarsområde som förväntas uppgå till netto 227 miljoner kronor samt inom kommunstyrelsens exploateringsverksamhet som förväntas uppgå till omkring 230 miljoner kronor. Gatu- och samhällsmiljönämndens största investering beräknas vara byggnationen av Flottsundsbron med 40 miljoner kronor för året, en investering som sträckt sig över flera år och uppgår till totalt 165 miljoner kronor. Andra större infrastrukturprojekt för gatu- och samhällsmiljönämnden är ombyggnationen av korsningen Norbyvägen/Dag Hammarskjölds väg, Paradgatan, Syslomansgatan, Forumtorget, nyanläggning och underhållsinvesteringar av cykelvägar, lekparkar samt beläggningsarbeten/reinvesteringar. Största investeringsvolymerna inom kommunstyrelsens exploateringsverksamhet är kopplade till utbyggnationen av bostadsområden inom Rosendal och Östra Salabacke samt verksamhetsområdet Östra Fyrislund.

Kommunstyrelsen investerar i IT-system, markförvärv samt investeringar inom fastighetsverksamheten; verksamhetsanpassningar och underhållsinvesteringar. I den övriga nämndverksamheten sker investeringar i inventarier till verksamheten, främst inom utbildningsnämnden. Kulturnämnden investerar även i offentlig konst och räddningsnämnden i fordon.

Investeringar och självfinansieringsgrad Uppsala kommunkoncern

Självfinansieringsgraden är ett finansiellt mått på hur stor del av årets investeringar som kunnat finansieras med egna medel, det vill säga inom ramen för det egna kassaflödet. Det som inte kan finansieras med egna medel måste ske med hjälp av extern upplåning. Utvecklingen av självfinansieringsgraden har de senaste åren varit positiv men förväntas 2017 sjunka till 44 procent, i jämförelse med 58 procent 2016. Anledningen är att investeringsnivån är hög och ökar mer än det resultat som kommunkoncernen genererar. I avsnittet nedan om låneskulden framgår hur den utvecklats under året. År 2014 var självfinansieringsgraden låg vilket till stor del berodde på förvärvet av fastigheterna i Ulleråker.

Gatu- och samhällsmiljönämnden förväntas ha ett stort antal pågående projekt vid årets slut. Den totala investeringsvolymen som förväntas överföras till kommande år, uppgår enligt prognosen till 170 miljoner kronor vilket motsvarar 35 procent av nämndens totala investeringsram för året. Merparten av

de pågående projekten var planerade för genomförande under 2017 men projekten har fördröjts av olika anledningar såsom överklagade upphandlingar, oklarheter i plan- och markfrågor, synkronisering med andra projekt eller aktörer samt prioritering av genomförande av utbyggnadsprojekten inom exploatering.

Under året bedrivs en mycket omfattande exploateringsverksamhet, där de största utbyggnadsområdena är Östra Salabacke, Östra Fyrislund och Rosendal. Aktivitetsnivån är också hög kring Ulleråker där de första detaljplanerna förväntas bli godkända under hösten. Samtidigt fortsätter arbetet med genomlysning av kommunens komplexa portfölj av äldre projekt i nära kommunikation med kommunens revisorer. Ambitionen är att under året stänga ned en så stor andel av dessa som möjligt. Genomlysningen av projekten kan komma att ge stora och positiva engångseffekter på kommunens resultat- och balansräkning, men beloppsnivåerna är ännu mycket osäkra och lyfts inte in i prognosen med hänvisning till försiktighetsprincipen.

Risk och kontroll

Finansiell uppföljning och riskhantering (sammanfattning)

Låneprogram och skuldportfölj

Uppsala kommunkoncern sköter sin finansiering genom Kommuninvest, obligationer, certifikat och bilaterala lån. Därutöver finns en låneram med Europeiska Investeringsbanken om 1 800 miljoner kronor, och under 2017 har en låneram med Nordiska Investeringsbanken om 600 miljoner kronor upprättats.

Uppsala kommun emitterar obligationer genom ett Medium term note (MTN) program och certifikat genom ett certifikatsprogram. Uppsalahem emitterar certifikat genom ett certifikatsprogram och har emitterat obligationer i eget namn, men har inget program för detta. Under 2017 har Uppsala kommuns MTN program utökas från 5 000 miljoner kronor till 8 000 miljoner kronor och certifikatsprogrammet från 1 500 miljoner kronor till 5 000 miljoner kronor. Programmen har utökats för att hantera kommunkoncernens pågående investeringar samt för att möjliggöra ett övertagande av de lån som Uppsalahem ska refinansiera genom Uppsala kommun. Bakgrunden är övergången till en gemensam internbank för hela kommunkoncernen.

Uppsalahem kommer succesivt refinansiera lån genom Uppsala kommun, vilket på sikt innebär att Uppsalahems certifikatsprogram kommer utnyttjas mindre samtidigt som Uppsala kommuns certifikatsprogram kommer utnyttjas mer. Utestående lån i Uppsalahems namn kommer successivt minska i takt med att de refinansieras genom kommunen.

Uppsala kommun är medlem i Kommuninvest och kan genom Kommuninvest tillgå både lång- och kortfristig finansiering. Även Uppsala kommuns helägda bolag kan uppta lån i eget namn genom Kommuninvest med stöd av kommunal borgen. Uppsala kommun Skolfastigheter AB har lån i eget namn genom Kommuninvest om 800 miljoner kronor.

Kommunkoncernens externa upplåning per 31 augusti 2017 uppgick till 14 901 miljoner kronor och är fördelad på enligt nedan.

Program för Uppsala kommun	Låneram (miljoner kronor)	Nyttjandegrad (miljoner kronor)
MTN	8 000	4 450
Certifikat	5 000	900
Kommuninvest*	-	3 436
Europeiska Investeringsbanken	1 800	0
Nordiska Investeringsbanken	600	0
Program Uppsalahem		
Certifikat	3 500	2 102
Obligationslån	-	3 200
Bilaterala lån	-	813
Summa		14 901

*inkl. lån med kommunala borgen

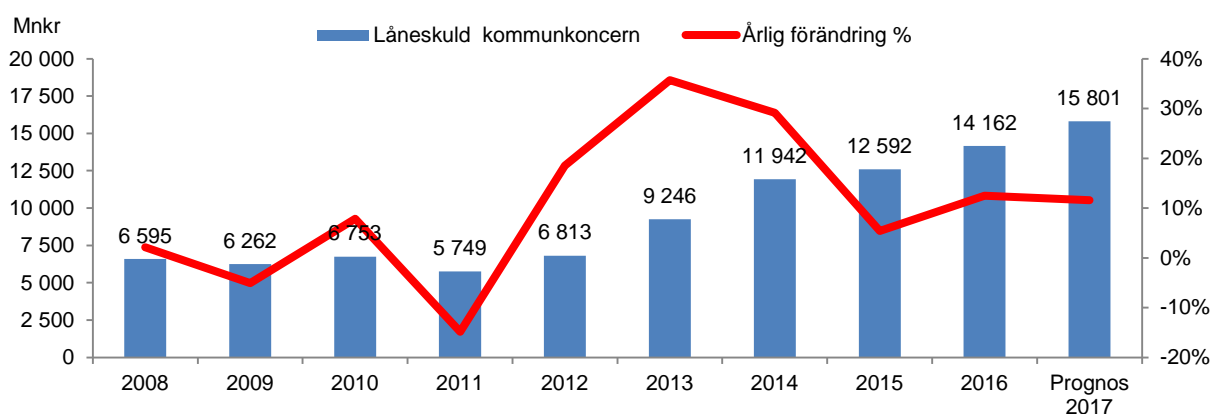
Skuldsättning och låneskuldens utveckling

Kommunkoncernens externa upplåning per 31 augusti 2017 uppgick till 14 901 miljoner kronor, en ökning med 739 miljoner kronor i jämförelse med årsskiftet. Den externa upplåningen är fördelad på Uppsala kommun 7 986 miljoner kronor, Uppsalahem AB 6 115 miljoner kronor och Uppsala Kommun Skolfastigheter AB 800 miljoner kronor.

Ett arbete har påbörjats med att samordna Uppsala kommun och Uppsalahem AB:s externa upplåning genom en gemensam internbank. Det kommer innebära att Uppsalahems externa upplåning succesivt kommer att minska och Uppsala kommuns externa upplåning öka genom att lån refinansieras genom Uppsala kommun. Refinansieringen av dessa lån påverkar inte den totala externa upplåningen i kommunkoncernen.

Prognosen för året visar att kommunkoncernens externa upplåning ökar med ytterligare 900 miljoner kronor, vilket till årsskiftet innebär en extern upplåning för kommunkoncernen med 15 801 miljoner kronor. Den senaste 5 årsperioden, 2013-2017, kommer kommunkoncernens externa upplåning öka med 71 procent enligt prognosen för 2017. Låneskuldsoökningen för 2017 förväntas bli 12 procent och förklaras av att en stor del av de pågående investeringarna i kommunkoncernen, och i huvudsak i de kommunala bolagen, behöver lånefinansieras. Låneskuldens ökning är en effekt av att självfinansieringsgraden minskat 2017.

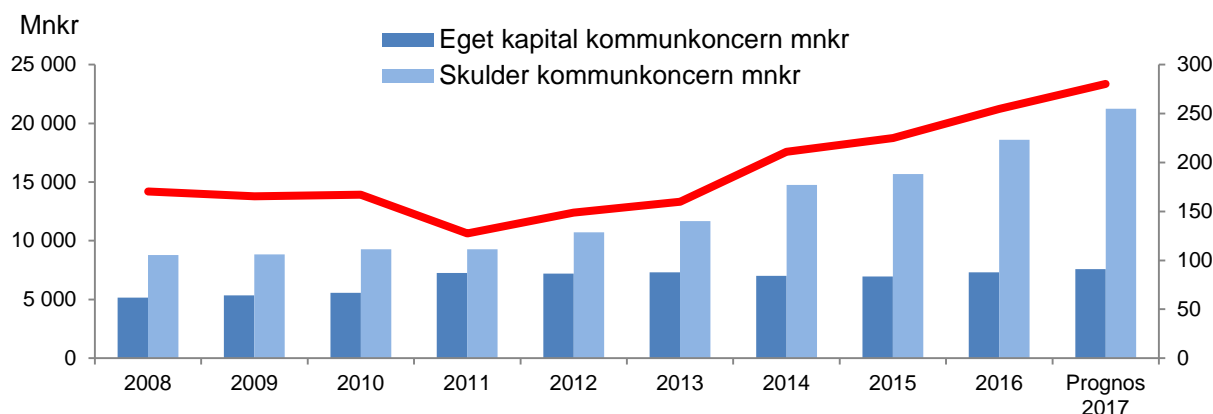
Extern upplåning Uppsala kommunkoncern

Marknadsräntorna har rört sig svagt uppåt under 2017. Kommunkoncernens genomsnittliga ränta har emellertid fortsatt att sjunka under 2017 då refinansiering har kunnat ske till nya lån med lägre ränta än tidigare. Högre räntenivåer kommer på sikt medföra att kommunkoncernens genomsnittliga ränta stiger. En ökad låneskuld ökar kommunkoncernens räntekänslighet.

Skuldsättningsgrad är ett finansiellt nyckeltal som används för att beskriva den finansiella risken i form av räntekänslighet. Skuldsättningsgraden är förhållandet mellan skulder och eget kapital.

Skuldsättningsgrad Uppsala kommunkoncern

Skuldsättningsgraden i kommunkoncernen förväntas vid årsskiftet uppgå till 280 procent, vilket är ökning med 26 procentenheter sedan årsskiftet. Anledningen till den ökade skuldsättningsgraden är att skulderna ökar i snabbare takt än det egna kapitalet, vilket förklaras av att de stora pågående investeringarna i kommunkoncernen till stor del lånefinansieras. Nyckeltalet visar att kommunkoncernen är känslig för höjda räntenivåer.

Finansieringsrisk och säkringsinstrument

Finanspolicy med riktlinjer reglerar hur den finansiella verksamheten ska bedrivas för Uppsala kommun och de helägda bolagen, undantagen är Uppsalahem som har en egen finanspolicy. Ett arbete med att ta fram en gemensam policy pågår. Dokumenten styr hur de finansiella riskerna ska hanteras.

Refinansieringsrisken ska begränsas genom att över åren ha en spridd förfallostruktur samt genom att begränsa andelen låneförfall inom 12 månader. För att säkerställa den finansiella beredskapen på kort sikt används checkräkningskredit, möjlighet till kortfristiga lån genom certifikatsprogrammet samt möjlighet att låna genom avtalade kreditlöften.

Genom medvetna val för att få längre löptider på de lån som har omsatts eller nyupptagits har kommunkoncernens genomsnittliga kapitalbindningstid stigit under året. Även den genomsnittliga räntebindningstiden har stigit under året då en stor del av lånen har räntesäkrats.

Uppsala kommun och Uppsalahem AB använder derivat, ränteswappar, för att räntesäkra delar av låneskulden. En ränteswap används för hantera räntebindningstiden i skuldportföljen genom att byta en rörlig ränta mot en fast ränta. Per 31 augusti 2017 uppgick kommunkoncernens ingångna swapavtal till 5 420 miljoner kronor fördelat på Uppsala kommun 1 470 miljoner kronor och Uppsalahem AB 3 950 miljoner. Uppsalahems högre derivatutnyttjande beror på att bolaget inte upptagit några fasträntelån utan lånat upp rörligt för att sedan räntesäkra genom swappar. Uppsala kommun har upptagit fasträntelån och har därför använt swappar i mindre utsträckning för att räntesäkra låneskulden.

Rating- och kreditvärdighet

Både Uppsala kommun och Uppsalahem AB:s kreditvärdighet bedöms årligen av det internationella kreditvärderingsföretaget Standard & Poor's. Kommunens långfristiga kreditvärdighet är AA+ och Uppsalahem AB:s är AA- på en skala där AAA är högst. Kreditbetyget påverkar upplåningskostnaden och de höga kreditbetygen ger tillgång till finansiering med goda villkor. Kreditbetygen fastställdes under våren 2017.

Utveckling av pensionsåtagandet

Åtagandet för pensionsutbetalningar intjänade före 1998 redovisas enbart som en ansvarsförbindelse, vilket innebär att kostnaden tas först när utbetalning görs. Årets utbetalning på denna historiska pensionsskuld beräknas till 205 (200) miljoner kronor, motsvarande 1,8 procent av intäkter från skatter och kommunalekonomisk utjämning.

PENSIONSÅTAGANDE			Prognos
Belopp i miljoner kronor	2015	2016	2017
Avsättningar för pensioner	848	897	896
Upplupen pensionskostnad, individuell del	233	251	265
Pensionsförpliktelse som ansvarsförbindelse	4 233	4 082	3 999
Totalt pensionsåtagande	5 315	5 230	5 160
Placerade pensionsmedel, anskaffningsvärde	385	385	604
Placerade pensionsmedel, marknadsvärde	404	420	705
Öronmärkt eget kapital, pensionskostnad	255	255	255

Storleken på ansvarsförbindelsen nådde sin kulmen 2013 och sedan dess har minskat för varje år eftersom utbetalningarna ur skulden är större än ränteuppräknings. Utbetalningarna däremot förväntas fortsätta öka fram till 2026. För helåret 2017 beräknas de samlade pensionskostnaderna uppgå till 589 (554) miljoner kronor. Kostnadsökningen beror främst på en högre ränteuppräkning av pensionskulden samt en ökning av den avgiftsbestämda pensionen. Vid utgången av 2017 beräknas det totala pensionsåtagandet till 5 160 miljoner kronor.

Den demografiska utmaningen

Enligt Uppsalas egen befolkningsprognos från maj i år kommer antalet invånare i Uppsala att bli 219 523 personer vid utgången av 2017, en ökning med 2,3 procent jämfört med 2016. Den senaste prognosen förutsätter en högre ökning (2 700 fler personer) än prognosen som låg till grund för beräkningen av ramen i Mål och budget 2017-2019. Antalet folkbokförda i Uppsala kommun per vecka 38 visar att utvecklingen i stort sett är i linje med den senaste prognosen.

De senaste åren har Uppsala kommun genomfört effektiviseringsåtgärder för att sänka nettokostnaderna i synnerhet i de verksamheter där kostnaderna varit högre än referenskostnaderna. Räkenskaperna för verksamhetsåret 2016 visar att Uppsalas nettokostnad för välfärdstjänsterna förskola, skola, individ- och familjeomsorg och äldreomsorg ökade i kronor per invånare med 2,1 procent jämfört med vad den beräknas vara utifrån Uppsalas strukturella förutsättningar.

Jämfört med 2016 förväntas även befolkningssammansättningen att förändras. Barn och ungdomar i skolåldern och antalet personer i åldern 65 år och äldre ökar i snabbare takt än befolkningen totalt. Resursfördelningsmodellen i Mål och budget ger nämnderna kompensation för både

befolkningsökning och pris-och lönekostnadsökning. För att klara det starka demografiska trycket framöver behövs emellertid ytterligare effektiviseringar och prioriteringar.

Prognossäkerhet

Utvecklingen i Uppsala kommuns ekonomi påverkas av många faktorer i såväl den egna verksamheten som samhällsekonomin. Exempelvis påverkas kommunens ekonomi av utebliven anpassning av verksamheter till följd av förändrade behov, nya löneavtal eller konjunktursvängningar i Sveriges ekonomi.

Nämndernas samlade bedömning av osäkerheterna i föreliggande prognos är en sannolikhet för en försämring med 39 miljoner kronor till en förbättring med 50 miljoner kronor, ett resultatspann på 90 miljoner kronor. Detta innebär att sannolikheten är stor att resultatet för 2017 kan komma att landa mellan 330 och 415 miljoner kronor.

Den största osäkerheten i prognosen gäller de intäkter som nämnderna sökt hos Migrationsverket för kostnader för ensamkommande barn och asylsökande. Handläggningstiden hos Migrationsverket är lång och det finns en osäkerhet kring hur mycket av de sökta ersättningarna kommunen kommer att erhålla. I prognosen gjordes därför en försiktig bedömning av dessa intäkter.

Status för kommunens nämnder och bolag

Verksamhet i förvaltningsform

Sedan 1 januari 2017 omfattar Uppsala kommuns organisation i förvaltningsform 14 nämner och kommunstyrelsen. Vid årsskiftet upphörde produktionsstyrelserna Uppsala teknik och service och Uppsala vård och omsorg varefter deras verksamhet införlivades i berörda nämnder.

För perioden januari till augusti redovisar nämnderna, exklusive finansförvaltningen, nettokostnaderna på sammanlagt 6 810,7 miljoner kronor, och för helåret 2017 prognostiserar de nettokostnader på sammanlagt 10 678,2 miljoner kronor. De prognostiserade nettokostnaderna är 14,6 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges budgeterade ram.

Äldrenämnden, socialnämnden och omsorgsnämnden prognostiserar tillsammans nettokostnader som är 86,4 miljoner kronor högre än den samlade ramen. Budgetavvikelsen inom äldrenämnden beror främst på att nämnden inte förväntar sig att leva upp effektiviseringskraven i mål och budget. Socialnämnden överstiger kommunfullmäktiges ram inom samtliga sina verksamheter, där det störst underskottet återfinns inom barn- och ungdomsvården. Omsorgsnämnden prognostiserar ett samlat budgetöverskridande på 5 miljoner kronor. Nämndens nettokostnader för insatser enligt LSS prognostiseras bli 35 miljoner kronor högre än kommunfullmäktiges ram medan nettokostnaderna för psykiatri och insatser i ordinärt boende till personer 65+ med funktionsnedsättning beräknas bli lägre än budgeterad ram.

Prognosen inrymmer emellertid osäkerhet i faktorer som kan påverka både intäkter och kostnader. Osäkerheten finns framförallt i hur stor andel av de statsbidrag som utbildningsnämnden och socialnämnden sökt hos Migrationsverket som kommer att realiseras. Antalet nyanlända som flyttar in i kommunen under den återstående delen av året utgör också en stor osäkerhet främst för de pedagogiska verksamheterna.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar en avvikelse på 39 miljoner kronor för perioden januari till augusti och för året prognostiseras ekonomi i balans. I prognosen ingår utrangeringar, förgäveskostnader, flytt av ledningar i stadshuset, försäljningar och omställningskostnader på 24 miljoner kronor.

KOMMUNSTYRELSEN	Utfall		KF-budget	Helårsprognos 201708	
	Resultat 201708	Resultat 201608 ¹		nettokostnad	Nettokostnad
Belopp i miljoner kronor					
Nämnden totalt	38,7	48,0	355,7	355,5	0,2
Politisk verksamhet	5,9	5,1	61,7	56,7	5,0
Infrastruktur, skydd m.m.	10,0	21,8	145,8	153,0	-7,1
Fritid och kultur	-0,3	-0,6	8,9	8,7	0,2
Vård och omsorg	5,0	7,5	10,0	5,3	4,7
Särskilt riktade insatser	-0,5	0,9	0,0	0,8	-0,8
Affärsverksamhet	14,9	7,2	17,1	2,9	14,2
Kommunledning och gemensamma verksamheter	3,7	6,1	112,1	128,2	-16,1
Nettoinvesteringar	173,1	61,5	239,7	391,1	

1. Enligt 2016 års organisation

I prognos för kommunledning uppgår nettokostnaderna till 259,5 miljoner kronor och är 16,8 miljoner kronor lägre än budgeterat. Inom gemensam service prognostiseras resultatet till -6,7 miljoner kronor vilket innebär att resultatkravet på 1,2 miljoner kronor som ålagts verksamheten inte kommer att uppnås. Prognosen per augusti för gemensam service visar dock en förbättring i jämförelse med prognos per mars och förklaras av de åtgärder som satts in för att vända resultatet. Ledning, avdelningar och övriga staber visar sammantaget lägre prognostiserade nettokostnader än ram. En förklaring är att hållbar utveckling, beredskap och näringslivsfrämjande åtgärder prognostiserar lägre nettokostnader än ram med åtta miljoner kronor främst till följd av senare rekrytering än planerat, vilket i sin tur innebär att planerade aktiviteter skjuts fram och inte hinner få helårseffekt 2017.

Prognosen för fastighetsverksamheten uppgår till -18 miljoner kronor vilket innebär att det resultatkrav som ålagts verksamheten (+5,9 miljoner kronor) utifrån effektiviseringskrav i samband med omorganisationen inte kommer att nås. En stor del av resultatavvikelsen förklaras av kostnader av engångskaraktär såsom utrangerings- och omställningskostnader samt förgäveskostnader för projektering av bandyhall. Vidare finns avvikelse mot budget vad gäller övriga fastighetskostnader för underhåll och förbrukning.

Inom strategisk och översiktlig planering är nettokostnaderna lägre än budgeterat för perioden. Även prognosen för helåret visar ett överskott trots att stora utredningar, till exempel avseende vatten, kommer att genomföras under hösten.

Av årets investeringsbudget på totalt 240 miljoner kronor, beräknas 160 miljoner kronor att utnyttjas. Därutöver prognostiseras investeringar som finansieras inom exploateringsverksamheten med 230 miljoner kronor.

Valnämnden

Valnämndens avvikelse per augusti följer budget och valnämnden prognostiserar att budgeterad kostnadsram kommer att hållas. Från augusti i år har valnämnden ett nytt hyreskontrakt för förvaring av valmaterial som tidigare förvarats i stadshuset. Skillnaden i hyreskostnaden är dock liten och påverkar inte prognosen.

VALNÄMNDEN	Utfall		KF-budget nettokostnad	Helårsprognos 201708	
	Avvikelse 201708	Avvikelse 201608 ¹		Nettokostnad	Avvikelse
Belopp i miljoner kronor					
Nämnden totalt	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0
Politisk verksamhet	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0

1. Enligt 2016 års organisation

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Gatu- och samhällsmiljönämnden redovisar en positiv avvikelse på 17,7 miljoner kronor jämfört med beslutad ram vilket är 14,7 miljoner kronor lägre än samma period 2016 med omkring fem miljoner kronor högre än budget för perioden. Helårsprognosen pekar mot en positiv avvikelse på 35,7 miljoner kronor.

Utrangeringar av anläggningar har skett med 215,8 miljoner kronor vilket medfört att kapitalkostnaderna för nämnden är 19,5 miljoner kronor lägre än budget per augusti och 30,7 miljoner kronor lägre i prognos för helåret. Utrangeringskostnaden bokfördes mot eget kapital vilket innebär att nämnden inte får en kostnad för nedskrivningen. Nämnden har inte heller några kostnader för bidrag till Upplandsstiftelsen som från 2017 har en annan finansieringsmodell, budgeterad kostnad fem miljoner kronor. Detta innebär att nämndens positiva avvikelse för året beräknas vara omkring 36 miljoner kronor.

GATU- OCH SAMHÄLLSMILJÖNÄMNDEN					
Belopp i miljoner kronor	Utfall		KF-budget	Helårsprognos 201708	
	Avvikelse 201708	Avvikelse 201608 ¹	nettokostnad	Nettokostnad	Avvikelse
Nämnden totalt	17,7	11,6	445,3	409,6	35,7
Politisk verksamhet	0,0	0,2	1,3	1,3	0,0
Infrastruktur, skydd m.m.	18,4	5,2	379,5	341,5	38,0
Fritid och kultur	-2,7	-0,6	7,9	13,2	-5,3
Färdtjänst/riksfärdtjänst	2,8	9,4	56,2	51,6	4,6
Affärsverksamhet	-1,5	-2,8	0,4	2,6	-2,2
Övriga verksamheter	0,7	0,1	0,0	-0,7	0,7
Nettoinvesteringar	59,5	104,4	486,8	226,6	

1. Enligt 2016 års organisation

Kostnaderna för vinterväghållningen för januari till augusti uppgår till 70,3 miljoner kronor (budget 52,3 miljoner kronor) vilket är 18 miljoner kronor högre än budget. För hela året beräknas kostnaderna uppgå till 93,6 miljoner kronor, vilket är 18,6 miljoner kronor högre än budget. De ökade kostnader hänförs till halkbekämpning och sandupptagning till stor del kopplat till att klara gränsvärdena för luftkvalitet på Kungsgatan samt till den höga ambitionsnivån av halkbekämpning på gång- och cykelvägar.

För att möta de ökade kostnaderna för vinterväghållning har nämndens kostnader bromsats för vissa insatser inom park- och friluftsområdet. Även särskild kollektivtrafik visar ett positivt resultat vilket främst beror på att antalet resor ligger på samma nivå som föregående år medan budgeten byggde på antagande om en högre resevolym.

Nämndens investeringsram uppgår till 487 miljoner kronor inklusive 199 miljoner för pågående projekt som överförts från föregående år. Nettoinvesteringarna beräknas uppgå till 226,6 miljoner kronor för 2017, vilket innebär att omkring 260,2 miljoner kronor kommer att föras till kommande år. Anledning till förskjutning av projekten är till exempel överklaganden av upphandling, oklarheter i plan- och markfrågor, synkronisering med andra projekt eller aktörer samt prioritering av genomförande av utbyggnadsprojekt inom exploatering.

Bland årets projekt märks exempelvis slutförandet av Flottsundsbron, invigd i april, pågående ombyggnation av Forumtorget, anläggande av snabbcykelleder samt utrustning och anläggning av lekparker.

Plan- och byggnadsnämnden

Plan- och byggnadsnämndens resultat per augusti visar en positiv avvikelse på 17,7 miljoner kronor jämfört med beslutad ram (positiv avvikelse per augusti föregående år 16,7 miljoner kronor). Helårsprognosen pekar mot en positiv avvikelse på 15,8 miljoner kronor (2016 13,3 miljoner kronor).

Prognosen visar lägre nettokostnader jämfört med marsprognosen med 17 miljoner kronor, varav 4,7 miljoner avser korriberat kommunbidrag enligt kommunfullmäktiges beslut i juni om ombudgetering. Samtliga verksamheter visar överskott i delårsbokslut och prognos samt förbättring jämfört med marsprognosen. Den positiva avvikelsen genereras av låga utbetalningar av bostadsanpassningsbidrag, höga volymer och därtill kopplade intäkter inom bygglovsverksamheten (bygglov för 3000 bostäder per augusti och 4000 i prognosen) samt generellt lägre personal- och konsultkostnader.

PLAN- OCH BYGGNADSNÄMNDEN	Utfall		KF-budget 1 nettokostnad	Helårsprognos 201708	
	Avvikelse 201708	Avvikelse 201608		Nettokostnad	Avvikelse
Belopp i miljoner kronor					
Nämnden totalt	17,7	16,7	70,4	54,5	15,8
Politisk verksamhet	0,2	0,0	1,6	1,5	0,1
Infrastruktur, skydd m.m.	11,9	9,9	32,9	22,6	10,3
Vård och omsorg	5,6	6,8	35,9	30,5	5,4
Nettoinvesteringar	0,0	0,0	2,0	0,0	

1. Enligt 2016 års organisation

Prognosen bygger på prognostiserade nivåer av myndighetsbeslut. När det gäller planarbete finns en viss osäkerhet, dels då alla intäkter inte går att förutse, dels då det kan uppstå tidsförskjutningar som påverkar betalningsplaner. Viss osäkerhet finns även för bostadsanpassningen där antalet inkomna ärenden ökat under våren och det finns bidragsbeslut på omkring 2,8 miljoner kronor som ännu inte blivit aktuella för utbetalning.

Miljö- och hälsovårdsnämnden

För perioden januari till augusti är nämndens nettokostnader 0,2 miljoner kronor lägre än budget. Prognosen för helåret pekar på ett överskott om 0,8 miljoner kronor. Merparten av överskottet återfinns inom Hälsa och VA-området och beror på en fortsatt hög takt av inkommande ansökningar om VA-tillstånd och på avgifter för köldmedia inom miljöavdelningen vilka beräknas bli något högre än budgeterat.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN	Utfall		KF-budget 1 nettokostnad	Helårsprognos 201708	
	Avvikelse 201708	Avvikelse 201608		Nettokostnad	Avvikelse
Belopp i miljoner kronor					
Nämnden totalt	0,2	5,1	22,3	21,5	0,8
Politisk verksamhet	0,3	0,2	1,2	1,1	0,0
Infrastruktur, skydd m.m.	-0,1	4,9	21,1	20,3	0,8
Fritid, övrigt	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Nettoinvesteringar	0,0	0,0	1,0	0,0	

1. Enligt 2016 års organisation

Ansökningar om tillstånd är svårt att budgetera då inströmningen av ärenden inte kan förutses fullt ut. Trenden har varit stigande de senaste åren och den utvecklingen verkar hålla i sig. Kostnadsutvecklingen för nämnden är positiv då samtliga avdelningar inom förvaltningen redovisar lägre kostnader än budget. Detta förklaras i huvudsak av lägre personalkostnader samt lägre verksamhetskostnader överlag.

Räddningsnämnden

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner och där Uppsala kommun är värdkommun. Kommunfullmäktiges budget på 145,0 miljoner kronor är kommunbidraget från Uppsala kommun, ersättningarna från Tierp och Östhammars kommuner uppgår sammanlagt till 46,5 miljoner kronor.

RÄDDNINGSNÄMNDEN	Utfall		KF-budget Helårsprognos 201708		
	Resultat 201708	Resultat 201608	¹ nettokostnad	Nettokostnad	Resultat
Belopp i miljoner kronor					
Nämnden totalt	1,6	0,6	145,0	143,0	2,0
Politisk verksamhet	0,2	0,2	1,1	1,0	0,1
Infrastruktur, skydd m.m.	1,4	0,4	143,9	142,0	1,8
Övriga verksamheter	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoinvesteringar	10,2	13,4	15,5	15,0	

1. Enligt 2016 års organisation

Den positiva avvikelsen för perioden januari-augusti är 1,6 miljoner kronor och nettokostnaden väntas i stort följa budgeten med en prognostiserad positiv avvikelse på 2,0 miljoner kronor. Största orsaken till de lägre nettokostnaderna är en återbetalning av en del av lokalhyran för brandstationerna Bärby och Rosendal från 2016 då nämnden debiterades en för hög lokalhyra med cirka 1,7 miljoner kronor.

Årets prognos på nettokostnader på 143,0 miljoner kronor är en ökning med 2,7 procent jämfört med föregående år. Ökningen beror till största del på löne- och prisökningar och på högre ränte- och avskrivningskostnader. De högre ränte- och avskrivningskostnader beror på att nämnden under de senaste fem åren enligt plan har genomfört större investeringar i fordon och materiel.

Osäkerheten i prognosen bedöms till $\pm 1,0$ mnkr och största osäkerhetskällorna är lönekostnaderna och lokalhyreskostnaderna.

Namngivningsnämnden

Nettokostnaderna för namngivningsnämnden per augusti är 0,4 miljoner kronor lägre än budgeterat. Kostnaderna förväntas bli något högre under hösten men det upparbetade överskottet förväntas inte förbrukas. Prognosen för helåret pekar på ett resultat på ca 0,3 miljoner kronor.

NAMNGIVNINGSNÄMNDEN	Utfall		KF-budget Helårsprognos 201708		
	Avvikelse 201708	Avvikelse 201608	¹ nettokostnad	Nettokostnad	Avvikelse
Belopp i miljoner kronor					
Nämnden totalt	0,4	-0,5	1,5	1,2	0,3
Politisk verksamhet	-0,3	-0,5	0,4	1,2	-0,8
Infrastruktur, skydd m.m.	0,7	0,0	1,1	0,0	1,1

1. Enligt 2016 års organisation

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden har ett samlat ansvar för all pedagogisk verksamhet från förskola till och med gymnasieskola, 0-19 år. *Hemkommun* innebär nämndens grundläggande myndighetsansvar och ekonomiska ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola. *Huvudman* innebär nämndens hela kvalitetsansvar och ekonomiska ansvar för kommunala förskolor och skolor.

Budgetavvikelsen per augusti är positiv på 223,2 miljoner kronor vilket är 87,8 miljoner kronor högre än budgeterat. Överskottet för perioden är högre än för motsvarande period 2016. Föregående års avvikelse innehöll en resultatstörande post, 34 miljoner kronor, avseende utrangering av datorer. Därutöver är det 2017, till skillnad från 2016, färre förskolebarn och grundskoleelever för hemkommun än budgeterat.

UTBILDNINGSNÄMNDEN Belopp i miljoner kronor	Utfall		KF-budget	Helårsprognos 201708	
	Resultat 201708	Resultat 201608 ¹	nettokostnad	Nettokostnad	Resultat
Nämnden totalt	223,2	158,8	4 633,2	4 595,4	37,8
Politisk verksamhet	0,5	0,3	3,0	2,9	0,1
Förskoleverksamhet	34,7	33,9	1 404,5	1 397,9	6,7
Grundskola, förskoleklass och skolbarnsomsorg	130,6	114,1	2 367,7	2 349,3	18,4
Grundsärskola	5,3	6,1	87,6	86,5	1,2
Gymnasieskola	47,8	-9,6	716,6	707,5	9,1
Gymnasiesärskola	3,5	4,1	53,7	52,6	1,1
Övriga verksamheter	0,6	10,0	0,0	-1,3	1,3
Nettoinvesteringar	13,9	29,7	34,0	28,6	

1. Enligt 2016 års organisation

Helårsprognosen för nämnden visar på att nettokostnaderna kommer att understiga beslutad ram med 37,8 miljoner kronor. Merparten av överskotten finns i grundskolan och beror bland annat på att antalet elever beräknas bli lägre än budgeterat i Mål och budget. Mindre överskott finns i förskolan där intäkter från statsbidrag och övriga intäkter beräknas bli högre än förväntat. Samtidigt räknar nämnden med att antalet inskrivna barn ska vara 200 fler än av kommunfullmäktiges beräknade volym. Försenade uppstarter av nya förskolor innebär också lägre hyror. I gymnasieskolan finns ett mindre överskott som förklaras av att högre antal elever, främst inom Språkintröduktionsprogrammet, har möjliggjort att utbildningen kan bedrivas med större effektivitet.

Osäkerhet finns kring elevtalsutveckling, särskilt vad gäller asylsökande och nyanlända elever. Tendensen är att antalet nya barn och elever med uppehållstillstånd ökar, medan antalet nya asylsökande minskar. Många av de asylsökande elever som kom under 2015 och 2016 har inte fått besked om de får uppehållstillstånd. Dessa osäkerheter gör det svårt att prognostisera statsbidragen från Migrationsverket. Nämnden har inte fått några beslut från Migrationsverket för det som återsökts för hösten 2016 eller våren 2017.

Ett nytt avtal har tecknats inför 2017 med Upplands lokaltrafik. Kostnaderna för grundskolans skjutsar ökar kraftigt medan kostnaderna för gymnasieskolan minskar. Totalt är prognosen att kostnaderna för skolskjuts ökar för nämnden med 13,2 miljoner kronor jämfört med budget.

Nedan följer en närmare analys av respektive verksamhetsområde.

I förskolan förväntas en positiv avvikelse med 6,7 miljoner kronor. Samtidigt beräknas antalet barn bli fler än budgeterat. Hyreskostnaderna är lägre än budgeterat, bland annat på grund av försenade uppstarter. Hittills under 2017 har sex nya fristående förskolor öppnat och de fristående familjedaghemmen har utökat antal platser. Utbildningsnämnden har i juni 2017 beslutat att under tre år avsätta pengar för att öka platstillgången med tillfälliga förskoleplatser under våren för att kunna tillgodose behovet.

Grundskolan redovisar för perioden lägre nettokostnader än beslutad ram. I helårsprognosen förväntas lägre nettokostnader med 18,4 miljoner kronor än beslutad ram till följd av färre elever än budgeterat. Antalet elever beräknas bli fler än 2016 men inte i den omfattning som antagits i budget. Under året har riktade statsbidrag tillkommit, bland annat för läxhjälp, utökad elevhälsa och kompetensutveckling för specialpedagoger. Enligt statligt beslut från mars 2017 ska alla barn och elever få en mer likvärdig möjlighet att utveckla en digital kompetens med tillämpning senast från 1 juli 2018. För att möta de

nya kraven behöver datorer och andra digitala hjälpmedel köpas in och detta är inräknat i föreliggande prognos.

Grundskolornas bedöms i prognosen hålla budget. Antal elever var under våren färre än budget men ökar till hösten.

I gymnasieskolans helårsprognos förväntas nettokostnaderna vara 9,1 miljoner kronor lägre än beslutad ram. Prognosen för den kommunala gymnasieskolan visar lägre nettokostnader med 13,1 miljoner kronor. Antal elever i prognosen fler än budgeterat. Det fortsätter komma nyanlända elever och elevantalet på språkinträdning förväntas öka under hösten. Skolkostnaden för de ungdomar som placerats på särskilda ungdomshem har ökat jämfört med budget och föregående år.

Gymnasieskolan redovisar för perioden lägre nettokostnader än beslutad ram. I helårsprognosen förväntas nettokostnaderna understiga beslutad ram med 1,1 miljoner kronor. Antalet elever beräknas under året vara i nivå med budget.

Arbetsmarknadsnämnden

För perioden januari till augusti redovisar nämnden lägre nettokostnader med 12,4 miljoner kronor än beslutad ram och för helåret prognostiserar nämnden ingen avvikelse mot beslutad ram med en osäkerhet om sju miljoner kronor, från en försämring med två miljoner kronor och resultatförbättring på fem miljoner kronor.

ARBETSMARKNADSNÄMNDEN	Utfall		KF-budget nettokostnad	Helårsprognos 201708	
	Avvikelse 201708	Avvikelse 201608 ¹		Nettokostnad	Avvikelse
Belopp i miljoner kronor					
Nämnden totalt	12,4	28,6	636,8	636,8	0,0
Politisk verksamhet	0,4	-0,1	1,8	1,6	0,2
Infrastruktur, skydd m.m.	0,8	0,2	5,2	5,1	0,1
Fritid och kultur	-0,2	0,1	1,8	1,8	0,0
Kommunal vuxenutbildning	10,3	15,6	139,1	133,2	5,9
Ekonomiskt bistånd	-2,6	-8,8	328,4	335,4	-7,0
Flyktingmottagande	-2,7	-3,8	35,4	42,9	-7,5
Arbetsmarknadsåtgärder	6,4	25,5	125,0	116,7	8,3
Nettoinvesteringar	1,2	0,1	4,0	0,0	

1. Enligt 2016 års organisation

De prognostiserade nettokostnaderna inom ekonomiskt bistånd visar ett överskridande mot budget för 2017 uppgående till sju miljoner kronor. Underskottet beror på främst på ett ökat antal sökande samt ökade kostnader för bland annat boende och tandvård. Avvikelsen gällande prognosen för flyktingmottagandet med ett underskott på 7,5 miljoner kronor beror på kostnadsökningar för försörjningsstöd och ökade boendekostnader.

De prognostiserade lägre nettokostnaderna på 5,9 miljoner kronor jämfört med beslutad ram inom vuxenutbildningen genereras bland annat av nya avtal som ger lägre kostnader.

Arbetsmarknadsåtgärder visar lägre nettokostnader i prognosen med 8,3 miljoner kronor. Avvikelsen kommer av ökade intäkter för satsningen som görs på extratjänster. Tjänsterna är nästan fullt finansierade medan de tidigare välfärdsjobben hade en finansieringsgrad på knappt 50 procent. Extra statliga bidrag för feriarbeten, lägre personalkostnader, ökade försäljningsintäkter samt åtgärder för ekonomi i balans bidrar även till överskottet.

Kulturnämnden

Kulturnämnden visar per augusti en positiv avvikelse med 16,1 miljoner kronor, vilket är omkring två miljoner kronor mer än samma period föregående år. Prognosen pekar mot ett överskott på omkring tre miljoner kronor för helåret.

Orsaker till kulturnämndens positiva avvikelse per augusti, utöver normal variation över året, är att medel avsatta för implementering av biblioteksplan och satsningar för äldrevänlig stad, ännu inte har börjat förbrukas. Projektet Kulturskolepilot ("El Sistema") har haft lägre kostnader på grund av en inställd större aktivitet. Bidrag för ateljéstöd är lägre än beräknat och kommer inte att förbrukas fullt ut under året.

KULTURNÄMNDEN Belopp i miljoner kronor	Utfall		KF-budget	Helårsprognos 201708	
	Avvikelse 201708	Avvikelse 201608	¹ nettokostnad	Nettokostnad	Avvikelse
Nämnden totalt	16,1	14,7	307,2	304,3	2,9
Politisk verksamhet	0,2	-0,2	1,6	0,9	0,6
Fritid och kultur	14,6	13,9	284,8	283,1	1,7
Skolbarnsomsorg/Fritidsklubbar	1,3	1,0	20,9	20,4	0,5
Övriga verksamheter	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,2
Nettoinvesteringar	6,0	6,4	22,6	16,8	

1. Enligt 2016 års organisation

Schablonbidraget från Migrationsverket för etablering av nyanlända beräknas uppgå till 6,7 miljoner kronor för helåret vilket är 3,3 miljoner kronor mer än budgeterat. Tillsammans med bidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhället innebär ökade statsbidrag att extra satsningar kan genomföras för målgrupperna. Under hösten beräknas kostnaderna öka även för trygghetskapande insatser kring Sävja kulturcentrum.

Av kulturnämndens totala investeringsram på 22,6 miljoner kronor har hittills sex miljoner kronor tagits i anspråk. Bedömningen är att 16,8 miljoner kronor kommer att användas under året. Ramen för investering i offentlig konst uppgår till drygt 10 miljoner kronor inklusive medel som överförts från tidigare år. Bedömningen är att merparten av dessa medel kommer att användas eller påbörjas under året. För egen regi-verksamheten utgörs årets investeringar bland annat av musikanläggning till Reginateatern, musikinstrument till kulturskolan, låneautomater till stadsdelsbiblioteken och lokalanknutna investeringar för kulturcentrum.

Idrotts- och fritidsnämnden

Idrotts- och fritidsnämnden redovisar per augusti en positiv avvikelse med sex miljoner kronor (fyra miljoner kronor föregående år). I helårsprognosen per augusti beräknas resultatet till 7,5 miljoner kronor.

Nämnden har i budget fått resurser för att möta kostnader för anläggningar som ännu inte tagits i drift. Sporthallen i Storvreta blir inte klar förrän till årsskiftet. Ombyggnaden av Studenternas IP beräknas inte generera några kostnader under året. Dessa medel kommer i stället att utnyttjas för bland annat flytt av friidrottsarenan till Gränby, vilket genomförs under hösten. Kostnader för inhyrda objekt är lägre på grund av att nya friidrottsarenan ännu inte tagits i bruk, avtal IFU-arena försenat, samt till följd av branden i boule- och bollhallen.

IDROTTS- OCH FRITIDSNÄMNDEN	Utfall		KF-budget nettokostnad	Helårsprognos 201708	
	Avvikelse 201708	Avvikelse 201608		Nettokostnad	Avvikelse
Belopp i miljoner kronor					
Nämnden totalt	6,0	4,0	215,9	208,4	7,5
Politisk verksamhet	0,0	0,2	1,0	1,1	-0,1
Fritid och kultur	5,9	3,8	214,9	207,4	7,6
Nettoinvesteringar	2,0	1,1	9,3	9,0	

1. Enligt 2016 års organisation

Nämnden har från årsskiftet ansvar för såväl systemledning som egen regi. Effektiviseringar har skett bland annat inom egen regin för att möta effektiviseringskraven till följd av omorganisationen. Vidare har ersättningen till Fyrishov minskat med 0,8 miljoner kronor per augusti på grund av nya markeringsavgifter. Beslutad höjning av markeringsavgifter ger effekt under hösten.

Av nämndens investeringsram på totalt 9,2 miljoner kronor har hittills 2,0 miljoner kronor tagits i anspråk. Hela ramen förväntas användas under året. Inköp har bland annat skett för Tiundaskolans basutrustning och ljudanläggningar till skolor. Vidare sker inköp till egen regi-verksamheten såsom ismaskin till Gränby ishall, lastmaskin till Studenternas samt traktor till bokningsbara ytor.

Äldrenämnden

Äldrenämnden är ansvarig för vård och omsorg om personer över 65 år i behov av förebyggande insatser samt insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) inom ordinärt och särskilt boende.

För perioden januari till augusti redovisar äldrenämnden högre nettokostnader om 21,2 miljoner kronor jämfört med beslutad ram och för helåret 2017 prognosticeras att överskrida beslutad ram med 55,7 miljoner kronor, med en osäkerhet om $\pm 7,5$ miljoner kronor. Graden av beläggning på ett externt boende som öppnar i september utgör den främsta osäkerheten.

ÄLDRENÄMNDEN	Utfall		KF-budget nettokostnad	Helårsprognos 201708	
	Avvikelse 201708	Avvikelse 201608		Nettokostnad	Avvikelse
Belopp i miljoner kronor					
Nämnden totalt	-21,2	37,7	1 693,8	1 749,5	-55,7
Politisk verksamhet	0,4	0,2	1,3	0,9	0,4
Vård och omsorg om äldre	-17,1	37,5	1 692,5	1 749,5	-57,0
varav öppna insatser	-4,6	10,5	54,2	60,7	-6,5
varav SoL och HSL	-12,4	27,0	1 638,3	1 688,8	-50,5
Övriga verksamheter	-4,5	0,0	0,0	-0,9	0,9
Nettoinvesteringar	0,5	1,0	14,1	0,0	

1. Enligt 2016 års organisation

Äldrenämndens underskott förklaras huvudsakligen av att nämnden inte klarade effektiviseringskravet i ramtilldelning från kommunfullmäktige. Effektiviseringskravet är sammanlagt 62,1 miljoner kronor, varav 30,4 miljoner kronor hänförs till nämndens överskott 2016. Underskottet inom ordinärt boende förklaras även av kraftigt ökade kostnader för inhyrd personal (sjuksköterskor) inom egen regin.

Faktorer som väntas påverka helårsprognosens nettokostnader negativt återstoden av året är förväntade kostnader för platser på nytt externt särskilt boende (beskrivet ovan) som öppnar i september i år.

Effektiviseringar pågår med handlingsplaner på flera håll inom bland annat ordinärt boende i egen regin där det sedan tidigare finns en negativ kostnadstrend inom hemsjukvården.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) oavsett ålder. Vidare ansvarar nämnden för service, vård och omsorg enligt socialtjänstlagen (SoL) i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år som har behov av sådana insatser på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar för uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Omsorgsnämnden redovisar för perioden januari till augusti lägre nettokostnader om 10,9 miljoner kronor jämfört med beslutad ram. För helåret prognosticeras att överskrida beslutad ram med 5,2 miljoner kronor. Nämnden uppskattar osäkerheten i sin prognos till plus/minus fem miljoner kronor. De osäkerhetsfaktorer som finns i lagd helårsprognos är främst kostnader kopplade till Försäkringskassans mer restriktiva bedömningar och nya riktlinjer kring vad som ska falla in under grundläggande behov och vad som istället är att anse som egenvård. Orsaker till den positiva avvikelser per augusti finns framför allt inom området socialpsykiatriboenden som bland annat har lägre nettokostnader än förväntat då nya boenden som finns i budget kommer startas tidigast under 2018.

OMSORGSNÄMNDEN Belopp i miljoner kronor	Utfall		KF-budget 1 nettokostnad	Helårsprognos 201708	
	Avvikelse 201708	Avvikelse 201608		Nettokostnad	Avvikelse
Nämnden totalt	10,9	13,9	1 519,9	1 525,0	-5,2
Politisk verksamhet	0,1	0,0	1,6	1,5	0,1
Vård och omsorg om funktionshindrade varav vård och omsorg om äldre (SoL HSL)	10,7	13,9	1 518,3	1 523,6	-5,3
varav öppna insatser	8,2	0,2	121,3	95,7	25,6
varav SoL och HSL	-1,9	2,6	28,8	32,7	-3,8
varav LSS	10,8	-32,5	357,0	348,2	8,8
	-6,4	43,6	1 011,2	1 047,0	-35,9
Nettoinvesteringar	0,0	0,0	0,7	0,0	

1. Enligt 2016 års organisation

Som ovan nämnts har nettokostnaderna inom området personlig assistans enligt LSS ökat då nämnden får ta allt större kostnader i och med Försäkringskassans restriktivare bedömning kring grundläggande behov. Därutöver har även transportkostnaderna inom området daglig verksamhet LSS varit högre än budgeterat.

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar högre nettokostnader om 5,5 miljoner kronor jämfört med beslutad ram för perioden januari till augusti. Nämndens prognos visar en nettokostnadsavvikelse på 25,5 miljoner kronor jämfört med beslutad ram för 2017. Med anledning av avvikelserna har förvaltningen påbörjat ett antal åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans. Förvaltningen eftersträvar en effektivare vårdkedja där till exempel placeringstider ska kortas ned. Några åtgärder ger effekt under 2017, men förändringsprocessen tar tid och bedöms ge större effekt 2018. Under året är det ett betydligt ökat inflöde av ärenden jämfört med 2016, vilket ökar arbetsbelastningen i det ansträngda läget.

SOCIALNÄMNDEN	Utfall		KF-budget nettokostnad	Helårsprognos 201708	
	Resultat 201708	Resultat 201608 ¹		Nettokostnad	Avvikelse
Belopp i miljoner kronor					
Nämnden totalt	-5,4	-9,5	628,1	653,7	-25,5
Politisk verksamhet	-0,1	0,0	4,7	5,0	-0,3
Öppen verksamhet, personer med funktionsnedsättning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	-4,6	-3,1	162,6	168,0	-5,4
Barn- och ungdomsvård	-5,1	-6,4	440,5	456,8	-16,2
Familjerätt och familjerådgivning	-3,1	-2,0	11,8	17,3	-5,5
Flyktingmottagande, ensamkommande barn och unga	5,9	2,0	8,6	6,6	1,9
Övriga verksamheter	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoinvesteringar	0,7	2,8	2,3	0,0	

1. Enligt 2016 års organisation

Verksamhetsområde barn- och ungdomsvård ser en tydlig uppgång i antal vård dygn. I snitt har antalet vård dygn per månad varit 379 fler under 2017 än 2016 för andra tertiet. Även ärenden och kostnader för våldsutsatta ökar inom verksamhetsområde Missbrukarvård och övrig vård för vuxna (366 fler dygn per månad). Verksamhetsområde ensamkommande barn befinner sig i en omställningsprocess med lägre inflöde, men även kraftigt sänkta statliga ersättningar från 1 juli. Från och med den 1 juli 2017 får kommunerna ersättning för ensamkommande unga mellan 18 och 21 år som vårdas enligt Lagen om vård av unga (LVU) eller som har ett motsvarande vårdbehov, till exempel på grund av kriminalitet eller missbruk och vårdas enligt socialtjänstlagen. Det förutsätter att vården påbörjades innan barnet fyllde 18 år. Tidigare har kommunen kunnat få ersättning för unga som vårdas enligt socialtjänstlagen även om vårdbehovet inte motsvarar det som krävs för LVU. Regeringen väljer därför att göra ett tillfälligt tillskott av medel till vistelsekommunerna så att de kommuner som önskar kan låta ungdomarna bo kvar även efter att de blivit 18 år till exempel för att avsluta pågående studier. För Uppsalas del motsvarar det tillfälliga tillskottet 14 miljoner kronor 2017 varav socialnämnden i sin prognos tagit med 13,5 miljoner kronor, resterande avser att täcka kostnader inom överförmyndarnämnden. Förvaltningens inriktning är att i större grad utnyttja och driva stödboenden istället för HVB-hemmen.

Nämnden bedömer att den största osäkerheten i prognosen finns inom området ensamkommande barn, där återsökningar ifrån 2016 fortfarande kan påverka nettokostnaderna. Kostnader inom Barn och Ungdomsvård har sin osäkerhet i volymförändringen och om en snabbt förändrad vårdkedja kan genomföras. Nämnden uppskattar osäkerheten i sin prognos till plus/minus fem miljoner kronor.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarförvaltningen är gemensam för alla åtta kommuner i Uppsala län. Nämnden prognostiserar högre nettokostnader på 2,1 miljoner kronor för helåret. Uppsalas överförmyndarnämnd prognostiserar ett överskott på 0,3 miljoner kronor. Totalt blir det ett underskott på 3,6 miljoner kronor. Uppsalas del av samverkansbudgetens underskott på drygt 60 procent är 2,4 miljoner kronor. Sammanlagt kommer Uppsala kommun alltså att få ett beräknat underskott på 2,1 miljoner.

Underskottet beror huvudsakligen på Migrationsverkets ändrade ersättningar för ensamkommande. Överförmyndarnämnden har i sin prognos räknat med 0,5 miljoner kronor del av statsbidraget som beskrivs under socialnämnden. Nämnden möter utmaningen genom sänkta arvoden och minskad bemanning avseende ärenden med ensamkommande barn.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN	Utfall		KF-budget nettokostnad	Helårsprognos 201708	
	Resultat 201708	Resultat 201608 ¹		Nettokostnad	Resultat
Belopp i miljoner kronor					
Nämnden totalt	1,6	-0,4	17,4	19,5	-2,1
Politisk verksamhet	-0,8	-0,3	17,4	17,1	0,4
Familjerätt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Flyktingmottagande	2,4	-0,1	0,0	2,5	-2,5
Nettoinvesteringar	0,0	0,1	0,0	0,0	

1. Enligt 2016 års organisation

Verksamhet i bolagsform

Uppsala stadshuskoncernens prognostiserade resultat är +178,7 miljoner kronor. Rensat för jämförelsestörande poster är resultatet +181,5 miljoner kronor, motsvarande ett överskott för helåret om 3,4 miljoner kronor (2,7 miljoner kronor lägre än föregående år). För Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen, Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB, Uppsala Kommuns Sport- och Rekreativfastigheter AB, Uppsala Parkerings AB, Uppsala Konsert och Kongress AB, Uppsala Vatten och Avfall AB samt Nya Destination Uppsala AB pekar helårsprognosen mot en negativ avvikelse mot budget. Övriga bolag redovisar i helårsprognosen en positiv avvikelse mot budget. Sju av bolagen förväntas inte uppnå sina avkastningskrav. Samtliga bolag bedömer att ägardirektiven kommer att uppfyllas.

De helägda bolagen i Stadshuskoncernen bedriver verksamhet inom segmenten fastighetsförvaltning, fritid och kultur, vatten och avfall, bostadsförmedling, besöksnäring samt produktion av biogas och elkraft.

Resultat prognos 2017

Resultat efter finansiella poster			Avvikelse		Avvikelse
			Prognos		Prognos 2017
	Prognos II	Budget	Budget	Bokslut	Bokslut
Belopp i miljoner kronor	2017	2017	2017	2016	2016
Uppsala Stadshus AB	2,0	-0,3	2,3	-23,1	25,1
Uppsalahem, koncern	257,4	229,1	28,3	224,2	33,2
Uppsala Kommuns Fastighets AB	-0,9	-1,0	0,1	-2,6	1,7
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	24,7	31,6	-6,9	32,0	-7,3
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	43,0	25,1	18,0	21,8	21,3
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	-7,7	-5,8	-1,8	0,9	-8,6
Uppsala Kommun Sport-och Rekreativfastigheter AB	-7,2	-3,6	-3,5	15,7	-22,9
Uppsala Parkerings AB	26,4	30,4	-4,0	19,4	7,0
Fyrishov AB	-16,0	-16,0	0,0	-8,4	-7,6
Uppsala stadsteater AB	-72,9	-73,4	0,5	-71,1	-1,8
Uppsala Konsert & Kongress AB	-36,5	-34,3	-2,2	-27,6	-9,0
Uppsala Vatten och Avfall AB	5,6	6,1	-0,5	-3,2	8,9
Uppsala bostadsförmedling AB	2,0	-0,4	2,4	-5,5	7,5
Uppsala R2 AB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nya Destination Uppsala AB	-1,0	0,0	-1,0	0,0	-0,9
Summa bolag	219,1	187,5	31,6	172,5	46,6
Elimineringar/justeringar	-40,4	-40,4	0,0	-15,3	-25,1
Resultat Uppsala Stadshuskoncern	178,7	147,1	31,6	157,2	21,5
<i>Justering för poster av engångskaraktär</i>					
Reavinster/reaförluster	-19,4	0,0	-19,4	-13,0	-6,4
Utrangeringar	22,3	31,1	-8,8	40,0	-17,7
Summa exkl. jämförelsestörande poster	181,5	178,2	3,4	184,2	-2,7

Investeringar prognos 2017

Investeringar	Utfall	Helårs-	Utfall jan-aug	Prognos	Avvikelse	Prognos
	jan-aug	budget	i procent		Prognos-	i procent
Belopp i miljoner kronor	2017	2017	av budget	2017	budget i mnkr	av budget
Uppsalahem, koncern	596	1 002	59%	1 003	1	100%
Uppsala Kommuns Fastighets, koncern	64	59	108%	69	10	117%
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	76	171	44%	138	-34	80%
Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	416	905	46%	740	-165	82%
Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB	30	38	79%	41	3	108%
Uppsala Kommun Sport-och Rekreationsfastigheter AB	110	188	58%	177	-11	94%
Uppsala Parkerings AB	4	59	7%	10	-49	17%
Fyrishov AB	25	45	56%	30	-15	67%
Uppsala stadsteater AB	1	2	65%	2	0	100%
Uppsala Konsert & Kongress AB	1	4	25%	1	-3	25%
Uppsala Vatten och Avfall AB	195	480	41%	398	-82	83%
Uppsala Bostadsförmedling AB	3	5	60%	3	-2	60%
Nya Destination Uppsala AB	0	0	0%	0	0	0%
Uppsala stadshuskoncern	1 521	2 958	51%	2 612	-346	88%

Uppsala Stadshus AB

Resultat (Belopp i mnkr)	Resultat delår			Resultat helår		
	Utfall 2017-08	Budget 2017-08	Bokslut 2016-08	Prognos 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Resultat efter finansiella poster varav utdelning	-14,0	-16,3	-16,0	2,0	-0,3	-23,1
Resultat exkl. utdelning	-14,0	-16,3	-16,0	-23,0	-25,3	-23,1

Investeringar (Belopp i mnkr)	Utfall delår 2017-08	Prognos helår 2017	Budget helår 2017	Låneskuld (Belopp i mnkr)	Utfall	Prognos	Budget	Bokslut
					delår 2017-08	helår 2017	Helår 2017	helår 2016
Investeringar	0	0	0	Låneskuld	1 564	1 593	1 602	1 500
				Placering/likvida medel	0	0	0	0

Uppsala Stadshus AB:s resultat per augusti är -14,0 miljoner kronor, vilket är en positiv avvikelse på 2,3 miljoner kronor mot budget. I både prognos och budget ingår en utdelning från ett av dotterbolagen med 25,0 miljoner kronor. Beloppet förväntas vidareutdelas till Uppsala kommun. Exklusive utdelningen är det prognostiserade resultatet -23,0 miljoner kronor, vilket är en positiv avvikelse på 2,3 miljoner kronor mot budget. De lägre räntenivåerna och därmed de lägre räntekostnaderna förklarar det bättre resultatet.

Låneskulden väntas vid årsskiftet uppgå till 1 593 miljoner kronor, en ökning under året med 93 miljoner kronor. Låneskulden har ökat då erhållna koncernbidrag från dotterbolagen inte motsvarar de aktieägartillskott och koncernbidrag som betalas ut till dotterbolagen.

Uppsala Kommuns Industrihus AB, koncern

AB Uppsala Kommuns Industrihus resultat per augusti är 16,5 miljoner kronor, vilket innebär en negativ avvikelse på 5,7 miljoner kronor mot budget och 6,4 miljoner kronor lägre än motsvarande period föregående år. Den negativa avvikelsen mot budget beror bland annat på ökade värme- och elkostnader, högre kundförluster samt ökade utvecklingskostnader för fastigheter och nya områden som inte ligger inom pågående byggprojekt.

Det prognostiserade resultat för helåret väntas bli 24,7 miljoner kronor, vilket är 6,9 miljoner kronor lägre än budget och 8,8 miljoner kronor lägre än 2016. Den negativa avvikelsen mot förväntan beror på dessa högre el- och värmekostnader samt utvecklingskostnader.

Resultat (Belopp i mnkr)	Resultat delår			Resultat helår		
	Utfall	Budget	Bokslut	Prognos	Budget	Bokslut
	2017-08	2017-08	2016-08	2017	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	16,5	22,2	22,9	24,7	31,6	32,0
varav jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,5
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	16,5	22,2	22,9	24,7	31,6	33,5

Investeringar (Belopp i mnkr)				Låneskuld (Belopp i mnkr)				
	Utfall	Prognos	Budget		Utfall	Prognos	Budget	Bokslut
	delår 2017-08	helår 2017	helår 2017		delår 2017-08	helår 2017	helår 2017	helår 2016
Investeringar	76	138	171	Låneskuld *)	401	450	490	394
				Likvida medel	0	0	0	0

*) Inkl. negativt saldo koncernkontot

Av de budgeterade investeringarna på 171 miljoner kronor har 76 miljoner kronor upparbetats per 31 augusti och för helåret väntas utfallet bli 138 miljoner kronor, motsvarande 81 procent av budget. Den överhettade byggsektorn gör att tillgången på resurser är begränsad och att projekt behöver skjutas på i tiden. Bolaget kommer därför inte nå upp till den investeringsnivå som sattes i budgeten. Av den här anledningen kommer även bolagets låneskuld att bli lägre än budgeterat.

Avkastningskravet, att resultatet ska uppgå till lägst 26,0 miljoner kronor, förväntas inte uppfyllas. Alla ägardirektiv förväntas uppfyllas.

Fyrishov AB

Fyrishov AB:s delårsresultat är -11,3 miljoner kronor, vilket är 7,4 miljoner kronor lägre än föregående år. Den negativa avvikelsen förklaras av att äventyrsbadet varit stängt för renovering under april – augusti, med lägre entréintäkter som följd, samt att bolaget ifjol hade intäkter för tillfälligt flyktingboende.

För helåret väntas ett resultat på -16,0 miljoner kronor, vilket är i nivå med budget. I jämförelse med föregående år är resultatet 7,6 miljoner kronor lägre och av samma anledning som kommenteras ovan för delårsresultatet.

Resultat (Belopp i mnkr)	Resultat delår				Resultat helår	
	Utfall	Budget	Bokslut	Prognos	Budget	Bokslut
	2017-08	2017-08	2016-08	2017	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	-11,3	-14,0	-3,9	-16,0	-16,0	-8,4
varav jämförelsestörande poster	-0,3	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	-11,0	-14,0	-3,9	-15,7	-16,0	-8,4

Investeringar (Belopp i mnkr)	Låneskuld			Låneskuld *)	Låneskuld			
	Utfall	Prognos	Budget		Utfall	Prognos	Budget	Bokslut
	delår	helår	helår		delår	helår	helår	helår
	2017-08	2017	2017	2017-08	2017	2017	2016	
Investeringar	25	30	45	Låneskuld *)	305	305	305	305
				Likvida medel	13	0	10	18

*) Inkl. negativt saldo koncernkontot

Investeringarna uppgår per augusti till 25 miljoner kronor och väntas för helåret bli 30 miljoner kronor. Prognosen är därmed 15 miljoner kronor lägre än budgeterat och motsvarar 67 procent av budget. Avvikelsen följer av att investeringarna i den nya simhallen skjutits framåt i tiden. Huvuddelen av utgifterna för simhallen kommer att falla ut 2019-2020.

Avkastningskravet, att resultatet som sämst ska uppgå till -16 miljoner kronor, väntas uppfyllas. Samtliga ägardirektiv förväntas uppfyllas.

Nya Destination Uppsala AB

Nya Destination Uppsala AB är från och med 1 januari 2017 ett helägt dotterbolag i Stadshuskoncernen. Dessförinnan bedrevs verksamheten i bolaget Destination Uppsala AB och ägdes då till 60 procent av Uppsala kommun. För att få en jämförbarhet av resultatet har utfallet för 2016 i Destination Uppsala AB lagts in i tabellen nedan.

Resultatet per augusti är 5,4 miljoner kronor att jämföra med en budget på 5,9 miljoner kronor. Att periodresultatet är relativt stort och positivt, i såväl utfall som budget, förklaras av att en större del av intäkterna redovisas jämnt över året medan vissa större kostnader, till exempel för Kulturnatten, kommer först under hösten.

Resultat (Belopp i mnkr)	Resultat delår				Resultat	
	Utfall	Budget	Bokslut	Prognos	Budget	Bokslut
	2017-08	2017-08	2016-08	2017	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	5,4	5,9	4,7	-1,0	0,0	0,1
varav jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	5,4	5,9	4,7	-1,0	0,0	0,1

Investeringar (Belopp i mnkr)	Låneskuld			Låneskuld *)	Låneskuld			
	Utfall	Prognos	Budget		Utfall	Prognos	Budget	Bokslut
	delår	helår	helår		delår	helår	helår	helår
	2017-08	2017	2017	2017-08	2017	2017	2016	
Investeringar	0	0	0	Låneskuld *)	0	0	0	0
				Likvida medel	0	0	0	0

*) Inkl. negativt saldo koncernkontot

För helåret prognostiseras ett resultat om -1,0 miljoner kronor, vilket också motsvarar den negativa avvikelser mot budget. Kostnader utöver budget har bland annat tillkommit för Turistbyråns avveckling. För att nå ett utfall i nivå med budget har bolaget vidtagit ett antal besparingsåtgärder i verksamheten, till exempel senarelagt ett antal rekryteringar.

Föreliggande prognos innebär att avkastningskravet, att resultatet lägst ska uppgå till 0 miljoner kronor, inte uppnås. Samtliga ägardirektiv förväntas uppfyllas.

Uppsalahem AB, koncern

Uppsalahem AB:s resultat per augusti är 204,8 miljoner kronor. I resultatet ingår en reavinst på 4,5 miljoner kronor. Resultatet exklusive denna jämförelsestörande post är 200,3 miljoner, vilket innebär en positiv avvikelse på 51,5 miljoner kronor mot budget och 23,8 miljoner kronor mer än motsvarande period förra året.

Resultat (Belopp i mnkr)	Resultat delår				Resultat helår	
	Utfall	Budget	Bokslut	Prognos	Budget	Bokslut
	2017-08	2017-08	2016-08	2017	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	204,8	148,8	176,5	257,4	229,1	224,1
varav jämförelsestörande poster	4,5	0,0	0,0	19,4	0,0	-10,9
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	200,3	148,8	176,5	238,0	229,1	235,0

Investeringar (Belopp i mnkr)	Utfall delår	Prognos helår	Budget helår	Låneskuld (Belopp i mnkr)	Utfall delår	Prognos helår	Budget helår	Bokslut helår							
									2017-08	2017	2017	2017-08	2017	2017	2016
									Investeringar	596	1 003	1 002	Låneskuld Placering/likvida medel	7 158 656	7 380 319

Det prognostiserade resultatet exklusive jämförelsestörande poster väntas bli 238,0 miljoner kronor, vilket innebär en positiv avvikelse på 8,9 miljoner mot budget och 3,0 miljoner kronor mer än 2016. Den positiva resultatavvikelsen förklaras i huvudsak av att personalkostnaderna är 9,5 miljoner kronor lägre än vad som budgeterats, främst för att vakanser inte tillsatts i den utsträckning som bolaget räknade med. Hyresintäkter för nyproduktioner har budgeterats med försiktighet vad gäller både tidpunkt för färdigställande och omfattning. Årets nyproduktioner ger en positiv avvikelse på hyresintäkterna med 10,0 miljoner kronor. Bolaget har samtidigt högre värmekostnader än förväntat på grund av höjda fasta avgifter och tillkommande kostnader på 3 miljoner kronor för stillastående av vindkraftverket som är under reparation. Således har de ökade hyresintäkterna motverkats av de ökade el- och värmekostnaderna. En osäkerhet som kan komma att påverka årets resultat är el- och uppvärmningskostnaderna. Kostnaderna i prognosen är beräknad utifrån ett normalår. En kall höst kan komma att medföra ökade kostnader.

Av de budgeterade investeringarna på 1 002 miljoner kronor har 596 miljoner kronor upparbetats per 31 augusti och för helåret väntas utfallet bli helt i nivå med budgeten.

Låneskulden per 31 december 2017 förväntas uppgå till 7 380 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor längre än budgeterat.

Avkastningskravet, att resultatet ska uppgå till lägst 214 miljoner kronor, väntas uppfyllas. Alla ägardirektiv förväntas uppfyllas.

Uppsala bostadsförmedling AB

Uppsala Bostadsförmedling AB:s resultat per augusti är 4,3 miljoner kronor, vilket innebär en positiv avvikelse på 4,5 miljoner kronor mot budget för perioden och 9,1 miljoner kronor mer än motsvarande period förra året.

Helårsprognosen indikerar ett resultat på 2,0 miljoner kronor, att jämföra med en helårsbudget på -0,4 miljoner kronor och ett utfall föregående år på -5,5 miljoner kronor. Fler kunder än förväntat har anslutit sig till bostadskön. Prognosen för 2017 pekar på 95 000 kunder vid årets slut, vilket är betydligt fler kunder än vad som förväntades stå i kön när budgeten upprättades. Vid årsskiftet 2016/2017 stod 76 000 kunder i bostadskön.

Resultat (Belopp i mnkr)	Resultat delår			Resultat		
	Utfall	Budget	Bokslut	Prognos	Budget	Bokslut
	2017-08	2017-08	2016-08	2017	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	4,3	-0,2	-4,8	2,0	-0,4	-5,5
varav jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	4,3	-0,2	-4,8	2,0	-0,4	-5,5

Investeringar (Belopp i mnkr)	Låneskuld			Låneskuld *)	Låneskuld			
	Utfall	Prognos	Budget		Utfall	Prognos	Budget	Bokslut
	delår	helår	helår		delår	helår	helår	helår
	2017-08	2017	2017		2017-08	2017	2017	2016
Investeringar	3	3	5	Låneskuld *)	3	3	8	3
				Likvida medel	0	0	0	0

*) Inkl. negativt saldo koncernkontot

Investeringarna, som budgeterats med 5,0 miljoner kronor, avser i sin helhet en digital förmedlingstjänst. Utfallet för helåret kommer att bli 3,3 miljoner kronor då investeringen i förmedlingstjänsten är avslutad och inga ytterligare investeringar ska tillkomma.

Avkastningskravet, att resultatet som lägst ska vara -0,4 miljoner kronor, förväntas uppfyllas med föreliggande prognos på 2,0 miljoner kronor. Samtliga ägardirektiven förväntas uppfyllas.

Uppsala Kommuns Fastighets AB, koncern

Uppsala Kommuns Fastighets AB:s resultat per augusti är 1,4 miljoner kronor, vilket innebär en positiv avvikelse på 3,2 miljoner kronor jämfört med föregående år och i nivå med budget. Den positiva avvikelsen jämfört med föregående år förklaras av fler uthyrda lokaler och ökade hyresintäkter i Gottsunda Centrum. Vakansgraden på hela fastighetsbeståndet per den 31 augusti 2017 var 15,9 procent, och för Gottsunda centrum (inklusive kontorshuset) 23,0 procent.

För helåret förväntas resultatet uppgå till -0,9 miljoner kronor, vilket är i nivå med budget och högre än föregående år. Det är de fler uthyrda lokalerna som bidrar till den positiva resultatutvecklingen.

Investeringarna prognostiseras till 69 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor högre än budget. Det är förskjutningar från 2016 avseende byggnationen av hälsoplan/kontorshus och mattorget i Gottsunda Centrum som förklarar den högre investeringsnivån.

Låneskulden per 31 december 2017 är budgeterad till 720 miljoner kronor, men i prognosen bedöms lånen bli 35 miljoner kronor högre. Den högre låneskulden beror på att den utnyttjande koncernkontokrediterna under året ersatts av en extern upplåning.

Avkastningskravet, att resultatet ska uppgå till lägst -1,0 miljoner kronor, väntas uppfyllas. Alla ägardirektiv förväntas uppfyllas.

Resultat (Belopp i mnkr)	Resultat delår				Resultat helår	
	Utfall	Budget	Bokslut	Prognos	Budget	Bokslut
	2017-08	2017-08	2016-08	2017	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	1,4	1,4	-1,8	-0,9	-1,0	-2,6
varav jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	1,4	1,4	-1,8	-0,9	-1,0	-2,6

Investeringar (Belopp i mnkr)	Utfall delår 2017-08	Prognos helår 2017	Budget helår 2017	Låneskuld (Belopp i mnkr)	Utfall	Prognos	Budget	Bokslut
					delår	helår	helår	Helår
					2017-08	2017	2017	2016
Investeringar	64	69	59	Låneskuld *)	728	755	720	638
				Likvida medel	0	0	0	0

*) Inkl. negativt saldo koncernkontot

Uppsala Kommun Förvaltningsfastigheter AB

Uppsala Kommuns Förvaltningsfastigheter AB:s resultat per augusti är -1,9 miljoner kronor, vilket innebär en positiv avvikelse på 1,9 miljoner kronor jämfört budget, men 4,8 miljoner kronor lägre än motsvarande period föregående året.

Det prognostiserade resultatet för helåret väntas bli -7,7 miljoner kronor, vilket är 1,9 miljoner kronor lägre än budget och 9 miljoner kronor lägre än 2016. Det försämrade resultatet förklaras i huvudsak av högre kostnader för el och värme, framförallt för Stadshuset. Denna högre kostnad uppgår till 2 miljoner kronor.

Resultat (Belopp i mnkr)	Resultat delår				Resultat helår	
	Utfall	Budget	Bokslut	Prognos	Budget	Bokslut
	2017-08	2017-08	2016-08	2017	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	-1,9	-3,8	2,9	-7,7	-5,8	0,9
varav jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,4
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	-1,9	-3,8	2,9	-7,7	-5,8	1,3

Investeringar (Belopp i mnkr)	Utfall delår 2017-08	Prognos helår 2017	Budget helår 2017	Låneskuld (Belopp i mnkr)	Utfall	Prognos	Budget	Bokslut
					delår	helår	helår	helår
					2017-08	2017	2017	2016
Investeringar	30	41	38	Låneskuld *)	157	187	164	151
				Likvida medel	0	0	14	3

*) Inkl. negativt saldo koncernkontot

Investeringarna förväntas uppgå till 41 miljoner kronor, vilket är 3 miljoner kronor högre än budget. Då kalkylerna för Stadshusprojektet visat på en högre investeringsnivå än förväntat har nya ritningar och utredningar behövs göras av arkitektbyrån. Detta har lett till högre utgifter än budgeterat.

Låneskulden per 31 december 2017 är budgeterad till 164 miljoner kronor, men i prognosen bedöms lånen bli 23 miljoner kronor högre. Senare under året förväntas nya lån kopplat till Stadshusprojektet behöva tas upp, vilka inte var medtaget i budgeten.

Ägardirektiven förväntas uppfyllas, men inte avkastningskravet som sämst kan uppgå till - 0,1 miljoner kronor.

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB

Uppsala Kommun Skolfastigheter AB:s resultat per augusti är 49,0 miljoner kronor. I resultatet ingår en kostnad för en utrangering på 5,3 miljoner kronor. Resultatet exklusive denna jämförelsestörande post är 54,3 miljoner kronor. Resultatet innebär en positiv avvikelse på 8,4 miljoner kronor jämfört budget och 7,2 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år. Flera samverkande faktorer bidrar till den positiva avvikelsen, bland annat att nyproduktioner tagits i drift tidigare än budgeterat och att de är fullt uthyrda samt att räntenivån på nyupplåning är lägre än beräknat i budgeten.

Det prognostiserade resultatet för helåret väntas bli 43,0 miljoner kronor, vilket är 17,9 miljoner kronor mer än budget och 21,2 miljoner kronor högre än 2016. Rensat för jämförelsestörande poster är resultatet 7,9 miljoner kronor mer än budget. Det är i huvudsak lägre fastighetskostnader och lägre kostnader för utrangeringar som driver det bättre resultatet. Fastighetsarbeten görs numera av egen driftspersonal vilka övertogs från kommunen vid omorganisationen 2016/2017. Bolaget har därmed kunnat avsluta externa skötselavtal och sammantaget fått lägre fastighetskostnader. Därtill har bolaget kommit ifatt med reparationer och underhållsarbetet och fastighetsbeståndet har nu en bättre underhållsstatus än tidigare. Bolaget har också lägre personalkostnader än budgeterat då nyrekryteringar har kommit igång senare än förväntat.

Resultat (Belopp i mnkr)	Resultat delår				Resultat helår	
	Utfall 2017- 08	Budget 2017-08	Bokslut 2016-08	Prognos 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Resultat efter finansiella poster	49,0	40,6	41,8	43,0	25,1	21,8
varav jämförelsestörande poster	-5,3	-8,2	-9,1	-21,1	-31,1	-27,3
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	54,3	48,8	50,9	64,1	56,2	49,1

Investeringar (Belopp i mnkr)	Utfall			Låneskuld (Belopp i mnkr)	Utfall			
	delår 2017- 08	Prognos helår 2017	Budget helår 2017		delår 2017- 08	Prognos helår 2017	Budget helår 2017	Bokslut helår 2016
Investeringar	416	740	905	Låneskuld *)	4 121	4 386	4 587	3 882
				Likvida medel	0	411	0	0

*) Inkl. negativt saldo koncernkontot

Bland osäkerhetsfaktorer i prognosen kan nämnas snöröjningskostnaderna som kan variera mellan ± 5 miljoner kronor samt eventuell utrangering av Brantingsskolan som skulle kunna bli aktuell innan årsskiftet och därmed kunna påverka resultatet.

Av de budgeterade investeringarna på 905 miljoner kronor har 416 miljoner kronor upparbetats per 31 augusti och för helåret väntas utfallet bli 740 miljoner kronor, motsvarande 82 procent av budget. Anbudet för ombyggnationen av Sverkerskolan blev lägre än budgeterat, vilket förklarar delar av den

lägre investeringsnivån. Brantingskolan har problem med stommen och ett nytt beslut om total rivning har förskjutit projekteringen och därmed tidplanen och investeringsutgiften.

Låneskulden per 31 december 2017 är budgeterad till 4 587 miljoner kronor. I prognosen bedöms lånen bli 201 miljoner kronor lägre, vilket beror på att investeringsnivån också förväntas bli lägre.

Avkastningskravet, att resultatet som sämst ska uppgå till 39,5 miljoner kronor, väntas uppfyllas. Samtliga ägardirektiv förväntas uppfyllas.

Uppsala Kommuns Sport- och Rekreationsfastigheter AB

Uppsala Kommuns Sport- och Rekreationsfastigheter AB:s resultat per augusti är minus 3,3 miljoner kronor, i det resultatet ingår en utrangering på 0,3 miljoner kronor. Resultatet exklusive denna jämförelsestörande post är minus 3,0 miljoner kronor. Resultatet för perioden innebär en negativ avvikelse på 1,4 miljoner mot budget och 15,0 miljoner kronor lägre än motsvarande period föregående år. Den negativa avvikelsen mot budgeten förklaras till övervägande del av kostnader för den allsvenska anpassningen av Studenternas som uppgår till 3,5 miljoner kronor per augusti.

Resultat (Belopp i mnkr)	Delår				Helår	
	Utfall	Budget	Bokslut	Prognos	Budget	Bokslut
	2017-08	2017-08	2016-08	2017	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	-3,3	-1,9	11,7	-7,2	-3,6	15,7
varav jämförelsestörande poster	-0,3	0,0	9,9	-0,3	0,0	12,1
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	-3,0	-1,9	1,8	-6,9	-3,6	3,6

Investeringar (Belopp i mnkr)	Utfall			Låneskuld (Belopp i mnkr)	Utfall			
	delår	Prognos	Budget		delår	Prognos	Budget	Bokslut
	2017-08	helår	helår		delår	helår	helår	helår
	2017-08	2017	2017		2017-08	2017	2017	2016
Investeringar	110	177	188	Låneskuld *)	484	591	635	438
				Likvida medel	52	87	180	136

*) Inkl. negativt saldo koncernkontot

Det prognostiserade resultatet för helåret väntas bli minus 7,2 miljoner kronor, motsvarande 3,6 miljoner kronor lägre än budget och 22,9 miljoner kronor lägre än 2016. Avvikelsen mot budget beror även här på de ökade kostnaderna bolaget har för de allsvenska anpassningarna av Studenternas, totalt 6 miljoner kronor för hela 2017.

Av de budgeterade investeringarna på 188 miljoner kronor har 110 miljoner kronor upparbetats per 31 augusti och för helåret väntas utfallet bli 177 miljoner kronor, motsvarande 95 procent av budget.

Ägardirektiven förväntas uppfyllas, men inte avkastningskravet som sämst ska uppgå till -3,1 miljoner kronor.

Uppsala Konsert och Kongress AB

Uppsala Konsert och Kongress AB:s delårsresultat är minus 25,0 miljoner kronor, att jämföra med en budget på minus 23,2 miljoner kronor och ett resultat på minus 15,8 miljoner kronor motsvarande period föregående år.

För helåret väntas ett resultat på minus 36,5 miljoner kronor, vilket en negativ avvikelse på 2,2 miljoner kronor mot budget. Förklaringen är till övervägande del ett sämre utfall i år för konsert- och konferensbokningar med följd effekter för restaurangverksamheten. I jämförelse med föregående år är resultatet 8,9 miljoner kronor lägre och är i hög grad en effekt av konferensverksamhetens lägre

volym. År 2016 var ett mycket bra konferensår och då låg även en stor konferens i juli till skillnad från i år.

Den enskilt största faktorn till den negativa resultatutvecklingen är färre konferensuthyrningar. Redan nu visar bokningsläget att 2018 och 2019 kommer att ge högre intäkter än 2017.

Konferensverksamheten är företagets ekonomiska motor och genererar intäkter, inte minst för restaurangverksamheten, men även för till exempel teknikavdelningen. Bolaget arbetar långsiktigt med att minska bolagets känslighet för tillfälliga konjunktursvängningar genom att se över hur behovet av extrapersonal kan minskas, hur alternativa intäktskällor kan komplettera verksamheten samt hur effektiviteten kan ökas.

Resultat (Belopp i mnkr)	Resultat delår				Resultat helår	
	Utfall	Budget	Bokslut	Prognos	Budget	Bokslut
	2017-08	2017-08	2016-08	2017	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	-25,0	-23,2	-15,8	-36,5	-34,3	-27,6
varav jämförelsestörande poster	-0,6	0,0	0,0	-0,6	0,0	0,0
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	-24,4	-23,2	-15,8	-35,9	-34,3	-27,6

Investeringar (Belopp i mnkr)				Låneskuld (Belopp i mnkr)				
	Utfall	Prognos	Budget		Utfall	Prognos	Budget	Bokslut
	delår	helår	helår		delår	helår	helår	helår
	2017-08	2017	2017		2017-08	2017	2017	2016
Investeringar	1	1	4	Låneskuld *)	22	18	18	18
				Likvida medel	0	2	0	4

*) Inkl. negativt saldo koncernkontot

För helåret har investeringar om 4 miljoner kronor budgeterats, men investeringsnivån förväntas bli lägre, totalt 1 miljoner kronor, då vissa investeringar skjutits framåt i tiden.

Avkastningskravet, att resultat som lägst får uppgå till -34,3 miljoner kronor, kommer inte att uppnås med föreliggande prognos. Ägardirektiven förväntas uppfyllas.

Uppsala Parkerings AB

Uppsala Parkerings AB:s resultat per augusti är 15,1 miljoner kronor, vilket är 3,2 miljoner kronor mer än motsvarande period föregående år. Avgiftshöjningar och nya avgiftsområden påverkar resultatet positivt.

Det prognostiserade resultatet för helåret väntas bli 26,4 miljoner kronor, vilket innebär en negativ avvikelse på 4,0 miljoner kronor mot budget, men 7,0 miljoner kronor högre än 2016. Då införande av avgift för korttidsparkering i Sala Backar skjutits framåt i tiden påverkas resultatet negativt i jämförelse med budget. Resultatförbättringen jämfört med föregående år följer av årets avgiftshöjningar, införandet av kvällstaxa, nya boendeparkeringar och de nya avgiftsområdena.

Resultat (Belopp i mnkr)	Resultat delår				Resultat helår	
	Utfall	Budget	Bokslut	Prognos	Budget	Bokslut
	2017-08	2017-08	2016-08	2017	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	15,1	13,9	11,9	26,4	30,4	19,4
varav jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	15,1	13,9	11,9	26,4	30,4	19,4

Investeringar (Belopp i mnkr)				Låneskuld (Belopp i mnkr)				
	Utfall	Prognos	Budget		Utfall	Prognos	Budget	Bokslut
	delår	helår	helår		delår	helår	helår	helår

	2017-08	2017	2017		2017-08	2017	2017	2016
Investeringar	4	10	59	Låneskuld *)	130	130	130	130
				Likvida medel	45	55	40	42

*) Inkl. negativt saldo koncernkontot

Av de budgeterade investeringarna på 59 miljoner kronor har 4 miljoner kronor upparbetats per 31 augusti och för helåret väntas utfallet bli 10 miljoner kronor, motsvarande 17 procent av budget. Dansmästaren i Rosendal är senarelagt då detaljplanarbetena dragit ut på tiden. Brandmästaren i Rosendal har kommit igång, men vissa byggnadstekniska frågor måste lösas. I Ulleråker har byggnationen av ett nytt p-hus försenats till följd av överklaganden.

Avkastningskravet, att resultat ska uppgå till lägst 17 miljoner kronor, väntas uppfyllas. Alla ägardirektiv förväntas uppfyllas.

Uppsala stadsteater AB

Uppsala Stadsteater AB:s periodresultat är minus 42,4 miljoner kronor, vilket innebär en positiv avvikelse på 5,0 miljoner kronor mot budget respektive 6,0 miljoner kronor mer än föregående år. Avvikelserna förklaras främst av periodiseringseffekter.

För helåret är det budgeterade resultatet minus 73,4 miljoner kronor, vilket är 1,3 miljoner kronor lägre än avkastningskravet på minus 72,1 miljoner kronor. Bolagets styrelse har fattat beslut om att göra särskilda satsningar under året, som till exempel ökad tillgänglighet till de publika ytorna och utveckling av en ny scen, vilket medför ett lägre resultat än avkastningskravet.

Det prognostiserade resultatet för helåret är minus 72,9 miljoner kronor, vilket är en positiv avvikelse om 0,5 miljoner jämfört budget. Såväl biljettintäkter som intäkter från externa arbeten väntas bli högre. Samtidigt bedöms kostnaderna bli högre för bland annat ombyggnad av en scen och för uppgradering av säkerhet och brand.

Investeringarna beräknas uppgå till 2 miljoner kronor och är i nivå med budget.

Avkastningskravet, att resultatet lägst ska uppgå till -72,1 miljoner kronor, förväntas inte uppfyllas. Samtliga ägardirektiv förväntas uppfyllas.

Resultat (Belopp i mnkr)	Resultat delår				Resultat helår		
	Utfall	Budget	Bokslut	Prognos	Budget	Bokslut	
	2017-08	2017-08	2016-08	2017	2017	2016	
Resultat efter finansiella poster	-42,4	-47,4	-48,4	-72,9	-73,4	-71,1	
varav jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	-42,4	-47,4	-48,4	-72,9	-73,4	-71,1	

Investeringar (Belopp i mnkr)	Utfall			Låneskuld (Belopp i mnkr)	Utfall			
	delår	Prognos	Budget		delår	Prognos	Budget	Bokslut
	delår	helår	helår		delår	helår	helår	helår
	2017-08	2017	2017		2017-08	2017	2017	2016
Investeringar	1	2	2	Låneskuld *)	0	7	0	6
				Likvida medel	4	0	3	2

*) Inkl. negativt saldo koncernkontot

Uppsala Vatten och Avfall AB

Uppsala Vatten och Avfall AB:s delårsresultat är 12,1 miljoner kronor, vilket innebär en positiv avvikelse på 8,1 miljoner kronor mot budget för perioden respektive 16,7 miljoner kronor mer än

föregående år. Den huvudsakliga förklaringen till det bättre resultatet är avfallskatten som varierar mycket mellan olika perioder och olika år.

Resultatet i prognosen uppgår till 5,6 miljoner kronor, vilket understiger budget med 0,5 miljoner kronor. Resultatet avser i sin helhet den konkurrensutsatta verksamheten där återvinning/deponiverksamhetens resultat (Hovgården) förväntas bli 1,4 miljoner kronor och biogasverksamhetens resultat förväntas bli 4,2 miljoner kronor. Minskade försåld mängd gas påverkar resultatet negativt jämfört med budget.

Resultat (Belopp i mnkr)	Resultat delår			Resultat		
	Utfall	Budget	Bokslut	Prognos	Budget	Bokslut
	2017-08	2017-08	2016-08	2017	2017	2016
Resultat efter finansiella poster	12,1	4,0	-4,6	5,6	6,1	-3,2
varav jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	12,1	4,0	-4,6	5,6	6,1	-3,2

Investeringar (Belopp i mnkr)	Utfall			Låneskuld (Belopp i mnkr)	Utfall			
	delår	Prognos	Budget		delår	Prognos	Budget	Bokslut
	2017-08	helår	helår		delår	helår	helår	helår
Investeringar	195	398	480	Låneskuld *)	1 531	1 629	1 679	1 379
				Likvida medel	0	0	0	0

*) Inkl. negativt saldo
koncernkontot

VA-verksamheten (monopolverksamheten) redovisar alltid nollresultat då överskotten/underskotten regleras mot förutbetalda intäkter. Det underliggande resultatet för VA-verksamheten är +3,6 miljoner kronor, att jämföra med en budget på +8,9 miljoner kronor. För VA-verksamheten beräknas intäkterna från brukningsavgifterna öka med 3,0 miljoner kronor jämfört med budget och intäkterna från anslutningsavgifterna beräknas minska med 9,0 miljoner kronor. Huvudförklaringen till de lägre intäkterna från anslutningsavgifter är att vissa investeringsprojekt förskjutits i tiden, vilket påverkar tidpunkten för när debitering av anslutningsavgifter kan ske. Räntekostnaderna är 1,5 miljoner kronor lägre jämfört med budget, tack vare en gynnsam ränteutveckling.

Upparbetade investeringar uppgår per 31 augusti till 195 miljoner kronor och beräknas för helåret uppgå till 398 miljoner kronor vilket är 82 procent av budget. Den enskilt största förklaringen till den lägre prognosen är att byggstarten avseende ny kretsloppspark i Brillinge är förskjuten till början av 2018 då detaljplanen ännu ej är fastställd. Även förskjutningar av investeringar i överföringsledning mellan Rosendal och Ulleråker påverkar. VA-investeringar i Skölsta har också försenats på grund av överklaganden. Byggstart har skett i september 2017.

Bolagets låneskuld förväntades i budgeten vara 1 679 miljoner kronor, men i prognosen bedöms lånen bli 50 miljoner kronor lägre. I jämförelse med föregående år är låneskulden 250 miljoner kronor högre och avspeglar investeringsnivån.

Avkastningskravet, att resultatet ska uppgå till lägst 15,0 miljoner kronor kommer inte att uppnås med den föreliggande prognosen på 5,6 miljoner kronor. Samtliga ägardirektiv förväntas uppfyllas.

Resultaträkningar

BOKSLUT augusti 2017		SAMMANSTÄLLD			KOMMUNEN	
		REDOVISNING				
(miljoner kronor)	Not	Bokslut 201708	Bokslut 201608	Budget 2017	Bokslut 201708	Bokslut 201608
Verksamhetens intäkter		3 127	2 946	2 334	1 842	1 772
Verksamhetens kostnader		-9 064	-8 588	-12 789	-8 588	-8 160
Av- och nedskrivningar		-621	-608	-257	-131	-155
Verksamhetens nettokostnader	1	-6 558	-6 250	-10 712	-6 878	-6 544
Skatteintäkter	2	6 783	6 423	10 128	6 783	6 423
Kommunalekonomisk utjämning	2	600	470	831	600	470
Finansiella intäkter	3	26	16	106	103	115
Finansiella kostnader	4	-156	-144	-121	-61	-62
Resultat före skatt		695	515	232	547	402
Skatt	5	0	-5			
Minoritetsintresse		0	0			
ÅRETS RESULTAT		695	510	232	547	402

PROGNOS HELÅR 2017		SAMMANSTÄLLD			KOMMUNEN	
		REDOVISNING				
(miljoner kronor)	Not	Prognos helår 201708	Bokslut helår 201612	KF-Budget helår 201712	Prognos helår 201708	Bokslut Helår 201612
Verksamhetens intäkter		4 761	4 728	2 334	2 700	2 940
Verksamhetens kostnader		-14 211	-13 722	-12 789	-13 261	-12 990
Av- och nedskrivningar		-940	-935	-257	-197	-228
Verksamhetens nettokostnader	1	-10 390	-9 929	-10 712	-10 758	-10 278
Skatteintäkter	2	10 165	9 673	10 128	10 165	9 673
Kommunalekonomisk utjämning	2	942	907	831	942	907
Finansiella intäkter		17	21	106	177	165
Finansiella kostnader		-226	-210	-121	-160	-86
Resultat före skatt		508	462	232	366	381
Skatt		0	-81			
Minoritetsintresse		0	0			
ÅRETS RESULTAT		508	381	232	366	381

Kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN	
	20170831	20160831	20170831	20160831
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	695	510	547	402
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet				
- av- och nedskrivningar (+)	621	608	131	155
- realisationsvinster (-) /förluster (+)	-1	-20	-3	-9
- förändrade avsättningar för pensioner och särskild löneskatt	44	19	44	20
- gjorda övriga avsättningar (+)	-22	0	0	0
- ianspråktagna övriga avsättningar (-)	0	0		0
- övriga ej kassapåverkande poster	3	-3		
- betald skatt	-31	0		
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	1 309	1 114	719	568
Förändring i rörelsekapital				
- ökning (-) /minskning (+) av förråd och varulager	-2	-1	-2	-1
- ökning (+) /minskning (-) av exploateringsfastigheter	437	-108	437	-108
- ökning (-) /minskning (+) av kortfristiga fordringar	-104	-143	-32	-966
- ökning (+) /minskning (-) av kortfristiga skulder	-214	-401	-356	-520
Förändring i rörelsekapital	117	-653	48	-1 595
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	1 426	462	766	-1 028
Investeringsverksamheten				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar (-)	-7	-1 267	-4	
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-)	-2 102	0	-533	-227
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	1	14	1	1
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar (-)	-115	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar (+)	21	0	7	10
Erhållna investeringsbidrag (+)	0	0	0	0
Investeringsverksamhetens kassaflöde	-2 202	-1 253	-528	-216
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån (+)	3 280	2 586	3 280	1 900
Amortering av skuld (-)	-2 496	-1 725	-1 900	-1 725
Ökning (+) /minskning (-) av övriga långfristiga skulder	109	20	97	-1
Ökning (-) /minskning (+) av långfristiga fordringar	-56	4	-1 601	723
Ökning (-) /minskning (+) av lång- och kortfristiga placeringar	-332	-209	-289	1
Erhållet (+) /lämnat (-) aktieägartillskott		0		0
Utbetald utdelning (-)	0	0	0	15
Finansieringsverksamhetens kassaflöde	505	676	-413	913
ÅRETS KASSAFLÖDE	-271	-115	-175	-331
Kassa och bank vid årets början	883	590	452	370
Kassa och bank vid årets slut	612	475	277	40

Balansräkning

(miljoner kronor)	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN			Prognos	
	20170831	20161231	20160831	20170831	20161231	20160831	20171231	
TILLGÅNGAR								
Anläggningstillgångar								
Immateriella anläggningstillgångar ¹⁾	3	31	32	7	19	23	0	17
Materiella anläggningstillgångar								
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	4	23 708	22 352	20 476	6 073	5 880	4 416	6 609
Maskiner och inventarier	5	2 104	2 071	2 033	333	338	392	700
Summa materiella anläggningstillgångar		25 813	24 423	22 510	6 406	6 219	4 808	7 309
Finansiella anläggningstillgångar								
Värdepapper och andelar		1 004	671	629	3 206	2 917	2 876	3 136
Bostadsrätter		137	138	173	137	138	173	137
Långfristiga fordringar		235	179	229	8 106	6 506	6 183	9 300
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 376	987	1 031	11 449	9 560	9 232	12 573
Summa anläggningstillgångar		27 219	25 443	23 549	17 874	15 802	14 040	19 900
Omsättningstillgångar								
Förråd och lager		21	19	21	20	18	19	20
Exploateringsfastigheter		-838	-401	-452	-838	-401	-452	-838
Kortfristiga fordringar		1 212	1 107	1 108	2 696	2 664	3 267	2 200
Kassa och bank		612	883	475	277	452	40	277
Summa omsättningstillgångar		1 006	1 609	1 151	2 154	2 733	2 874	1 659
SUMMA TILLGÅNGAR		28 225	27 051	24 700	20 028	18 535	16 914	21 559
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER								
Eget kapital								
Eget kapital exkl. årets resultat		7 083	6 920	6 966	7 210	7 047	7 088	7 210
Övrigt				1	0			
Årets resultat		695	382	510	547	381	402	366
Summa eget kapital	6	7 777	7 301	7 477	7 757	7 428	7 490	7 575
Minoritetsintresse		0	0	0	0	-	-	
Avsättningar								
Pensioner och särskild löneskatt		946	902	872	941	897	867	1 185
Uppskjuten skatteskuld		156	178	118	0	-	-	-
Övriga avsättningar		71	71	73	9	9	11	9
Summa avsättningar		1 173	1 152	1 063	950	906	878	1 194
Skulder								
Långfristiga skulder								
Obligationslån och skulder till kreditinstitut	7	10 730	9 408	8 919	6 130	5 106	4 636	7 330
Övriga långfristiga skulder	8	1 951	1 842	468	1 505	1 409	58	1 500
Summa långfristiga skulder		12 681	11 250	9 386	7 635	6 515	4 694	8 830
Kortfristiga skulder								
Kortfristiga lån	9	4 171	4 712	4 535	1 856	1 500	2 120	1 900
Exploateringsfastigheter			0	0	0	0	0	0
Övriga kortfristiga skulder		2 423	2 636	2 238	1 830	2 186	1 732	2 059
Summa kortfristiga skulder		6 594	7 348	6 773	3 686	3 686	3 852	3 959
Summa skulder		19 275	18 598	16 159	11 321	10 201	8 546	12 789

SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	28 225	27 051	24 700	20 028	18 535	16 914	21 559
STÄLLDA PANTER							
Företagsinteckningar				0			
Fastighetsinteckningar	808	818	1 488	0	0		
Summa ställda panter	808	818	1 488	0	0		
ANSVARSFÖRBINDELSER	4 473	4 473	0	5 268	5 268	4 525	5 185
pensionsförpliktelse och löneskatt som ej upptagits som skuld eller avsättning	4 082	4 083	4 136	4 082	4 082	4 136	3 999
övriga borgens- och garantiförbindelser	391	390	394	1 186	1 186	389	1 186

Noter

Not 1 Verksamhetens nettokostnader

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	201708	201608		201708	201608
Verksamhetens intäkter	3 127	2 946	Nämndernas intäkter	15 160	14 961
Varav jämförelsestörande poster			Varav jämförelsestörande poster		
realisationsvinster	-9	15	realisationsvinster	-4	4
försäljning av exploateringsfastigheter	0	0	försäljning av exploateringsfastigheter	0	0
			Avgår interna transaktioner	-13 318	-13 189
Verksamhetens kostnader	-9 065	-8 588	Verksamhetens intäkter enligt resultaträkningen	1 842	1 772
Varav avsättningar	-20	-20	Nämndernas kostnader	-21 906	-21 349
Varav jämförelsestörande poster			Varav jämförelsestörande poster		
realisationsförluster	-8		realisationsförluster ¹	-1	-2
ansk.kostnad såld exploateringsfastighet	0		ansk.kostnad såld exploateringsfastighet	0	0
			Avgår interna transaktioner	13 318	13 189
Av och nedskrivningar	-621	-608	Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-8 588	-8 160
			Av och nedskrivningar¹	-131	-155
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-6 558	-6 250	VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-6 878	-6 544

Not 2 Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

KOMMUNEN		
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	201708	201608
Egna skatteintäkter		
Allmän kommunalskatt ¹	6 821	6 472
Slutavräkning föregående år	-56	-41
Preliminär slutavräkning året	17	-8
Summa skatteintäkter	6 783	6 423
Kommunalekonomisk utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	742	697
Strukturbidrag	0	0
Införandebidrag	0	0
Regleringsbidrag	0	0
Utjämningsbidrag LSS	24	21
Kommunal fastighetsavgift	212	203
Konjunkturstöd	57	14
Summa utjämningsintäkter	1 034	934
Regleringsavgift	-1	-5
Kostnadsutjämningsavgift	-433	-459
Summa utjämningskostnader	-434	-464
Summa ekonomisk utjämning	600	470
Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	7 383	6 893
<i>Slutavräkning (kr/invånare)</i>	83	-39
<i>Preliminär avräkning (kr/invånare)</i>	-390	-292

Not 3 Immateriella anläggningstillgångar

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN	
	Förvärvade immateriella tillgångar	SUMMA	Förvärvade immateriella tillgångar	SUMMA
Ingående anskaffningsvärde ¹	127	127	117	117
Årets anskaffningar	7	7	4	4
Årets försäljning/utrangering	0	0		0
Omklassificeringar/överföringar	1	1	1	1
Utgående anskaffningsvärde	136	136	122	122
Ingående ack avskrivningar	-95	-95	-94	-94
Årets försäljning/utrangering	-1	-1		
Årets avskrivningar	-8	-8	-8	-8
Omklassificeringar/överföringar	-1	-1	-1	-1
Utgående ack avskrivningar	-105	-105	-103	-103
Planenligt restvärde	31	31	19	19

Not 4 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

KOMMUNEN								
Belopp i miljoner kronor	Pågående nyanläggning ¹	Mark-reserv	Verksamhets-fastigheter	Fastigheter för affärs-verksamhet	Publika fastigheter	Fastigheter för annan verksamhet	Övriga fastigheter	Summa
Ingående anskaffningsvärde	1 782	1 570	350	13	2 464	9	274	6 463
Ingående anskaffningsvärde uppskrivningar ²		0	29		720	5		755
Årets anskaffningar	490	5	1		1			496
Årets försäljning/utrangering			-4					-4
Årets försäljning/utrangering uppskrivningar		0	-29		-720	-5		-755
Omklassificeringar/överföringar								0
Utgående anskaffningsvärde	2 272	1 575	347	13	2 465	9	274	6 955
Ingående ack avskrivningar		-1	-123	-4	-613	-4	-57	-802
Ing. ack avskrivningar uppskrivningar ²		0	-27		-502	-5		-535
Årets försäljning/utrangering								0
Årets försäljning/utrangering uppskrivningar		0	28		504	5		537
Årets avskrivningar		0	-11	0	-57	0	-11	-80
Årets avskrivningar uppskrivningar			0		-2	0		-2
Omklassificeringar/överföringar								0
Utgående ack avskrivningar	0	-1	-134	-5	-670	-4	-68	-882
Planenligt restvärde	2 272	1 574	214	8	1 795	5	206	6 073

1) 1 350 mnkr av posten utgörs av pågående nyanläggning av allmän plats inom exploateringsverksamheten. Motsvarande belopp redovisas också som förutbetalad intäkt (se not 15). Pågående nyanläggningar inom exploateringsverksamheten har tidigare redovisats netto under posten exploateringsfastigheter.

2) Avser uppskrivning av anläggningstillgångar enligt beslut i kommunstyrelsen 1990. Återstående bokförd uppskrivning utrangerades i februari 2017, med hänvisning till regelverk kring värdering av anläggningstillgångar. Utrangeringen regleras direkt mot eget kapital motiverat av uppskrivningens ålder.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Pågående nyanläggning	Mark, byggnader	SUMMA
		och tekniska anläggningar	
Ingående anskaffningsvärde	4 234	28 315	32 548
Ingående uppskrivningar ²	0	742	742
Årets anskaffningar	2 039	200	2 239
Årets försäljning/utrangering	-131	-20	-151
Årets försäljning/utrangering uppskrivningar	0	0	0
Omklassificeringar/överföringar	-664	641	-23
Utgående anskaffningsvärde	5 477	29 878	35 355
Ingående ack avskrivningar	0	-10 416	-10 416
Ingående ack nedskrivningar	0	-524	-524
Årets försäljning/utrangering	0	9	9
Årets försäljning/utrangering uppskrivningar	0	-218	-218
Årets avskrivningar	0	-496	-496
Årets nedskrivningar	0	9	9
Årets avskrivningar uppskrivningar	0	-10	-10
Omklassificeringar/överföringar	0	-1	-1
Utgående ack avskrivningar och nedskrivningar	0	-11 647	-11 647
Planenligt restvärde	5 477	18 231	23 707

KOMMUNEN									
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	Finansiell leasing	Maskiner	Inventarier	Fordon	ADB-utrustning	Förbättringsutgifter			SUMMA
						annans fastighet	Konst	Djur	
Ingående anskaffningsvärde	9	69	417	154	78	3	75	0	805
Årets anskaffningar		5	14	9	5	3	1	0	36
Årets försäljning/utrangering	0	-1	-5	-2	0				-8
Omklassificeringar/överföringar		0	0		-1	0			-1
Utgående bokfört värde	9	73	426	161	82	6	76	1	832
Ingående ack avskrivningar	-7	-37	-258	-98	-66	-1	0	0	-467
Årets försäljning/utrangering	0	1	4	2	0				7
Årets avskrivningar	-1	-5	-24	-6	-4	-1		0	-40
Omklassificeringar/överföringar		0	0		1				1
Utgående ack avskrivningar	-7	-41	-278	-102	-69	-2	0	0	-499
Planenligt restvärde	2	32	148	59	13	4	76	0	333

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING	Finansiell	Maskiner och	
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	leasing	inventarier	SUMMA
Ingående anskaffningsvärde	9	3 170	3 179
Årets anskaffningar		142	142
Årets försäljning/utrangering	0	-14	-14
Omklassificeringar/överföringar		5	5
Utgående bokfört värde	9	3 304	3 313
Ingående ack avskrivningar	-7	-1 101	-1 107
Årets försäljning/utrangering	0	11	11
Årets avskrivningar	-1	-112	-113
Omklassificeringar/överföringar		1	1
Utgående ack avskrivningar	-7	-1 201	-1 208
Planenligt restvärde	2	2 103	2 105

Not 6 Eget kapital

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING				KOMMUNEN				
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	201708	201608	201612		201708	201612	201608	201708
Ingående balans	7 301	7 266	6 966	Ingående balans	7 428	7 088	7 088	7 087,828
Utrangering ¹	-218	-142		Utrangering ¹	-218	-41	-41	0,000
Ändring av tidigare års egna kapital	0				0			
Övrigt	0	7	1		0			
Årets resultat	695	76	510	Årets resultat	547	381	402	546,974
SUMMA	7 777	7 207	7 477	SUMMA	7 757	7 428	7 490	7 634,802
				Varav reserverade medel för pensionsutbetalningar	255	255	255	255,000

Not 7 Obligationslån och skulder till kreditinstitut

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING				KOMMUNEN			
<i>Belopp i miljoner kronor</i>	201708	201608			201708	201612	201608
Obligationslån	3 200	0		Obligationslån och	3 800	2 950	2 350
Skulder till kreditinstitut	7 530	3 811	8 920	Skulder till kreditinstitut	2 330	2 156	2 286
SUMMA	10 730	3 811	8 920	SUMMA	6 130	5 106	4 636
				Lånens löptider			
				andel lån på mellan 1-5 år	96,7%	86,9%	95,6%
				andel lån på mellan 6-10 år	3,3%	13,1%	4,7%
				TOTALT	100%	100%	100%
				Genomsnittsränta	0,6%	0,9%	0,9%

Not 8 Övriga långfristiga skulder

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING				KOMMUNEN				
Belopp i miljoner kronor	201708	201612	201608		201708	201612	201608	201708
Checkräkningskrediter	0	0	1	Checkräkningskrediter (2 000 mnkr)	0	0	1	334
Deponerade medel elhandel	12		2	Deponerade medel elhandel	12	2	2	12
Förutbetalda anläggningsavgifter VA	320	251	299					
Förutbetald exploateringsavgift ¹	1 350	79	0	Förutbetald exploateringsavgift ¹	1 350	1 350	0	1 350
Investeringsfond VA	74		77					
Förutbetalt investeringsbidrag	175	1	27	Förutbetalt investeringsbidrag	142	54	0	142
Långfristig leasingsskuld	1	5	3	Långfristig leasingsskuld	1	2	3	2
Medfinansiering Citybanan	0	198	52	Medfinansiering Citybanan	0	0	52	1
Övrigt	20		8					0
SUMMA	1 951	534	469	SUMMA	1 505	1 409	58	1 841
				Genomsnittsränta checkräkningskrediter	0,0%	0,0%	0,2%	

1) Posten avser extern finansiering av kommunal infrastruktur, huvudsakligen gator och parker under uppförande, inom ramen för kommunens mark- och exploateringsverksamhet. Motsvarande belopp redovisas även som pågående nyanläggning (not 7). Posten netto redovisades tidigare som exploateringsfastigheter, se kommentar om exploateringsredovisning i redovisningsprinciperna.

Not 9 Kortfristiga lån

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING				KOMMUNEN				
Belopp i miljoner kronor	201708	2016012	201608		201708	201612	201608	201708
Kortfristiga låneskulder till kreditinstitut	4 171	2 998	4 534	Kortfristiga skulder till kreditinstitut	1 856	1 305	2 120	1 858
				varav nästa års amorteringar	956	555	1 320	956
SUMMA	4 171	2 998	4 534	SUMMA	1 856	1 305	2 120	1 858

Nettokostnad och kommunbidrag per nämnd

Belopp i miljoner kronor	Netto- kostnad utfall 201708	Netto- kostnad utfall 201612*	Netto- kostnad prognos 201708	Kommun- bidrag budget 2017	Resultat prognos 201708	Resultat KF Budget 2017
Utbildningsnämnden	-2 866	-4 447	-4 595	4 633	38	0
Arbetsmarknadsnämnden	-413	-547	-637	637	0	0
Socialnämnden	-424	-591	-654	628	-26	0
Omsorgsnämnden	-1 002	-1 501	-1 525	1 520	-5	0
Äldrenämnden	-1 150	-1 737	-1 750	1 694	-56	0
Kulturnämnden	-189	-275	-304	307	3	0
Idrotts och fritidsnämnden	-138	-202	-208	216	7	0
Gatu- och samhällsmiljönämnden	-279	-384	-410	445	36	0
Plan- och byggnadsnämnden	-29	-51	-55	70	16	0
Namngivningsnämnden	-1	-1	-1	2	0	0
Räddningsnämnden	-95	-139	-143	145	2	0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-15	-18	-21	22	1	0
Överförmyndarnämnden	-10	-14	-20	17	-2	0
Kommunstyrelsen	-199	-319	-356	356	0	7
Valnämnden	0	0	0	0	0	0
Finansförvaltningen	7 358	10 607	11 044	-10 693	351	226
Totalt Uppsala kommun	547	381	366	0	366	232

*Flera nämnders resultat 2016 är ojämförbara med organisationen vid årsskiftet 2016/2017

Redovisningsprinciper

Kommunens årsredovisning är i allt väsentligt upprättad i enlighet med lag (1997:614) om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). De fall där kommunen väsentligt avviker från lag eller rekommendation redogörs för nedan.

Exploateringsredovisning – RKR 11.4 och RKR 18.1

Redovisning av mark- och exploateringsverksamhet har under en längre tid avvikit från gällande normering. Ett omfattande arbete pågår för att komma till rätta med bristerna. Här ingår både en revidering av verksamhetens framtida arbetssätt som dess redovisning. I arbetet utgör RKR:s vägledning om exploateringsredovisning en viktig del. En systematisk genomgång av samtliga icke avslutade projekt ingår. Detta ska säkerställa ett rimligt avslut av projekt som anses färdigställda och ett strukturerat upplägg för projekt som anses pågående.

Historiskt har inkomster från markförsäljning (RKR 18.1) och exploateringsavgifter tillsammans med utgifter i exploateringsverksamheten (RKR 11.4) avslutats och nettoresultatet mot kommunens resultat. I samband med bokslutet för 2016 har en uppskattning och bruttoredovisning gjorts av pågående nyanläggning respektive förutbetalad exploateringsavgift för att ge en mer rättvisande bild av kommunens ställning, se balansräkning samt not 7 och 8. Uppskattningen kommer under 2017 ersättas med resultatet från den systematiska genomgången av projektportföljen.

Materiella anläggningstillgångar – RKR 11.4

I november identifierades att kommunens anläggningstillgångar, efter beslut i kommunstyrelsen, skrevs upp i värde 1990. Uppskrivningens värde fördelades senare (1994) proportionellt mot befintliga anläggningstillgångar och avskrivning påbörjades i samma takt som den respektive anläggning mot vilken uppskrivningen knutits. I samband med att lag (1997:614) om kommunal redovisning infördes 1998 borde dessa uppskrivningar ha uttrangerats vilket inte gjordes. Återstående bokförd uppskrivning har uttrangerats i februari 2017. Utrangeringen regleras direkt mot eget kapital motiverat av uppskrivningens ålder.

Sammanställd redovisning – RKR 8.2

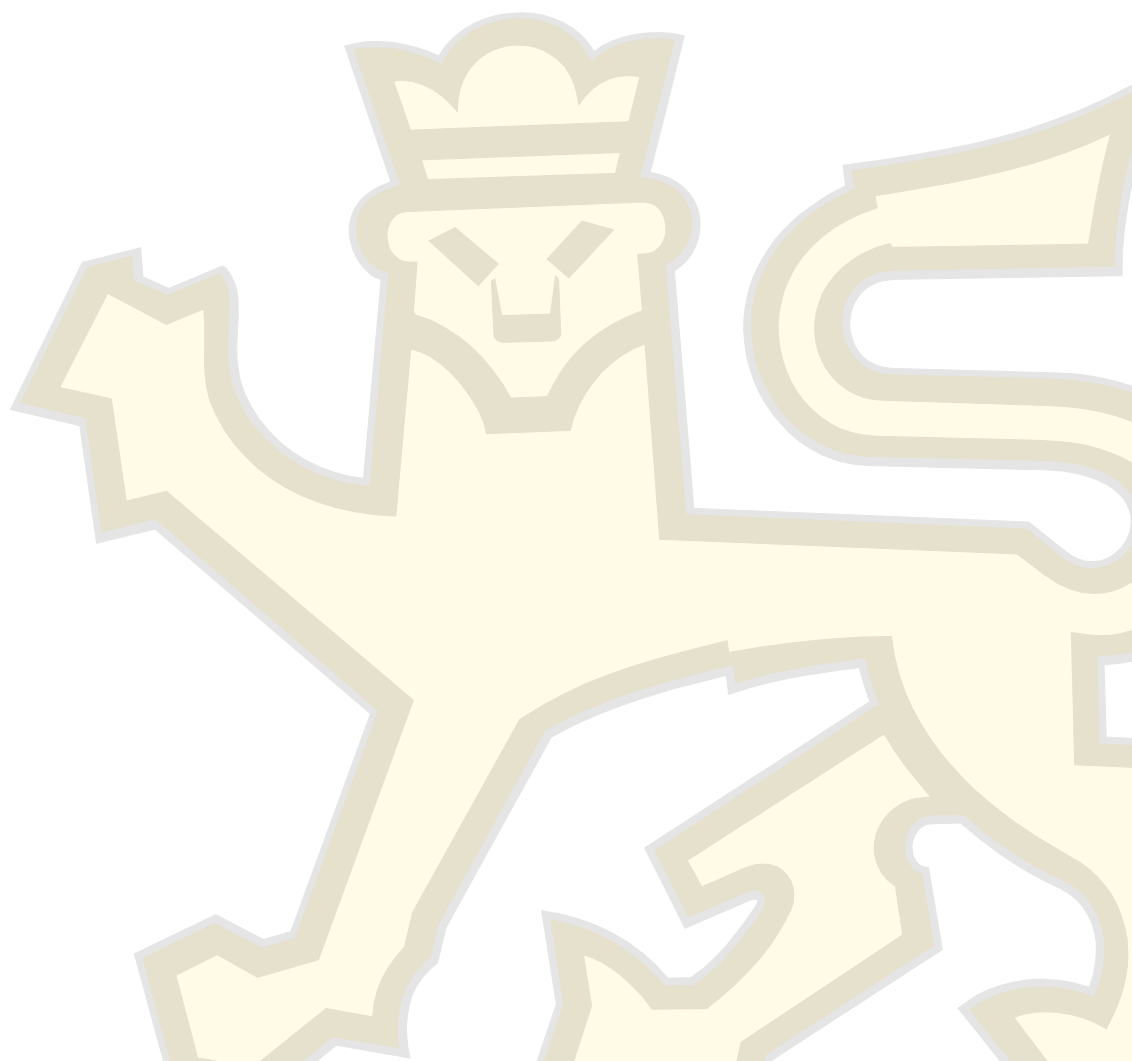
Syftet med den sammanställda redovisningen, den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning, är att ge en sammanfattande bild av kommunens totala ekonomiska ställning och åtaganden. Den omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett vilken form den bedrivs i.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att eget kapital i det förvärvade företaget vid förvärvstidpunkten eliminerats. I redovisningen ingår sålunda endast kapital som intjänats efter förvärvet. Med proportionell konsolidering menas att i den sammanställda redovisningen ingår så stor del av dotterföretagets eller intresseföretagets resultat- och balansräkning som svarar mot kommunens ägarandel.

I sammanställd redovisning har konsolideringen skett av boksluten för de civilrättsliga underkoncernerna. Uppskrivning av koncernföretagens materiella anläggningstillgångar återförs före konsolidering. I balansräkning uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och i en del under eget kapital.

Bilaga 1 - Kommunstyrelsens uppföljning per augusti 2017

Ett redovisande dokument som kommunstyrelsen fattade beslut om 2017-10-18

Innehållsförteckning

1. Kommunstyrelsens analys av ekonomiskt utfall	3
Resultat och prognos - KLLK.....	4
Resultat och prognos - SBF.....	4
Politisk verksamhet.....	6
Infrastruktur, stadsutveckling, skydd m.m.	6
Fritid och kultur.....	7
Vård och omsorg.....	7
Särskilt riktade insatser.....	8
Kommunledning och gemensamma verksamheter.....	8
Lönekostnadsutveckling.....	9
Investeringar.....	10
Exploatering.....	10
2. Status för kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag	12
Inriktningsmål 1: Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.....	13
Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i.....	14
Inriktningsmål 3: Uppsala stad och landsbygd ska växa smart och hållbart.....	16
Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna.....	20
Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete.....	21
Inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande.....	22
Inriktningsmål 7: I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov.....	23
Inriktningsmål 8: Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället.....	23
Inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.....	24
Kvarvarande uppdrag och riktade satsningar från 2016.....	27
Uppdrag som lämnats under året.....	29
Uppföljning av program och handlingsplaner.....	30
Kommunstyrelsens nyckeltal.....	32
3. Uppföljning av intern kontroll 2017 per augusti	37
1. Kontrollmoment: Upphandlingsprocessen – utan anmärkning.....	37
2. Kontrollmoment: Uppföljning av leverantörstrohet – mindre anmärkning.....	37
3. Kontrollmoment: Lokalförsörjning – granskning pågår.....	38

4. Kontrollmoment: Hantering av anläggningstillgångar – mindre anmärkning.....	38
5. Kontrollmoment: Bristande prioriteringar – mindre anmärkning	39
6. Kontrollmoment: Kunskap om mutor, jäv och representation – pågår	39
7. Kontrollmoment: Omvärldsrisker – utan anmärkning.....	40
8. Kontrollmoment: Samordnad planeringsprocess – mindre anmärkning	40
9. Kontrollmoment: Kunskap om diarieföring – mindre anmärkning.....	41
10. Kontrollmoment: Utbildning i diarieföring – utan anmärkning	42
11. Kontrollmoment: Registrering i diariet – mindre anmärkning.....	42
12. Kontrollmoment: Bristande analyser – mindre anmärkning	43
13. Kontrollmoment: Låsta tillgångar – utan anmärkning	44
14. Kontrollmoment: För höga kostnads- och investeringsnivåer – utan anmärkning.....	45
15. Kontrollmoment: Kvalitetssäkra verksamhetsdata – mindre anmärkning	46
4. Uppföljning av IT policy och strategisk plan 2017 per augusti	48
IT-styrning	48
Digitalisering	49
Verksamhetssystem	50
Infrastruktur	51
5. Utskottet för gemensam service uppföljning per augusti 2017.....	52
Utskottet för gemensam service delårsbokslut och årsprognos.....	52
Utskottet för gemensam service verksamhetsuppföljning.....	53
Utskottet för gemensam service uppföljning av intern kontroll.....	58

1. Kommunstyrelsens analys av ekonomiskt utfall

Belopp i miljoner kronor	Utfall		KF-budget nettokostnad	Helårsprognos 201708	
	Resultat 201708	Resultat 201608 ¹		Nettokostnad	Resultat
Nämnden totalt	38,7	48,0	355,7	355,5	0,2
Politisk verksamhet	5,9	5,1	61,7	56,7	5,0
Infrastruktur, skydd m.m.	10,0	21,8	145,8	153,0	-7,1
Fritid och kultur	-0,3	-0,6	8,9	8,7	0,2
Vård och omsorg	5,0	7,5	10,0	5,3	4,7
Särskilt riktade insatser	-0,5	0,9	0,0	0,8	-0,8
Affärsverksamhet	14,9	7,2	17,1	2,9	14,2
Kommunledning och gemensamma verksamheter	3,7	6,1	112,1	128,2	-16,1
Övriga verksamheter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoinvesteringar	173,1	61,5	239,7	391,1	
	<u>Försämring</u>	<u>Förbättring</u>		<u>Prognosspann</u>	
Resultatrisk	2,0	11,5		-1,8	11,7

1. Enligt 2016 års organisation

Kommunstyrelsens resultat per augusti uppgår till 38,7 miljoner kronor och prognosen visar på ett resultat på 0,2 miljoner kronor. I resultatet finns jämförelsestörande poster på 14,9 miljoner kronor och i prognosen 24,4 miljoner kronor. De jämförelsestörande posterna i utfall och prognos är:

	Utfall 201708	Helårsprognos
Jämförelsestörande poster (belopp i mnkr)	14,9	24,4
Försäljning fordon	-0,3	-0,3
Utrangering inom IT	6,3	6,3
Omställningskostnader på grund av omorganisation	5,0	6,1
Korrigerig reanetto 2013, Hammarskog	3,9	3,9
Försäljning Balingsta skola	0,0	1,6
Utrangering inom Ulleråker	0,0	5,1
Utrangering - särskilda bostäder	0,1	0,1
Markarbete, flytt av ledningar mm - stadshus 2020	4,1	5,8
Förgäveskostnader projektering bandy	3,1	3,1
Försäljning bostäder	-7,3	-7,3

När resultatet exkluderas från jämförelsestörande poster uppgår resultatet till 53,6 miljoner kronor, varav 61,8 miljoner kronor återfinns inom KS-kommunledning (KLK) och -8,1 miljoner kronor återfinns inom KS-stadsbyggnad (SBF).

Belopp i miljoner kronor	UTFALL			KF-budget nettokostnad	HELÅRSPROGNOS		
	201708	exkl jmfstörande	201608		Netto- kostnad	Resultat	exkl jmfstörande
Kommunstyrelsen - totalt alla verksamheter	38,7	53,6	48,0	355,7	355,5	0,2	24,5
- KLK	51,8	61,8	28,3	277,0	259,5	17,5	28,5
- SBF	-13,1	-8,1	19,7	78,7	96,1	-17,3	-4,0

När prognosen exkluderas från jämförelsestörande poster uppgår det prognostiserade resultatet till 24,5 miljoner kronor, varav 28,5 miljoner kronor avser verksamheter inom KLK och -4,0 miljoner kronor avser verksamheter inom SBF.

Resultat och prognos - KLK

KLKs verksamheter har ett resultat på 61,8 miljoner kronor, exklusive jämförelsestörande poster på 9,9 miljoner kronor. Resultatet är 43,2 miljoner kronor bättre än budgeterat i perioden.

Inom stab gemensam service har resultatet förbättrats men är 6,0 miljoner kronor sämre än budgeterat per augusti. Avtal har skrivits om med befintliga kunder och nya kunder har tillkommit. Samtidigt överstiger kostnaderna intäkterna. Det förklaras av vikariekostnader vid sjukdom, att kostnader för ekologiska livsmedel är högre än budgeterat och att leasinghanteringen av fordon är dyrare än budgeterat där finansieringsmodellen ses över.

Övriga verksamheter inom kommunledning har 49,2 miljoner kronor lägre nettokostnader i perioden. Det förklaras bland annat av kvarvarande medel för KS/KLK-förfogande, sociala investeringar, lägre kostnader inom IT för serviceavtal till följd av ny lagringsmiljö samt att konsultkostnader har överskattats i budget. Ytterligare förklaras de lägre nettokostnaderna av att rekryteringar har den största effekten sista tertialet vilket också påverkar periodens verksamhetskostnader. Inom den politiska verksamheten är kostnaderna lägre än budgeterat för arvoden, revision och politiska sekreterare.

Prognosen för verksamheten inom KLK visar ett resultat på 28,5 miljoner kronor exklusive jämförelsestörande poster på 11,0 miljoner kronor.

Resultatet för stab gemensam service prognostiseras till -6,7 miljoner kronor vilket innebär att resultatkravet på 1,2 miljoner kronor som ålagts verksamheten inte uppnås. Prognosen per augusti för gemensam service visar dock en förbättring i jämförelse med prognos per mars och förklaras av de åtgärder som satts in för att vända resultatet. Åtgärder som satts in är avtalsöversyn inom måltid och städ där ersättningen per måltid räknats om och nya kunder går in med pris som täcker kostnaderna. Ytterligare åtgärd är att avtal har slutits med gatu- och samhällsmiljönämnden om felanmälan offentlig miljö, övriga kunders avtal är under översyn men får tidigast effekt under 2018.

Övriga verksamheter inom KLK förväntas ha ett resultat på 35,0 miljoner kronor och merparten förklaras som i bokslut per augusti. I och med att rekryteringar är på plats har det i prognosen beaktats kostnader för aktiviteter under sista tertialet men inte i den omfattning som budgeterats. Bland annat kommer kostnaderna att vara lägre inom säkerhet- och beredskap för att från 2018 få full effekt, arbetet med kontaktcenter har försenats och projekt inom HR bedöms ha lägre kostnader.

Resultat och prognos - SBF

SBFs verksamheter inom kommunstyrelsen har ett resultat på -13,1 miljoner kronor, exklusive jämförelsestörande poster på -8,1 miljoner kronor. Resultatet avviker negativt med 17,3 miljoner kronor från budget för perioden.

För helåret pekar detta mot ett resultat inklusive kommunbidrag på -17,3 miljoner kronor. Avvikelse finns främst inom fastighetsverksamheten där nettokostnaden är 24,1 miljoner

kronor högre än budgeterat för perioden. Nettokostnaden belastas av omkring tre miljoner i felaktigt periodiserade hyror och icke vidarefakturerade projektkostnader. Resultat för fastighetsverksamheten uppgår till -19,9 miljoner kronor per augusti och prognosen pekar mot ett resultat på -16,9 miljoner kronor. En stor del av resultatavvikelsen förklaras av kostnader av engångskaraktär. I detta finns utranterings- och omställningskostnader och förgäveskostnader för projektering av bandyhall. Prognos exklusive jämförelsestörande engångsposter, uppgår till -8,3 miljoner kronor. Vidare finns avvikelse mot budget vad gäller övriga fastighetskostnader för underhåll och förbrukning. Detta innebär att det resultatkrav på 5,9 miljoner kronor som ålagts verksamheten, utifrån effektiviseringskrav i samband med omorganisationen mm, inte kommer att nås. En del av resultatkravet kommer att realiseras av skolfastigheter som också berörs av omorganisationen vilket uppgår till 1,3 miljoner kronor.

Ett antal åtgärder har vidtagits för att förbättra resultatet inom fastighetsverksamheten. Från första juni har en ny organisation verkställts som förväntas ge bättre förutsättningar för att nå synergier och effektiviseringar utifrån samgåendet mellan egen regi och systemledning, vilket dock ännu är för tidigt för att visa effekt av. På kort sikt gäller främst säkerställande av att rutiner för intern debitering och vidarefakturering fungerar enligt avtal och genomgång av att hyressättningarna är korrekta. Vidare pågår genomlysning av verksamhetens ekonomiska flöden med konsultstöd, vilket kommer att ge underlag för ytterligare åtgärder och prioriteringar. Möjlighet till ytterligare resultatförbättring finns med anledning av uppgörelsen med fastighetsägaren för lokaler på Kungsängsvägen. Det kan i viss mån balansera de jämförelsestörande kostnadsposterna inom fastighetsverksamheten.

Mark- och exploateringsverksamheten och strategisk planering har 6,8 miljoner kronor lägre nettokostnader än budgeterat för perioden. Jordbruks- och skogsförvaltningen visar högre nettokostnader på grund av överskattning av arrendeintäkter i budget samt kostnader för sommarens skogsbrand i Lunsen. Kostnaden för skogsbranden uppgår per augusti till en miljon kronor. Fastighetsförvaltningen inom Ulleråker har lägre nettokostnader än budgeterat i perioden men utranteringar som genomförs under hösten innebär att en prognos i nivå med budget förväntas. Inom strategisk och översiktlig planering är nettokostnaderna lägre än budgeterat per augusti och överskott förväntas vid årets slut, trots att stora utredningar t ex avseende vatten kommer att genomföras under hösten.

Jämfört med föregående prognos har resultatet förbättrats främst genom beslut om ombudgetering och därtill kopplat tillskott av kommunbidrag främst för Ulleråker, men även för andra verksamheter som kompensation för ökade fördelade gemensamma kostnader. Om man bortser från denna förändring, pekar resultatet i augustiprognosen mot ett resultat som är omkring tre miljoner kronor bättre än marsprognosen. Vad gäller exploateringsverksamheten i övrigt ingår inga effekter av pågående genomlysningsarbete i resultatet per augusti. Effekterna av genomlysningsarbetet kommenteras under rubriken Exploatering.

Politisk verksamhet

Belopp i miljoner kronor	UTFALL		KF-budget nettokostnad	HELÅRSPROGNOS	
	201708	201608		Netto- kostnad	Resultat
Politisk verksamhet	5,9	5,1	61,7	56,7	5,0
- KLK	6,0	5,1	61,7	56,7	5,0
- SBF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Resultatet per augusti för politisk verksamhet uppgår till 5,9 miljoner kronor och för året prognostiseras resultatet till 5,0 miljoner kronor. De största posterna som förklarar resultat och prognos är lägre kostnader för sammanträdesarvoden, revision, administrationskostnader, lönekostnader för politiska sekreterare och för årets medaljmiddag. Av prognosen utgör 1,4 miljoner kronor det prognostiserade resultatet för de politiska sekreterarna som kan föras inom mandatperioden för att användas under valåret 2018.

Infrastruktur, stadsutveckling, skydd m.m.

Belopp i miljoner kronor	UTFALL			KF-budget nettokostnad	HELÅRSPROGNOS		
	201708	exkl jmfstörande	201608		Netto- kostnad	Resultat	exkl jmfstörande
Infrastruktur, skydd m.m.	10,0	10,0	21,8	145,8	153,0	-7,1	-2,1
- KLK	13,9	13,9	4,0	88,2	79,9	8,3	8,3
- SBF	-3,9	-3,9	17,8	57,6	73,1	-15,4	-10,4

Verksamhetsområdet infrastruktur, stadsutveckling, skydd m.m., har ett resultat i perioden som uppgår till 10,0 miljoner kronor. Av det återfinns 13,9 miljoner kronor inom KLKs verksamheter och -3,9 miljoner kronor inom SBFs verksamheter.

Inom KLK är kostnaderna lägre för näringslivsfrämjande åtgärder, hållbarhet och beredskap vilket ger ett resultat på 13,9 miljoner kronor i perioden. Det förklaras av att budgeterade rekryteringar får störst effekt under sista tertialet vilket också påverkar periodens verksamhetskostnader. Prognosen på 8,3 miljoner kronor innebär en kostnadsökning under sista tertialet och förklaras av att aktiviteter kommer att ske inom både hållbarhet och beredskap i och med att rekryteringar finns på plats.

Resultatet inom SBF uppgår till -3,9 miljoner kronor per augusti. Helårsprognosen uppgår till -15,4 miljoner kronor, exklusive jämförelsestörande poster (utrangering inom Ulleråker) uppgår prognosen till -10,4 miljoner kronor.

Ulleråker visar negativ avvikelse inom verksamheten (-6,5 miljoner kronor i perioden, -15 miljoner kronor i prognosen), vilket balanseras av överskott inom verksamhet 8, lokalförsörjning. Negativt resultat finns även inom markförvaltning (-3,2 miljoner i perioden, -4,7 miljoner i prognosen) på grund av överskattning av intäkter samt kostnader för skogsbranden i Lunsen. Enligt kommunstyrelsens beslut har tomt- och småhusköp upphört under året och inga avgifter har tagits ut. Bortfallet av dessa intäkter kompenseras av ej budgeterade intäkter från försäljningar.

Strategisk och översiktlig planering visar överskott (+5,3 miljoner kronor i perioden, +3,9 miljoner kronor i prognosen). Överskott beror på prioritering av projekt med annan finansiering främst Rosendal och Ulleråker, vakanser samt på sena avrop av konsulter på grund av brist på ramavtal. Kostnaderna förväntas öka under hösten i och med de stora utredningar bland annat avseende vatten och trafik som påbörjats. Vad gäller exploateringsverksamheten i övrigt ingår inga effekter av pågående genomlysningsarbete i resultatet per augusti. Effekterna av genomlysningsarbetet kommenteras under rubriken Exploatering.

Fritid och kultur

Belopp i miljoner kronor	UTFALL		KF-budget nettokostnad	HELÅRSPROGNOS	
	201708	201608		Netto- kostnad	Resultat
Fritid och kultur	-0,3	-0,6	8,9	8,7	0,2
- KLK	-0,3	-0,5	8,9	8,7	0,2
- SBF	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0

Inom fritid och kultur uppgår periodens resultat till -0,3 miljoner kronor. Det förklaras av att kostnader för bygdegårdsåtgärder på 1,4 miljoner kronor redovisas inom kulturverksamheten medan finansiering finns inom verksamhetsområde kommunledning. Samtidigt har verksamhetsområdet ett kommunbidrag vars kostnader hör till verksamhet infrastruktur, stadsutveckling, skydd m.m. I prognos uppgår resultatet till 0,2 miljoner kronor.

Vård och omsorg

Belopp i miljoner kronor	UTFALL		KF-budget nettokostnad	HELÅRSPROGNOS	
	201708	201608		Netto- kostnad	Resultat
Vård och omsorg	5,0	7,5	10,0	5,3	4,7
- KLK	5,0	7,5	10,0	5,3	4,7
- SBF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Sociala investeringar har ett resultat på 5,0 miljoner kronor. Det pågår ett projekt riktat till personer med psykisk funktionsnedsättning som bedrivs av omsorgsnämnden, kostnaderna per augusti uppgår till 1,2 miljoner kronor och årets kostnad för åtgärden är prognostiserad till 2,2 miljoner kronor. Per mars sätts en prognos om att använda ytterligare 2,0 miljoner kronor vilket ger ett prognostiserat resultat på 4,7 miljoner kronor.

Särskilt riktade insatser

Belopp i miljoner kronor	UTFALL		KF-budget nettokostnad	HELÅRSPROGNOS	
	201708	201608		Netto- kostnad	Resultat
Särskilt riktade insatser	-0,5	0,9	0,0	0,8	-0,8
- KLK	-0,5	0,9	0,0	0,8	-0,8
- SBF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Resultatet på -0,5 miljoner kronor inom särskilt riktade insatser avser projektet Agata. Projektets målsättning är bland annat att kvalitetssäkra verksamhetssystem för att underlätta framtida planering av insatser och resurser. Det bedrivs fram till halvåret 2018 och täcks med tre fjärdedelar av bidrag från EU. För året prognostiseras ett resultat på -0,8 miljoner kronor.

Affärsverksamhet

Belopp i miljoner kronor	UTFALL			KF-budget nettokostnad	HELÅRSPROGNOS		
	201708	exkl jmfstörande	201608		Netto- kostnad	Resultat	exkl jmfstörande
Affärsverksamhet	14,9	7,6	7,2	17,1	2,9	14,2	6,8
- KLK	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- SBF	14,9	7,6	7,2	17,1	2,9	14,2	6,8

Per augusti uppgår resultatet till 14,9 miljoner kronor, exklusive bostadsförsäljningar uppgår resultatet till 7,6 miljoner kronor. Prognosen pekar mot ett resultat på 14,2 miljoner kronor, exklusive bostadsförsäljningar 6,8 miljoner kronor.

Utredning och korrigeringsåtgärder pågår för att säkerställa korrekt verksamhetskod på samtliga fastighetsobjekt. Vissa objekt vars intäkter korrekt redovisas inom affärsverksamhet, har kostnader redovisade på verksamhetskod gemensam verksamhet (lokal försörjning).

Kommunledning och gemensamma verksamheter

Belopp i miljoner kronor	UTFALL			KF-budget nettokostnad	HELÅRSPROGNOS		
	201708	exkl jmfstörande	201608		Netto- kostnad	Resultat	exkl jmfstörande
Kommunledning och gemensamma verksamheter	3,7	25,9	6,1	112,1	128,2	-16,1	10,6
- KLK	27,8	37,7	11,3	108,2	108,2	0,0	11,0
- SBF	-24,2	-11,9	-5,3	4,0	20,0	-16,1	-0,5

Resultatet inom kommunledning och gemensam verksamhet uppgår per augusti till 3,7 miljoner kronor. I det återfinns jämförelsestörande poster på 22,2 miljoner kronor för utrangeringar, korrigeringsåtgärder, omställningskostnader, skadestånd, projektering bandy och försäljningar. När det exkluderas uppgår resultatet inom KLK till 37,7 miljoner kronor och inom SBF till -11,9 miljoner kronor.

Inom stab gemensam service har resultatet förbättrats men är 6,0 miljoner kronor sämre än budgeterat per augusti. Avtal har skrivits om med befintliga kunder och nya kunder har tillkommit. Samtidigt överstiger kostnaderna intäkterna. Det förklaras av vikariekostnader vid sjukdom, att kostnader för ekologiska livsmedel är högre än budgeterat och att leasinghanteringen av fordon är dyrare än budgeterat där finansieringsmodellen ses över.

Inom övriga KLK är kostnaderna lägre och förklaras av bland annat av kvarvarande medel för KS/KLK-förfogande, lägre kostnader inom IT för serviceavtal till följd av ny lagringsmiljö samt att konsultkostnader har överskattats i budget. Ytterligare förklaras de lägre nettokostnaderna av att rekryteringar har den största effekten sista tertiet vilket också påverkar periodens verksamhetskostnader.

KLKs prognos för verksamhetsområdet visar ett resultat på 11,0 miljoner kronor exklusive jämförelsestörande poster. Resultatet för gemensam service prognostiseras till -6,7 miljoner kronor vilket innebär att resultatkravet på 1,2 miljoner kronor som ålagts verksamheten inte uppnås. Prognosen per augusti för gemensam service visar dock en förbättring i jämförelse med prognos per mars och förklaras av de åtgärder som satts in för att vända resultatet. Åtgärder som satts in är avtalsöversyn inom måltid och städ där ersättningen per måltid räknats om och nya kunder går in med pris som täcker kostnaderna. Ytterligare åtgärd är att avtal har slutits med gatu- och samhällsmiljönämnden om felanmälan offentlig miljö, övriga kunders avtal är under översyn men får tidigast effekt under 2018.

Övriga verksamheter inom KLK förväntas ha ett resultat för verksamhetsområdet på 17,6 miljoner kronor och merparten förklaras som i bokslut per augusti. I och med att rekryteringar är på plats har det i prognosen beaktats kostnader för aktiviteter under sista tertiet men inte i den omfattning som budgeterats. Bland annat kommer kostnaderna att vara lägre inom säkerhet för att från 2018 få full effekt, arbetet med kontaktcenter har försenats och projekt inom HR bedöms ha lägre kostnader.

Inom SBF uppgår resultatet per augusti till -11,9 miljoner kronor exklusive jämförelsestörande poster. I prognosen beräknas resultatet till -16,1 miljoner kronor inklusive och -0,5 miljoner kronor exklusive jämförelsestörande poster.

Fastighetsverksamheten inom Ulleråker visar överskott inom verksamheten som balanseras av underskott inom verksamhet 2, infrastruktur.

Övrig fastighetsverksamhet visar underskott, merparten dock jämförelsestörande poster såsom utrangering och kostnader kopplade till omställningen av stadshuset. Även viss del som balanseras av överskott inom affärsverksamheten.

Lönekostnadsutveckling

LÖNEKOSTNADSUTVECKLING Belopp i tusen kronor	Utfall fg.år ¹	Helårsprognos	Diff %	Diff tkr	Varav effekt av löneavtal		Varav återstående del (volymmer mm)	
					%	tkr	%	tkr
Lönekostnad (konto 50-51)	280 268	481 484	72%	201 216	2%	5 000	70%	196 216

1. Enligt 2016 års organisation

Lönekostnaderna mellan åren förklaras till största del av att kommunstyrelsen från årsskiftet har utökats med stab gemensam service och att stabsresurser flyttats in i befintliga staber.

Investeringar

Kommunstyrelsens investeringsmedel för 2017 uppgår till 239,7 miljoner kronor varav 90,7 miljoner kronor avser investeringsmedel som överförts från 2016 och 3,0 miljoner kronor som tillkommit från kommunfullmäktige. Per mars har 50,0 miljoner kronor använts varav 18,3 miljoner inom KLK och 31,7 miljoner kronor inom SBF.

Investeringsmedel (mnkr)	Utfall 201708	Från M&B 2017	Budget-revideringar	Total budget 2017	Prognos per mars 2017	Prognos per augusti 2017
Kommunstyrelsen	173,1	146,0	93,7	239,7	220,0	391,1
<i>varav:</i>						
KLK - nettoinvesteringar	11,8	58,0	79,0	137,0	117,2	76,9
Vindkraft	0,7	0,0	44,9	44,9	44,9	44,9
E - förvaltning	0,4	0,0	13,4	13,4	3,3	1,0
IT - investeringar	16,0	58,0	17,8	75,8	66,0	28,0
IT - utrangeringar	-6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gemensam service	1,2	0,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Inventarier KLK	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SBF - nettoinvesteringar	161,4	88,0	14,7	102,7	102,8	314,2
Markförvärv	10,6	40,0	0,0	40,0	37,0	10,3
Bostad	0,1	20,0	0,0	20,0	4,5	5,0
Förvärv övriga verksamhetsfastigheter	0,0	10,0	0,0	10,0	0,0	0,0
Ombyggnation i fastigheter	19,8	0,0	14,7	14,7	34,7	41,5
Underhåll inkl energiätgärder	0,0	15,0	0,0	15,0	23,5	23,9
Stadshus 2020	1,3	3,0	0,0	3,0	3,0	3,0
Exploatering	133,5	0,0	0,0	0,0	0,1	230,5
Korrigerig reanetto, Hammarskog	-3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

KLKs investeringsutgifter i perioden avser till största del IT-investeringar och inköp av fordon. För året beräknas KLKs investeringsutgifter att uppgå till 76,9 miljoner kronor. De största posterna är projekt inom IT och det planerade förvärvet av vindkraftverk.

Inom SBF förväntas investeringar i verksamhetsfastigheter och underhållsinvesteringar bli högre än budgeterat. Bland annat har lokaler i Stationsgatan och Klostersgatan anpassats för att rymma fler arbetsplatser, Kronparken och Samariterhemmet anpassats för bostäder till nyanlända och Vingmuttern inom Ulleråkersområdet har fått nytt tak för att kunna användas som förskola.

Inga ytterligare investeringar i markförvärv, och få investeringar i bostadsrätter är för närvarande aktuella, prognosen kan dock ändras om möjlighet till strategiska förvärv kommer.

Årets investeringar i anläggningar inom exploateringsverksamheten beräknas uppgå till omkring 230 miljoner kronor. Under året genomförs stora rättningar bakåt i tiden för att särskilja anläggningsinvesteringarna i projekten vilket påverkar investeringsvolymen. Dessa korrigeringar ingår inte i tabellen ovan.

Exploatering

Inom exploateringsverksamheten finns omkring 150 exploateringsprojekt i olika stadier av genomförande. De största ekonomiska flödena 2017 finns i de stora stadsutvecklingsprojekten Östra salabacke, Rosendal, Östra Fyrislund och Fullerö. Inom Östra

Salabacke och Rosendal pågår parallellt inflyttning, anläggning allmän plats och markförsäljning samt planering för kommande etapper, inom Rosendal även planering för skola och multihall. Bland projekten på privat mark har utbyggnad av Skölsta största ekonomiska flöden under 2017. Inom Ulleråkersprojektet har utredningar gjorts avseende utbyggnadens påverkan på grundvattnet och förslag till åtgärder kopplat till detta tagits fram. Beslut om detaljplan förväntas för de första etapperna under hösten.

I redovisningen liksom i prognosen för året särredovisas de allmänna anläggningarna samt gator och torg. Dessa anläggningar ingår i redovisningen av investeringar under kommunstyrelsen (se ovan). I projekten finns även övriga kostnader kopplade till exploatering såsom utredningar, värderingar, kostnader kopplade till markförsäljning.

Arbetet med genomlysning av den komplexa projektportföljen fortsätter. Målsättningen för året var att per augusti skulle genomgången vara avslutad. Genomgången är dock tidsödande och bedömningen är nu att den över tid ackumulerade ansamlingen av oavslutade projekt, kommer att hanteras och de mest väsentliga delarna kommer att avslutas 2017. De projekt som prioriteras i utredningen är de som bedöms vara nära färdigställande och som har betydande ekonomisk omfattning. Arbetet med identifiering av och avslut av färdigställda etapper i pågående projekt kommer sannolikt att vara helt slutfört under 2018.

En översyn av avtalen för att säkerställa finansieringen av allmän plats har genomförts. I kommande markförsäljningsavtal kan nu tydligt utläsas vilka intäkter som avser markförsäljning och ska redovisas mot årets resultat respektive ersättning för kommunens anläggande av allmänna anläggningar som ska periodiseras mot kommande avskrivningar. Den redovisningsmodell som tidigare tillämpats innebär att intäkter för projekten fördes mot balansräkningen tillsammans med projektens samtliga utgifter, vid projektavslut fördes projektens nettoresultat mot resultaträkningen.

De förändrade principerna samt stängningen av äldre projekt kan komma att ge stora och positiva engångseffekter på kommunens resultat- och balansräkning, men beloppsnivåerna är ännu mycket osäkra och lyfts inte in i prognosen med hänvisning till försiktighetsprincipen. Effekterna kommer att redovisas i bokslut 2017 med tillsammans med analys inför kommande år.

2. Status för kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag

Kommunstyrelsens verksamhetsplan är treårig och visar hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2017–2019. I verksamhetsplanen finns kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag samt nämndmål och åtgärder som kommunstyrelsen har valt att lägga till.

Bedömning av status per mål och uppdrag

I verksamhetsuppföljningen bedömer kommunstyrelsen i vilken mån den bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges uppdrag och kommunstyrelsens egna mål. Denna bedömning baseras på uppföljningen av kommunstyrelsens åtgärder. Bedömningen avseende måluppfyllnad baseras på den del av måluppfyllnaden som kommunstyrelsen kan råda över.

Status för inriktningsmålen redovisas utifrån en kommungemensam modell. För varje mål anges om:

- Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.
- Nämnden kommer att kunna bidra till måluppfyllelse, men behöver göra mer eller annorlunda jämfört med plan.
- Nämnden kommer inte att kunna bidra till måluppfyllelse.
- Nämnden avstår från att bidra till måluppfyllelse.

I tabellerna för respektive inriktningsmål tydliggörs bedömningen av måluppfyllelse för uppdragen enligt färgmarkering:

Blått	Uppdraget är genomfört
Grönt	Arbetet med uppdraget går enligt plan
Gult	Arbetet med uppdraget är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
Rött	Uppdraget genomförs ej

Bedömningen av kommunstyrelsens egna mål görs – där det är möjligt – även med stöd av indikatorer.

Teckenförklaring för beskrivning av trend	
↗	Ökar
→	Stabil
↘	Minskar
~	Växlande
-	Underlag för att bedöma trend saknas

Årtalet som återfinns i tabellerna i samband med färgmarkeringen är en bedömning om när uppdraget beräknas vara genomfört. Utöver inriktningsmål och uppdrag i gällande Mål och budget rapporteras i denna uppföljning även statusen för kvarvarande uppdrag från tidigare år samt tillkommande uppdrag som lämnats av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen under

perioden januari-april. Det ingår även en uppföljning av hur kommunstyrelsen bidrar till att genomföra olika program och handlingsplaner.

Inriktningsmål 1: Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Kommentar: Den nya mål och budgetprocessen säkerställer ett systematiskt arbete med att möta framtidens utmaningar inom hela Uppsala kommun. En investeringsplan fram till 2027 och en modell för att beräkna konsekvenser för Uppsala kommun har tagits fram för att säkerställa en hållbar finansiering och soliditet över tid. En ny ekonomimodell är till största del implementerad som ger en transparent och tydlig uppföljning och därmed möjliggör en mer effektiv styrning av resurser. Lokalförsörjningsprocessen ses över i syfte att minska kommunens totala kostnader och säkra ändamålsenliga lokaler. En översyn av modellerna för hur exploateringsavgifterna tas ut pågår och ett förslag på ny riktlinje för extern finansiering håller på att tas fram. Fyra större projekt har under året beviljats externa medel om sammanlagt 21 miljoner kronor. Förvaltningarna erbjuder stöd för jämställdhetsbudgetering och bevakning av investeringar över 50 miljoner kronor är implementerad. Under året har nio jämställdhetsanalyser genomförts varav tre är färdigställda.

Uppdrag	Status
<p>Aktivt och strategiskt söka extern finansiering</p> <p>Förslag till ny riktlinje för extern finansiering kommer att underställas kommunstyrelsen för beslut i början av 2018. Under 2017 har kommunen arbetat aktivt med extern finansiering och hittills har fyra större projekt beviljats medel om sammanlagt 21 miljoner kronor. Under hösten kommer ytterligare tre stora projektansökningar att lämnas in för bedömning. En succesiv övergång till rörliga exploateringsavgifter kommer att införas under 2017-2018 för att få full kostnadstäckning för kommunens åtagande. Möjligheten att använda gatukostnader som finansieringsmetod kommer att analyseras i utredningen kring övertagande av ansvar från vägföreningar som startar hösten 2017.</p>	2017
<p>Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analysera framåtgärder i syfte att minska ojämställdhet</p> <p>Under 2017 har arbetet med jämställdhetsanalyser tagit fart samtidigt som det skapats förutsättningar för att utveckla och stärka kommunens långsiktiga arbete med jämställdhetsanalyser. Flera utbildningsinsatser har anordnats med ett brett deltagande från kommunens nämnder. Nio jämställdhetsanalyser har genomförts varav tre är färdigställda. Inom kommunstyrelsens verksamhetsområde har trygghet för förtroendevalda analyserats och utgör underlag för fortsatt arbete. En modell för jämställdhetspris är framtagen och underställs kommunstyrelsen för beslut i september. Uppsala kommun deltar i Sveriges kommuner och landstings modellkommunprojekt med fokus på utvecklingen av styrningsfrågor i jämställdhetsarbetet. Nästa år kommer Uppsala att vara modellkommun åt andra kommuner.</p>	2019
<p>Genomföra jämställdhetsanalyser i samband med kommande investeringar</p> <p>Controllers har fått utbildning och en ansvarig är utsedd inom ekonomistaben för att stödja förvaltningarna i jämställdhetsbudgetering. Bevakning av investeringar över 50 mnkr implementerad. I samband med sådana investeringar genomförs jämställdhetsanalyser. Under perioden har inga sådana investeringar genomförts.</p>	2018
<p>Ta fram en långsiktig investeringsplan</p> <p>En långsiktig investeringsplan fram till 2027 har tagits fram med utgångspunkt från översiktsplanen. Investeringsprocessen är integrerad i mål och budgetprocessen på ett tydligare sätt vilket skapar förutsättningar för bedömning av helhet och prioriteringar inom kommunkoncernen. En modell för att beräkna konsekvenser för Uppsala kommun är framtagen. I prioriteringsarbete för stadsbyggnadsprojekt vägs kommande investeringsbehov in i den samlade bedömningen. En utvärdering av olika alternativ för en grön finansiering har påbörjats med målsättning att under 2018 göra en grön upplåning.</p>	2019
<p>Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar</p> <p>En kartläggning av befintliga lokalförsörjningsplaner, andra styrdokument samt arbetssätt pågår. Kartläggningen utgör underlag för beslut om vilka fortsatta aktiviteter som behöver göras. Syftet är att tydliggöra gränssnitt mellan nämnderna och stärka samordningen vilket ska skapa förutsättningar för ett effektivt nyttjande av lokaler. Kartläggning av möjligheter för föreningslivet att i större utsträckning nyttja lokaler som står tomma kvällstid är genomförd.</p>	2018

Nämndmål	Status
<p>Uppsala kommun ska ha en hållbar ekonomi med utrymme för både kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar i den växande kommunen</p> <p>Den nya mål och budgetprocessen säkerställer ett systematiskt arbete med att möta framtidens utmaningar på alla nivåer i Uppsala kommun. Årligen görs kostnads- och kvalitetsjämförelser med andra kommuner för att identifiera behov av åtgärder. En ny investeringsprocess har införts som ger kontroll över vilken finansiering och soliditet som är hållbar för Uppsala kommun. Lokalförsörjningsprocessen ses över i syfte att minska kommunens totala kostnader och säkra ändamålsenliga lokaler. En ny ekonomimodell är till största del implementerad som möjliggör en enklare, tydligare och mer transparent uppföljning. Det möjliggör i sin tur att verksamheterna kan styra resurser på ett effektivare sätt. Ett kommungemensamt system för styrning och ledning är implementerat för att kvalitetssäkra planering och uppföljning.</p>	2018

Indikatorer				
Uppsala kommun ska ha en hållbar ekonomi med utrymme för både kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar i den växande kommunen				
Indikatorer	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
1. Soliditet inklusive pensionsåtaganden för kommunkoncernen	12	20	17	↘
2. Kapitalkostnadsandel (procent)	8,3	-	8,0	→
3. Skulder totalt för kommunkoncernen (tkr per invånare)	87	95	<80	↗

1.1.1. Källa: Kolada (N03034). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år.

1.1.2. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde saknas.

1.1.3. Källa: Kolada (N03050). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner.

Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i

Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Kommentar: En digital portal med bilder, filmer och framgångssagor för platsen Uppsala som är fritt att bruka för platsens aktörer har lanserats och en översyn av Uppsala kommuns evenemang pågår. Barnperspektivet har genomgående integrerats i arbetet med Stadsodlingsåret och Linnéjubileet. Flera projekt genomförs och planeras för att främja innovationer och underlätta för företag att erbjuda klimatsmart konsumtion. I större exploateringsprojekt efterfrågas nya tekniska och innovativa lösningar genom markanvisningstävlingarna. En lokalförsörjningsplan för pedagogiska lokaler, kultur och fritid är under framtagande och de anläggningar som står öppna för allmänheten är utmärkta på karta. En första analys över trender gällande skadegörelse, nedskräpning och våldsbrott i Uppsala beräknas bli klar under hösten. Förslag till reviderad säkerhetspolicy och krisledningsplan är framtagna och lyfts för beslut 2017-2018. En lägesbild över situationen gällande våldsbejakande extremism i Uppsala kommun tas regelbundet fram.

Uppdrag	Status
<p>Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer</p> <p>En översyn över hur kommunledningskontoret ska arbeta med innovationer är inledd i augusti 2017. Projekt som redan har startat löper parallellt med översynen. Investerare inom exempelvis smarta energilösningar introduceras för fastighetsutvecklare. En förstudie för ett eventuellt projekt "Klimathjälpen" som ska underlätta för företag att erbjuda klimatsmart konsumtion genomförs. En förnyad ansökan till Vinnova har lämnats in för att fortsätta det externa samarbetet för miljö- och klimatdriven företagsutveckling inom livsmedelskedjan. Flera projekt inom Green-IoT (internet of things) pågår där innovativa lösningar utvecklas tillsammans med näringslivet. Geodata fortsätter att tillgängliggöras externt. I större exploateringsprojekt efterfrågas nya tekniska och innovativa lösningar genom inbjudan till markanvisningstävlingarna och en utvärderingsmodell håller på att tas fram.</p>	2018
<p>Implementera varumärkesplattformen för platsvarumärket Uppsala</p> <p>En bred samverkansgrupp med platsens aktörer har haft löpande möten under året med fokus på två stora initiativ. Dels verktygslådan (merupsala.se) som är en digital portal med bilder, filmer och framgångssagor för platsen Uppsala fritt att bruka för platsens aktörer. Dels Almedalen som under 2017 för första gången genomfördes med en gemensam arena. Ett program är sjösatt för kartläggning och marknadsföring mot utvalda nationella samt internationella företag och investerare med budskap som förmedlar fördelarna med att bedriva verksamhet i Sverige. Internationaliseringen främjas bland annat genom stöd till organisationen IN Uppsala för utvandrare bosatta här, värdskap för ett forummöte inom Eurocities knowledge society oktober 2017 samt eventet att driva bolag the Silicon Valley way.</p>	2017
<p>Ta fram en gemensam strategi för utveckling av kulturmiljöarbetet. (KS, KTN, GSN och PBN)</p> <p>Uppdraget planeras i samarbete mellan stadbyggnadsförvaltningen och kulturförvaltningen. Genomförandet inväntar rekrytering av ny stadsantikvarie under 2017. Ulleråkersprojektet blir ett pilotprojekt i arbetet med att ta fram en strategi för att tidigt identifiera kulturmiljön som värdeskapare i exploateringsprojekt med start under 2018.</p>	2019
<p>Förbereda kommunens åtagande avseende världsarvsansökan inom the Rise of systematic biology för Linnés vetenskapliga gärning, exempelvis genom att inrätta naturreservatet Årike Fyris</p> <p>Detta är ett långsiktigt arbete som leds av Länsstyrelsen och som har en osäker tidplan. Detsamma gäller utredningen av möjligheterna att inrätta naturreservatet Årike Fyris. Insatser för att öka kunskapen om och bredda kvalitéer i kulturmiljöer inväntar rekrytering av ny stadsantikvarie under 2017.</p>	2019
<p>Uppmärksamma och samordna Stadsodlingsåret samt Linnéjubileet ur ett barnperspektiv i biblioteks- och fritidsverksamheter. (GSN, KTN och KS)</p> <p>Kommunstyrelsen har en stödjande roll och barnperspektivet har genomgående integrerats i planeringen av arbetet. Stadsodlingsåret invigdes med Linnés trädgårdsfest 20 maj och pågår till skördefesten 23 september. Under tiden har aktiviteter, planteringar, installationer och event skett runt omkring i stan. Uppsala kommuns planteringar i centrum är åtbära för människor, bin och fjärilar. Fritidsverksamheter har genomfört aktiviteter för att uppmuntra och lära barn och ungdomar om odling och på biblioteken finns lästips, förutlåning, och arrangeras föredrag och aktiviteter för alla åldrar.</p>	2017
<p>Utveckla hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter. (KTN, KS och USAB)</p> <p>Företagare inom besöksnäringen främjas genom anökningar om projektmedel, bidrag till företagsfrämjande organisationer samt samverkan med Uppsala Citysamverkan. Bland annat pågår arbete kring Hammarskog och Ulva kvarn. En översyn av Uppsala kommuns evenemang genomförs i samverkan med Destinationsbolaget och Region Uppsala. Ansökan om projektmedel för ett projekt inom natur- och kulturturism med fokus på lokal mat har skickats till Jordbruksverket och är under handläggning. Inom Uppsala klimatprotokoll pågår ett projekt för energirådgivning.</p>	2018
<p>Utveckla arbetet med synsätt gällande nedskräpning och förstörelse och i samverkan med andra aktörer verka för att upprätthålla en trygg, vacker och säker kommun</p> <p>Uppdraget syftar till att skapa en gemensam bild över trender gällande skadegörelse, nedskräpning, våldsbrott samt brand inom kommunens geografiska yta. En första analys beräknas finnas tillgänglig under senare delen av 2017. Utvecklat arbete med förändrat synsätt påbörjas 2018.</p>	2019
<p>Genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya områden. (KTN, KS, PBN och de kommunala fastighetsbolagen)</p> <p>En lokalförslagsplan för pedagogiska lokaler, kultur och fritid är under framtagande. De verksamhetslokaler och anläggningar som står öppna för allmänheten finns utmärkta på karta. En dialog förs kring lokalförslagsplan för omsorgsnämnden och äldrenämnden. Den bostadssociala reserven har kartlagts. Kontakt är tagen med Uppsalahem i syfte att se om det finns lokaler som kan samnyttjas. Arbete med lokalinventeringar samt upprättande av funktionsprogram för kulturnämndens lokaler är påbörjat. I de större stadsutvecklingsprojekten främjas variation och mångfunktionella stadsmiljöer i samband med markanvisningar.</p>	2019

Nämndmål	Status
<p>Invånare och besökare ges möjlighet till en nära, trygg och inspirerande miljö</p> <p>Förslag till reviderad säkerhetspolicy samt reviderad krisledningsplan är framtagna och har beretts gemensamt med utvalda nämnder och bolag. Förslag till reviderad krisledningsplan underställs kommunfullmäktige för beslut i november 2017. Förslag till reviderad policy lyfts fram under 2018. Införandet av IT-lösningar som stärker säkerheten och möjliggör effektiv krisledning avvaktar arbetet med revidering av krisledningsplan. Lägesbild över situationen gällande våldsbejakande extremism i Uppsala kommun tas regelbundet fram på olika nivåer och utifrån denna har aktuella samverkansgrupper identifierats.</p>	2018

Indikatorer
<p>Kommunstyrelsens mål 2.1</p> <p>Invånare och besökare ges möjlighet till en nära, trygg och inspirerande miljö</p>
<p>Följs upp genom en sammanvägd bedömning av åtgärderna.</p>

Inriktningsmål 3: Uppsala stad och landsbygd ska växa smart och hållbart

Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Kommentar: En handlingsplan för de långsiktiga kommungeografiska klimatmålen och ett program för klimatanpassning tas fram. Inom klimatprotokollet har en fokusgrupp bildats för byggmaterial med lägre klimatpåverkan. Energiprogram med utvecklingsplan för energidistribution presenteras våren 2018. Förslag till strategi för markförvärv är under bearbetning. Ett direktiv för trafikstrategi har beslutats och ett projekt för att utveckla servicepunkter på landsbygden har beviljats medel. Befintliga och blivande stadsbyggnadsprojekt har under året värderats enligt framtagen prioriteringsmodell och verktyget för sociala konsekvensanalyser implementeras. Förslag till strategi för markförvärv med tidplan är under bearbetning. Samverkan sker med en rad nyckelaktörer för att driva på en stärkt lokal och ekologisk livsmedelsproduktion. Etapp två i riskbedömning och strategi för Uppsalaåsen som vattenreservoar pågår. Deltagande i Almedalen med fokus på fyrspar. Under 2017 byts cirka 240 av kommunens fordon ut till fossilbränslefria alternativ och städverksamheten genomför tester för att minimera kemikalieförbrukningen. Flera åtgärder i handlingsplanen mot våldsbejakande extremism är färdiga och en områdesundersökning för att kartlägga otrygga platser planeras.

Uppdrag	Status
<p>Fortsätt utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling</p> <p>Befintliga och blivande stadsbyggnadsprojekt har under året värderats enligt framtagen prioriteringsmodell. Verktyget för sociala konsekvensanalyser håller på att implementeras och vidareutvecklas. Rutiner och checklistor ses över för att säkerställa tillgängligheten och användbarheten av nyproducerade bostäder. Ett direktiv för trafikstrategi har beslutats av kommunstyrelsen. Utveckling av ekosystemtjänster för att förbättra luftkvalitet pågår bland annat i Ulleråker. Införande av en ny plattform för geografisk information fortgår enligt plan. Samverkan för landsbygdsutveckling ur ett näringslivsperspektiv är inledd med näringsliv och Almi och ett flertal ansökningar om projektmedel har gjorts. Ett projekt för att utveckla servicepunkter på landsbygden har beviljats medel. Kommunen lyfter landsbygdsfrågorna kontinuerligt med Trafikverket och arbetar aktivt för fler cykelvägar och pendlarparkeringar.</p>	2017

Uppdrag	Status
<p>Utveckla strategin för markförvärv. (KS, PBN och bolag) Förslag till strategi för markförvärv med tidplan är under bearbetning och en prissättningsmodell kommer att tas fram. Samverkan med olika aktörer såsom Uppsala Citysamverkan, Handelskammaren, Svenskt Näringsliv, Företagarna och enskilda fastighetsägare vidareutvecklas. I samband med utvecklandet av Främre Boländerna har en 3D-modell tagits fram där fastighetsägare får möjlighet att lägga in sina projekt. Inom Ulleråker och Rosendal har ett samarbete med fastighetsutvecklarna startats för att främja handel och verksamheter. Ett nytt förfarande vid markförsäljning testas i Östra Fyrislund och ska utvärderas inför kommande markområdesförsäljning. En webbapplikation kommer att utvecklas för att exponera karvarande mark 2018. Under hösten genomförs en efterfråge- och utbudsanalys på 2030-horisonten.</p>	2018
<p>Stärk arbetet med stadsutveckling för att förebygga och förhindra social oro. Flera åtgärder i handlingsplanen mot våldsbejakande extremism är färdiga. Här behövs ett fortsatt arbete kring samarbete med offentlig och ideell sektor samt religiösa samfund. En ny metod för medborgardialog inför medborgarlöfte tillsammans med polisen kommer att testas i september. Markanvisningar görs med olika projektstorlekar och upplåtelseformer och ett arbete kring "socialt blandat boende" är påbörjat. Diskussioner pågår för att formalisera samarbetet med fastighetsägare i Gottsunda/Valsätra. En områdesundersökning kommer att göras under hösten för att kartlägga otrygga platser. En kartläggning över skillnader i levnadsvillkor och hälsa är gjord som underlag i arbete kring inkluderande fysiska miljöer. Inkluderingsarbetet omfattar även projekt i flera parker och implementering av ett verktyg för social konsekvensanalys inom stadsbyggnad.</p>	2019
<p>Ta fram en lokalförsojningsplan för räddningstjänsten. (KS och RÅN) En lokalförsojningsplan för räddningstjänsten är under framtagande. GIS-underlag för uttryckningstider är framtaget. Räddningsnämnden är kommungränsöverstigande och inkluderar även Tierps och Östhammars kommuner. Beroende på hur kontakt med olika involverade parter utvecklar sig kan uppdraget komma att bli förskjutet i tid.</p>	2017
<p>Öka återvinningen och en säker återanvändning. Arbetet för att öka återanvändning, återvinning och avfallshantering som genererar innovationer påbörjas 2018. Under 2017 har krav inkluderats i markanvisningsprocessen för bland annat Östra Salabacke och Rosendal på tillhandahållande av ytor för funktioner i strategiska lägen i syfte att stödja beteendeförändring.</p>	2019
<p>Öka andelen förnybar energi och fördubbla förbättringstakten vad gäller energieffektivitet Framtagandet av energiprogram ligger något efter tidplan. En utvecklingsplan för energidistribution presenteras tillsammans med programmet våren 2018. En workshop är genomförd för att utveckla en fördjupad forsknings- och utvecklingssamverkan kring framtidens samhällstekniska system. Projektet för energirådgivning övergår under hösten i ordinarie verksamhet inom arbetsmarknadsförvaltningen. Direktiv för genomförande av en lokaliseringsstudie för ett nytt reningsverk i Uppsala är framtaget. Arbetet med att förbereda ett breddinförande av gröna hyresavtal är försenat men kommer att prioriteras under hösten. Energikartläggningen är klar och rapporten till Energimyndigheten inskickad.</p>	2019
<p>Vid upphandling av den särskilda kollektivtrafiken ska krav ställas på att fordonen använder de fossilfria drivmedel som bäst uppfyller gällande hållbarhetskriterier och som bygger på närproducerade energiresurser. (KS och GSN) Arbetet har inte startats ännu på grund av andra prioriteringar hos den berörda verksamheten.</p>	2019
<p>Ta fram en strategisk plan för att växla till närodlat råvaror och ekologisk mat i kommunens verksamhet (KTN, ÄLN, OSN, SCN, UBN och KS) Samverkan sker med en rad nyckelaktörer för att driva på en stärkt lokal och ekologisk livsmedelsproduktion och en ansökan om samverkansprojekt kring "Lokala cirkulära livsmedelskedjor" har lämnats in. Den regionala dialogen inför en handlingsplan för stärkt lokal livsmedelproduktion kommer intensifieras under hösten. Dessa processer kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet med att växla till närodlat och ekologiska råvaror i kommunens verksamheter. Parallellt har dialogmöten skett med möjliga livsmedelsleverantörer inför kommande livsmedelsupphandlingar. Handlingsplan för verksamheten att styra mot miljömålet 100 procent ekologiska livsmedel 2023 kommer under 2018 även innefatta aktiviteter för att styra mot ökad andel lokalproducerade livsmedel.</p>	2018
<p>Utred för- och nackdelar med att låta andra aktörer investera, bygga och drifva lokaler (KS, UBN, KTN, IFN, Sport- och rekreationsfastigheter, Uppsalahem, IHUS, UKFAB och Skolfastigheter) En grund som behövs för att kunna upphandla en aktör som ska bygga åt kommunen är ett funktionsprogram för skollokaler och detta håller på att tas fram via i samarbete mellan stadsbyggnadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen och beräknas vara klart under hösten 2017. Det pågår även diskussioner med olika fastighetsägare om att gå in och hyra i deras lokaler.</p>	2018

Uppdrag	Status
<p>Utveckla arbetet för att nå klimatmålen för fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050</p> <p>Huvudkomponenterna i handlingsplanen för de långsiktiga kommungeografiska klimatmålen håller på att byggas. Ett större strategiskt forskningssamarbete kallat Mistra Carbon Exit kommer att utgöra en huvudpunkt i handlingsplanen. Kommunen deltar aktivt i regeringens samarbete "Fossilfritt Sverige" och som expert i Klimatkommunerna. Arbetet med klimatprotokollet fortsätter. Tillförsel av energiresurser från lant- och skogsbruk kommer att diskuteras med viktiga lokala aktörer. Under 2017 byts cirka 240 av kommunens fordon ut till fossilbränslefria alternativ. För att främja hållbar arbetspendling sker arbete för fyrspår bland annat i Almedalen samt fortsatt fokus på utveckling av cykelstaden Uppsala. Inom IT-området sker uppföljning av leverantörer, val av miljövänlig teknik, konsoliderad serverdrift och molntjänster. Stödverksamheten testar olika leverantörers moppar som bidrar till att minimera kemikalieförbrukningen och planerar att succesivt byta ut samtliga moppar under en treårsperiod, i första hand på förskolor.</p>	2019
<p>Ta fram program för klimatanpassning. (KS)</p> <p>Program för klimatanpassning håller på att tas fram. Analysunderlag är framtaget och programarbetet har startats genom en workshop med interna intressenter. Ett programförslag tas fram av arbetsgruppen under hösten som underställs kommunstyrelsen för beslut runt årsskiftet. Implementering genomförs 2018.</p>	2018
<p>Påskynda utbyggnaden av bredband på landsbygden genom förbättrad samordning. (KS)</p> <p>Arbetet med att påskynda utbyggnaden av bredband på landsbygden pågår. Ett reviderat bredbandsprogram ska tas fram som underställs kommunfullmäktige för beslut under 2017. På Uppsala kommuns hemsida utformas en sida om bredband som ska publiceras under året där medborgare kan följa utvecklingen av utbyggnaden samt få tips och råd kring hur man får fiber. En mobiltäckningsmätning förbereds som ska genomföras 2017. En prissättningsmodell för nyttjande av kommunal mark ska ses över tillsammans med de kommunala bolagen.</p>	2020

Nämndmål	Status
<p>Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat</p> <p>Arbetet inom Uppsala klimatprotokoll fortlöper med en hög aktivitetsnivå. En fokusgrupp är bildad för byggmaterialval med lägre klimatpåverkan och under 2018 ska riktlinjer för hållbart byggande tas fram. Att utveckla ett mer integrerat energisystem är en del av arbetet med energiprogrammet. Här är utvecklingen av vätgas som fordonsbränsle samt en spillvärme-marknad kopplad till fjärrvärmens centrala delar. I arbetet med utveckling av miljökrav vid upphandling av maskiner och entreprenader har en inventering genomförts och ett antal utvecklingsmöjligheter identifierats. Kommunens IT-infrastruktur stödjer digitala kontakter för att möjliggöra minskat resande. IT-stöd för att följa miljö- och klimatinformation och för att direkt minska miljöpåverkan genom optimerad ruttplanering och snöröjning planeras. Etapp två i riskbedömning och strategi för Uppsalaåsen som vattenreservoar pågår. Projektplan för att ta fram handlingsplaner för att klara miljö kvalitetsnormerna för våra sjöar och vattendrag är framtagen.</p>	2019
<p>Uppsala kommun ska bidra till den regionala utvecklingsstrategins genomförande genom åtaganden där Uppsala kommun är beredd att ingå och fördjupa samarbetet kring</p> <p>Arbete med handlingsplan är påbörjat och beräknas bli klar under 2017. Underställs kommunstyrelsen för beslut första tertiet 2018.</p>	2017

Indikatorer				
Kommunstyrelsens mål 3.1 Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat				
Indikatorer	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
Övergripande				
1. Utsläpp av växthusgaser (kommungeografiskt, ton CO ₂ ekv)				
a. totalt	1239 (prel)	1265	2020: 1030	↘
b. totalt per invånare	5,9, (prel)	6,1	2020: 4,6	↘
c. från trafikarbete och arbetsmaskiner per invånare	1,5	1,6	2020: 1,2	↘
Fordon				
2. Andel fossilfria fordon - egna personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	35	18	2020: 100	↗
3. Total energianvändning för motoriserade transporter (GWh)	8,5	8,1	2020: oförändrat mot	↗

(kommunorganisatoriskt)			2014 (6,6)	
4. Andel använd förnybar energi – egna personbilar och lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	33	32	2020: 100	↗
5. Överskridande normvärde partiklar (antal tillfällen, avser mätpunkt i centrala staden)				
a. PM10	37	12	Under norm (35)	↗
b. kvävedioxid	1	1	Under norm (7)	→
Fastigheter				
6. Solenergi – installerad effekt (MW)				
a. Kommunorganisatoriskt	1,1	0,35	Öka	↗
b. Kommungeografiskt	4,4	i.u.	30	↗
7. Andel klimatneutral fjärrvärme (kommunorganisatoriskt)	7,7	0,2	2020: 100	↗
8. Total energianvändning för fastigheter och verksamheter (GWh) (kommunorganisatoriskt)	443	458	2020: oförändrat mot 2014 (445 GWh)	↗
9. Energianvändning per yta (kWh/m2) (kommunorganisatoriskt)				
a. totalt	165	174	Minska	↘
b. för lokaler	152	160	Minska	↘
c. för bostäder	176	186	Minska	↘
10. Andel använd förnybar energi – stationära ändamål exkl. VA-verksamhet, gatubelysning, markvärme (kommunorganisatoriskt)	61	63	2020: 100	→
Vatten och mat				
11. Antal arter vid provfiske i Fyrisån	12	10	Öka	↗
12. Kemisk och ekologisk vattenstatus i Fyrisån (mätpunkt Flottsund, mikrogram per liter)				
a. Halt av fosfor	60,8	54,5	50 (årsmedel)	↗
b. Halt av zink	8,1	7,7	5,5 (årsmedel)	↗
c. Halt av koppar	2,8	2,9	0,5 (årsmedel)	↗
13. Andel ekologiskt producerade livsmedel i egen verksamhet	44	80	2023: 100	↗

3.1.1. Källa: Olika källor. Kombinerat av Uppsala kommun. Nuvärde avser a-b) 2015, c) 2014. Jämförvärde: a-b) Uppsala 2014, c) Uppsala 2013.

3.1.2. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser sista 31 augusti 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.

3.1.3. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser augusti 2016-juli 2017 (rullande årsbasis). Jämförvärde: Uppsala 2016.

3.1.4. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser januari 2017-augusti 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.

3.1.5. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser januari 2017-augusti 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016.

3.1.6. Källa: a) Egen uppföljning, b) Energikontoret i Mälardalen AB. Nuvärde avser 2015. Jämförvärde: Uppsala 2014. Mått b) är för nytt för att det ska gå att utläsa trend.

3.1.7. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.

3.1.8. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.

3.1.9. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.

3.1.10. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.

3.1.11. Källa: Upplandsstiftelsen. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.

3.1.12. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015.

3.1.13. Källa: Egen uppföljning. Källa jämförvärde: årlig enkät från Ekomatcentrum, "Ekologiskt i offentliga storhushåll". Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: kommun med högst andel (Vellinge).

Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna

Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Kommentar: Kommunen har beviljats värdskap för MR-dagar (mänskliga rättigheter) 2020 och arrangerar i samverkan med andra organisationer ett Framtidskonvent på FN-dagen med tema motverka rasism och näthat. En pilot för att införa ett rättighetsbaserat arbetssätt är inledd. För att främja ökad måluppfyllelse av barnkonventionen sker samverkan med bland annat barnombudsmannen och insatser för förbättrad dialog med unga. En ny modell för ansökningar om sociala investeringar har införts och ett djupare samarbete är inlett med SKL för att stärka kommunens kompetens inom området. En inventering av befintliga styrdokument inom social hållbarhet som sätts i sitt sammanhang i vår styrmodell redovisas i slutet av 2017. Förslag på indikatorer inom social hållbarhet framtaget. Ett arbetssätt där framtagen kartläggning över skillnader i levnadsvillkor och hälsa mellan kommunens olika delar används som underlag vid planering och prioritering av insatser ska implementeras.

Uppdrag	Status
Implementera handlingsplan för WHO:s äldrevänlig stad Kommunstyrelsen har en stödjande roll i implementering av äldrevänlig stad som samordnas av äldrenämnden. Bland annat bevakar kommunstyrelsen att nationella minoriteter lyfts i arbetet. Ingen specifik handlingsplan finns framtagen. Att gå in som en part i healthy cities-hälsosamt åldrande bedöms ej aktuellt då kommunen är med i WHO:s äldrevänlig stad. Tillgänglighetsinventeringar av bostadsområden är inte påbörjat. Kommunens seniorrestauranger har utvecklats under året genom utökad yta, förnyad möblering, möjlighet att betala med kort och olika aktiviteter.	2019
Ta fram ett ramverk för styrdokument inom social hållbarhet i syfte att skapa en gemensam struktur och samstämmighet för de olika programmen och planerna inom området. (KS) Inventering av befintliga styrdokument som sätts i sitt sammanhang i vår styrmodell. Koppling till implementering av riktlinje för styrdokument och implementering av hållbarhetspolicyn. Utvärdering av befintliga styrdokument sker i samband med augustiuppföljningen 2017. Redovisas genom ärende i slutet av 2017 med förslag på eventuellt uppdrag om revidering eller upphävande av befintliga styrdokument.	2017
Stärka det förebyggande arbetet genom sociala investeringar Kommunstyrelsen möjliggör för nämnder och bolag att testa nya metoder och utveckla befintliga metoder genom sociala investeringar. Behov som identifieras av nämnderna i samband med verksamhetsplaneringen kan formuleras till ansökningar om sociala investeringar. En ny modell för ansökningsperioder har införts. Granskning av ansökningar om sociala investeringar som inkommit under den senaste utlysningssperioden pågår. Ett djupare samarbete är inlett med SKL för att stärka kommunens kompetens inom området och få stöd för granskning av ansökningar.	2018
Fortsätta utvecklingen av främjande, förbyggande och tidiga insatser för barn och unga. (KS, SCN, OSN, AMN, UBN, KTN och IFN) En kartläggning över skillnader i levnadsvillkor och hälsa mellan kommunens olika stadsdelar/bygder är framtagen. Nu vidtas åtgärder för att implementera ett arbetssätt där kartläggningen används som underlag vid planering och prioritering av insatser. Uppgifter uppdateras vart eftersom de tas fram i GIS-verktyget. Förslag på indikatorer inom social hållbarhet har tagits fram inom ramen för mål och budget-processen. För att främja ökad måluppfyllelse av barnkonventionen sker samverkan med bland annat barnombudsmannen och insatser för förbättrad dialog med unga.	2018
Utifrån framtagen ECCAR-handlingsplan stärka kommunens engagemang mot rasism och diskriminering. (KS) Kommunens ansökan om värdskap för MR-dagar (mänskliga rättigheter) 2020 har beviljats. I samverkan med flera organisationer arrangerar kommunen ett Framtidskonvent på FN-dagen med tema motverka rasism och näthat. Utvecklingsarbetet gällande Human Right city i samverkan med SKL fortsätter och erfarenheter har hämtats från holländska städer. En pilot med 4-5 verksamheter i kommunen för att införa ett rättighetsbaserat arbetssätt är inledd. Utbildningsinsatser inom mänskliga rättigheter och nationella minoriteter fortsätter och riktade informationsinsatser genomförs. Intresset för kommunens egen HBTQ-diplomering är mycket stort och verksamheter utbildas fortlöpande.	2018

Uppdrag	Status
<p>Samverka med Region Uppsala gällande ett utvecklat föräldrastöd, tobaksfri skoltid och ökad fysisk aktivitet på jämlika villkor. (KS)</p> <p>Uppdraget är påbörjat genom att tillsyn på skolor kopplat till tobaksfri skoltid ska genomföras med start i höst. Tillsynen av tobaksförekomst på skolgårdar genomförs av miljöförvaltningen och omfattar högstadieskolor och gymnasium. Översyn pågår inom Länsstyrelsen och Regionen av hur styrgrupper och arbetsgrupper inom föräldrastöd och ANDT ska se ut framöver. Kommunens föräldrastöd bedrivs av utbildningsnämnden och socialnämnden.</p>	2018

Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Kommentar: Näringslivsprotokollet har tillsatt en styrgrupp och påbörjat planering för 2017-2018. Stöd ges till flera aktiviteter som handlar om kvinnors företagande och som skapar mötesplatser. Inom LÖK-samarbetet håller en arbetsgrupp för sociala företag på att startas upp. Dialogmöten har hållits med flera branscher för att stötta lokala företag som leverantörer till kommunen. Förslag på ny policy och riktlinjer för upphandling och inköp säkerställer att sociala krav finns med i alla upphandlingar. Försäljning av mark i Östra Fyrislund pågår där ett nytt förfarande ska utvärderas, och inför 2018 ska en webbapplikation utvecklas för att exponera kvarstående mark. En kommunikationsplan är upprättad för kommunens övergripande integrationsarbete. Samordningsansvaret för mottagande av nyanlända med fokus på integration har överlämnats till arbetsmarknadsförvaltningen. Projektet för att säkra rutiner för återsökning av medel från Migrationsverket går enligt plan och Uppsala erhöll mest ersättning 2016 för barn i skola och god man.

Uppdrag	Status
<p>Utred förutsättningar för ökat byggande av flerfamiljshus i kransorter. (KS och USAB)</p> <p>Planerad start är framflyttad till slutet av 2017. Beräknas klart under andra tertialet 2018.</p>	2018
<p>Kommunen introducerar ett näringslivsprotokoll i syfte att tillsammans med näringslivets olika aktörer skapa förutsättningar för 70 000 nya jobb till 2050. (KS)</p> <p>Näringslivsprotokollet har tillsatt en styrgrupp och fem fokusgrupper som påbörjat planeringen för 2017-2018. Nollmätning och kommunikationsplan förväntas klara i början av 2018. Inom det strategiska samarbetsavtalet med Uppsala Universitet nya deltagare tillkommit. Scifest har genomförts 2017 och planering för 2018 är inledd. För att synliggöra de kunskapsintensiva branscherna är Uppsala värd för konferensen Nanoforum. Stöd ges till flera aktiviteter som handlar om kvinnors företagande och en projektansökan har tagits fram tillsammans med Uppsala universitet. Bidrag har beviljats till flera organisationer som skapar mötesplatser såsom Företagarna, Relation, Vakna Uppsala, Mitt företag, Uppstart och Base 10. Dialogmöten har hållits med flera branscher för att stötta lokala företag som leverantörer till kommunen. Kommunen har medverkande i flera konferenser och nätverk med fokus på landsbygdsutveckling.</p>	2018
<p>Bidra till ökad tillgång på mark och lokaler i olika prisklasser och lägen för företag som behöver växa eller önskar etablera sig i Uppsala. (PBN och KS)</p> <p>Försäljning av mark i Östra Fyrislund pågår. Fullerö kan vara klart till försäljning under 2018, Librobäck planeras och därefter Husbyborg. Möten med översiktplanerare genomförs för att utreda framtida områden. Alla på listan över intressenter kontaktas med förfrågan om intresse för mark i Östra Fyrislund. De som är intresserade bjuds in till i ett informationsmöte där alla relevanta instanser inom kommunen närvarar för att informera och svara på frågor. Detta förfarande ska utvärderas inför kommande markområdesförsäljning. En webbapplikation kommer att utvecklas under hösten för att exponera kvarstående mark 2018. Samarbete pågår med Uppsalas Businesspark och Green Innovation park samt med fastighetsutvecklare i nya bostadsområden med lokaler i bottenplan. De interna processerna inför beslut om markförvävsstrategi och planprioritering utvecklas.</p>	2018

Uppdrag	Status
<p>Utifrån strukturella hinder, behov av stöd och samordning samt strategiska utvecklingsområden utveckla stödet till sociala företag. (AMN, SCN, OSN, KTN och KS)</p> <p>Inom LÖK-samarbetet håller en arbetsgrupp för sociala företag på att startas upp. Intresset är stort och genom detta kommer de sociala företagen dels kunna utbyta erfarenheter och samverka, dels kollektivt kunna framföra sina idéer och önskemål till kommunen.</p>	2019
<p>Utveckla metod för att ställa sociala krav i upphandling. (KS)</p> <p>Förslag på ny policy och riktlinjer för upphandling och inköp underställs kommunfullmäktige för beslut 9 oktober. De nya styrdokumenterna medför att sociala krav finns med i kommunens samtliga upphandlingar. Ett samarbete är uppstartat mellan kommunledningskontoret, arbetsmarknadsförvaltningen och Skatteverket där en bedömning sker vilka sociala, etiska och arbetsrättsliga villkor som är aktuella att ställa i respektive upphandling.</p>	2017

Nämndmål	Status
<p>Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende mottagande av nyanlända för en framgångsrik integration (särskilt avseende ensamkommande barn.)</p> <p>Under våren överfördes uppdrag och ansvar från den tillfälliga samordningsenheten till arbetsmarknadsförvaltningen som fått ett tydligare uppföljnings- och samordningsansvar där integration står i fokus. Projekt Agata pågår enligt plan. Alla processer och rutiner är dokumenterade och godkända av kommunrevisionen. Uppsala kommun erhöll mest ersättning från Migrationsverket bokslutet 2016 när det gäller barn i skola och ersättning för god man. Nu pågår en översyn av informationen i datasystemen för att få en samlad lägesbild i kommun. En kommunikationsplan för det övergripande integrationsarbetet är upprättad och aktiviteter påbörjade. Syftet är att säkerställa förtroendet för kommunens integrationsarbete, ge medarbetare, media och medborgare en aktuell helhetsbild över kommunens flyktingmottagande och integrationsarbete samt bidra till att lättare förklara vägen in i samhället för de nyanlända.</p>	2018

Indikatorer				
Kommunstyrelsens mål 5.1 Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende mottagande av nyanlända för en framgångsrik integration (särskilt avseende ensamkommande barn)				
Indikator	Nuvärde	Jämförvärde	Målsättning	Trend
1. Andel mottagna flyktingar av det antal som kommunen är skyldig att ta emot enligt Bosättningslagen (kommuntalet)	410	-	561	Tagit emot fler än årsplanering

5.1.1. Källa: Egen statistik. Nuläge avser 1 jan-31 aug 2017. Jämförvärde saknas. Trenden avser i vilken mån mottagandet stämmer överens med den årsplanering som kommunen kommit överens med Migrationsverket om.

Inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande

Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Kommentar: Kommunstyrelsen bidrar till måluppfyllelse genom att verka för förbättrade utbildningsmiljöer och utveckling av Naturskolan. Planering pågår för att besöka ett antal skolor som har kommit långt i arbetet med att förbättra tillgängligheten i utbildningslokalerna och dra lärdom. I samband med utveckling av Hammarskogs fastigheter och kringliggande rekreationsområde inkluderas även en utveckling av Naturskolan.

Uppdrag	Status
<p>Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla. (KS, UBN och Skolfastigheter)</p> <p>Planering pågår för besök på ett antal skolor som har kommit långt inom tillgänglighet. Trivselhöjande åtgärder genomförs löpande i kommunens restaurangmiljöer och måltidsverksamheten deltar som sakkunniga vid utformning av nya restaurangmiljöer för att säkerställa en trygg, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö.</p>	2017
<p>Ta fram förslag på utveckling av Naturskolan. (KS och UBN)</p> <p>Utveckling av Hammarskogsområdet pågår. Byggnadsinventering inom området genomförd med fokus på byggnadernas kulturhistoriska värde.</p>	2017

Inriktningsmål 7: I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov

Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Kommentar: Förarbete inför framtagande av ett funktionsprogram för särskilda boenden är påbörjat genom omvärldsbevakning och studier av andra kommuners funktionsprogram. Programmet planeras vara framtaget som underlag för beslut i slutet av 2018.

Uppdrag	Status
<p>Utveckla de särskilda boendeformerna. (KS, AMN, OSN, SCN och ÄLN)</p> <p>Arbete är påbörjat med att ta fram beslutsunderlag för ett funktionsprogram för särskilda boenden enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och SOL (socialtjänstlagen). Det första steget i framtagandet är omvärldsbevakning och studier av andra kommuners funktionsprogram. Programmet planeras vara framtaget som underlag för beslut T3 2018. Befintligt bostadsanpassningsbidrag säkerställer att en funktionsnedsättning inte innebär ökade boendekostnader för den enskilde.</p>	2018

Inriktningsmål 8: Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället

Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Kommentar: Utvecklingen av ett kommungemensamt kontaktcenter startar nu upp som en pilot med några utvalda förvaltningar. En nulägesanalys av kommunens synpunktshantering slutförs i september och kommer att ligga till grund för förslag till en samordnad hantering. Riktlinje för medborgardialog är beslutad och en digital "handbok" om medborgardialog ska tas fram under hösten. I juni lanserades en digital lösning på uppsala.se där kommuninvånare kan följa arbetet med mål och budget. Planering för ett ökat och mer jämlikt valdeltagande är påbörjad och en demokratikonferens har genomförts i Gottsunda. Barnrättsperspektivet säkerställs bland annat genom en mall för barnrättsligt beslutsunderlag. En utställning som utmanar könsroller kommer till Uppsala i höst. Revideringen av den lokala överenskommelsen (LÖK) har påbörjats genom en dialogkonferens och en uppskattad facebook-sida har startats för arbetet.

Uppdrag	Status
<p>Öka valdeltagande i områden med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande. (KS och VLN)</p> <p>Planering för ett ökat och mer jämlikt valdeltagande är påbörjad. Kommunen medverkar i Samarbetsorganisationen för invandrarföreningars (SIU's) demokratiprojekt, som i förlängningen syftar till att öka valdeltagandet. En demokratikonferens genomfördes augusti 2017 i Gottsunda, där syftet var att informera om resultat från det senaste årets dialogmöten samt fånga in synpunkter från invånare och föreningar till kommande års dialogmöten.</p>	2017
<p>Utveckla och samordna kommunens synpunktshandling och felanmälan. (KS)</p> <p>En utredning av nuläget slutförs i början av september. Resultaten ska ligga till grund för förslag till samordnad hantering av kommunens synpunktshandling och felanmälan. Samordningen som kommer att föreslås bör kunna hanteras av den funktionalitet som skapas genom ett kommungemensamt kontaktcenter via framförallt digitala kanaler. Ett projektdirektiv och en förstudie och handlingsplan för utvecklingen av kontaktcenter är framtagna. Nu startar en pilot med några utvalda förvaltningar. En utvärdering föreslås genomföras under 2019.</p>	2019
<p>Utveckla effektiva och innovativa former för medborgar- och brukardialog. (KS)</p> <p>En digital lösning lanserades på uppsala.se i juni, där kommuninvånare kan följa arbetet med att ta fram mål och budget och hur budgeten fördelas på olika verksamheter, vilket ska öka förståelsen för den demokratiska processen och interaktionen mellan kommun och invånare. Barnrättsperspektivet säkerställs genom det sociala ramverket, verktyget för sociala konsekvensanalyser och mall för barnrättsligt beslutsunderlag. En kunskapsbas om hur man pratar med barn och unga tas fram i samverkan med Barnombudet i Uppsala, som ska tillgängliggöras på Insidan och presenteras på frukostseminarium. En utställning som utmanar könsroller, Bilder som förändrar världen, kommer till Uppsala i höst. Under 2018 planeras en satsning för att öka valdeltagandet som särskilt riktas mot kvinnor och män från minoritetsgrupper.</p>	2017
<p>Tillämpa modellen för medborgardialog och demokratiutveckling, i enlighet med SKL:s delaktighetstrappa, inom fler områden. (KS)</p> <p>En kommungemensam riktlinje för medborgardialog beslutades av kommunstyrelsen i juni och en digital "handbok" om medborgardialog ska tas fram under hösten. Därefter implementeras riktlinjen och handboken tillsammans.</p>	2018
<p>Öka samverkan mellan kommunen och föreningslivet genom Lokal överenskommelse med föreningslivet – LÖK.</p> <p>Revideringen av den lokala överenskommelsen (LÖK) har påbörjats. En dialogkonferens är genomförd som bidrog till många värdefulla synpunkter från föreningslivet rörande innehållet i LÖK. Ytterligare fyra dialogmöten planeras under hösten. Uppsala kommun har tidigare beviljat ett föreningsbidrag till en samordnatjänst på föreningsvidan som i samverkan med kommunen ska utveckla arbetet med LÖK och hitta sätt att engagera fler föreningar. För att förbättra den externa informationen har en uppskattad facebook-sida startats för arbetet med LÖK och andra föreningslivsfrågor.</p>	2017

Inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Kommentar: Genomförandet av heltidsreformen följer tidplan och en utredning är påbörjad om möjligheterna att skapa kombinerade servicetjänster. Utifrån föreliggande löneanalys har beslut fattats om att tillföra extra medel för satsning på jämställda löner. Kompetensförsörjningen är normkritisk och ändamålsenlig i avseende kompetensbaserad rekryteringsmetodik. Arbeta pågår med att identifiera bristyrken och göra särskilda satsningar. Ett aktivt arbete pågår med att bygga upp förutsättningarna för ledarskap och medarbetarskap. Medarbetarundersökningen visar att det finns behov av att jobba med strukturella och kulturella förutsättningar för både chefer och medarbetare, samt även bli bättre på att bryta ned och kommunicera mål på olika nivåer. Kommunen genomlyser villkor för anställning utifrån de parametrar som handlar om jämlikt och rättvist arbetsliv. Därutöver har kommunen erbjudit möjlighet till hyrcykel och pensionsväxling. Föreslagen policy och riktlinjer för upphandling och inköp säkerställer att sociala krav finns med i alla upphandlingar.

Uppdrag	Status
<p>Fortsätta genomförandet av heltidsreformen</p> <p>Kommunstyrelsen har infört heltid som norm inom de sociala förvaltningarna 2016 och inom miljöförvaltningen, kommunledningskontoret, stadsbyggnadsförvaltningen, brandskyddsförvaltningen och överförmyndarförvaltningen den 1 juli 2017. Omval för 2018 pågår inom omsorgsblocket. Utbildningsförvaltningen utom lärare konverteras per 1 januari 2018 och arbetet pågår enligt plan. Gemensam service och kulturförvaltningen konverteras per 1 januari 2019. Kombinationstjänster utreds med avseende på främst gemensam service.</p>	2019
<p>Åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön</p> <p>Kommunstyrelsen har med anledning av föreliggande löneanalys fattat beslut om att tillföra extra medel för satsning på jämställda löner.</p>	2019
<p>Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken</p> <p>Attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken överensstämmer i stort med de villkor som är attraktiva i övriga yrken. Attraktionskraften förutsätter att hygienfaktorer såsom jämställda löner, heltid åt alla och rättvisa förmåner är på plats. Uppdraget samordnas med arbetet med attraktiva villkor allmänt.</p>	2019
<p>Utveckla former för upphandling av tjänster och entreprenader för att säkra kollektivavtalsenliga villkor, samt utveckla och genomföra "Vita jobb"-modellen. (KS)</p> <p>Förslag på ny policy och riktlinjer för upphandling och inköp underställs kommunfullmäktige för beslut i oktober. Pilotupphandlingen kring städtjänster är klar. De nya styrande dokumenten medför att sociala krav finns med i kommunens samtliga upphandlingar. Ett samarbete är uppstartat mellan kommunledningskontoret, arbetsmarknadsförvaltningen och Skatteverket där en bedömning görs av vilka sociala, etiska och arbetsrättsliga villkor som är aktuella att ställa i respektive upphandling. Arbetsrättsliga villkor gällande lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtal ska alltid ställas inom områden där så är behövligt.</p>	2017
<p>I ökad utsträckning erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete</p> <p>Arbetet är gemensamt för flera förvaltningar och staber. Kommunstyrelsen har ingått i en arbetsgrupp kring arbetsmarknadsnämndens framtagande av arbetsmarknadspolitiskt program där uppdraget att erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete ingår. Kommunstyrelsen har tagit fram nya anställningsformer och lanserar även en väg in för externa att söka praktikplatser. I den satsningen ingår studentmedarbetare och x-jobb vilket även gynnar gruppen funktionsnedsatta. Systemet gör det enkelt för verksamhetens chefer att erbjuda praktik och jobb.</p>	2018
Nämndmål	Status
<p>Kompetensförsörjningen ska vara normkritisk och ändamålsenlig</p> <p>Kompetensförsörjningen är normkritisk och ändamålsenlig i avseende kompetensbaserad rekryteringsmetodik som finns som rutin för varje förvaltning. Kompetensförsörjningsplaner byggs utifrån en normkritisk och ändamålsenlig grund och införlivas förvaltningsvis i verksamhetsplanerna. Arbetet pågår med att identifiera bristyrken och göra särskilda satsningar för att öka attraktionskraft och utöka rekryteringsbasen med utgångspunkt i normkritisk och ändamålsenlig strategi.</p>	2019
<p>Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra, växer och utvecklas tillsammans</p> <p>Ett aktivt arbete pågår med att bygga upp förutsättningarna för ledarskap och medarbetarskap, då ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv kräver att uppdrag och uppgifter ska vara hanterbara, begripliga och meningsfulla. Idag har vi inte något större bekymmer med känslan av meningsfullhet, men däremot visar medarbetarundersökningen att det finns behov av att jobba med strukturella och kulturella förutsättningar för både chefer och medarbetare, samt även bli bättre på att bryta ned och kommunicera mål på olika nivåer.</p>	2018
<p>Ledarskapet ska fungera som en stark kulturbäare i förbättring, förändring och medskapande</p> <p>Ett aktivt arbete pågår med att bygga upp förutsättningarna för ledarskap. Ett hållbart ledarskap innebär att uppdrag och uppgifter ska vara hanterbara, begripliga och meningsfulla. Idag har vi inte något större bekymmer med känslan av meningsfullhet, men däremot finns behov av att jobba med strukturella och kulturella förutsättningar för chefer.</p>	2019
<p>Kommunens medarbetare ska få, kunna och vilja ta ansvar</p> <p>Ett aktivt arbete pågår med att bygga upp förutsättningarna för medarbetarskap, då uppgifter ska vara hanterbara, begripliga och meningsfulla. Idag har vi inte något större bekymmer med känslan av meningsfullhet, men däremot visar medarbetarundersökningen att det finns behov av att jobba med strukturella och kulturella förutsättningar för att möjliggöra ett större medarbetaransvar i produktion och utveckling.</p>	2018

Nämndmål	Status
<p>Kommunen ska erbjuda rättvisa, jämställda och attraktiva villkor</p> <p>Kommunen genomlyser villkor för anställning utifrån de parametrar som handlar om jämlikt och rättvist arbetsliv. Första anställningsvillkoret som hanterats är heltid som norm. Ett stort antal övriga villkor behöver prövas däribland lön. Därutöver har kommunen upphandlat en lösning för förenklad hantering av friskvårersättning, erbjudit möjlighet till hyrcykel samt möjlighet till bruttolöneavdrag för ökad avsättning till tjänstepension.</p>	2019
<p>Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet</p> <p>Uppdraget består av två delar; stärkt styrnings- och ledningsförmåga där en del riktar sig mot digitalisering samt stärkt utveckling av kommunala servicetjänster på landsbygden och för näringslivet. Vad gäller styrnings- och ledningsförmåga är grunden lagd inom flertalet åtgärder. Bland annat har erforderliga styrdokument och organisation för digitalisering framtagits. Övriga åtgärder gällande styrnings- och ledningsförmåga kommer att slutföras under 2017. De åtgärder som gäller utveckling av kommunala servicetjänster kommer i större utsträckning att få genomslag under senare delen av planeringsperioden. Under 2017 kommer framförallt planering av åtgärderna att ske.</p>	2019

Indikatorer						
Kommunstyrelsens mål 9.1 Kompetensförsörjningen ska vara normkritisk och ändamålsenlig						
Följs upp genom en sammanvägd bedömning av åtgärderna.						
Kommunstyrelsens mål 9.2 Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra, växer och utvecklas tillsammans						
Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende meningsfullt arbete, lärande i arbetet och positiv syn på arbetet (motivationsindex, kommunen som helhet)	78	80	75	79	Öka	-
Kommunstyrelsens mål 9.3 Ledarskapet ska fungera som en stark kulturbäare i förbättring, förändring och medskapande						
Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende uppskattning, förtroende och förutsättningar från chef (ledarskapsindex, kommunen som helhet)	77	77	76	76	Öka	-
Kommunstyrelsens mål 9.4 Kommunens medarbetare ska få, kunna och vilja ta ansvar						
Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Min närmaste chef ger mig förutsättningar att ta ansvar i mitt arbete (andel som instämmer, kommunen som helhet)	78	78	76	-	Öka	-
2. Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete (andel som instämmer, kommunen som helhet)	87	88	83	-	Öka	-
Kommunstyrelsens mål 9.5 Kommunen ska erbjuda rättvisa, jämställda och attraktiva villkor						
Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Index över attraktiva arbetsvillkor	105	-	-	99	Öka	➔

2. Könsskillnad i hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex (skillnad i procentenheter kvinnor-män, kommunen som helhet)	3	-	-	2	Minska	-
Kommunstyrelsens mål 9.6 Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet						
Indikatorer	Nuvärde			Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
1. Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index)	54	53	56	56	Öka	~
2. Företagarnas uppfattning om attityder till företagande						
a. hos politiker	17	-	-	32	Öka	↘
b. hos tjänstepersoner	18	-	-	29	Öka	↘
3. Företagarnas uppfattning av kommunens service	67	-	-	71	Öka	↗

9.2.1. Källa: Kolada (U00201). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt deltagande R9-kommuner 2016 (Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Södertälje, Uppsala, Västerås). Måttet är för nytt för att visa på en trend.

9.3.1. Källa: Kolada (U00202). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt deltagande R9-kommuner 2016 (se 9.2.1). Måttet är för nytt för att visa på en trend.

9.4.1. Källa: Medarbetarundersökningen. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde saknas. Måttet är för nytt för att visa på en trend.

9.4.2. Källa: Medarbetarundersökningen. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde saknas. Måttet är för nytt för att visa på en trend.

9.5.1. Källa: Skandinaviska nyckeltalsinstitutet. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: median av deltagande kommuner.

9.5.2. Källa: Kolada (U00200). Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt deltagande R9-kommuner 2016 (se 9.2.1). Måttet är för nytt för att visa på en trend.

9.6.1. Källa: Kolada (U00401). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: deltagande R9-kommuner (Eskilstuna, Gävle, Uppsala, Västerås, Örebro).

9.6.2. Källa: Svenskt näringslivs företagarenkät. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner.

9.6.3. Källa: Kolada (U07451). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt deltagande R9-kommuner (Eskilstuna, Gävle, Norrköping, Södertälje, Uppsala, Västerås, Örebro).

Kvarvarande uppdrag och riktade satsningar från 2016

I uppföljningen per augusti ingår en bedömning av status för de uppdrag och riktade satsningar i Mål och budget 2016-2018 som är riktade till kommunstyrelsen och inte slutfördes under 2016. Det ingår även en bedömning av status för de uppdrag som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen gav kommunstyrelsen löpande under 2016 som inte slutfördes under året. Övriga uppdrag och åtgärder som inte var klara 2016 fortsätter i nya uppdrag i kommunstyrelsens verksamhetsplan 2017.

Av de 15 kvarvarande uppdragen och riktade satsningarna från 2016 är sex färdiga medan åtta pågår enligt plan och ett påbörjas senhösten 2017.

Uppdrag och riktade satsningar till kommunstyrelsen

Ansökan om ekonomiskt stöd för verksamhetsåret 2016 från Rasbo i samverkan, Utvecklingsrådet för Storvretabygden och Knutby i samverkan, KSN-2016-0538 (KS 2016-05-25 § 106)

2017

Kommentar: Riktlinje för ekonomiskt stöd till lokala aktörer som tar ett övergripande ansvar för sin egen bygds utveckling beslutades av kommunstyrelsen i juni 2017.

Antagande av översiktsplan för Uppsala kommun KSN-2014-1327 (KS 2016-11-23)

2019

Kommentar: Arbetet med att utreda en naturreservatsbildning av Stabby Backe ingår i programarbetet för Stabby. Projektdirektiv tas fram under hösten 2017. Arbetet med att pröva förutsättningarna för utbyggnad med bostäder på kommunal mark i Vänge upp till kapacitetstaket för vatten- och avloppsanläggningen prioriteras mot annat i den övergripande prioriteringen av stora projekt. Bedöms kunna prioriteras 2018 eller 2019.

Arbetet med ny översiktsplan, fördjupad översiktsplan för södra staden och innerstadsstrategi som ska beslutas under 2016 JA

2017

Kommentar: Översiktsplanen och innerstadsstrategin beslutades av kommunfullmäktige i december 2016. Den fördjupade översiktsplanen för Södra staden är utställd för granskning och underställs kommunfullmäktige för beslut under hösten 2017.

Implementera jämställdhets- och barnperspektivet i styrdokument och beslutsärenden	2018
<i>Kommentar:</i> Hållbarhetspolicyn finns nu beslutad av kommunfullmäktige. En vägledning kring hur man ska lyfta in hållbarhetsperspektiven i beredningen av ärenden är under framtagande. Denna vägledning ska sedan integreras i utbildningar i ärendeskrivning samt finnas med i den ärendevägledning (handbok) som ska publiceras på Insidan. Verktuget för social konsekvensanalys (SKA-verktyget) som används inom stadsbyggnad är ett bra underlag.	
Justerad ansvarsfördelning för lokalförsörjning av utbildningslokaler samt ramavtal med Uppsala Kommun Skolfastigheter AB	2017
<i>Kommentar:</i> Ramavtal framarbetat för att klargöra processen samt beskriva alla projektsteg. Implementering av ramavtal påbörjat för verksamheterna. Arbete pågår med projektmodell och effektanalyser i den ekonomiska modellen.	
Strategisk försörjning av utbildningslokaler 2016-2020, KSN-2016-0536 (KS 2016-04-06 § 57)	2017
<i>Kommentar:</i> Lokalförsörjningsplan för pedagogiska lokaler för 2016-2020 beslutades i maj 2017 och investeringsramarna i mål och budget 2018-2020 har anpassats utifrån denna.	
Medborgardialoger och konsultstöd inom ramen för Planprogram för Gottsunda med social inriktning 2015-2017. Arbetet sker i samarbete med plan- och byggnadsnämnden	2017
<i>Kommentar:</i> Under 2016 genomfördes flera olika utredningar och dialoger. Medborgardialogen i december fokuserade bland annat på de utvecklingsområden som tidigare har pekats ut av förtroendevalda och medborgare i Gottsunda: trygghet, trivsel, attraktionskraft, arbetstillfällen och hållbara renoveringsprocesser. Detta har inkluderats i framtaget planprogramsförslag med tillhörande handlingsplan. Ambitionen är att detta ska underställas kommunfullmäktige för beslut under 2017. Parallellt med planprogramsarbetet inleds även arbete med fokus på sociala perspektiv.	
Mål och budget 2017 med plan för 2018-2019 samt fastställande av skattesats för 2017 KSN-2015-1920 (KS 2016-10-19, KF 2016-11-07/08)	2017
<i>Kommentar:</i> Den 21 juni antog kommunfullmäktige kommunstyrelsens förslag om hur kostnaden för projektet Ulleråkers anläggningstillgång hanteras för 2017 samt om reviderad budget om 47,5 miljoner kronor för att invänta effekter som konsekvens av omorganisationen per den 1 januari 2017.	
Premier och priser i Uppsala kommun KSN-2016-2192 (KF 12 december)	2017
<i>Kommentar:</i> Ett förslag till modell för ett jämställdhets-, kvalitets- och omsorgspris i Uppsala kommun i enlighet med de föreslagna riktlinjerna finns framtaget och underställs kommunstyrelsen för beslut.	
Rapportering av internkontroll 2016 och internkontrollplan 2017 kommunstyrelsen KSN-2016-2160 (KS 2016-12-14)	2017
<i>Kommentar:</i> Riskanalys och internkontrollplan för verksamheten inom gemensam service är framtagen och har återrapporterats till kommunstyrelsens utskott för gemensam service vid utskottets första sammanträde under 2017.	
Revidering av riktlinjer för sociala investeringar KSN-2016-2186 (KS 2016-12-14)	2017
<i>Kommentar:</i> Den finansiella modellen för sociala investeringar är framtagen och inkluderad för beslut i årsredovisningen.	
Utställning av förslag till fördjupad översiktsplan för Södra staden KSN-2012-0452 (KS 2016-11-23)	2017
<i>Kommentar:</i> En utredning kring mark- och dagvattenplan för Södra staden pågår. Utredningen genomförs under 2017 och underställs kommunfullmäktige för beslut hösten 2017.	
Riktlinje för stöd till sociala företag KSN-2016-1923 (KF 12 december)	2017
<i>Kommentar:</i> Riktlinje för stöd till sociala företag är framtagen och beslutad av kommunstyrelsen. Fortsatt arbete sker i samarbete mellan arbetsmarknadsförvaltningen och kommunledningskontoret, där arbetsmarknadsförvaltningen ansvarar för genomförande och kommunledningskontoret stödjer.	
Verksamhetsanpassning av delar av Samariterhemmet för att kunna ta emot 70 ensamstående personer, KSN-2016-1648 (KS 2016-09-14)	2017
<i>Kommentar:</i> Projektet är delvis genomfört. Beräknas klart under 2017.	
Översyn av besittningsrätt inom det kommunala bostadsrättsbeståndet KSN-2016-2315 (KS 2016-11-23)	2017
<i>Kommentar:</i> Genomlysning pågår. Beräknas klart under 2017.	

Uppdrag som lämnats under året

Uppdrag som lämnas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen under året följs upp med ett tertials eftersläpning. Det innebär att uppdrag som lämnas januari-april följs upp från och med uppföljningen per augusti, uppdrag som lämnas maj-augusti följs upp från och med uppföljningen per helår och uppdrag som lämnas september-december följs upp från och med apriluppföljningen året efter. På så sätt tar kommunfullmäktige och kommunstyrelsen hänsyn till att det behöver gå en viss tid för att uppdraget hinna verkställas.

Av de 6 tillkommande uppdragen under året går fem enligt plan medan ett beräknas påbörjas under senhösten.

NYA UPPDRAG UNDER 2017 (januari-april)

att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att i samverkan med kommunledningskontoret utforma förslag till ett nytt regelverk för bidrag till vägföreningar enligt föredragningen
att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att till kommunstyrelsen föreslå principer för huvudmannaskap samt regelverk för bidrag till vägföreningar
att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att i samverkan med kommunledningskontoret och den kommunala lantmäterimyndigheten beskriva konsekvenser av skilda handlingsvägar avseende väghållning och huvudmannaskap i vägföreningar enligt föredragningen
Beslutspunkterna ingick i ärendet Principer för huvudmannaskap och bidrag till vägföreningar (KSN-2016-2043), § 38 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-03-08.

En projektgrupp har bildats. Arbetet inleds med ett dialogmöte den 19 september med berörda vägföreningar där de kommer att få information om uppdragen, organisation och tidplan och ta in synpunkter. Samma vecka startmöte för utredningen där arbetet kommer att läggas upp. Enligt preliminär tidplan ska utredningarna vara klara under våren, med ärenden för beslut i kommunstyrelsen innan sommaren 2018.

att uppdra till stadsbyggnadsförvaltningen att utarbeta förslag till projektdirektiv för planprogram, ekonomiska ramar och tidsramar mm för beslut i kommunstyrelsen
Beslutspunkten ingick i ärendet Utveckling av bad vid Fyrishov (KSN-2017-1394), § 89 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-04-05.

Planuppdrag för utveckling av bad vid Fyrishov kommer att ges under hösten av plan- och byggnadsnämnden, med beräknad målgång 2019.

att uppdra till kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen att återkomma med förslag på verksamhetsbeskrivning och finansieringsmodell
Beslutspunkten ingick i ärendet Förändrad inriktning av Danmarks-Säby 6:6 för inrättande av bygglogistikcenter (KSN-2017-0053), § 12 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-02-08.

Arbete pågår med att ta fram finansieringsmodell och verksamhetsbeskrivning.

att uppdra till kommunledningskontoret att ansvara för implementering och samordning av handlingsplanen i enlighet med föredragningen
Beslutspunkten ingick i ärendet Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism i Uppsala kommun (KSN-2016-2690), § 34 vid kommunstyrelsens sammanträde 2017-03-08.

Implementeringen av handlingsplanen pågår enligt plan. Bland annat pågår upphandling för att genomföra pilotutbildning i Rättighetsbaserat arbetssätt, flera verksamheter är anmälda, genomförande kommer att ske under hösten 2017.

att uppdra till kommunstyrelsen att i övrigt fatta de beslut och vidta de åtgärder som kan krävas för tillämpningen av fastställd riktlinje
Beslutspunkten ingick i ärendet Arkivregler för Uppsala kommun (KSN-2016-2175), § 81 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-27.

Den fastställda riktlinjen arbetas in i de rutiner som tillgängliggörs på Insidan. De utbildningar som hålls av Stadsarkivet omfattar de nya arkivreglerna. Nya beslut med anledning av fastställd riktlinje har ännu inte behövt tas.

att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en lathund för könsneutralt språk för kommunen
Beslutspunkten ingick i ärendet Motion av Mona Camara Sylvan och Tomas Karlsson (båda FI) om avkodning av könsprefix vid politiska förtroendeuppdrag och arbete i offentlig förvaltning (KSN-2016-2361), § 85 vid kommunfullmäktiges sammanträde 2017-03-27.

Arbetet beräknas att påbörjas senhösten 2017.

Uppföljning av program och handlingsplaner

I samband med augustiuppföljningen samlas underlag in för bedömning av statusen för kommunövergripande planer och program. Detta sker dels genom plan- eller programspecifika frågor som ställs i Hypergene. Nedan redovisas kommunstyrelsens rapportering på dessa frågor.

Uppdrag och riktade satsningar till kommunstyrelsen

Drogpolitiska programmet

Hur arbetar nämnden med att: Föräldrar och yrkespersoner behöver öka sin kunskap om aktiviteter på nätet, exempelvis om inköp av alkohol och narkotika och andra droger?

Samordningsuppdraget för ANDT ligger främst på ansvariga nämnder att genomföra. Kommunstyrelsen roll är av stödande karaktär på en övergripande nivå och arbetar inte direkt med insatser för föräldrar. Kommunens föräldrastöd bedrivs av utbildningsnämnden och socialnämnden.

Program för full delaktighet

Hur bidrar nämnden till att genomföra programmet för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning?

Kommunstyrelsen har ingått i en arbetsgrupp kring arbetsmarknadsnämndens framtagande av arbetsmarknadspolitiskt program där uppdraget att erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete ingår. Kommunstyrelsen har tagit fram nya anställningsformer och lanserar även en väg in för externa att söka praktikplatser. I den satsningen ingår även studentmedarbetare och x-jobb vilket gynnar även gruppen funktionsnedsatta. Systemet gör det enkelt för verksamhetens chefer att erbjuda praktik och/eller jobb.

Arbete är påbörjat med att ta fram beslutsunderlag för ett funktionsprogram för särskilda boenden enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och SOL (socialtjänstlagen). Det första steget i framtagandet är omvärldsbevakning och studier av andra kommuners funktionsprogram. Programmet planeras vara framtaget som underlag för beslut T3 2018. Befintligt bostadsanpassningsbidrag säkerställer att en funktionsnedsättning inte innebär ökade boendekostnader för den enskilde.

Verktyget för sociala konsekvensanalyser håller på att implementeras och vidareutvecklas. Rutiner och checklistor ses över för att säkerställa tillgängligheten och användbarheten av nyproducerade bostäder. Förslag på indikatorer inom social hållbarhet har tagits fram inom ramen för mål och budget-processen. En jämställdhetsanalys kring tillgänglighet och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning inväntar planering av programmets uppföljning. Förtroendevalda kommer under 2018 att utbildas i bemötande och värdegrund i relation till funktionsnedsättningar. En konsekvensanalys kring tillgänglighet och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning ska göras under 2018 och dokumenteras i underlagen inför politiska beslut.

Idrotts- och fritidspolitiskt program

Hur bidrar nämnden till att genomföra idrotts- och fritidspolitiska programmet?

Kommunstyrelsen bidrar till det idrotts- och fritidspolitiska programmet genom att säkerställa att det finns fysiska förutsättningar i samband med ordinarie planeringsprocess och att den mark kommunen förvärvat skall fungera för samhällsbyggande för flera funktioner. Lokalförsörjningsplaneringen för idrotts- och fritidsanläggningar bidrar till att genomföra det idrotts- och fritidspolitiska programmet genom att kartlägga och bemöta alla behov av idrotts- och fritidsanläggningar som olika målgrupper i Uppsala har. Dessa behov införlivas kontinuerligt i lokalförsörjningsplaneringen så att nämnden i ett långsiktigt perspektiv kan bemöta uppsalabornas olika behov av idrotts- och fritidsanläggningar och lokaler på ett bra och effektivt sätt. Lokalförsörjningsplaneringen koordineras även med planeringen för skolor och den för kultur- och fritidslokaler. Vi kan då skapa samnyttjande mellan idrott-fritid-kultur-skola vilket är viktigt för att skapa goda förutsättningar för alla uppsalabor att använda våra anläggningar och lokaler.

Bredbandprogrammet

Hur bidrar nämnden till att genomföra bredbandsprogrammet?

Arbetet med att påskynda utbyggnaden av bredband på landsbygden pågår. Ett reviderat bredbandsprogram ska tas fram som underställs kommunfullmäktige för beslut under hösten 2017. På Uppsala kommuns hemsida utformas en sida om bredband som kommer att publiceras under året. Här kommer bland annat statistik från tillväxtanalys att tillgängliggöras. Det bidrar till att fler har möjlighet att följa utvecklingen av utbyggnaden samt få tips och råd kring hur man får fiber. En mobiltäckningsmätning förbereds som kommer att genomföras 2017 och vars resultat kommer att tillgängliggöras på den nya webbsidan. Medborgare som efterfrågar stöd från kommunen i frågor om bredbandsutbyggnad erbjuds information och hjälp. En prissättningsmodell för nyttjande av kommunal mark ska ses över tillsammans med de kommunala bolagen.

Äldrepolitiskt program

Hur bidrar nämnden till att genomföra äldrepolitiska programmet?

Kommunstyrelsen har en stödande roll i implementering av äldrevänlig stad som samordnas av äldrenämnden. Bland annat bevakar kommunstyrelsen att nationella minoriteter lyfts i arbetet. Ingen specifik handlingsplan finns framtagen. Att gå in som

en part i healthy cities-hälsosamt åldrande bedöms ej aktuellt då kommunen är med i WHO's äldrevänlig stad. Tillgänglighetsinventeringar av bostadsområden är inte påbörjat, men ett långsiktigt arbete med att utbilda byggherrar i tillgänglighetsfrågor och stödja i detaljplanearbetet pågår. Kommunens seniorrestauranger har utvecklats under året genom utökad yta, förnyad möblering, möjlighet att betala med kort och aktiviteter som seniorlunch med uppträdanden samt schlagerdagar.

CEMR

Är den statistik som redovisas för nämnden alltid könsuppdelad (när det handlar om människor)? Om inte, varför?

Bedömningen är att där det är möjligt och relevant presenteras statistik för nämnden uppdelad på kön. Några exempel är medarbetarenkät, "nollmätning" platsvarumärket, NKI-mätning som kan följas månadsvis via Insiktsdatabasen samt merparten av HR-statistiken. Nya nyckeltal och resultatindikatorer har alltid könsuppdelning som ett grundläggande krav i de fall det är möjligt och värdefullt utifrån ändamålet. Statistik över felanmälan av offentlig miljö har under året börjat könsuppdelas. Det finns dock vissa undantag, bland annat redovisas AVI index i årsredovisningen, som inte delas upp på kön. Metadata inom klimat och miljö finns inte alltid att tillgå könsuppdelad. Flera staber och avdelningar har inte redovisat någon statistik eller använder endast sådan statistik där kön inte bedöms som relevant. Ett problem är att vi ska utgå ifrån individens självidentifikation i den mån det är möjligt vilket inte alltid görs, till exempel i medarbetarenkäten vilket ska åtgärdas inför kommande fördjupningsenkäter.

Har det under 2017 genomförts några jämställdhetsanalyser för nämndens verksamheter? Om ja, har de redovisats för nämnden? Har sådana analyser lett till några åtgärder som främjar jämställdhet? Ge gärna exempel.

Kommunstyrelsen har genomförts jämställdhetsanalyser inom två områden under 2017. En avser upplevelsen av hot och trakasserier bland förtroendevalda och har redovisats muntligen för nämnd. Analyser görs återkommande av hur jämställd kommunens lönebildning är och ett löpande arbete bedrivs med att eliminera osakliga skillnader i lön mellan kvinnor och män. I två projektansökningar planeras för att ta hänsyn till jämställdhetsaspekter i projektutformningen om finansiering beviljas. 2016 gjordes en jämställdhetsanalys inför framtagandet av Näringslivsprogrammet som visade att det finns jämställdhetsproblematik inom företagande, och därför har en åtgärd om kvinnors företagande inkluderats i programmet som kommunen nu arbetar med. I samband med investeringar över 50 mnkr ska jämställdhetsanalyser att genomföras, men ingen sådan investering har gjorts under 2017. Alla medarbetare som arbetar med kommunikation utbildas inom CEMR för att säkerställa ett normkritiskt förhållningssätt. Även inom staben för gemensam service har alla medarbetare utbildats inom CEMR och tillsammans identifierat områden för jämställdhetsanalys under 2018.

Ingår könskonsekvensbeskrivningar i nämndens beslutsärenden (när det handlar om människor)? Om inte, varför? Har några ärenden återremitterats på grund av att det saknas ett jämställdhetsperspektiv? Ge gärna exempel.

I en del av nämndens beslutsärenden ingår en könskonsekvensbeskrivning, men inte i alla. Arbete pågår med att integrera jämställdhets- och barnperspektiv i samtliga beslutsärenden. Två ärenden har återremitterats, landsbygdsprogrammet och näringslivsprogrammet. Det gjordes ett omtag med båda programmen för att integrera jämställdhet vilket redan har gett effekt, bland annat i särskilda satsningar för kvinnliga företagare och för att motverka könsstereotypa föreställningar om företagande.

Avfallsplan

Hur bidrar nämnden till att genomföra avfallsplanen?

Kommunstyrelsens måltidsverksamhet arbetar för att minska svinn i kommunens restauranger. Årets svinnmätning visade att tallrikssvinn har minskat till 22 gram/portion från 32 gram/portion sedan 2012. Produktionssvinn ligger i årets mätning på cirka 2 procent av livsmedelsinköpen vilket även det är en minskning sedan 2012. Vi fortsätter att varje år mäta svinn och arbeta aktivt med att minska svinn genom olika projekt och standardiseringar av processer som i sin tur kan leda till optimeringsverktyg. De aktiviteter vi kommer att undersöka är att utöka svinnmätningen och de system vi tittar på är lagerhanteringssystem och måltidsoptimering.

I samråd med Uppsala vatten har kommunstyrelsen sedan en längre tid utformat lokalerna för en optimal avfallshantering. Möjligheten för utsortering av förpackningsmaterial, tidningar och matavfall i kommunstyrelsens egna verksamhetslokaler är delvis genomfört. Aktiviteten att föreslå lämpliga platser för placering av återvinningscentral utifrån begäran om markanvisning är inte påbörjad.

Kommunstyrelsens nyckeltal

Nyckeltal används för att följa utvecklingen inom kommunens ansvarsområden generellt. Ambitionen är att nyckeltalen ska vara stabila över tid. De ska också ge möjlighet att jämföra Uppsala med andra kommuner. I många fall går det också att göra jämförelser inom Uppsala. Exempelvis kan som regel de indikatorer och nyckeltal som rör individer redovisas uppdelat på kön och i många fall även utifrån geografi (exempelvis stad/landsbygd).

Några av nyckeltalen används som indikatorer för att följa om utvecklingen går i riktning mot nämndmålen. I nyckeltalstabellerna nedan framgår om ett nyckeltal används som indikator till ett nämndmål eller inte.

Nyckeltalen följer den verksamhetsindelning som är gjord av SKL inom ramen för Klassa-projektet. Det handlar om en viss anpassning av den indelning som SCB använder sig av för framför allt den ekonomiska uppföljningen. Anledningen till att SKL anpassat indelningen är att få en indelning som fungerar bättre för verksamhetsuppföljning och för att beskriva processer. Indelningen finns på flera nivåer där lägre nivåer är mer detaljerade beskrivningar av högre nivåer. Här används indelningen för den högsta nivån för kärnprocesser som grund för indelning av nyckeltal:

- Fysisk planering
- Miljö- och samhällsskydd
- Infrastruktur
- Näringsliv, arbete och integration
- Utbildning
- Kultur, fritid, turism
- Vård och omsorg
- Särskilda samhällsinsatser

Därutöver hamnar några nyckeltal i den högsta nivån för stödprocesser, exempelvis Lokalförsörjning och fastighetsunderhåll eller HR/Personal. Dessa nyckeltal redovisas tillsammans med övergripande nyckeltal under rubriken Kommunövergripande.

Fysisk planering		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Antal bostäder i anvisad mark (genomsnitt senaste tre åren)	Egen uppföljning	
Antal byggherrar	Egen uppföljning	

Miljö- och samhällsskydd		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Utsläpp av växthusgaser totalt [ton CO ₂ ekv] (kommungeografiskt)	Olika källor. Kombineras av Uppsala kommun.	Mål 3.1
Utsläpp av växthusgaser totalt [ton CO ₂ ekv per invånare] (kommungeografiskt)	Olika källor. Kombineras av Uppsala kommun.	Mål 3.1
Utsläpp av växthusgaser från trafikarbete och arbetsmaskiner [ton CO ₂ ekv/inv] (kommungeografiskt)	SMED (Transporter, exkl. övrigt, samt arbetsmaskiner)	Mål 3.1
Andel miljöfordon – egna fordon personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	Kolada (U00437)	Mål 3.1

Miljö- och samhällsskydd		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Överskridande normvärde partiklar PM10 (antal tillfällen, avser mätpunkt i centrala staden)	Egen mätning	Mål 3.1
Överskridande normvärde kvävedioxid (antal tillfällen, avser mätpunkt i centrala staden)	Egen mätning	Mål 3.1
Antal arter vid provfiske i Fyrisån	Egen mätning	Mål 3.1
Halt av fosfor i Fyrisån	Egen mätning	Mål 3.1
Halt av zink i Fyrisån	Egen mätning	Mål 3.1
Halt av koppar i Fyrisån	Egen mätning	Mål 3.1
Halt av PFAS i grundvatten	Egen mätning	
Halt av BAM i grundvatten	Egen mätning	
Solenergi – installerad effekt (MW) (kommungeografiskt)	Vidareutvecklas nationellt	
Solenergi – installerad effekt (MW) (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål 3.1
Andel ekologiskt producerade livsmedel (egen regi)	Egen uppföljning	Mål 3.1

Infrastruktur		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Andel som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s	Kolada (N07900)	
Andel arbetsställen i kommunen som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s	PTS Statistikportal	

Näringsliv, arbete och integration		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Förvärvsarbetande med arbetsplats i regionen (dagbefolkning)	SCB	
Förvärvsarbetande med bostad i regionen (nattbefolkning)	SCB	
Kvot mellan dagbefolkning och nattbefolkning	Beräknat utifrån SCB	
Antal nyregistrerade företag	Tillväxtanalys/SCB	
Antal företag, skillnad mot föregående år	Bolagsverket	
Nyregistrerade företag kommun, antal/1000 invånare	Kolada (N00941)	
Företagarnas sammanfattade omdöme av företagsklimatet i kommunen, andel positiva svar	Svenskt näringslivs företagarenkät	
Företagarnas uppfattning av kommunens service	Kolada (U07451)	Mål 9.6
Nettoinflyttning till landsbygden	SCB	
Andel andra upplåtelseformer än äganderätt på landsbygden	SCB	
Antal boende per jobb på landsbygden	SCB	
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd-Region-Index) fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index) fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas helhetsbedömning av inflytande på kommunala beslut och verksamheter (Nöjd-Inflytande-Index) fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas uppfattning om kommunikationer fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas uppfattning om kommersiell service fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Medborgarnas uppfattning och gång och cykelbanor fördelat på stad och land	SCB (medborgarundersökning)	
Möten godkända av ICCA, minst 50 delegater och en natts övernattnig, m.m.	ICCA Statistics Report	

Näringsliv, arbete och integration		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Antal föreningar som anslutit sig till Lokal överenskommelse med föreningslivet (LÖK)	Egen uppföljning	
Antal idéburna offentliga partnerskap (IOP)	Egen uppföljning	
Nettokostnad näringslivsfrämjande åtgärder, kr/inv	Kolada (N40009)	
Detaljhandels omsättning i Uppsala City	Cityklimatet (Fastighetsägarna MittNord)	
Andel mottagna flyktingar av det antal som kommunen är skyldig att ta emot enligt Bosättningslagen (kommuntalet)	Migrationsverket (Antal genomförda anvisningar per kommun)	Mål 5.1
Antal mottagna i flyktingmottagande under året per 1 000 invånare	Kolada (N01986, N01951)	
Anvisade ensamkommande barn, antal per 1 000 invånare	Kolada (N02002, N01951)	
Andel skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år som förvärvsarbetar	Kolada (N00700)	
Andel skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år som studerar (CSN-berättigad utbildning)	Kolada (N00701)	
Nettokostnad svenska för invandrare, kr/inv	Kolada (N18008)	
Nettokostnad flyktingmottagande, kr/inv	Kolada (N40010)	
Antal exporterande företag i Uppsala kommun	Business Sweden	
Företagarnas uppfattning om attityder till företagande hos skola	Svenskt näringslivs företagarenkät	
Företagarnas uppfattning om attityder till företagande hos tjänstepersoner	Svenskt näringslivs företagarenkät	Mål 9.6
Företagarnas uppfattning om attityder till företagande hos politiker	Svenskt näringslivs företagarenkät	Mål 9.6
Företagarnas uppfattning om attityder till företagande hos allmänhet	Svenskt näringslivs företagarenkät	

Utbildning		
Nyckeltal	Källa	Indikator
-		

Kultur, fritid och turism		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Kommersiella gästnätter (på hotell, vandrarhem, stugby och camping) i Uppsala kommun, ökning i procent per år	SCB/Tillväxtverket	

Vård och omsorg		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Ohälsotal bland Uppsalas invånare 16-64 år	Kolada (N00957)	
Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	Kolada (U01405)	
Återstående medellivslängd vid födseln (kvinnor) kommun, år	Kolada (N00925)	
Återstående medellivslängd vid födseln (män) kommun, år	Kolada (N00923)	
Medborgarnas uppfattning om det stöd och den hjälp som utsatta personer får i kommunen	SCB medborgarundersökning	

Särskilda samhällsinsatser

Nyckeltal	Källa	Indikator
-		

Kommunövergripande

Nyckeltal	Källa	Indikator
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (Nöjd-Region-Index)	Kolada (U00402)	
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunens verksamheter (Nöjd-Medborgar-Index)	Kolada (U00401)	Mål 9.6
Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet	Kolada (U00400)	
Här är bäst att bo. Tidningen fokus rankning av 290 kommuner, bäst resultat 1	Tidningen Fokus undersökning BästAttBo	
Anmälda våldsbrott i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07403)	
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära relation med offret i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07401)	
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus i nära relation med offret i kommunen, antal/100 000 inv	Kolada (N07401)	
Medborgares helhetsbedömning av hur trygga de är (del av Nöjd-Region-Index)	Kolada (U00405)	
Kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt	Kolada (U07402)	
Insamlat hushållsavfall (kg/inv)	Kolada (U07801)	
Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning	Kolada (U07414)	
Total energianvändning för fastigheter och verksamheter (GWh) (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Energianvändning per yta (kWh/m ²) (kommunorganisatoriskt totalt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Energianvändning per yta (kWh/m ²) (kommunorganisatoriskt för lokaler)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Energianvändning per yta (kWh/m ²) (kommunorganisatoriskt för bostäder)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Energianvändning per yta (kWh/m ²) för skolverksamhet (kommunorganisatoriskt för verksamhets- och fastighetsenergi)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	
Andel använd förnybar energi – stationära ändamål exkl. VA-verksamhet, gatubelysning, markvärme (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Andel klimatneutral fjärrvärme (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen)	Mål 3.1
Andel fossilfria fordon - egna personbilar/lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål 3.1
Andel använd förnybar energi – egna personbilar och lätta lastbilar (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål 3.1
Total energianvändning för motoriserade transporter (kommunorganisatoriskt)	Egen uppföljning	Mål 3.1
Kemikalieförbrukning städ, antal ml/m ²	Egen uppföljning	
Valdeltagande i senaste kommunvalet, (%)	SCB	
Medborgarnas uppfattning om möjligheter till insyn och inflytande (Nöjd-Inflytande-Index)	Kolada (U00408)	
Andel ungdomar som uppger att de har möjlighet att framföra sina åsikter till de som bestämmer i kommunen (gymnasieskolans åk 2)	Liv och hälsa ung	
Tillsvidareanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00200)	
Visstidsanställda månadsavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00201)	
Årsarbetare, kommunalt anställda i ledningsarbete (andel)	Kolada (N00073)/(N00098)	
Nya tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)	Kolada (N00215)	

Kommunövergripande		
Nyckeltal	Källa	Indikator
Visstidsanställda timavlönade, kommun, andel (%)	Kolada (N00202)	
Andel tillsvidareanställda som arbetar heltid	Egen uppföljning	
Arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade, kommun (andel)	Kolada (N00205)	
Avgångna tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)	Kolada (N00216)	
Hållbart medarbetarengagemang (HME), totalindex	Kolada (U00200)	Mål 9.5 (könsskilln)
Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende mål, utvärdering och förväntningar (styrningsindex)	Kolada (U00203)	
Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende uppskattning, förtroende och förutsättningar från chef (ledarskapsindex)	Kolada (U00202)	Mål 9.3
Hållbart medarbetarengagemang (HME) avseende meningsfullt arbete, lärande i arbetet och positiv syn på arbetet (motivationsindex)	Kolada (U00201)	Mål 9.2
Index över attraktiva arbetsvillkor	Nyckeltalsinstitutet	Mål 9.5
Andel avslutade arbetsskador och tillbud i förhållande till antal anmälda	Egen uppföljning (KIA)	
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent	Egen uppföljning	
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, procent (enligt Lag (1997:614) om kommunal redovisning)	Kolada (N00090)	
Andel medarbetare som har många frånvarotillfällen under de senaste 12 månaderna (6 eller fler)	Egen uppföljning	
Lönegap median kvinnor-median män anställda av kommunen, kr	Kolada (N00951)	
Kapitalkostnadsandel	Kommunens ekonomiska uppföljning	Mål 1.1
Skulder per invånare för kommunkoncernen	Kolada (N03050)	Mål 1.1
Ekonomiskt resultat, kommun (Procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning, Skatt och kommunalekonomisk utjämning $\geq \Delta$ nettokostnad egentlig verksamhet)	Kommunens ekonomiska uppföljning	
Soliditet, kommunkoncern	Kolada (N03110)	
Soliditet, kommun	Kolada (N03106)	
Soliditet, kommunkoncern, inklusive pensionsåtaganden	Kolada (N03034)	Mål 1.1
Soliditet, kommun, inklusive pensionsåtaganden	Kolada (N03002)	

3. Uppföljning av intern kontroll 2017 per augusti

Kommunstyrelsen beslutade i december 2016 om plan för intern kontroll för 2017 för den egna verksamheten. Enligt internkontrollplanen ska 15 kontrollområden följas upp per augusti. Nedan redovisas resultatet av granskningen.

1. Kontrollmoment: Upphandlingsprocessen – utan anmärkning

Inledning

Brister i organisation och genomförande av upphandling riskerar att leda till brott mot LOU (lagen om offentlig upphandling), viten och skadestånd, fördröjningar i verksamheten samt högre kostnader för varor och tjänster. Upphandlingsprocessen behöver effektiviseras.

Metod

Kontroll av att handlingsplan för effektivisering av upphandlingsprocessen är framtagen och att föreslagna åtgärder reducerar risken.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd utan anmärkning. En handlingsplan som syftar till att stärka upphandlingsfunktionens kompetenser, processer samt rutiner finns framtagen och verkställs i enlighet med planering. Stora delar av planen är redan åtgärdade.

Förslag på åtgärder

Upphandlingschefen rapporterar uppföljning av handlingsplanen löpande till stabschef under hela 2017.

2. Kontrollmoment: Uppföljning av leverantörstrohet – mindre anmärkning

Inledning

Brister i organisation och genomförande av upphandling riskerar att leda till brott mot LOU (lagen om offentlig upphandling), viten och skadestånd, fördröjningar i verksamheten samt högre kostnader för varor och tjänster. Uppföljning av avtal och leverantörer behöver utvecklas.

Metod

För att kunna se hur pass väl organisationen följer gällande avtal samt genomför upphandlingar där behov finns, mäts nämndernas leverantörstrohet. Kommunstyrelsen följer regelbundet nämndernas leverantörstrohet.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Det finns brister i hur väl nämnderna följer gällande avtal samt att upphandlingar genomförs när avtal saknas. Det finns även brister i att upphandlingar, inom definierade avtalslösa områden, inte blir genomförda inom förväntad tid. Granskningen visar dock på att leverantörstroheten för kommunen totalt har ökat, från 78 procent till 79 procent, jämfört med tidigare period. Följande åtgärder har genomförts i syfte att öka leverantörstroheten:

- riktad informationsinsats till organisationen,
- genomförda upphandlingar inom områden där avtal tidigare saknats,

- förenkling och effektivisering av kommunens inköpsprocess (fortsatt införande av e-handel), samt
- effektivisering av upphandlingsprocessen.

Förslag på åtgärder

Granskningen visar att medvetenheten ute i organisationen har ökat men att ett antal åtgärder behöver genomföras för att ytterligare minimera risken. Den åtgärd som förväntas ge mest effekt är det breda införandet av e-handel i organisationen som beräknas vara slutfört tredje kvartalet 2019. Nya riktlinjer och policy för upphandling och inköp beräknas även det ge effekt, beslut tas i kommunfullmäktige hösten 2017.

3. Kontrollmoment: Lokalförsörjning – granskning pågår

Inledning

Förmågan att ha framförhållning och samordning avseende försörjningen av lokaler för kommunal verksamhet är avgörande för att undvika brister i verksamheten och bristande följsamhet till lagar och regler, ekonomiska bakslag och lågt förtroende. För att minska risken behöver kvalitetsarbetet med lokalförsörjning utvecklas.

Metod

Kontroll ska genomföras av att inga vitesbelopp avseende verksamhetslokaler för funktionsnedsatta betalas ut på grund av dålig framförhållning i lokalförsörjningsprocessen.

Resultat av kontrollen

Granskning pågår. Resultatet återrapporteras till nämnden i samband med uppföljning av kommunstyrelsens internkontrollplan per december 2017.

4. Kontrollmoment: Hantering av anläggningstillgångar – mindre anmärkning

Inledning

Kommunen har brister i kontrollen av sina anläggningar. För att minska risken för fel i den finansiella rapporteringen behöver kvalitetsarbetet med anläggningstillgångar utvecklas.

Metod

Kontroll av att rutinbeskrivning för hantering av anläggningstillgångar finns och är ändamålsenlig.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Anläggningsredovisningen fungerar enligt definierade rutiner i ekonomisystemet. Uppdaterade riktlinjer och instruktioner är tillgängliga på Insidan. En modul för anläggningstillgångar implementerades i ekonomisystemet i oktober 2016. All registrering i anläggningsregister hanteras av ett begränsat antal medarbetare inom redovisningsenheten. Behörighet att registrera söks och tilldelas av redovisningschef. Not angående anläggningstillgångar i årsredovisning 2017 uppdaterades för att bli mer ändamålsenlig och samtidigt lättare att ta fram.

Förslag på åtgärder

Ett omfattande arbete pågår inom stadsbyggnadsförvaltningen i syfte att förbättra strukturer och dokumentation av exploateringsverksamheten. Rapportering till kommunstyrelsen och fördjupad granskning av revisionen sker i särskild ordning.

5. Kontrollmoment: Bristande prioriteringar – mindre anmärkning

Inledning

Krav på snabba lösningar samt ifrågasättande av och bristande kunskap om politiska mål kan leda till att kommunen inte arbetar tillräckligt effektivt för att nå de politiska målen.

Verksamhetens prioriteringar avgörs därmed längre ut i organisationen vilket kan leda till att de viktigaste politiska målen inte nås. För att upprätthålla en hög kvalitet i kommunens service är det viktigt att prioritera vad som ska göras och våga välja bort av det som redan görs idag för att mäta med nya krav. Genom ett ökat fokus på genomförande och uppföljning av politiskt beslutade planer och program kan risken minskas.

Metod

Rutiner för hur åtgärder och aktiviteter i nya och befintliga handlingsplaner, program samt övriga KS-beslut inkorporeras i nämndernas verksamhetsplaner har gått igenom. Statistik för i vilken mån nämnderna (inklusive kommunstyrelsen) har åtgärder i verksamhetsplanerna som knyter an till kommunövergripande handlingsplaner och program har tagits fram. Statistiken togs fram genom att ta fram en lista på åtgärder och aktiviteter i IT-stödet för verksamhetsplaner (Hypergene) i juni 2017. I listan framgår vilka åtgärder och aktiviteter som nämnderna har knutit till en plan eller ett program.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Det finns rutiner för hur planer, program och övriga KF- och KS-beslut tas om hand i verksamhetsplanerna och synliggörs genom Hypergene. Kommunstyrelsens och nämndernas verksamhetsplaner knyter i hög grad an till kommunövergripande planer och program. Så mycket som hälften av nämndernas över 1 100 åtgärder har knutits till planer eller program. Det finns dock en variation, både mellan planer och program och mellan nämnder. Det finns kommunövergripande planer och program som inte alls synliggörs i nämndernas verksamhetsplaner. Det finns också nämnder som enbart i mycket låg grad knyter an till planer och program i verksamhetsplanen.

Förslag på åtgärder

Inför arbetet med verksamhetsplaneringen för 2018 kommer de programansvariga att fungera som stöd för förvaltningarna i arbetet med att införliva programmen i verksamhetsplanerna. De kommer även att årligen följa upp respektive programs måluppfyllelse och aktualitetsbedöma relevans, omfattning och form av styrsignal. En process finns framtagen för att årligen föreslå kommunfullmäktige att genomföra eventuella behov av förändringar om styrningen inom något programområde inte bedöms fungera som förväntat.

6. Kontrollmoment: Kunskap om mutor, jäv och representation – pågår

Inledning

Bristande kunskap om, eller respekt för, policy för mutor och jäv samt policy för representation kan leda till risk för förekomst av mutbrott eller andra oegentligheter. Kontinuerlig uppföljning av att regelverket för oegentligheter och bisysslor följs samt attityder och kunskaper har identifierat behov av utbildning och andra insatser.

Metod

En enkät om kunskap om mutor, jäv och representation för att mäta utveckling ska genomföras. Kontrollmetoden kan komma att utvecklas beroende av informations- och utbildningsinsatsernas karaktär.

Resultat av kontrollen

Kontroll har ännu ej genomförts då en revidering av nuvarande representationspolicy och förtydligande av frågorna pågår och en gemensam utbildning planeras tillsammans med kommunrevisionen. Återrapporteras till nämnden i samband med uppföljning av kommunstyrelsens internkontrollplan per december 2017.

7. Kontrollmoment: Omvärldsrisker – utan anmärkning

Inledning

Den riskanalys som fungerar som grund för internkontrollplanen har identifierat behovet av kontinuerlig bevakning av omvärldsfaktorer som kan påverka kommunens prioriteringar samt strategier för att möta dessa.

Metod

Kontinuerlig bevakning av omvärldsfaktorer har skett under året.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Förvaltningens ledning får dagligen rapporter från nationell och internationell mediebevakning. Även arbetet med att tidigt fånga signaler inom säkerhetsområdet har förstärkts ytterligare.

Förslag på åtgärder

Granskningen visar att det finns god förmåga att fånga och möta omvärldsfaktorer. Däremot bör förmågan till scenariohantering förstärkas. Detta kommer bl.a. att göras genom inrättandet av en analysenhet inom kommunledningskontoret där uppdraget kring scenariohantering kommer att bli prioriterat. Enheten kommer att inrättas under hösten 2017.

8. Kontrollmoment: Samordnad planeringsprocess – mindre anmärkning

Inledning

Nedprioritering av resurser kan hämma kommunens strategiska stadsutveckling. Prioriteringar inom stadsbyggandet dröjer vilket kan ge utslag i investeringsekonomi och kreditvärdigheten sjunker. Genom en utveckling av den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling kan risknivån minska.

Metod

Kontroll av att den samordnade planeringsprocessen utvecklas i syfte att minska värdet för de risker som identifierades i riskanalysen för mark- och exploateringsverksamheten under våren 2016 (KSN-2015-0871).

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Åtgärder har genomförts eller planeras för alla identifierade risker. Nedan redovisas åtgärder och resultat för de risker som har de högsta riskvärdena.

- Alltför hög arbetsbelastning generellt: Prioriteringen av stads- och landsbygdsutvecklingsprojekt har 2016 beretts gemensamt av fastighetsutvecklade bolag, Uppsala Vatten och Avfall AB och stadsbyggnadsförvaltningen och gett förutsättningar för en bättre resursplanering. Varje projektledares arbetsbelastning har gått igenom och projekten lagts ut i tid i prioriteringsordning. Bemanningen har ökat, främst med hjälp av konsultmedarbetare. Rekryteringsinsatser har gjorts och pågår

fortfarande. Under uppföljningsperioden har sju projektledare rekryterats och fem valt att sluta.

- Konkurrens om arbetskraft – risk att nyckelpersoner slutar: Attraktiviteten för projektuppgragen kommer att ökas genom att projektledarens roll som ansvarig för projektet som helhet tydliggörs, stöd från projektekonomer har tillförts och resurser för handledning av projektledare och ledning/styrning av verksamheten har förstärkts med en ny enhetschefstjänst.
- Svårighet att inom förväntad tidsram uppnå värdehemtagning av stora exploateringsprojekt: Förbättrade informationsprocesser till mark- och exploateringsutskottet är framtagna.
- Möjliggöra för exploatörer att bygga ut allmän plats i enlighet med de möjligheter som beskrivs i PBL: Ramavtal för entreprenadarbeten upp till sju miljoner kronor är upphandlat. Upphandling av ramavtal för arbeten över sju miljoner kronor pågår. Vissa arbeten vid fastighetsgräns behöver utföras av byggherren av arbetsmiljöskäl.
- Lednings- och styrningsprocessen förblir odefinierad: Ett programkontor med uppdrag att samordna planeringsprocessen, säkra gemensamma prioriteringar enligt mål och budget och leda kvalitetsutveckling inrättades på stadsbyggnadsförvaltningen i januari 2017. Arbets- och beslutsprocess för stadsbyggnadsprocessen har uppdaterats. Ny process står inför beslut om fastställande och implementering.
- Marknaden – risk att vi slår i taket vad gäller entreprenadmarknaden: Vi tar fram attraktiva, så enkla som möjligt med rimliga tider för genomförande för att öka antalet anbud. Vi samordnar projekt geografiskt och tidsmässigt och upphandlar exploaterings-, investerings- och driftentreprenader vid större projekt.
- Misslyckas med prioritering av projekt eller åtgärder: Kriterier för prioritering har beslutats av kommunstyrelsen.
- Otydlighet mellan exploatering och anläggning avseende ekonomisk redovisning i projekten: Nya rutiner; användning av projektkort som bland annat definierar projektet, ny kalkylmodell, styrning av redovisning och förstärkt bemanning från ekonomistaben stödjer korrekt redovisning.
- Avsaknad av IT-stöd för projektarbete: Behovsunderlag är framtaget. Inget system har ännu implementerats. Arbete pågår.
- Avsaknad av standard för allmän plats (Risk för godtycklighet vid uttag av exploateringsavgift, försvårar förhandlingssituation): En teknisk handbok tas fram, arbete pågår.
- Otydligt i ansvar för drift och underhåll i nya områden: Ny rutin med övertagandebesiktning har införts.
- Tomt- och småhuskän är personberoende: Tomt- och småhuskän har lagts ned. Tomter säljs via fastighetsmäklare och utannonseras på Hemnet eller direkt via kommunens hemsida.

Förslag på åtgärder

De åtgärder som har genomförts och planeras ovan för att minska värdet av riskerna för mark- och exploateringsverksamheten bedöms vara tillräckliga.

9. Kontrollmoment: Kunskap om diarieföring – mindre anmärkning

Inledning

Brister i diarieföring gör det svårt att hitta handlingar och arbetsmaterial. Det kan leda till svårigheter att hitta information bakåt i tiden vilket i sin tur kan leda till lagbrott, förtroendeskada och ineffektiv intern utveckling. Digital handbok för ärendehantering och diarieföring är under framtagande.

Metod

Kontrollera att digital handbok för ärendehantering och diarieföring är framtagen.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Handboken är inte färdig men arbetet är påbörjat. En ärendevägledning ska skapas på Insidan där man genom att klicka sig fram i processen ska få en vägledning för att skriva ett kvalitativt beslutsunderlag. Underlaget till detta är under framtagande och därefter återstår det att publicera detta samt komplettera med ett utbildningspaket. En arbetsgrupp inom kommunstyrelsen arbetar med underlaget. För att minska risken för brister i diarieföring erbjuder kommunstyrelsens specialister även stöd till handläggare i hur ärenden formuleras och disponeras.

Förslag på åtgärder

Fortsatt arbete med att framtagande av ärendevägledning samt publicering på kommunens intranät och framtagande av utbildningspaket.

10. Kontrollmoment: Utbildning i diarieföring – utan anmärkning

Inledning

Brister i diarieföring gör det svårt att hitta handlingar och arbetsmaterial. Det kan leda till svårigheter att hitta information bakåt i tiden vilket i sin tur kan leda till lagbrott, förtroendeskada och ineffektiv intern utveckling.

Metod

Kontrollera antal utbildningstillfällen och antal handläggare som har deltagit på utbildning.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Kontrollen visar följande antal utbildningstillfällen och deltagare under det senaste året:

- grundkurs i offentlighet och informationsförvaltning vid ett tillfälle med sju handläggare,
- särskilda utbildningar för medarbetare inom före detta Teknik & service vid fem tillfällen med cirka 100 handläggare,
- introduktionsutbildning för nyanställda inom kommunen vid två tillfällen med cirka 100 handläggare, samt
- genomgång med registrator med cirka 20 handläggare.

Förslag på åtgärder

Ett utbildningsprogram kommer att tas fram för 2018 för att kunna utbilda ännu fler handläggare.

11. Kontrollmoment: Registrering i diariet – mindre anmärkning

Inledning

Brister i diarieföring gör det svårt att hitta handlingar och arbetsmaterial. Det kan leda till svårigheter att hitta information bakåt i tiden vilket i sin tur kan leda till lagbrott, förtroendeskada och ineffektiv intern utveckling.

Metod

Två olika stickprover har genomförts. Dels kontroll att ärendebenenämningarna i ärendehanteringssystemet (DokÄ) är återsökningsbara och följer framtagna namnstandard. Dels kontroll av diarieföring av epost hos ett urval av 10 medarbetare på kommunledningskontoret. Stickprovet om 300 inkommande och utgående handlingar granskades därefter av stadsjurist.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Kontrollen av ärendebenenämningar visar att flera handläggare som registrerar ärenden i KSN-serien benämner ärenden på olika sätt. När det gäller motioner finns en struktur med namn och partitillhörighet som följs. Punkter skrivs i ärenderubrik. I vissa fall är inte rubriksättningen ändamålsenlig. Kontrollen av diarieföring av epost visar att inget brev i framtaget stickprov borde ha registrerats.

Förslag på åtgärder

Kommunledningskontoret kommer att under hösten ta upp och arbeta fram en struktur på ärenderubriker och handlingsrubriker som ska alla ska använda.

12. Kontrollmoment: Bristande analyser – mindre anmärkning

Inledning

Avsaknad av lätt åtkomlig statistik och andra uppgifter för att göra uppföljningar och analyser gör att det ibland krävs ett omfattande arbete att ta fram beslutsunderlag som dessutom kan ha brister. Detta kan leda till felaktiga beslut och att målen inte nås. Berör exempelvis jämställdhetsanalyser. Identifiera vilken statistik som är tillgänglig och vilken som behöver hanteras, antingen i form av utveckling eller i form av accepterade begränsningar.

Metod

Kontrollen innehåller två delar:

1. Indikatorer och nyckeltal i Mål och budget och kommunstyrelsens verksamhetsplan.
  - a. Bedömning av om det saknas data för att kunna bedöma måluppfyllelse (inriktningsmål, nämndmål och uppdrag) för kommunstyrelsens verksamhet som den beskrivs i verksamhetsplanen.
  - b. Förslag på vilka data som bör tas fram för att förbättra uppföljningen.
2. Enkät till urval av tjänstepersoner som arbetar inom kommunstyrelsens ansvarsområde. Frågor har ställts om behov av utveckling avseende statistik- och datainsamling inom verksamhetsområdet.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Användningen av statistik som underlag till analyser hänger både samman med att rätt statistik väljs ut, att det framgår varför statistiken valts ut (hur den ska tolkas) och att den görs tillgänglig för den som ska använda den. Kommunstyrelsen har ökat transparensen kring vilken statistik som väljs ut genom att besluta om nyckeltal i samband med beslutet om verksamhetsplan, men det finns ett behov av att ytterligare utveckla nyckeltal inom bland annat social hållbarhet och hur kommunen

fungerar som organisation. Nyckeltalens värden behöver också göras tillgängliga på ett enklare sätt än idag.

Förslag på åtgärder

En förutsättning för att nyckeltalen ska kunna bidra till en tydligare beskrivning av utvecklingen är att kommunstyrelsens respektive verksamheter ansvarar för nyckeltalen inom sina ansvarsområden. I det ingår att beskriva varför nyckeltalen finns och hur de ska tolkas. Fortsatt arbete med nyckeltal kring jämlikhet mellan bostadsområden eller socioekonomiska grupper kommer att ta avstamp från den kartläggning av levnadsvillkor och hälsa som färdigställts under våren 2017 och den kommande områdesundersökningen. Nyckeltal för att beskriva kommunstyrelsens arbete med den fysiska samhällsutvecklingen kommer att utredas.

Fortsatt arbete med nyckeltal kring hur kommunen fungerar som organisation kommer att ta hänsyn till de krav som ställs i årsredovisningslagen och de indikatorer som finns inom Global Reporting Initiative, exempelvis nyckeltal som visar sociala och ekologiska kvaliteter i kommunens inköp. Arbetet kommer även att ta hänsyn till den nationella Kommunens kvalitet i korthet för att fånga kommunens service till allmänheten när det handlar om offentlighet och insyn.

För att öka tillgången till nyckeltal kommer en IT-lösning utvecklas för att göra det möjligt för en användare att själv plocka fram nyckeltal och göra inomkommunala jämförelser i likhet med exempelvis Kommun- och landstingsdatabasens möjligheter till mellankommunala jämförelser.

13. Kontrollmoment: Låsta tillgångar – utan anmärkning

Inledning

Ekonomiska medel är låsta till satsningar som inte hinner genomföras vilket gör att andra satsningar inte heller kan genomföras. Implementera den nya ekonomimodellen som ger möjlighet till transparent, tydlig och enklare uppföljning, utifrån vilken kommunen sedan kan styra resurser på ett effektivare sätt.

Metod

Kontroll av hur mycket av kommunstyrelsens budget som omfördelas vid delårsbokslutet per augusti.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Resultat av kontrollen, d.v.s. vilka verksamheter och hur mycket som omfördelas vid delårsbokslutet syns i tabellen nedan.

KOMMUNSTYRELSEN	Helårsprognos 201708		
	Belopp i miljoner kronor	¹ nettokostnad	Nettokostnad
Nämnden totalt	355,7	355,5	0,2
Politisk verksamhet	61,7	56,7	5
Infrastruktur, skydd m.m.	145,8	153	-7,1
Fritid och kultur	8,9	8,7	0,2
Vård och omsorg	10	5,3	4,7
Särskilt riktade insatser	0	0,8	-0,8
Affärsverksamhet	17,1	2,9	14,2

Kontrollen visar att modellen möjliggör en tydlig och transparent uppföljning.

Den nya ekonomimodellen är till största del implementerad som möjliggör en enklare, tydligare och mer transparent uppföljning. Ekonomimodellen innehåller nio principer, alla är klara utom en som är påbörjad:

- Principer om ekonomistyrning, klar
- Principer om fördelning av tilldelad budget, klar
- Principer gällande disponering av budget, klar
- Principer gällande uppdrag mellan nämnder, klar
- Principer om priser och ersättningar, klar
- Principer gällande centraliserat verksamhetsstöd, klar
- Principer om lokaler, påbörjad
- Principer för fördelningsnycklar, klar
- Principer för avvikelshantering kring efterlevnad, klar

Det möjliggör i sin tur att verksamheterna kan styra resurser på ett effektivare sätt. Ett kommungemensamt system för styrning och ledning är implementerat för att kvalitetssäkra planering och uppföljning.

Förslag på åtgärder

Granskningen visar att den nya ekonomimodellen ökar transparensen och möjligheten till uppföljning. Den sjunde principen gällande lokaler kommer att implementeras och återrapporteras till kommunstyrelsen per december.

14. Kontrollmoment: För höga kostnads- och investeringsnivåer – utan anmärkning

Inledning

Kommunen har en hög kostnads- och investeringsnivå. Risken är att verksamhetens kostnader ökar utöver det som budgeterats i Mål och budget. För att minska risken krävs aktiva prioriteringar mellan olika verksamheter och initiativ samt att löpande pröva ambitionsnivåer i verksamheten.

Metod

Nettokostnadsutvecklingen följs löpande genom en månadsrapport där förvaltningarna kommenterar utvecklingen. Prognoser för helåret tas fram två gånger per år.

Resultat av kontrollen

Granskningen är genomförd utan anmärkning. Avvikelser mot budgeterad nettokostnadsutveckling identifieras i samband med månadsrapporter och prognoser. Kommunledningskontoret stöttar förvaltningarna för att successivt öka kvaliteten i kommentarerna och på så sätt förbättra kommunens analysunderlag. Vid avvikelser tas åtgärdsplaner fram eller så lyfts frågor till politiken för beslut. Den nya ekonomimodellen tydliggör att kommunfullmäktige i budgeten tar beslut om nettokostnad per verksamhet, inte om en ram per nämnd. Detta medför dels en tydligare styrning där pengarna används för det de är avsedda. Dels tydliggörs om verksamhet inte är finansierad. Detta har identifierats när det gäller flyktkostnader som ska finansieras genom statliga ersättningar och vid behov

täckas upp med kommunbidrag. Avvikelsen synliggör ett behov av att utreda om staten underfinansierar eller om kommunens ambitionsnivå är för hög.

För att utveckla budgetarbetet och identifiera områden där kommunens nettokostnader är för höga genomförs varje år olika jämförelser med omvärlden. Dels med andra liknande kommuner, dels med den i utjämningsystemet fastställda referenskostnaden. Jämförelser görs av alla typer av kostnader inklusive stabskostnader. För att undvika för höga kostnader är det viktigt att kommunen har en investeringsnivå som är långsiktigt hållbar. Om investeringsnivån är för hög medför det även höga kostnader i form av drift och underhåll. Därför har fokus på investeringsnivån samt eventuella möjlighet till avyttringar stärkts i mål och budgetprocessen.

Förslag på åtgärder

Granskningen visar att befintliga rutiner för att följa nettokostnadsutvecklingen fungerar. Samtidigt finns potential att ytterligare förbättra analysen för att säkerställa att kommunens kostnader inte överstiger budget. Uppföljningen av verksamhet och ekonomi bör hänga ihop på ett tydligare sätt. För att snabbare kunna identifiera vilka åtgärder som behöver sättas in utvecklas månadsrapporterna löpande. Åtgärden genomförs under 2017 och rapporteras till nämnden i samband med uppföljning av kommunstyrelsens internkontrollplan per december. I kommunens handlingar till politiken anges ibland bristfälliga eller inga ekonomiska konsekvenser. Processen för hur ärenden kvalitetssäkras håller på att ses över och rapporteras till nämnden i samband med uppföljning av internkontrollplanen per december.

15. Kontrollmoment: Kvalitetssäkra verksamhetsdata – mindre anmärkning

Inledning

Ej kvalitetssäkrad indata i verksamhetssystemen kan leda till omfattande felaktiga uppgifter på aggregerad nivå vilket kan leda till felaktiga beslutsunderlag och dåliga beslut. Rutiner för att kvalitetssäkra verksamhetsdata i systemen behöver utvecklas.

Metod

Enligt internkontrollplanen ska sticksprov tas av att kostnader ligger på rätt konto i ekonomisystemet (Agresso) samt att personal tillhör rätt ansvar i personalsystemet (Heroma). När det gäller ekonomisystemet har inget stickprov gjorts under 2017 eftersom de tester som gjordes 2016 föll mycket väl ut. Under året har fokus legat på förebyggande åtgärder genom fortsatt utveckling av kvalitet, uppdatering av rutiner och stärkt kommunikation. När det gäller personalsystemet sker redovisning av stickprov i samband med uppföljning av kommunstyrelsens internkontrollplan per december 2017.

Resultat av kontrollen

Granskningen av intern kontroll av indata i ekonomisystemet är genomförd utan anmärkning. Ett medvetet kvalitetsarbete bedrivs för att kvalitetssäkra indata i ekonomisystemet. Exempel på aktiviteter under 2017 är information under maj och juni kring att verksamhetskod uppdaterats, en ny fördelningsinstruktion har fastställts och publicerats på Insidan. Verksamhetskoder har städats upp och en hel del koder har stängts. Ett antal nya fördelningsverksamheter har lagts upp inom kommunens verksamhetsgrenar och workshops har genomförts med ekonomer för att säkerställa kunskap och enhetlig hantering i kommunens olika nämnder. Syftet med översynen är att minska felkällorna i kommunens rapportering av räkenskapssammandrag som sedan ligger till grund för bland annat jämförelser med andra kommuner och resursallokering vid budget. Samtliga kostnader på

konto för representation och samtliga kostnader om belopp överstigande 200 000 kronor kontrolleras i ett tredje steg. Statistik över felfrekvens saknas. Under augusti har skriftliga delegationer samlats in från samtliga nämnder och publicerats på intranätet. I samband med detta har icke obetydlig registervård kunnat genomföras.

Förslag på åtgärder

Under hösten arbetar kommunledningskontoret bland annat med ett projekt som syftar till att standardisera och strukturera arbetet med fördelningar av kostnader inom kommunen. Det förväntas leda till både ökad kvalitet (färre fel) och ökad effektivitet (vunnen tid).

4. Uppföljning av IT policy och strategisk plan 2017 per augusti

Detta kapitel beskriver den årliga uppföljningen av policy och strategisk plan för IT-utveckling och digitalisering som beslutades i oktober 2015. Syftet med uppföljningen är att säkra verkställandet av den politiska inriktningen.

Kommunens IT-utvecklings- och digitaliseringsarbete har fortsatt tagit kraftfulla steg under uppföljningsperioden. Ett direkt resultat som visar detta är Uppsalas nominering som en av fem kommuner för utmärkelsen Sveriges digitaliseringskommun 2017. Utmärkelsen Sveriges digitaliseringskommun ges till den kommun i Sverige som är ett föredöme och bäst på att tillvarata och utveckla digitaliseringens möjligheter. Det starkaste i Uppsalas nominering är förmågan till ett samlat ledarskap över förvaltningsgränser, utifrån den politiskt enhälligt beslutade inriktningen för IT-utveckling och digitalisering.

Ett ledarskap samlat över förvaltningsgränser med en agenda formad utifrån samhällsnytta möjliggör digitalisering som en av insatserna för att möta nuvarande och kommande välfärdsutmaningar.

Förvaltningarnas digitalisering är verksamhetsutveckling, där verksamheten drar nytta av de möjligheter som IT kan skapa. Utmaningen och därför också fokus vid vidareutveckling av agendan är att svara på frågorna: Vad behöver och kan förbättras ur ett kommuninvånar- och näringslivsperspektiv? Går det att göra bättre i en digital värld? Vilken effekt medför en sådan lösning?

Kommunen har goda förutsättningar för ett väl fungerande och hållbart digitaliseringsarbete. Antalet privata aktörer med engagemang i den offentliga sektorns digitalisering ökar. Det ger förbättrade förutsättningar till strategiska partnerskap där kommunen bidrar till innovation samt även drar nytta av leverantörers kompetens, kunnande och förmåga inom offentliga sektorns digitalisering. Vi använder de ökande möjligheterna att delta i utveckling av gemensamma nationella tjänster till exempel e-tjänsterna Mina meddelanden, Serverat (nationell tjänst för att underlätta start och drift av restaurangverksamhet) och Får jag lov (nationell tjänst för mer gemensam hantering av bygglov).

Utmaningarna med informationssäkerhet ändrar karaktär med ökat nyttjande av digitala verktyg och ökar med säkerhetsutmaningarna i kommunens och Sveriges omvärld.

IT-styrning

Mål: Förändringar i IT-miljön sker samordnat i kommunen och leder till samutnyttjande av IT-lösningar, minimerade dubbelfunktioner och ett effektivt underhåll. IT-styrningen är integrerad i kommunens ledarskap och stärker innovationskraft och utveckling av framtida samhällslösningar.

Kommunens IT-styrning har tagit fortsatt kraftfulla steg under uppföljningsperioden. Sammantaget har kommunen en kraftfull utveckling och en stark samlad kraft för digitalisering. Det ger kommunen möjligheter att hantera digitaliseringens utmaningar, där

den största utmaningen är att klara omställning och utveckling av arbetssätt samtidigt som kommunens verksamheter klarar vardagens leveranser och myndighetsutövning. En framgångsfaktor för leverans i enlighet med den strategiska planen för IT-utveckling och digitalisering är ett uthålligt förändringsarbete över förvaltningsgränser.

Kommunens redogörelse av IT-kostnader är historiskt sett den bäst samlade, tydliggjorda och tydligt finansierade. Arbete kvarstår och är fortsatt prioriterat vad gäller nyckeltal och analyser för jämförelse med andra kommuner. Kommunens digitalisering och IT-utveckling behöver styras starkare av faktiskt nytta i verksamheterna.

Strategiska partnerskap med leverantörer har formats i samband med införande av nytt GIS-system. Ytterligare partnerskap är under planering på andra områden. Det är inte hållbart att Uppsala löser digitaliseringens utmaningar med att utveckla samhällslösningar på egen hand. Leverantörer har därför en aktiv roll i kommunens verksamhetsutveckling. Ett återkommande event är det öppna IT-leverantörsmöte där leverantörer får möjlighet att ta del av kommunens utvecklingsplaner och föra samtal om hur marknadens aktörer kan bidra till kommunens utveckling.

Information är en långsiktig strategisk resurs i kommunen. Effektiva informationsflöden och modern informationshantering är hörnstenar för all digitalisering. Information i slutna IT-lösningar stödjer inte möjligheten att återanvända information och skapa de effektiva informationsflöden som verksamheterna behöver.

Informationssäkerhetsarbetet syftar till att säkra riktighet, tillgänglighet, konfidentialitet och spårbarhet för våra informationstillgångar. Informationssäkerhetsarbetet är inte ett styrande eller en separat insats utan en integrerad och naturlig del i varje medarbetares dagliga arbete. Informationssäkerhet och effektiva informationsflöden är fortsatt prioriterade områden.

Digitalisering

<p>Mål: Kommunen är ett föredöme på att tillvarata och utveckla digitaliseringens möjligheter. Digitaliseringen utvecklar medborgardialogen och främjar hållbara lösningar. Digitalt är norm och det är enkelt att ha kontakt med kommunen. Öppna data inom kommunen stimulerar till innovation och underlättar insyn.</p>
--

Uppsala kommun är idag ett föredöme på att tillvarata och utveckla digitaliseringens möjligheter. Digitalisering är en självklar och naturlig del i verksamhetsplaneringen. Det är en fortsatt prioriterad insats att bidra med det strategiska digitaliseringsperspektivet vid framtagning av nämndernas verksamhetsplaner och förvaltningarnas aktivitetsplaner.

Flera exempel finns på nya och vidareutvecklade digitala tjänster. Den digitala lösningen för mål och budget ökar förståelsen för den demokratiska processen och delaktigheten mellan kommun och invånare. Kommuninvånaren kan följa arbetet med att ta fram mål och budget, se fördelning av budget samt ta del av uppföljningsarbetet. Digital tjänst för försörjningsstöd möjliggör kortare handläggningstider och gör det enklare och säkrare för den person som söker försörjningsstöd. Med appen Träna i Stadsskogen bidrar kommunen till ökad folkhälsa

och synliggör Uppsalas motionsspår. Gemensamt för samtliga nya tjänster är fokus på enklare och bättre för mottagaren av kommunens samhällsservice.

Kommunen avser fortsätta utveckla Uppsala till en smart stad där innovationer, digitalisering och miljö- och klimatteknik skapar möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt. Det är inte tekniken i sig själv som gör Uppsala till en smart stad, det smarta är bättre arbetssätt, organisation, ledarskap och kultur.

Utvecklingsarbetet sker när så är möjligt och lämpligt i samverkan med andra, till exempel Sveriges kommuner och landsting, (SKL), regionen, andra kommuner i länet, eller enskilda kommuner i specifika frågor. Ett exempel är SKL's samarbetsprojekt LEDA, med syfte att öka hastighet, nytta och kvalitet i införandet av digitala lösningar inom skola.

En förutsättning för fortsatt framgång tydliggörandet av hur digitaliseringens möjligheter ska användas och dess utmaningar hanteras i verksamhetsplanering så att utvecklingen kan drivas så samlat och effektivt som möjligt. I detta sammanhang finns ett identifierat stort behov av kompetens och förmåga kring digitaliseringsfrågor som både direkt och indirekt påverkar alla kommunens verksamheter. Insatser för att hantera detta behöver genomföras inom hela kommunen.

Verksamhetssystem

Mål: En tydligt dokumenterad uppsättning verksamhetssystem som drivs och utvecklas utifrån en gemensam IT-arkitektur och tydliggjorda verksamhetsbehov.

En rad utvecklingsprojekt pågår för att förnya och ensa kommunens fortsatt splittrade IT-miljö. Målet är en IT-miljö som möjliggör effektivare underhåll vilket skapar utrymme för utveckling. Detta är ett långsiktigt utvecklingsarbete över förvaltningsgränser där resultatet är direkt avhängigt respektive förvaltnings möjlighet att avsätta resurser. I arbetet är ett hållbart resultat beroende av att isolerade lösningar i verksamheter minimeras. Ett digitalt ledarskap hanterar dessa utmaningar och leder utvecklingsarbetet utifrån ett kommungemensamt nyttoperspektiv med fokus på verksamhetsnytta. Ett omfattande arbete med att utveckla kommunens digitala ledarskap har genomförts under uppföljningsperioden och kommer fortsatt vara ett prioriterat område.

Ett digitalt ledarskap är ett effektivt och ändamålsenligt ledarskap för att till fullo utnyttja digitaliseringens möjligheter och samtidigt möta dess utmaningar.

Utvecklingsinsatser omfattar införande av lösningar för geografiska informationssystem, skoladministration, elevdokumentation, e-arkiv, lönehantering, chefsstöd, ärendehanteringssystem, effektivisera planering av hemvård, bemanna smart, modernisera larm för ordinärt och särskilt boende. Dessutom pågår förarbete för nya lösningar inom hälsa, vård och omsorg, transport, synpunktshantering med flera. Exempel på förarbeten, är Tyst trygghet och Valfärds-IoT. Tyst trygghet handlar om att öka tryggheten hos boende genom en digitaliserad tillsyn. Valfärds-IoT handlar om hur kombinationer av sensorteknik kan

användas för att öka trygghet hos brukare genom att bland annat generera larm till anhöriga utifrån ett antal premisser.

Varje lösning nämnd ovan innebär nya arbetssätt i kommunens verksamheter. Lösningarna underlättar för medarbetarna, men ställer också nya krav på medskapande och kompetensutveckling.

Infrastruktur

Mål: En digital arbetsplats som främjar delaktighet, samverkan, hållbar utveckling och kommunens attraktivitet som arbetsgivare. En trygg och tillförlitlig IT-infrastruktur som utgör en stabil plattform för kommunens IT. Certifiering för hållbar och ansvarsfull produktion.

En fortsatt kvalitetshöjning av kommunens IT-infrastruktur pågår både vad gäller nätverk, servrar och datorer. Det är ett omfattande arbete som inte är synlig för användaren, men ger en stabil och nödvändig grundplattform för kommunens fortsatta digitaliseringsarbete.

Fortsatt införande pågår av IT-lösningar för platsoberoende möten, förbättrad e-postfunktionalitet, dela och nå dokument från valfri enhet och plats samt organisationsberoende lagring.

Arbetet med hållbara och ansvarsfulla IT-produkter i kommunen är fortsatt prioriterat. Hållbarhetskrav i samband med upphandling ställs över IT-produkternas hela livscykel, från tillverkning till den dag då utrustningen återvinns. I de fall lämpliga standarder främjar hållbarhetsarbetet används dessa.

5. Utskottet för gemensam service uppföljning per augusti 2017

Kommunstyrelsen beslutade i juni att uppdra till utskottet för gemensam service att se över förutsättningar för en positiv utveckling av ekonomin för produktionsstaben. Utskottet har enligt de kammungemensamma anvisningarna för augustiuppföljningen kommenterat delårsbokslutet i förhållande till kommunfullmäktiges budget. Utskottet redovisar även per augusti status för arbetet enligt nämndens verksamhetsplan samt en av kontrollerna i utskottets internkontrollplan.

Utskottet för gemensam service delårsbokslut och årsprognos

Gemensam service belopp i tkr	Prognos8 2017	Prognos3 2017	Budget 2017	Utfall 2016	Utf 2017 Jan- Aug	Bud jan - Aug 2017
Gemensam service	-6 670,0	-8 254,9	1 178,1	-4 295,4	1 281,5	7 324,6
Stab	0,0	0,3	-74,0	-2 626,7	323,0	-47,5
Avdelning Service	-5 277,4	-4 993,3	363,9	-6 103,4	-4 024,7	502,4
Avdelning Måltidsservice	792,0	-1 284,2	0,0	3 485,0	4 097,5	3 363,6
Avdelning Städservice	-2 184,6	-1 977,7	888,2	949,7	885,7	3 506,1

Gemensam service resultat per augusti uppgår till 1 282 tkr, resultatet har förbättrats men är 6000 tkr sämre än periodens budget. Intäkterna är 5 300 tkr högre främst inom måltid- och städservice, dels har avtal skrivits om med befintliga kunder och dels har nya kunder tillkommit. Samtidigt är kostnaderna 11 300 tkr högre än budgeterat och förklaras av höga personalkostnader, dels på grund av vikariekostnader vid sjukdom och dels till följd av att nya kunder har tillkommit. Kostnaderna för ekologiska livsmedel är högre än budgeterat och inom transporttjänster är leasinghanteringen dyrare än budgeterat och finansieringsmodellen ses över.

I prognos augusti uppgår resultatet till -6 670 tkr en förbättring med knappt 1 600 tkr jämfört med prognos mars. Det innebär att resultatkravet på 1 178 tkr som ålagts verksamheten inte kommer att uppnås. Prognosen per augusti visar dock en förbättring i jämförelse med prognos per mars och förklaras av de åtgärder som satts in för att vända resultatet.

Avdelning Service belopp i tkr	Prognos8 2017	Prognos3 2017	Budget 2017	Utfall 2016	Utf 2017 Jan- Aug	Bud jan - Aug 2017
3x - Verksamhetens intäkter	87 312,8	87 274,7	89 597,6	89 579,2	57 526,4	59 731,7
4-78 - Verksamhetens kostnader	-90 534,6	-90 262,4	-89 154,5	-93 505,2	-60 210,7	-59 176,5
791-795 - Avskrivningar	-1 954,7	-1 902,1	-78,0	-2 229,9	-1 274,7	-52,0
79x - Av- och nedskrivningar	-1 954,7	-1 902,1	-78,0	-2 229,9	-1 274,7	-52,0
Verksamhetens nettokostnader	-5 176,5	-4 889,9	365,1	-6 155,9	-3 959,0	503,2
Finansnetto	-100,9	-103,4	-1,2	52,5	-65,7	-0,8
Årets resultat	-5 277,4	-4 993,3	363,9	-6 103,4	-4 024,7	502,4

Servicecenter har under 2017 anpassat personalstyrkan för att effektivt kunna matcha arbetsuppgifterna. De har också slutit avtal med gat- och samhällsmiljönämnden angående felanmälan offentlig miljö vilket förbättrar resultatet med 900 tkr, avtalsdialog med tre av de kommunala bolagen pågår och förväntas ge effekt under 2018.

Avdelning Service arbetar med fordonstjänsters finansieringsmodell, ruttoptimering, varuservice med effektivisering av lagerhantering och avveckling av däckverkstaden under

hösten, det ger en besparing för lokalhyra och en deltidstjänst med 800 tkr. Effekterna av åtgärderna kommer under 2018.

Avdelning Måltidsservice belopp i tkr	Prognos8 2017	Prognos3 2017	Budget 2017	Utfall 2016	Utf 2017 Jan- Aug	Bud jan - Aug 2017
3x - Verksamhetens intäkter	270 860,8	264 708,6	264 000,0	267 739,8	173 900,2	170 103,5
4-78 - Verksamhetens kostnader	-269 797,4	-265 643,1	-263 630,5	-263 857,3	-169 641,8	-166 494,5
791-795 - Avskrivningar	-256,8	-330,5	-350,6	-373,2	-152,0	-233,1
79x - Av- och nedskrivningar	-256,8	-330,5	-350,6	-373,2	-152,0	-233,1
Verksamhetens nettokostnader	806,6	-1 265,0	18,9	3 509,3	4 106,4	3 376,0
Finansnetto	-14,7	-19,2	-18,9	-24,3	-8,8	-12,4
Årets resultat	792,0	-1 284,2	0,0	3 485,0	4 097,5	3 363,6

Måltidsservice har slutit avtal med utbildningsnämnden om högre ersättning för skolmåltider till följd av ökad satsning ekologiska livsmedel och menyförstärkning. Åtgärderna ger ökade intäkter 2017 med drygt 3 000 tkr.

Avdelning Städservice belopp i tkr	Prognos8 2017	Prognos3 2017	Budget 2017	Utfall 2016	Utf 2017 Jan- Aug	Bud jan - Aug 2017
3x - Verksamhetens intäkter	82 746,5	79 284,6	76 283,5	71 917,6	57 090,1	53 341,6
4-78 - Verksamhetens kostnader	-84 588,1	-80 859,8	-74 997,3	-70 698,5	-55 975,9	-49 585,9
791-795 - Avskrivningar	-333,5	-392,3	-388,0	-258,5	-221,6	-243,0
79x - Av- och nedskrivningar	-333,5	-392,3	-388,0	-258,5	-221,6	-243,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 175,2	-1 967,5	898,2	960,6	892,5	3 512,7
Finansnetto	-9,4	-10,2	-10,0	-11,0	-6,8	-6,7
Årets resultat	-2 184,6	-1 977,7	888,2	949,7	885,7	3 506,1

För att minska användande av timanställda har verksamheten 12 städspecialister som ska täcka upp vid kortare sjukfrånvaro med mera. Vidare pågår arbete med att optimera personaltätheten, ett digitalt system ska köpas in för att få bättre kontroll över schemaläggning kontra arbetsuppgifter. Effekterna av åtgärderna kommer under 2018.

Utskottet för gemensam service verksamhetsuppföljning

Kommunstyrelsens verksamhetsplan 2017 är treårig och visar hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2017–2019. I verksamhetsplanen finns kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag. Där finns även nämndmål och åtgärder som kommunstyrelsen har valt att lägga till.

Bedömning av status per åtgärd

I verksamhetsuppföljningen bedömer Kommunstyrelsens utskott för gemensam service i vilken mån det bidragit till att förverkliga kommunfullmäktiges uppdrag och kommunstyrelsens egna mål. Denna bedömning baseras på uppföljningen av kommunstyrelsens åtgärder. Bedömningen avseende måluppfyllnad baseras på den del av måluppfyllnaden som kommunstyrelsen kan råda över.

Status för inriktningsmålen redovisas utifrån en kommungemensam modell. För varje mål anges om:

- Utskottet bidrar till måluppfyllelse enligt plan.
- Utskottet kommer att kunna bidra till måluppfyllelse, men behöver göra mer eller annorlunda jämfört med plan.

- Utskottet kommer inte att kunna bidra till måluppfyllelse.
- Utskottet avstår från att bidra till måluppfyllelse.

Status för åtgärderna redovisas enligt följande färgmarkeringar:

Blått	Åtgärden är genomförd
Grönt	Arbetet med åtgärden går enligt plan
Gult	Arbetet med åtgärden är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
Rött	Åtgärden genomförs ej

Inriktningsmål 1: Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Utskottet kommer att kunna bidra till måluppfyllelse, men behöver göra mer eller annorlunda jämfört med plan.

Uppdrag: Aktivt och strategiskt söka extern finansiering.	Status
<p>Åtgärd: Aktivt och strategiskt söka extern finansiering för identifierade områden.</p> <p>Möjligheten till extern finansiering inom utskottets verksamhetsområde bevakas löpande. I samarbete med avdelningen för ekologisk hållbarhet utreds möjligheten till extern finansiering inom transport- och fordonsområdet. Till exempel för att vässa upphandlingar gällande biodrivmedel. Inom måltidsområdet finns möjlighet att söka skolmjölkstöd från Jordbruksverket. Ansökan för höstterminen 2016 är inskickad under mars. Mjolkstödet söks halvårsvis i efterhand. Vi bevakar kommande period.</p>	

Uppdrag: Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet.	Status
<p>Åtgärd: Genomföra jämställdhetsanalyser inom alla ansvarsområden.</p> <p>Samtliga avdelningar har utsett nyckelpersoner som kommer att bevaka arbetet med jämställdhetsintegrering i verksamheten. En CEMR-handlingsplan finns framtagen. Ett temaarbete om jämställdhet i tre delar genomförs i verksamheten, där alla medarbetare har genomgått steg 1 och 2.</p>	

Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i

Utskottet bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Uppdrag: Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer.	Status
<p>Åtgärd: Underlätta för företag att erbjuda klimatsmart konsumtion samt minska kemikalieanvändning i varor och tjänster.</p> <p>Företag som kan föreslå digitala lösningar har bjudits in. Inom städverksamheten testas olika leverantörers produkter för att minska kemikalieförbrukningen. En dialog har inletts med avdelningen för näringsliv och omvärld för att långsiktigt vara mer innovationsinriktade. Årlig nätverksträff med andra kommuner för att utbyta tankar och idéer.</p>	

Uppdrag: Utveckla arbetet med synsätt gällande nedskräpning och förstörelse och i samverkan med andra aktörer verka för att upprätthålla en trygg, vacker och säker kommun.	Status
<p>Åtgärd: Utveckla modell för löpande rapportering rörande skadegörelse, nedskräpning och våldsbrott.</p> <p>Aktivt deltagande i flera kommungemensamma projekt som främjar arbetet gällande nedskräpning, förstörelse och att i samverkan med andra aktörer verka för att upprätthålla en trygg, vacker och säker kommun. Ett tätt samarbete finns även med kommunens bolag och förvaltningar för att arbeta förebyggande kring offentlig miljö och fastigheter.</p>	

Inriktningsmål 3: Uppsala stad och landsbygd ska växa smart och hållbart

Utskottet bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Uppdrag: Öka andelen förnybar energi och fördubbla förbättringstakten vad gäller energieffektivitet.	Status
<p>Åtgärd: Fortsatt arbete med energikartläggning, åtgärder och konsekvenser av fördubblad förbättringstakt i kommunens egen verksamhet.</p> <p>Insatser genomförs för att minska energiförbrukningen från tjänsteresor med kommunens fordon genom en optimerad fordonsshantering. Ett projekt har startats för att införa GPS, ruttoptimering och elektroniska körjournaler på kommunens fordon. Kravställning inför upphandling pågår inklusive översyn av möjlig koppling till GIS-plattform. Målsättningen är att upphandlingen är klar första kvartalet 2018 samt att implementering påbörjas därefter, så att nytt system är på plats under året.</p> <p>Även modellen för hållbara varutransporter utvecklas genom upphandling av systemstöd för e-handel, lagerhantering och ruttoptimering. Inväntar besked om E-Handelssystem i Agresso för att där kunna koppla på ett lagerhanteringssystem. Nu pågår en kommunövergripande inventering av kraven på ett lagersystem.</p>	

Uppdrag: Ta fram en strategisk plan för att växla till närodlade råvaror och ekologisk mat i kommunens verksamhet. (KTN, ÄLN, OSN, SCN, UBN och KS)	Status
<p>Åtgärd: Utveckla den med övriga förvaltningar framtagna handlingsplanen för 100 % ekologisk mat i kommunens verksamhet, så att den inkluderar åtgärder för att öka upphandlingen av närproducerade råvaror.</p> <p>Målet för andelen ekologiska livsmedel 2017 är 42 procent, 2018 50 procent och 2019 60 procent. Hittills 2017 överträffas målet något. För att möta den högre kostnaden som ekologiska livsmedel medför har en utökad finansiering tillfallit utskottet. Förändringen kräver även nya arbetssätt i måltidsverksamheten. Flera insatser görs för att bidra till detta. Andelen ekologiskt följs upp månadsvis för varje kök via ett specifikt uppföljningssystem (Hanteralivs) och det är en stående fråga på APT:er. Under hösten kommer en hållbarhetsdag genomföras tillsammans med alla måltidsmedarbetare. På årets Gränby-event där verksamheten synliggörs för medborgare kommer det att vara eko-tema. Under 2017 görs ett förarbete för att kravcertifiera Uppsala kommuns förskolor. Flera studiebesök har genomförts inför detta och under hösten ska berörda medarbetare få information. Kravcertifiering inleds 2018 eller 2019.</p> <p>Lagstiftningen möjliggör inte att ställa krav på närproducerat i upphandlingarna. Gemensam service verkar för att producenter i närområdet ska kunna delta i kommunens livsmedelsupphandlingar. En aktiv dialog förs med leverantörer för att informera om kommunens krav, mål och möjligheter att samverka med varandra för att lämna anbud. Ett upphandlingsevent har genomförts tillsammans med andra delar av kommunen i april 2017 inför kommande livsmedelsupphandling som ska vara klar 2018. Där får alla leverantörer möjlighet att ställa frågor och få information om hur Uppsala kommun tänker. Det är även ett tillfälle för mindre leverantörer att träffas och samverka med varandra för att kunna lämna anbud på upphandlingen.</p> <p>Gemensam service deltar som sakkunniga i det kommungemensamma arbetet med handlingsplanen.</p>	

Uppdrag: Utveckla arbetet för att nå klimatmålen för fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050.	Status
<p>Åtgärd: Delta aktivt i regeringens samarbete "Fossilfritt Sverige" och ta ett ledarskap inom Klimatkommunerna.</p> <p>Gemensam service deltar tillsammans med avdelningen för ekologisk hållbarhet i de terminsvisa allmänna mötena i regeringens samarbete "Fossilfritt Sverige". Här utvecklas möjligheter för olika samarbeten. Uppsala är via kommunalråd Maria Gardfjell inbjuden på ett särskilt seminarium. Uppsala kommun har tagit initiativ till att sprida de klimatutmaningar som Fossilfritt Sverige har formulerat till medlemmarna Uppsala klimatprotokoll.</p>	

Uppdrag: Utveckla arbetet för att nå klimatmålen för fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050.	Status
<p>Åtgärd: Övergång till miljövänligare drivmedel med särskilt fokus på elektrifierade transporter - kommunens fordon. Gemensam service arbetar aktivt för att bidra till målet om 100 procent fossilbränslefri fordonsflotta för kommunens personbilar och lätta lastbilar år 2020. Arbetet påbörjades under 2016, men nu börjar effekten synas och leveranserna av tidigare beställda bilar komma igång. 2017 planeras totalt cirka 240 fordonsbyten och lika många 2018. Fordonsverksamheten har resursförstärkt för att klara av den ökade takten. Samtidigt pågår arbete med att införa en resepolicy inom kommunen.</p> <p>Åtgärd: Övergång till kemikaliefritt städ. Målsättningen är att minimera användandet av kemikalier i samband med lokalvård. Det innebär inte ett helt kemikaliefritt städ. Viss användning behövs för till exempel hygienutrymmen. Även golv behöver periodiskt skyddsunderhåll. Fram till oktober pågår en testperiod där flera olika leverantörers moppar provas för att minska kemikalieförbrukningen. Därefter är planen att alla nuvarande moppar succesivt byts ut till "kemfria" moppar under en treårs period. I första hand införs kemikaliefritt städ på förskolor eftersom små barn är känsliga och vistas mycket nära golvet.</p>	

Nämndmål: Uppsala ska vara i framkant i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat.	Status
<p>Åtgärd: Utveckla målformulering inom Giffri miljö, samt relevanta handlingsplaner. Kommungemensamt arbete med målformulering inom Giffri miljö påbörjas 2018. Gemensam service kommer att delta som sakkunniga inom sina verksamhetsområden. Detta är viktigt i samband med upphandlingar av till exempel städmaterial, livsmedel, förpackningar samt köksutrustning. Hittills har krav bland annat ställts på att inte använda konserver. Ny upphandling av köksutrustning klar 2019. Avvägning krav/kostnad behöver tydliggöras innan dess.</p>	

Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna

Utskottet bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Uppdrag: Implementera handlingsplan för WHO:s äldrevänlig stad.	Status
<p>Åtgärd: Utveckla de öppna seniorrestaurangerna för att främja hälsa och delaktighet bland äldre. Kommungemensam handlingsplan klar 2018. Under 2017 har mindre utvecklingsinsatser genomförts för att utveckla seniorrestaurangerna. På restaurang Senioren har ytan utökats. Den restaurang som lades ned på grund av dåliga lokaler och låg beläggning har kommunen ersatt genom ett samarbete med Fyrishov så att möjligheten till måltider för seniorerna finns kvar i området. På en restaurang har möbleringen förnyats. På Västra Stenhangen anordnas seniorluncher varje månad med uppträdanden. En schlagerdag har anordnats på ett par restauranger. Fler aktiviteter kommer att genomföras under året. Möjlighet att betala med kort har införts på alla seniorrestauranger. Gemensam service deltog på seniormässan i mars för att informera om seniorrestaurangerna. Möjligheten att erbjuda seniorer att äta på utvalda skolrestauranger lyfts in i kommungemensamt arbete med handlingsplan 2018.</p>	

Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Utskottet bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Nämndmål: Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende mottagande av nyanlända för en framgångsrik integration (särskilt avseende ensamkommande barn.)	Status
<p>Åtgärd: Öka samverkan med berörda parter för att utveckla arbetet för snabb etablering av nyanlända på arbetsmarknaden. Gemensam service tar emot nyanlända via Navet inom flera delar av verksamheten. Bland annat kommer städverksamheten att ta emot tre nyanlända. De har även tagit emot cirka 10 nyanlända ungdomar via "Sprint" för sommarjobb. Verksamheten besöker även Navet kontinuerligt för att hålla föredrag/workshop för arbetssökande om vad en arbetsgivare förväntar sig från en arbetssökande. Pågående dialog med arbetscoach inom kommunen om eventuella möjligheter till praktikplatser.</p>	

Inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande

Utskottet bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Uppdrag: Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla. (KS, UBN och Skolfastigheter)	Status
<p>Åtgärd: Inspirationsbesök och omvärldsbevakning för att stärka den gemensamma målbilden samt utveckla densamma. Kommungemensamt arbete påbörjas hösten 2017. Plan att boka upp ett antal besök hos skolor som kommit långt inom tillgänglighet där Gemensam service deltar.</p> <p>Åtgärd: Utveckla miljön i kommunens skolrestauranger för att främja trivsel och trygghet så att måltiden kan bidra till återhämtning och förbättrade skolprestationer. Kontinuerlig dialog mellan Gemensam service, Skolfastigheter AB, utbildningsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen. Gemensam service arbetar kontinuerligt med att förbättra miljöerna genom trivselhöjande åtgärder och är sakkunniga inom kommunen vid utformning av restaurangmiljöerna.</p>	

Inriktningsmål 7: I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov

Utskottet avstår från att bidra till måluppfyllelse. Inriktningsmålet faller utanför utskottets verksamhetsområde.

Inriktningsmål 8: Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället

Utskottet bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Uppdrag: Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan. (KS)	Status
<p>Åtgärd: Utred nuläge och ta fram förslag på samordnad hantering för synpunktshantering, felanmälan och avvikelsehantering. Gemensam service deltar i flera olika kommundemensamma projekt såsom arbetet med ny säkerhetsanalys, gemensam felanmälan och synpunkthantering samt nytt kontaktcenter.</p> <p>Löpande genomförs arbete för att utveckla hela felanmälan-kedjan. Kommunens förvaltningar och bolag samarbetar för att förbättra hantering och återkoppling till medborgare i samband med felanmälningar av offentlig miljö. Användarträffar anordnas varje månad i det kommundemensamma ärendehanteringssystemet. Olika workshops genomförs tillsammans med kommunens bolag och förvaltningar. Våra medarbetare är certifierade inom serviceinriktat kundbemötande och en arbetsgrupp jobbar kontinuerligt med samtalsrutiner. Omvärldsbevakning inom området sker löpande genom deltagande på seminarium, konferenser och mässor.</p> <p>Åtgärd: Öka interaktiviteten med medborgare/brukare och utveckla lösningar utifrån helhet och inte utifrån specifika behov. Det finns en egen webbsida för kommunens måltidsverksamhet som utvecklas och hålls uppdaterad med nyheter och matsedlar och annan viktig information. Varje år anordnas ett öppet event i Gränby centrum där medarbetare möter medborgare och informerar om kommunens måltidsverksamhet. Årets tema för eventet som anordnas under hösten är ekologiskt.</p> <p>Flera insatser görs för att säkerställa tillgängligheten inom servicecenter. Resursplaneringen optimeras för att undvika långa köer, en callback möjlighet har införts så att anmälaren inte behöver vänta i telefon vid kö och medarbetare utbildas för att kunna hantera alla delar och täcka upp för varandra.</p>	

Uppdrag: Utveckla och samordna kommunens synpunktshantering och felanmälan. (KS)	Status
<p>Åtgärd: Inrätta ett kommundemensamt kontaktcenter för att underlätta för medborgare, företag och organisationer att komma i kontakt med kommunen.</p> <p>Gemensam service deltar i projektet som är i uppstartsfasen. Ett projektdirektiv och en förstudie och handlingsplan för utvecklingen av kontaktcenter är framtagna. Nu startar en pilot med några utvalda förvaltningar för att inventera de mest frekventa frågorna och ärendena till förvaltningarna. Syftet är att Kontaktcenter ska kunna hantera frågorna och på sikt avlasta förvaltningarna. En uppföljning och analys kommer att ske innan fler förvaltningar blir en del av projektet.</p>	

Inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Utskottet bidrar till måluppfyllelse enligt plan.

Uppdrag: Fortsätta genomförandet av heltidsreformen.	Status
<p>Åtgärd: Utred möjligheterna att skapa kombinerade servicetjänster.</p> <p>Enligt kommundemensam tidplan införs heltid som norm inom Gemensam service 2019. Idag förekommer det deltidarbete främst inom måltids- och städverksamheterna där det krävs större arbetsinsatser i anslutning till arbetstoppar. Därför ska möjligheten att skapa kombinerade servicetjänster kartläggas. Arbetet har påbörjats och en workshop med berörda verksamheter är inplanerad i september.</p>	

Uppdrag: Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken.	Status
<p>Åtgärd: En modern och effektiv digital arbetsplats som bidrar till Uppsalas attraktivitet som arbetsgivare.</p> <p>Under våren infördes smartphones som arbetsverktyg för alla lokalvårdare i syfte att digitalisera och förenkla arbetet. Många delar i arbetet har eller planeras att digitaliseras såsom kommunikation via epost, digitala städinstruktioner och ritningar, verktyg för kvalitetskontroller, tidrapportering och felanmälan med mera. Utredning inför upphandling av ett schemaplaneringssystem pågår som kan bidra till att effektivisera verksamhetens personalplanering. Omvärldsbevakning av moderna arbetssätt sker löpande.</p> <p>Åtgärd: Ta ett ökat ansvar för att utbilda medarbetare inom städ- och måltidsservice för att få tillgång till rätt framtida kompetens.</p> <p>För att säkerställa tillgång till rätt framtida kompetens inom den egna produktionen utbildas medarbetare inom Gemensam service. Städservice har en egen städinstruktör som certifierar medarbetare enligt servicebranschens yrkesbevis (SRY). Inom Servicecenter certifieras medarbetarna i kundbemötande. Måltidsverksamheten har genomfört en kartläggning av marknadens internutbildningar att köpa och finns representerad i nätverket Plattform Gourmet som verkar för att råda bot på kockbristen i Uppsala.</p>	

Nämndmål: Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet.	Status
<p>Åtgärd: För att förebygga trafikonykterhet bör alla transporter med motorfordon som kommunen genomför göras med fordon utrustade med alkoholås.</p> <p>Alla ny fordon i kommunen är sedan 2016 utrustade med alkoholås.</p>	

Utskottet för gemensam service uppföljning av intern kontroll

Kommunstyrelsens utskott för gemensam service beslutade i februari 2017 om plan för intern kontroll för 2017 för den egna verksamheten. Enligt internkontrollplanen ska ett kontrollområde följas upp per augusti. Nedan redovisas resultatet av granskningen.

Kontrollområde: Lokaler

Inledning

Gemensam service administrativa verksamheter evakuerades 2016 från kommunens lokaler på Sägargatan då byggnaden dömts ut på grund av kemiska emulsioner. Sedan tidigare har gemensam service verksamheter för städ- och fordonshantering samt varuservice lokaliserade till Danmarksgatan 26. Under 2016 fattades beslut om att gemensam service resterande administrativa verksamhet skulle flyttas till dessa lokaler då utrymmet ansågs funktionellt nog för att bygga kontorslanskap.

Dagens tillfälliga lösning av lokalfrågan kan komma att bli en permanent lösning fram till 2020 då utbyggt stadshus beräknas tas i bruk. Samtidigt pågår utredning om organisatorisk tillhörighet för kommungemensamma servicetjänster vilket kan påverka kommande geografisk placering av verksamheten. Den risk som sågs med samflyttning, och noterades i internkontrollplan 2017, var: "Risk att nuvarande lösning för administrativa lokaler som är en evakueringslösning som inte fullt ut stöder verksamhetens behov, blir varaktig."

Med denna rapport redovisas sedda risker/problem samt föreslagna och genomförda åtgärder som förbättrat lokalerna samt möjligheter respektive kvarstående risker som kan vara avgörande för om gemensam service ska fortsätta lokaliseras på Danmarksgatan alternativt behöver söka sig nya lokaler. Rapporten grundar sig på genomförd riskanalys, intervju med medarbetare och ledare.

Kontrollmoment

Kontroll av att åtgärder genomförs för att säkerställa att lokalerna stöder verksamhetens behov. Utifrån fångade farhågor och problem samt tidigare framtagen riskanalys har vi gått igenom vilka aktiviteter som genomförts, vilka som kvarstår respektive vilka åtgärder som ej längre är aktuella.

Metod

Efter genomförd flytt till Danmarksgatan 26 har kontinuerliga samtal förts med medarbetare och ledare om trivsel och arbetsmiljö i våra lokaler. Detta har skett vid medarbetarsamtal/målkortssamtal, månatliga uppföljningssamtal med chefer, i ledningsgrupp, vid vardagliga samtal och möten, kvartalsvisa frukostmöten samt genom intervju av stabschef.

Resultat av kontrollen

Samtliga sedda eller befarade problem och risker har belysts och åtgärder vidtagits och bedömningen är att granskningen av kontrollområdet lokaler är genomförd utan anmärkning. Dock har några ytterligare lösningsförslag för ökad trivsel tillkommit:

- Enkät Q4 2017- Q1 2018 till berörda medarbetare efter genomförd ombyggnation. Allt för att se effekter av genomförda åtgärder samt ge möjlighet till ytterligare förbättringar. – *Kontrollmoment*
- Kontinuerlig kontakt med SBF/Ihus för att ta del av ombyggnadsplanen för hela området Danmarksgatan 26. Området upplevs i dag som en relativ otrygg och mörk plats samt med stort mått av tunga fordon under pågående rivningsinsatser. – *Informationsinsats*

Samtliga medarbetare som har sin arbetsplats på Danmarksgatan är medvetna om att problem finns med evakueringslokalen. Det har samtidigt funnits en stor förståelse för att allt inte kan lösas på en gång och förbättringsförslag samt åtgärdsplaner har tagits emot positivt.

Medarbetarna har haft stor fördragsamhet för störningar under ombyggnation – man ser ljuset i mörkret.

Förslag på åtgärder

Genom genomförda ombyggnationer, åtgärder för att främja en god arbetsmiljö samt informationsinsatser vid pågående arbete av gemensam service evakueringslokaler på Danmarksgatan 26 har förutsättningarna stärkts för fortsatt verksamhet i dessa lokaler. Lokalerna kan därmed inte betraktas som evakueringslokal utan stöder verksamhetens behov av funktionella lokaler – vilket är denna rapportens riskbeskrivning och kontrollmoment.

Gemensam service har att genomföra några få kvarvarande förbättringar samt arbeta med kontinuerliga förbättringar utifrån de förslag som inkommer via kommande enkät, kontinuerliga möten med medarbetare och ledare samt via kontakt med hyresvärd/ägare.

Bilaga 2 Översikt av måluppfyllelse för inriktningsmål och uppdrag per nämnd och bolagsstyrelser samt gemensamma nämnder

Översikt av måluppfyllelse för inriktningsmål och uppdrag per bolagsstyrelse

Översikten visar hur kommunens olika nämnder och bolagsstyrelser bedömt statusen för kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag ur Mål och budget 2017 med plan för 2018-2019. Måluppfyllelsen för de båda nämnder som Uppsala kommun har gemensamt med andra kommuner (räddningsnämnden och överförmyndarnämnden) presenteras längst bak i bilagan.

Förkortningar som används i tabellen

KS	Kommunstyrelsen	UBN	Utbildningsnämnden
GSN	Gatu- och samhällsmiljönämnden	OSN	Omsorgsnämnden
MHN	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	SCN	Socialnämnden
NGN	Namngivningsnämnden	ÄLN	Äldrenämnden
PBN	Plan- och byggnadsnämnden	IFN	Idrotts- och fritidsnämnden
AMN	Arbetsmarknadsnämnden	KTN	Kulturnämnden

Förklaringar för bedömningen av mål

Grön	Nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan
Gul	Nämnden kommer att kunna bidra till måluppfyllelse, men behöver göra mer eller annorlunda jämfört med plan
Röd	Nämnden kommer inte att kunna bidra till måluppfyllelse eller avstår från att bidra till måluppfyllelse

Förklaringar för bedömningen av uppdrag

Blå	Uppdraget är genomfört
Grön	Arbetet med uppdraget går enligt plan
Gul	Arbetet med uppdraget är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
Röd	Uppdraget genomförs ej

MÅL OCH UPPDRAG	KS	GSN	MHN	NGN	PBN	AMN	UBN	OSN	SCN	ÄLN	IFN	KTN	Total
Mål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi													
1.1 Aktivt och strategiskt söka extern finansiering	2017		2017			2017	2017	2017	2017	2017		2018	2017
1.2 Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet	2019		2019			2019	2017	2017	2017	2017	2017	2018	2019
1.3 Genomföra jämställdhetsanalyser i samband med kommande investeringar	2018					2017	2018	2019	2018			2018	2018
1.4 Ta fram en långsiktig investeringsplan	2019	2017				2017	2017	2017	2018			2017	2018
1.5 Genomföra en översyn och ta fram åtgärder för att sänka kostnaderna inom barn- och ungdomsområdet (SCN och OSN)								2018	2017				2018
1.6 Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar	2018					2017	2019	2019	2019	2017		2018	2019

MÅL OCH UPPDRAG		KS	GSN	MHN	NGN	PBN	AMN	UBN	OSN	SCN	ÄLN	IFN	KTN	Total
Mål 2	Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i													
2.1	Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer	2018		2019			2017	2019	2019	2019	2017		2018	2019
2.2	Ta fram en plan för infrastruktur för kultur-, idrott- och fritidsverksamhet i Södra staden (KTN och IFN)												2018	
2.3	Implementera varumärkesplattformen för platsvarumärket Uppsala	2017		2017			2018	2019	2018	2018	2017		2018	2018
2.4	Ta fram en gemensam strategi för utveckling av kulturmiljöarbetet (KS, KTN, GSN och PBN)	2019											2018	2019
2.5	Fortsätta arbetet med att skapa förutsättningar för jämlik, jämställd och tillgänglig kultur, idrott och fritid (KTN, IFN, Sportfastigheter, Fyrishov, UKK och Stadsteatern)												2019	2019
2.6	Utveckla kulturcentrum i Gränbyområdet som försörjer de nordöstra stadsdelarna (KTN)												2018	2018
2.7	Förbereda kommunens åtagande avseende världsarvsansökan inom the "Rise of systematic biology" för Linnés vetenskapliga gärning, exempelvis genom att inrätta naturreservatet Årike Fyris	2019		2018			2019	2017	2019	2019			2018	2019
2.8	Uppmärksamma och samordna Stadsodlingsåret samt Linnéjubileet ur ett barnperspektiv i biblioteks- och fritidsverksamheter (GSN, KTN och KS)	2017											2017	2017
2.9	Utveckla hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter (KTN, KS och USAB)	2018											2019	2019
2.10	Utveckla arbetet med synsätt gällande nedskräpning och förstörelse och i samverkan med andra aktörer verka för att upprätthålla en trygg, vacker och säker kommun	2019		2017			2017	2017	2019	2017	2019		2017	2019
2.11	Genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya områden (KTN, KS, PBN och de kommunala fastighetsbolagen)	2019											2018	2019

MÅL OCH UPPDRAG		KS	GSN	MHN	NGN	PBN	AMN	UBN	OSN	SCN	ÄLN	IFN	KTN	Total
Mål 4	Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna													
4.1	Implementera handlingsplan för WHO:s äldrevänlig stad	2019							2019	2017	2019		2018	2019
4.2	Ta fram ett ramverk för styrdokument inom social hållbarhet i syfte att skapa en gemensam struktur och samstämmighet för de olika programmen och planerna inom området (KS)	2017												2017
4.3	Stärka det förebyggande arbetet genom sociala investeringar	2018					2019	2019	2019	2019	2018		2019	2019
4.4	Fortsätta utvecklingen av främjande, förebyggande och tidiga insatser för barn och unga (KS, SCN, OSN, AMN, UBN, KTN och IFN)	2018					2017	2019	2019	2019			2018	2019
4.5	Utveckla barn- och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur i skolan och under den fria tiden. Bland annat genom kulturell allemansrätt/kulturgaranti. (KTN och UBN)							2018					2018	2018
4.6	Utifrån framtagen ECCAR-handlingsplan stärka kommunens engagemang mot rasism och diskriminering (KS)	2018												2018
4.7	Samverka med Region gällande ett utvecklat föräldrastöd, tobaksfri skoltid och ökad fysisk aktivitet på jämlika villkor (KS)	2018												2018
4.8	Stödja det tobakspreventiva arbetet inom skolan genom att utföra tillsyn av skolgårdar och handlare (MHN)			2018										2018
4.9	Utveckla trafiksäkerhetsarbetet kring förskolor och skolor (UBN och GSN)							2017						

MÅL OCH UPPDRAG	KS	GSN	MHN	NGN	PBN	AMN	UBN	OSN	SCN	ÄLN	IFN	KTN	Total
Mål 6 Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande													
6.1 Fortsätta arbetet med att minska barngrupperna i förskolan (UBN)							2017						2017
6.2 Fortsatt satsningen på tidiga insatser i grundskolans lägre årskurser (UBN)							2017						2017
6.3 Ta fram kriterier för en räkna-skriva-läsa-garanti och metod för uppföljning i grundskolans lägre årskurser (UBN)							2017						2017
6.4 Se till att legitimerade förskollärare och lärare inom förskola, grund och gymnasieskolan samt utbildade fritidspedagoger, modersmåls lärare och yrkeslärare får en fortsatt positiv löneutveckling (UBN)							2017						2017
6.5 Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla (KS, UBN och Skolfastigheter)	2018						2017						2018
6.6 Utveckla en individanpassad vuxenutbildning (AMN)						2017							2017
6.7 Fortsätta utvecklingen av kulturskolan (KTN)												2018	2018
6.8 Ta fram förslag på utveckling av Naturskolan (KS och UBN)	2017						2017						2017
6.9 Implementera biblioteksplan för att stärka barns egna språk (UBN och KTN)							2019					2018	2019

MÅL OCH UPPDRAG		KS	GSN	MHN	NGN	PBN	AMN	UBN	OSN	SCN	ÄLN	IFN	KTN	Total
Mål 7	I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov													
7.1	Utred villkor samt finansiering för, möjliga partnerskap och tillgänglighet till anpassad friskvård (ÄLN, OSN och IFN)								2019		2018			2019
7.2	Öka möjligheten till inflytande och egenmakt så att stöd och insatser bättre motsvarar behoven (ÄLN, OSN, SCN och ÖFN)								2019	2019	2017			2019
7.3	Vidareutveckla samverkan och de befintliga resurser som finns för personer med komplexa behov utifrån social problematik och funktionsnedsättning för att nå bättre effekt (OSN, AMN och SCN)						2017		2019	2018				2019
7.4	Utveckla fler aktiviteter till unga vuxna i kommunens stadsdelar (SCN och KTN)									2018			2018	2018
7.5	Utveckla det förbyggande arbetet för psykisk hälsa (OSN, SCN, ÄLN)								2019	2019	2017			2019
7.6	Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk (ÄLN, OSN, SCN)								2019	2018	2017			2019
7.7	Utveckla samverkan med landstinget kring hemlösa personer (SCN)									2017				2017
7.8	Utveckla de särskilda boendeformerna (KS, AMN, OSN, SCN och ÄLN)	2018							2019	2018	2018			2019
7.9	Kartlägg behovet av vård- och omsorgsboende för personer i bostad med särskild service enligt SoL och LSS (OSN)								2019					2019
7.10	Utveckla metoder för att säkra en jämställd biståndsbedömning (SCN, AMN, OSN och ÄLN)						2018		2017	2018	2017			2018
7.11	Utvärdera och vid behov revidera program för individ- och familjeomsorgen (SCN)									2017				2017

MÅL OCH UPPDRAG	KS	GSN	MHN	NGN	PBN	AMN	UBN	OSN	SCN	ÄLN	IFN	KTN	Total
Mål 8 Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället													
8.1 Öka valdeltagande i områden med lågt valdeltagande samt verka för ett mer jämlikt valdeltagande (KS och VLN)	2017												2017
8.2 Utveckla och samordna kommunens synpunktshandling och felanmälan (KS)	2019												2019
8.3 Utveckla effektiva och innovativa former för medborgar- och brukardialog (KS)	2017												2017
8.4 Tillämpa modellen för medborgardialog och demokratiutveckling, i enlighet med SKL:s delaktighetstrappa, inom fler områden (KS)	2018												2018
8.5 Öka samverkan mellan kommunen och föreningslivet genom Lokal överenskommelse med föreningslivet - LÖK	2017					2017	2019	2018	2018	2018		2018	2018
Mål 9 Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala													
9.1 Fortsätta genomförandet av heltidsreformen	2019	2017	2017	2017	2017	2017	2019	2017	2017	2017		2019	2019
9.2 Genomföra åtgärder för att inom vård och omsorg behålla och rekrytera kompetenta medarbetare i en hållbar arbetsmiljö (OSN, SCN och ÄLN)								2019	2019	2019			2019
9.3 Delade turer ska motverkas (ÄLN och OSN)								2019		2017			2019
9.4 Åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön	2019		2017	2017	2017		2017	2019	2017	2017		2017	2019
9.5 Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken	2019					2018	2017	2019	2019	2017		2017	2019
9.6 Utveckla former för upphandling av tjänster och entreprenader för att säkra kollektivavtalsenliga villkor, samt utveckla och genomföra 'Vita jobb'-modellen (KS)	2017												2017
9.7 I ökad utsträckning erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete	2018					2017	2019	2019	2018	2018		2018	2019

Översikt av måluppfyllelse för inriktningsmål och uppdrag per bolagsstyrelse

Översikten visar hur kommunens olika bolag bedömt statusen för kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag ur Mål och budget 2017 med plan för 2018-2019.

Förkortningar som används i tabellen

IHUS	AB Uppsala Kommuns Industrihus	UKFAB	Uppsala Kommuns Fastighets AB
F-HOV	Fyrishov AB	UKK	Uppsala Konsert & Kongress AB
DUAB	Destination Uppsala	UPAB	Uppsala Parkerings AB
UBFAB	Uppsala bostadsförmedling AB	STA	Uppsala stadsteater AB
FFAB	Uppsala kommun Förvaltningsfastigheter AB	UVA	Uppsala Vatten och Avfall AB
SKOL	Uppsala kommun Skolfastigheter AB	UHEM	Uppsalahem
SPORT	Uppsala kommun Sport-och rekreationsfastigheter AB		

Förklaringar för bedömningen av mål

Grön	Bolaget bidrar till måluppfyllelse enligt plan
Gul	Bolaget kommer att kunna bidra till måluppfyllelse, men behöver göra mer eller annorlunda jämfört med plan
Röd	Bolaget kommer inte att kunna bidra till måluppfyllelse eller avstår från att bidra till måluppfyllelse

Förklaringar för bedömningen av uppdrag

Blå	Uppdraget är genomfört
Grön	Arbetet med uppdraget går enligt plan
Gul	Arbetet med uppdraget är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan
Röd	Uppdraget genomförs ej

MÅL OCH UPPDRAG	IHUS	F-HOV	DUAB	UBFAB	FFAB	SKOL	SPORT	UKFAB	UKK	UPAB	STA	UVA	UHEM	Total
Mål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi														
1.1 Aktivt och strategiskt söka extern finansiering	2017	2017	2017		2018	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017
1.2 Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet	2018	2017		2018		2018	2018	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
1.3 Genomföra jämställdhetsanalyser i samband med kommande investeringar	2018	2017			2018	2018	2017	2018		2017		2018	2017	2018
1.4 Ta fram en långsiktig investeringsplan	2017	2017			2017	2017	2017	2017		2017		2017	2017	2017
1.6 Samordna användning och marknadsföring av lokaler, mark och anläggningar	2017	2017		2017	2017	2017	2017	2018	2017	2018	2018	2018	2018	2018

MÅL OCH UPPDRAG		IHUS	F-HOV	DUAB	UBFAB	FFAB	SKOL	SPORT	UKFAB	UKK	UPAB	STA	UVA	UHEM	Total
Mål 2	Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i														
2.1	Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer	2017	2017	2018	2017	2017	2017	2017	2018	2017	2017	2017	2017	2017	2017
2.3	Implementera varumärkesplattformen för platsvarumärket Uppsala		2017	2017	2017		2017	2017		2017	2017	2017	2018	2017	2017
2.5	Förbereda kommunens åtagande avseende världsarvsansökan inom the "Rise of systematic biology" för Linnés vetenskapliga gärning, exempelvis genom att inrätta naturreservatet Årike Fyris			2018						2017		2018			
2.7	Utveckla arbetet med synsätt gällande nedskräpning och förstörelse och i samverkan med andra aktörer verka för att upprätthålla en trygg, vacker och säker kommun	2018	2017	2017		2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017
2.9	Utveckla hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter		2017	2017						2017		2017			2017
2.10	Fortsätta arbetet med att skapa förutsättningar för jämlik, jämställd och tillgänglig kultur, idrott och fritid		2017					2017		2017		2017			2017
2.11	Genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya områden		2017			2017	2018	2018	2018					2017	2018

MÅL OCH UPPDRAG		IHUS	F-HOV	DUAB	UBFAB	FFAB	SKOL	SPORT	UKFAB	UKK	UPAB	STA	UVA	UHEM	Total
Mål 8	Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället														
8.5	Öka samverkan mellan kommunen och föreningslivet genom Lokal överenskommelse med föreningslivet - LÖK		2017	2017	2017			2017		2017	2017	2017		2017	2017
Mål 9	Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan kompetens möta Uppsala														
9.1	Fortsätta genomförandet av heltidsreformen	2017	2017	2017	2017		2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017
9.4	Åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön	2017	2017	2017	2017		2018	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017	2017
9.5	Intensifiera arbetet med att skapa attraktiva villkor för nuvarande och kommande bristyrken		2017				2017				2017		2017	2017	2018
9.7	I ökad utsträckning erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete	2017	2017	2017	2017		2018	2017	2018	2017	2017	2017	2018	2017	2018

Gemensamma nämnder – räddningsnämnden och överförmyndarnämnden

Uppsala kommun har två nämnder som är gemensamma med andra kommuner: räddningsnämnden och överförmyndarnämnden. Uppsala är värdkommun för dessa nämnder, men de styrs gemensamt av de kommuner som samarbetar. De gemensamma nämnderna knyter an till de mål och uppdrag i Mål och budget som stämmer överens med vad samarbetskommunerna kommit överens om.

Räddningsnämnden bedömer att den bidrar till att uppfylla inriktningsmål 1 (jämfästllad och hållbar ekonomi) enligt plan. En långsiktig investeringsplan är framtagen och arbete med jämfästlladhetsbudgetering och jämfästlladhetsanalyser är påbörjat. Även inriktningsmål 3 (växa smart och hållbart) löper på enligt plan. Uppdragen om en samordnad planeringsprocess, förebygga social oro och ta fram en lokalförsörjningsplan är påbörjade. Uppdraget om att öka andelen förnybar energi är påbörjat och uppdraget om att öka återvinning och återanvändning kommer att påbörjas senare under 2017. Inriktningsmål 9 (bra arbetsvillkor och hög kompetens) löper på enligt plan. Uppdraget om heltidsreformen är färdigt och uppdraget om att skapa attraktiva villkor för bristyrken är inriktat mot att attrahera och behålla räddningspersonal i beredskap. Däremot har nämnden ännu inte genomfört någon analys av strukturella löneskillnader utifrån kön eller genomfört insatser för att erbjuda personer med funktionsnedsättning arbete. Utöver det har nämnden även åtta inriktningsmål i samarbetskommunernas gemensamma handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2016-2019. För fyra av dessa mål pågår arbetet enligt plan. För målen om att stärka förmågan till krisberedskap, att återuppta planering för civilförsvaret och räddningstjänst under förhöjd beredskap, att stärka skyddet på landsbygden genom lokala aktörer och att utveckla förmågan att förebygga och hantera bränder och olyckor behöver det däremot göras mer för att uppnå målen.

Överförmyndarnämnden bedömer att den kommer att få ett ekonomiskt underskott och att den därmed inte kommer att kunna bidra tillräckligt till inriktningsmål 1 (jämfästllad och hållbar ekonomi). Det beror på att ersättningar som nämnden får för arvoden sänks eller försvinner. Det handlar om att staten och socialtjänsterna under året slutar att ge ersättning för arvoden för ensamkommande barn. Nämnden har därför fattat beslut om att sänka arvoden till gode män. Nämnden uppger att den bidrar till inriktningsmål 7 (stöd, vård och omsorg) enligt plan, men menar att det tar för lång tid att få ställföreträdare för svårare uppdrag. Kommunfullmäktiges uppdrag om att öka möjligheten till inflytande och egenmakt är påbörjat med inriktningen att öka möjligheten att välja mellan ställföreträdare. Arbetet inom inriktningsmål 9 löper på enligt plan. Förvaltningen har börjat arbeta teambaserat för ökad effektivitet och för att bättre kunna avlasta varandra. Heltidsreformen är fullt ut genomförd inom förvaltningen och alla medarbetare arbetar numera heltid.

Bilaga 3 Källa för KF:s indikatorer samt uppdateringsfrekvens

- 1.1. Källa: Egen uppföljning (se årsredovisning för 2016). Nuvärde avser 2016. För b) är resultat och nettokostnader justerat för jämförelsestörande poster och skatter justerat för skattesatshöjning. Uppdateras en gång per år (för Uppsalas del i februari).
- 1.2. Källa: Egen uppföljning, sedan Kolada (NO3110). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Målsättning: a) Minst i nivå med genomsnittet för liknande kommuner (R9-kommunerna), b) I nivå med bästa kvartilen för liknande kommuner (R9-kommunerna). Uppdateras en gång per år (för Uppsalas del i februari).
- 1.3. Källa: Egen uppföljning, sedan Kolada (NO3034). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Målsättning: Minst i nivå med genomsnittet för liknande kommuner (R9-kommunerna). Uppdateras en gång per år (för Uppsalas del i februari).
- 2.1. Källa: SCB Medborgarundersökning, Kolada (U00402). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt bland deltagande R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (januari).
- 2.2. Källa: Tidningen Fokus undersökning BästAttBo. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde avser Uppsalas värde för 2016. Uppdateras en gång per år (maj).
- 2.3. Källa: SCB Medborgarundersökning, Kolada (U09408). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt bland deltagande R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (januari).
- 2.4. Källa: Bolagsverket. På grund av att Bolagsverket gjort en större registervårdande insats har antalet företag i officiell statistik drastiskt minskat 2016. Det går därför inte att använda indikatorn för att visa skillnader mellan 2016 och 2015. En ny tidsserie kan inledas från och med skillnaden mellan 2016 och 2017. Uppdateras en gång per år (februari).
- 2.5. Källa: Svenskt näringsliv. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras i maj.
- 2.6. Källa: ICCA Statistics Report. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde avser Uppsala 2015. Uppdateras i maj.
- 2.7. Källa: Kolada (NO7403). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (preliminärt i februari, definitivt i april).
- 2.8. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde avser Uppsalas värde för 2015. Målvärde avser årsmedelvärde. Uppdateras en gång per år (höst).
- 3.1. Källa: Kolada (U00402). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Deltagande R9-kommuner (Eskilstuna, Gävle, Uppsala, Västerås och Örebro) 2016. Uppdatering en gång per år (januari).
- 3.1a-c. Källa: SCB:s Medborgarundersökning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015 (Uppsala 2012 inom parentes). Uppdatering en gång per år (januari).
- 3.2. Källa: Kolada (U00401). Se 3.1 för detaljer.
- 3.2a-c. Källa: SCB:s Medborgarundersökning. Se 3.1a-c för detaljer.
- 3.3. Källa: Kolada (U07401). Se 3.1 för detaljer.
- 3.3a-c SCB:s Medborgarundersökning. Se 3.1a-c för detaljer.3.4.
- 3.4. Källa: Kolada (U45400). Se 3.1 för detaljer.
- 3.4a-c SCB:s Medborgarundersökning. Se 3.1a-c för detaljer.
- 3.5. Källa: Kollektivtrafikbarometern. Nuvärde avser alla resor som börjar och slutar i Uppsala kommun 2016. Jämförelse för resor inom kommuner saknas. Uppdateras en gång per år (januari).
- 3.6. Källa: SCB:s Medborgarundersökning. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Samtliga deltagande kommuner 2016. Uppdateras en gång per år (januari).
- 3.7. Källa: Kolada (U07402). Se 3.1 för detaljer.
- 3.8. Källa: Kollektivtrafikbarometern. Nuvärde avser alla resor som börjar i Uppsala kommun 2016. Jämförelse för resor inom kommuner saknas. Uppdateras en gång per år (januari).
- 3.9. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser januari-juli 2017. Uppdateras vid varje tertiäl med en månads eftersläpning.

- 3.10. Källa: Olika källor. Kombineras av Uppsala kommun. Nuvärde avser preliminära uppgifter för 2015. Jämförvärde: Uppsala 2014. Uppdateras en gång per år.
- 3.10. Källa: Egen uppföljning (Hållbarhetsportalen). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015. Uppdateras en gång per år.
- 3.11. Källa: Energikontoret i Mälardalen. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: Uppsala 2015. Uppdateras en gång per år.
- 3.12. Källa: Egen uppföljning. Källa jämförelse: Årlig enkät från Ekomatcentrum, "Ekologiskt i offentliga storhushåll". Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: kommun med högst andel (Vellinge). Uppdateras en gång per år (februari för Uppsala, juni samtliga).
- 4.1. Källa: Kolada (N00957). Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Nuvärde avser 2016. Uppdateras en gång per år.
- 4.1a-b. Källa: SCB. Redovisningen är gjord utifrån resultat på nyckelkodsnivå 5, som är områden som i genomsnitt innehåller ca 500 boenden. 1a visar medelvärdet för de 25 procent av dessa områden som har de lägsta värdena. 1b visar medelvärdet för de 25 procent av dessa områden som har de högsta värdena. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde avser 2015. Uppdateras en gång per år.
- 4.2. Källa: Kolada (U01405). Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Nuvärde avser 2016. Uppdateras från och med 2016 vartannat år.
- 4.3. Källa: Liv och hälsa ung. Jämförvärde: länet totalt. Nuvärde avser 2017. Uppdateras vartannat år (maj).
- 4.4. Källa: SCB per nyckelkodsområde 5. Nuvärde avser 2016-10-31. Jämförvärde avser 2015-10-31. Uppdateras en gång per år.
- 5.1. Källa: SCB. Nuvärde avser genomsnitt 2014-2016. Jämförvärde: motsvarande genomsnitt för R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (mars för Uppsala, maj för jämförelsekommuner).
- 5.2. Källa: SCB. Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).
- 5.3. Källa: Kolada (U23401). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (januari).
- 5.4. Källa: SCB, Förvärvsarbetande 16+ år med arbetsplats i regionen (dagbefolkning) (RAMS). Nuvärde avser 2015. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år med ca 23 månaders eftersläpning (december).
- 5.5. Källa: Kolada (N31807). Nuvärde avser 2015. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år med ca 18 månaders eftersläpning (juni).
- 5.6a. Källa: Kolada (N00700). Nuvärde avser 2015. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år med ca 15 månaders eftersläpning (mars).
- 5.6b. Källa: Kolada (N00701). Nuläge avser 2015. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Måttet är så nytt att det inte går att utläsa trend. Uppdateras en gång per år med ca 15 månaders eftersläpning (mars).
- 6.1. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Uppdateras en gång per år (maj).
- 6.2. Källa: Kolada (N15418). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (oktober).
- 6.3. Källa: Kolada (N15504). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (oktober).
- 6.4. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Uppdateras en gång per år (preliminärt augusti, definitivt november).
- 6.5. Källa: Kolada (N17448). Nuvärde avser 2016. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (december).
- 6.6a. Källa: Kolada (N00700). Nuläge avser 2015. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år med ca 15 månaders eftersläpning (mars).
- 6.6b. Källa: Kolada (N00701). Nuläge avser 2015. Jämförvärde: genomsnitt R9-kommuner. Måttet är så nytt att det inte går att utläsa trend. Uppdateras en gång per år med ca 15 månaders eftersläpning (mars).
- 6.7. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Måttet är så nytt att det inte går att utläsa trend. Uppdateras en gång per år (augusti).
- 6.8. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2017. Jämförvärde: Uppsala 2016. Måttet är så nytt att det inte går att utläsa trend. Uppdateras en gång per år (augusti).
- 6.9. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Uppdateras en gång per år (januari).
- 6.10. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Uppdateras en gång per år (januari).

- 6.11. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016. Uppdateras en gång per år (januari).
- 7.1. Källa: Kolada (U30400). Nuvärde avser 2016. Jämfövärd: genomsnitt bland deltagande R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (januari).
- 7.2. Källa: Kolada (U33461, U33400, U35409). Nuvärde avser 2016. Jämfövärd: R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år.
- 7.3. Ny nationell enkätundersökning. Nuvärde saknas. Genomförs för daglig verksamhet i Uppsala under hösten 2017.
- 7.4. Kolada (U23471, U21468). Nuvärde avser 2016. Jämfövärd: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras en gång per år (oktober).
- 7.5. Kolada (U21401). Nuvärde avser 2016. Jämfövärd: genomsnitt R9-kommunerna (förutom Gävle och Norrköping som inte lämnat uppgift).
- 7.6. Kolada (U28423, U23432). Nuvärde avser 2016. Jämfövärd: genomsnitt R9-kommunerna (förutom Norrköping som inte lämnat uppgift). För Uppsala saknas tidsserie. Uppdateras en gång per år (januari).
- 8.1. Källa: Kolada (N05401). Nuvärde avser valet 2014. Jämfövärd: genomsnitt R9-kommunerna. Uppdateras vart fjärde år.
- 8.2. Källa: Kolada (U00408). Nuvärde avser 2016. Jämfövärd: genomsnitt deltagande R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (januari).
- 8.3. Källa: Liv och hälsa ung. Nuvärde avser 2017. Jämfövärd: länet totalt. Uppdateras vartannat år (maj).
- 8.4. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser augusti 2017.
- 8.5. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser augusti 2017.
- 9.1. Källa: Kolada (U00400). Nuvärde avser 2016. Jämfövärd: genomsnitt deltagande R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (januari).
- 9.2. Källa: Kolada (U07451). Nuvärde avser 2016. Jämfövärd: genomsnitt deltagande R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (april)
- 9.3. Källa: Egen uppföljning. Källa jämförelsetal: Kolada (U00200). Nuvärde avser 2017. Jämfövärd: genomsnitt deltagande R9-kommuner 2016. Uppsala har ännu inte genomfört undersökningen tillräckligt ofta för att det ska gå att se en trend. Uppdateras en gång per år.
- 9.4. Källa: Skandinaviska nyckeltalsinstitutet. Nuvärde avser 2016. Jämfövärd: median av deltagande kommuner. Uppdateras en gång per år (april).
- 9.5. Källa: Kolada (N00090). Nuvärde avser 2016. Jämfövärd: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (mars).
- 9.6. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser sep 2015-augusti 2016. Jämfövärd saknas. Könsuppdelad statistik kommer att finnas längre fram. Uppdateras per augusti och per helår.
- 9.7. Källa: Egen uppföljning. Nuvärde avser 2016-08-01–2017-08-21. Jämfövärd saknas. Måttet är för nytt för att visa på en trend. Uppdateras per augusti och per helår.
- 9.8. Källa: Kolada (N00951). Nuläge avser 2016. Jämfövärd: genomsnitt R9-kommuner. Uppdateras en gång per år (maj).